

Akcinė bendrovė "Lietuvos oro uostai"
(BENDROVĖS KODAS 120864074)

FINANSINĖS ATASKAITOS
2023 METŲ

PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS
PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE,
KARTU SU NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Turinys

Nepriklausomo auditoriaus išvada	3
Finansinės ataskaitos	
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita	7
Finansinės būklės ataskaita	8
Pinigų srautų ataskaita	10
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	11
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	12
Metinis pranešimas	38

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

AB „Lietuvos oro uostai“ akcininkui:

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome AB „Lietuvos oro uostai“ (toliau – „Įmonė“) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2023 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įmonės 2023 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinti šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių apskaitos profesionalų etikos standartų valdybos išleistą „Apskaitos profesionalų etikos kodekso vadovą“ (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau – TAPESV kodekso vadovas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TAPESV kodekso vadovu.

Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Dalyko pabrėžimas

Norėtume atkreipti dėmesį į šių finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 24 pastabą, kurioje yra atskleidžiamas neapibrėžtumas susijęs su oro linijų bendrovių pateiktu skundu ir susijusiu ieškiniu dėl naujai nustatytų padidintų rinkliavų už naudojimąsi Vilniaus oro uostu. Mūsų nuomonė dėl šio dalyko nėra modifikuota.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame. Kiekvienas audito dalykas ir mūsų atsakas į jį yra aprašytas toliau.

Pagrindinis audito dalykas	Mūsų atsakas į audito dalyką
Ilgalaikis materialusis turtas (žr. 2 ir 8 pastabas finansinėse ataskaitose)	
Įmonės apskaityto nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitoje sudarė 288 319 218 EUR (83% viso Įmonės turto).	Be kitų, mes atlikome šias audito procedūras: Apsvarstėme Įmonės apskaitos politikos, susijusios su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpio nustatymu, tinkamumą ir įvertinome apskaitos politikos atitiktį taikomiems apskaitos standartams.

<p>Įmonė 2023 m. reorganizavimo metu pakeitė teisinę formą iš valstybės įmonės į akcinę bendrovę. Formuojant po reorganizavimo veikiančios Įmonės įstatinį kapitalą buvo atliktas Įmonės turto ir įsipareigojimų pervertinimas nustatant jų tikrąsias vertes.</p> <p>Nustačius reikšmingus ilgalaikio materialaus turto tikrosios ir apskaitinės vertės skirtumus, Įmonė priėmė sprendimą keisti šio turto apskaitos politiką iš vertinimo įsigijimo savikaina į perkainotą vertę.</p> <p>Keičiant apskaitos politiką buvo nustatyta turto tikroji vertė bei buvo peržiūrėti turto naudingo tarnavimo laikotarpiai. Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpio bei perkainotos vertės įvertinimas reikalauja subjektyvių Įmonės vadovybės prielaidų nustatymo, kurių pasikeitimai gali lemti reikšmingą ilgalaikio materialaus turto verčių pasikeitimą.</p> <p>Dėl nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų straipsnio reikšmingumo finansinėms ataskaitoms ir taikomų subjektyvių prielaidų vertinant šio turto straipsnio perkainotą vertę bei nustatant nusidėvėjimo laikotarpius, mes manome, kad ši sritis yra pagrindinis audito dalykas.</p>	<p>Išsiaiškinome, supratome ir įvertinome vadovybės taikomus principus, procesus, metodus ir prielaidas, taikomus nustatant ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likvidacines vertes ir nusidėvėjimo metodus.</p> <p>Peržiūrėjome atliktą ilgalaikio materialiojo turto vertinimą, įvertinome jame naudotų turto vertinimo metodų atitikimą TFAS reikalavimams. Peržiūrėjome atlikto vertinimo matematinį tikslumą, įvertinome pagrindines jame naudojamas prielaidas, jų pagrįstumą.</p> <p>Patikrinome ar turto vertinimo duomenys buvo teisingai ir pilnai perkelti į Įmonės apskaitos sistemą atnaujinant ilgalaikio materialiojo turto vertes bei apskaitos politikos keitimo metu nustatytus nusidėvėjimo normatyvus.</p> <p>Patikrinome atrankos būdu atrinktų įsigyto ilgalaikio turto vienetų atitikimą ilgalaikio turto pripažinimo kriterijams pagal TFAS ir tinkamą ilgalaikio turto įsigijimo apskaitymą pagal pateiktas sutartis ir kitus pirminius dokumentus su tiekėjais. Taip pat patikrinome ilgalaikio turto nusidėvėjimą tenkantį 2023 metams.</p> <p>Įvertinome atskleidimų, susijusių su apskaitos politikos keitimu bei nekilnojamuoju turtu, įranga ir įrengimais, pakankamumą ir teisingumą Įmonės finansinėse ataskaitose.</p>
---	---

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija pateikta Įmonės vadovybės metiniame pranešime ir Socialinės atskaitomybės ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai pateiktai finansinėse ataskaitose arba, mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remiantis mūsų atliktu darbu, pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Įmonės vadovybės metiniame pranešime pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Įmonės vadovybės metinis pranešimas buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Įmonės metiniame pranešime pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Įmonės metinis pranešimas buvo parengtas laikantis LR įmonių atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Įmonės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Įmonę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasiegti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Įmonės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Suprantame su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Įmonės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informuojame apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie, galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Akcininkų (iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. – savininkų) sprendimu, 2022 m. birželio mėn. 9 d. pasirašyta sutartimi, buvome pirmą kartą paskirti atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą. Mūsų bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 2 metai.

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Įmonei ir jos Audito komitetui.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Įmonei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį, be finansinių ataskaitų audito paslaugos, mes suteikėme metinių finansinių ataskaitų bei metinio pranešimo vertimo paslaugas.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Romanas Skrebnevskis.

Auditorius Romanas Skrebnevskis
Auditoriaus pažymėjimas Nr. 000471

UAB „ROSK Consulting“
Įmonės audito pažymėjimo Nr. 001514

Vilnius, Lietuva
2024 m. kovo 21 d.

Elektroniniu auditoriaus parašu pasirašoma tik Nepriklausomo auditoriaus išvada.

Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita

	Pastabos	2023.12.31.	2022.12.31. (koreguota)*
Aviacinės veiklos pajamos	3	39 240 958	26 553 399
Neaviacinės veiklos pajamos	4	20 566 654	18 103 364
Pajamų iš viso		59 807 612	44 656 763
Kitos pajamos		1	149
Nusidėvėjimas ir amortizacija	5	(10 985 575)	(9 752 132)
Investicinio turto vertės (sumažėjimas) padidėjimas	5	2 622 678	3 044 695
Ilgalaikio turto vertės (sumažėjimas) padidėjimas	5	(7 338 860)	-
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos	5	(18 201 023)	(14 505 254)
Ilgalaikio turto priežiūros, remonto ir komunalinės sąnaudos	5	(8 135 131)	(8 395 698)
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	5	(58 494)	(30 946)
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	5	(1 847 900)	(1 233 846)
Kitos sąnaudos	5	(6 911 753)	(5 104 791)
Veiklos pelnas (nuostoliai)		8 951 555	8 678 940
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos	4	237 289	52 133
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	5	(1 530 648)	(313 173)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		7 658 196	8 417 900
Pelno mokestis	6	(2 183 180)	(1 861 836)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		5 475 016	6 556 064
Kitos bendrosios pajamos, kurios bus perklasifikuojamos į pelną (nuostolius) ateityje		-	-
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perklasifikuojamos į pelną (nuostolius) ateityje		-	-
Ilgalaikio materialaus turto perkainojimo rezultatas reorganizacijos proceso metu	8, 15	76 534 980	-
Bendrųjų pajamų iš viso		82 009 996	6 556 064

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

12–37 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Pasirašyta Bendrovės vardu 2024 m. kovo 21 d.:

Simonas Bartkus
Generalinis direktorius

Petras Akstinas
Finansų departamento direktorius

Sonata Šablinskaitė-Braškienė
Apskaitos skyriaus vadovė

Finansinės būklės ataskaita

TURTAS

	Pastabos	2023.12.31.	2022.12.31. (koreguota)*
ILGALAIKIS TURTAS			
Nematerialusis turtas			
Programinė įranga		795 779	1 198 451
Nebaigti projektai		871 053	-
Kitas nematerialusis turtas		27 747	1 262
IŠ VISO	7	1 694 579	1 199 713
Materialusis turtas			
Žemė		51 046 940	51 024 440
Pastatai ir statiniai		183 417 368	116 025 727
Mašinos ir kiti įrengimai		11 278 751	10 679 450
Transporto priemonės		4 174 595	4 221 059
Nebaigta statyba		35 865 086	10 189 341
Kitas materialusis turtas		2 536 478	2 932 815
IŠ VISO	8	288 319 218	195 072 832
Investicinis turtas	9	21 889 127	11 629 774
Kitas turtas		809 396	11 853
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	10	-	742 599
ILGALAIKIO TURTO IŠ VISO		312 712 320	208 656 771
TRUMPALAIKIS TURTAS			
Atsargos	10	1 038 529	1 039 366
Iš klientų gautinos sumos	12	6 402 616	4 574 546
Kitos gautinos sumos	13	571 626	179 734
Išankstiniai apmokėjimai		42 840	21 401
Kitas trumpalaikis turtas		516 031	328 631
IŠ VISO		8 571 642	6 143 678
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	14	26 764 244	19 449 756
TRUMPALAIKIO TURTO IŠ VISO		35 335 886	25 593 434
TURTAS IŠ VISO		348 048 206	234 250 205

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

12–37 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės būklės ataskaita (tęsinys)

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGIJIMAI

	Pastabos	2023.12.31.	2022.12.31. (koreguota)*
NUOSAVAS KAPITALAS			
Įstatinis kapitalas	15	154 524 601	28 409 377
Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	15	-	93 276 021
Rezervai			
Privalomasis	16	-	2 182 025
Kiti rezervai	16	570 957	11 704
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)			
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		5 475 016	6 556 064
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		1 388 497	543 504
	NUOSAVO KAPITALO IŠ VISO	161 959 071	130 978 695
ĮSIPAREIGIJIMAI			
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Dotacijos, susijusios su turtu	17	106 510 992	57 282 107
Dotacijos išlaidoms kompensuoti	17	121 058	127 490
Ilgalaikės finansinės skolos	19	42 547 095	32 226 041
Mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai		415 946	83 522
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	6	12 220 624	-
Ilgalaikiai įsipareigojimai darbuotojams	18	159 794	96 304
	IŠ VISO	161 975 509	89 815 464
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Ilgalaikių finansinių skolų einamųjų metų dalis	19 21	5 243 614	3 209 878
Prekybos skolos	21	6 348 974	4 248 007
Gauti išankstiniai apmokėjimai	21	885 771	169 332
Pelno mokesčio įsipareigojimas	21	2 503 075	261 958
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	18 21	2 519 850	2 178 567
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos	21	6 612 342	3 388 304
	IŠ VISO	24 113 626	13 456 046
	ĮSIPAREIGIJIMŲ IŠ VISO	186 089 135	103 271 510
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGIJIMŲ IŠ VISO	348 048 206	234 250 205

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

12–37 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Pasirašyta Bendrovės vardu 2024 m. kovo 21 d.:

Simonas Bartkus
Generalinis direktorius

Petras Akstinas
Finansų departamento direktorius

Sonata Šablinskaitė-Braschienė
Apskaitos skyriaus vadovė

Pinigų srautų ataskaita

	Pastabos	2023	2022 (koreguota)*
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas (nuostoliai)		5 475 016	6 556 064
Korekcijos dėl:			
Pelno mokesčio sąnaudos	6	2 183 180	1 861 836
Nusidėvėjimas ir amortizacija	7, 8, 17	13 695 984	14 679 275
Turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)		4 716 182	(3 044 695)
Dotacijų ir subsidijų amortizacija	17	(2 710 409)	(4 927 143)
Ilgalaikio materialiojo turto pardavimo ir nurašymo rezultatų eliminavimas		210 071	301 321
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas		-	296 102
Kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas		1 387 130	(2 786 881)
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:		24 957 154	12 935 879
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		837	(476 850)
Iš pirkėjų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(1 828 071)	6 050 484
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(391 892)	(125 497)
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas		(21 439)	8 410
Kito ilgalaikio ir trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas		(942 780)	28 893
Gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)		716 439	110 883
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)		2 100 967	(3 037 249)
Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų darbuotojams padidėjimas		404 774	(189 079)
Kitų mokėtinų sumų ir ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		332 424	(2 839 587)
Kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas		3 224 039	497 007
Sumokėtos palūkanos	19	(1 284 074)	(122 797)
Sumokėtas pelno mokesčius		(477 126)	-
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		26 791 251	12 840 497
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	7, 8, 9	(32 592 625)	(9 593 562)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas		-	149
Gautos palūkanos		195 127	-
Kita investicinė veikla		-	-
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(32 397 498)	(9 593 413)
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Išstatinio kapitalo didinimas (sumažinimas)		3 000 000	-
Paskolų gavimas	19	15 020 827	18 556
Paskolų grąžinimas	19	(3 009 773)	(2 567 502)
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno įmok		(2 982 680)	(4 719 266)
Nuomos įsipareigojimų mokėjimas		-	(124 845)
Gautos dotacijos	17	892 360	8 688 324
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (sumažėjimai)		-	(173 304)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		12 920 734	1 121 963
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		7 314 488	4 369 047
Valiutų kurso pasikeitimo įtaka		-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		19 449 756	15 080 709
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	14	26 764 244	19 449 756

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

12–37 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Pasirašyta Bendrovės vardu 2024 m. kovo 21 d.:

Simonas Bartkus
Generalinis direktorius

Petras Akstinas
Finansų departamento direktorius

Sonata Šablinskaitė-Braškienė
Apskaitos skyriaus vadovė

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

Pastabos	Bendrovės savininko kapitalas	Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstyt asis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
Likutis 2022.01.01.	27 035 165	93 276 021	1 904 421	-	5 552 078	127 767 685
Grynasis metų pelnas (nuostoliai), koreguota*	-	-	-	-	6 556 064	6 556 064
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	-	-	-
Bendrujų pajamų iš viso	-	-	-	-	6 556 064	6 556 064
[valstybės biudžetą mokama Bendrovės pelno dalis	-	-	-	-	(4 719 266)	(4 719 266)
Kapitalo didinimas	15	1 374 212	-	-	-	1 374 212
Pervedimai tarp rezervų	-	-	277 604	11 704	(289 308)	-
Sandoriai, susiję su Bendrovės savininkais	1 374 212	-	277 604	11 704	(5 008 574)	(3 345 054)
Likutis 2022.12.31. koreguota*	28 409 377	93 276 021	2 182 025	11 704	7 099 568	130 978 695
Likutis 2023.01.01.	28 409 377	93 276 021	2 182 025	11 704	7 099 568	130 978 695
Grynasis metų pelnas (nuostoliai)	-	-	-	-	5 475 016	5 475 016
Kitos bendrosios pajamos	8, 15	22 500	-	76 512 480	-	76 534 980
Bendrujų pajamų iš viso	-	22 500	-	76 512 480	5 475 016	82 009 996
[valstybės biudžetą mokama Bendrovės pelno dalis	-	-	-	-	(2 982 680)	(2 982 680)
Kapitalo didinimas	15	126 115 224	(93 298 521)	(2 368 443)	(76 512 480)	(1 982 720)
Pervedimai tarp rezervų	-	-	186 418	559 253	(745 671)	-
Sandoriai, susiję su Bendrovės savininkais	126 115 224	(93 298 521)	(2 182 025)	(75 953 227)	(5 711 071)	(51 029 620)
Likutis 2023.12.31.	154 524 601	-	-	570 957	6 863 513	161 959 071

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

12–37 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Pasirašyta Bendrovės vardu 2024 m. kovo 21 d.:

Simonas Bartkus
Generalinis direktorius

Petras Akstinas
Finansų departamento direktorius

Sonata Šablinskaitė-Braškienė
Apskaitos skyriaus vadovė

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Bendroji informacija

AB "Lietuvos oro uostai" (toliau – Bendrovė) įregistruota Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre 1991 m. rugsėjo mėn. 30 d.

Bendrovė yra juridinis asmuo, savarankiškai organizuojantis ūkinę, finansinę, organizacinę ir teisinę veiklą. Bendrovė nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. yra akcinio kapitalo Bendrovė, kurios akcininkas yra Lietuvos valstybė. Bendrovės registracijos kodas 120864074, PVM mokėtojo registracijos kodas LT208640716, juridinis (registracijos) adresas: Rodūnios kel. 10A, LT-02189 Vilnius

Bendrovės duomenys kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras.

Pagrindinė Bendrovės veikla – oro uostų eksploatavimas, orlaivių ir keleivių aptarnavimas pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos standartus bei rekomendacijas, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir susitarimus oro transporto srityje bei kitų teisės aktų reikalavimus.

Bendrovė iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. buvo iš valstybės turto įsteigta Bendrovė, kuri nuosavybės teise priklausė valstybei ir jai perduotą ir jos įsigytą turtą valdė, naudojo bei disponavo patikėjimo teise ir buvo ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo. 2023 m. rugsėjo 1 d. Bendrovė buvo pertvarkyta iš valstybės įmonės į akcinę bendrovę ir tapo ribotos civilinės atsakomybės privačiu juridiniu asmeniu.

Bendrovės savininko kapitalas 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 154 524 601 eurų (2022 m. gruodžio 31 d. – 28 409 377 eurų).

2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovės darbuotojų skaičius buvo 652, iš kurių sudarė 449 VNO ir administracijos darbuotojai, 128 KUN bei 75 PLQ filialų darbuotojai (2022 m. gruodžio 31 d. viso trijų filialų darbuotojų skaičius – 569).

2023 m. Bendrovės finansinių ataskaitų auditą atliko UAB „ROSK Consulting“, Bendrovės kodas 302692397, buveinė registruota adresu Laisvės pr. 10A, Vilnius, Lietuva. Finansiniai Bendrovės metai sutampa su kalendoriniais metais.

Bendrovės vadovybė pasirašė šias finansines ataskaitas 2024 m. kovo 21 d. Bendrovės savininkas turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

2. Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Bendrovės 2023 m. finansines ataskaitas, pateikiami toliau. Šie apskaitos principai buvo taikomi visiems ataskaitose pateiktiems laikotarpiams, jei nenurodyta kitaip.

Iki 2023 m. Bendrovė visą ilgalaikį materialųjį turtą apskaitė savikainos metodu. Ruošiantis pertvarkyti įmonę iš valstybinės įmonės į akcinę bendrovę, atlikus įmonės turto vertinimą ir paaiškėjus, kad įmonės turto tikroji vertė reikšmingai skiriasi nuo turto apskaitinės vertės remiantis 8-ojo TAS 14 straipsniu siekiant teisingiau atskleisti bendrovės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, bendrovės vadovybė priėmė sprendimą 2023 metais patikslinti ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto apskaitos politiką, keičiant ilgalaikio materialiojo vertinimo metodą iš įsigijimo savikainos metodo į perkainojimo metodą. Investicinio turto apskaitos metodas pakeistas iš įsigijimo savikainos metodo į tikrosios vertės metodą. Ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto vertinimo metodai keičiami atsižvelgiant į tai, kad taikant perkainotos ir tikrosios vertės metodus užtikrinamas tikresnis ir teisingesnis įmonės turto vertės nustatymas.

Bendrovės turto vertinimas 2023 vasario 28 d. būklei buvo atliktas 2023 m. suasio - balandžio mėn., remiantis nepriklausomų turto vertintojų UAB "Jungtinis verslas" pateikta Turto vertinimo ataskaitas LOU23/0228/KN.

Taikant perkainotos vertės apskaitos politiką pirmą kartą, turto perkainojimui pagal 16-ąjį TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai“, Bendrovė vadovavosi 16-uoju TAS ir pirmojo ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusia apskaitinės vertės padidėjimo suma padidino perkainojimo rezervą nuosavame kapitale, o vertės sumažėjimo sumą apskaitė per pelno (nuostolių) straipsnį.

Dėl vėlesnio turto perkainojimo susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, tiesiogiai mažina perkainojimo rezervą nuosavame kapitale. Visi kiti sumažėjimai apskaitomi per pelno (nuostolių) straipsnį. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius vertės sumažėjimus, apskaitomas per pelno (nuostolių) straipsnį. Visi kiti turto vertės padidėjimai vėlesnių perkainojimų metu yra apskaitomi perkainojimo rezerve.

Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto bendrųjų pajamų ataskaitoje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliamas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį pelną, įvertinus atidėtojo pelno mokesčio poveikį. Taip pat pardavus arba nurašius turto vienetą bet koks su šiuo turto susijęs perkainojimo rezervo likutis yra perkeliamas į nepaskirstytąjį pelną.

2023 m. Bendrovė nusprendė visai Investicinio turto grupei taikytą 40-ojo TAS „Investicinis turtas“ 56 straipsnyje apibūdintą savikainos metodą pakeisti pradedant 2023 m. taikyti 33–55 straipsniuose apibūdintą tikrosios vertės metodą.

2023 m. keičiant apskaitos politiką, įmonė atliko ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvų peržiūrą. Peržiūrėjus ilgalaikio materialiojo turto normatyvus buvo nustatyta, kad turto vienetai tarnauja ilgesnį periodą, nei nustatytas turto nusidėvėjimo normatyvas, todėl nuspręsta nuo 2023-01-01 nustatyti ilgesnį naudingo tarnavimo laiką visiems ilgalaikio turto vienetais atitinkamai pagal turto grupes:

Pastatai (100 grupė) – nusidėvėjimo laikotarpį ilginti nuo 40 m. iki 50 m.;

Įrenginiai (200 grupė) – nusidėvėjimo laikotarpį ilginti nuo 12 m. iki 15 m.;

Perdavimo įtaisai (300 grupė) – nusidėvėjimo laikotarpį ilginti nuo 12 m. iki 15 m.;

Mašinos ir įrenginiai (410 grupė) – nusidėvėjimo laikotarpį ilginti nuo 12 m. iki 15 m.

Bendrovė prailgino naudingo tarnavimo laikotarpius visiems Bendrovės veikloje naudojamiems ilgalaikio turto vienetais, kurių naudingo tarnavimo laikotarpiai nebuvo pasibaigę, ir taiko naujus nusidėvėjimo laikotarpius visam nuo 2023-01-01 įsigytam ilgalaikiam turtui.

Bendrovė atliko turto pripažinimo ilgalaikiu materialiuoju, investiciniu ir nematerialiuoju turtu minimalių verčių peržiūrą ir, atsižvelgiant į įmonės veiklos pobūdį, turimo turto vienetų įvairovę, minimalių pripažinimo ilgalaikiu turtu verčių reikšmingumą bei siekiant supaprastinti turto vienetų priskyrimą ilgalaikiam turtui, suvienodino minimalią turto pripažįstamo ilgalaikiu turtu vertę nustatydama ją 500 eurų sumai.

2023-12-31 Bendrovė peržiūrėjo visų turimo ilgalaikio turto vienetų įsigijimo savikainą ir visus turto vienetus, kurių įsigijimo savikaina buvo mažesnė negu 500 eurų, nurašė. Nurašymo įtaka sudarė 182 758 Eur.

Nuo 2023-04-01 Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas pastatų – 100 grupė; įrenginių – 200 grupė; perdavimo įtaisų – 300 grupė ir mašinų ir įrengimų - 410 grupė apskaitoma taikant perkainotos vertės metodą. Po perkainojimo padidėjus ilgalaikio materialiojo turto vertei 82 675 822 Eur, vertės padidėjimo suma buvo iš pradžių apskaityta perkainojimo rezerve, ir perkainoto turto vertės sumažėjimas 7 338 860 Eur apskaityta kaip ilgalaikio materialiojo turto vertės sąnaudos. Pakeitus ilgalaikio turto apskaitos metodą iš savikainos metodo į perkainotos vertės metodą, ankstesnių laikotarpių duomenys nekoreguoti.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Kitoms ilgalaikio materialiojo turto grupėms apskaitos politikos bendrovė nekeitė.

Investiciniam turtui apskaitos politika buvo taikoma retrospektyviai, taikyta savikainos metoda keičiant į apskaitymą tikrąja verte.

Bendrovė atliko koregavimą pilnai retrospektyviai, pasinaudojant praktine išimtimi dėl 2021 m. duomenų, nes nebuvo kaip įsivertinti investicinio turto tikrosios vertės tai datai, todėl finansinėje ataskaitoje koregavimas atspindėtas tik 2022 m. duomenimis.

Pelnas ar nuostolis, atsirandantis dėl investicinio turto tikrosios vertės pasikeitimo, pripažįstamas to ataskaitinio laikotarpio pelnu ar nuostoliu kada jis susidaro. Po perkainojimo susidariusį investicinio turto tikrosios vertės padidėjimas sudarė 6 004 627 Eur. Apskaitant investicinį turtą tikrąja verte nusidėvėjimas neskaiciuojamas. Bendrovė perskaičiavo ataskaitinio laikotarpio duomenis ir lyginamąją informaciją pagal pakeistą investicinio turto apskaitos politiką, ir finansinėse ataskaitose parodė retrospektyviniu būdu kaip pateikta lentelėje žemiau:

	2022 iki koregavimo	Pokytis	2022 po koregavimo
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita			
Neaviacinės veiklos pajamos*	18 154 651	(51 287)	18 103 364
Pajamų iš viso	44 708 050	(51 287)	44 656 763
Nusidėvėjimas	(10 078 654)	326 522	(9 752 132)
Investicinio turto vertės (sumažėjimas) padidėjimas	-	3 044 695	3 044 695
Kitos sąnaudos*	(5 121 016)	16 225	(5 104 791)
Veiklos pelnas (nuostoliai)	5 342 785	3 336 155	8 678 940
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos*	846	51 287	52 133
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos*	(296 948)	(16 225)	(313 173)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	5 046 683	3 371 217	8 417 900
Grynasis pelnas (nuostoliai)	3 184 847	3 371 217	6 556 064
Bendrųjų pajamų iš viso	3 184 847	3 371 217	6 556 064

* Bendrovė perklasifikavo baudų ir delspinigių pajamas bei sąnaudas prie finansinės ir investicinės veiklos.

	2022 iki koregavimo	Pokytis	2022 po koregavimo
Finansinės būklės ataskaita			
ILGALAIKIS TURTAS			
Nematerialusis turtas			
Nebaigti projektai	-	-	-
Materialusis turtas			
Nebaigta statyba	10 189 341	-	10 189 341
Investicinis turtas	8 258 557	3 371 217	11 629 774
Ilgalaikio turto iš viso	205 285 554	3 371 217	208 656 771
NUOSAVAS KAPITALAS			
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	3 184 847	3 371 217	6 556 064
NUOSAVO KAPITALO IŠ VISO	127 607 478	3 371 217	130 978 695

2.1. Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas

Bendrovės finansinės ataskaitos už 2023 metus yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (ES). Taikyti apskaitos principai ir skaičiavimo metodai atitinka tuos, kurie buvo taikomi rengiant Bendrovės metines finansines ataskaitas už 2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus. Išskyrus žemiau nurodytus pasikeitimus, Bendrovė nuosekliai taikė apskaitos principus visiems šiose ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

Finansinės ataskaitos parengtos remiantis prielaida, kad Bendrovė ir toliau tęs savo veiklą artimiausioje ateityje. Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dieną nėra požymių, rodančių, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos ateityje. Bendrovės veikla neribojama.

Toliau pateikiamos finansinės ataskaitos, išskyrus pinigų srautų ataskaitą, buvo parengtos naudojant kaupimo principą.

2.2. Naujų ir pakeistų Tarptautinės finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) taikymas

a) Nauji ir/arba pakeisti standartai bei jų aiškinimai, kurie taikomi nuo 2023 m. sausio 1 d.:

Šiuo metu galioja toliau išvardyti Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV) išleisti ir ES priimti persvarstyti standartai, egzistuojančių standartų papildymai ir išaiškinimai, kuriuos Bendrovė pritaikė šiais metais:

- 17-asis TFAS „Draudimo sutartys“; įskaitant 17-ojo TFAS pataisas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir TFAS praktikos ataskaitos Nr. 2: apskaitos politikos atskleidimas pataisos (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“ pataisos: apskaitinių įvertinimų apibrėžimas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 12-ojo TAS „Pelno mokesčiai“ pataisos: Atidėtasis mokestis, susijęs su turtu ir įsipareigojimais, atsirandančiais iš vieno sandorio (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 17-asis TFAS „Draudimo sutartys“: Pirminis 17-ojo TFAS ir 9-ojo TFAS taikymas – palyginamoji informacija (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 12-ojo TAS „Pelno mokesčiai“ pataisos: Tarptautinė mokesčių reforma – Pillar Two modelio taisyklės (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.).

Aukščiau išvardintų standartų, jų pakeitimų ir išaiškinimų pritaikymas, neturėjo reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

b) Standartai, galiojančių standartų pataisos bei aiškinimai išleisti TASV, ES priimti, bet dar neįsigalioję:

Šių finansinių atskaitų pasirašymo dieną Bendrovė nepritaikė anksčiau laiko šių naujų ir peržiūrėtų TFAS standartų, jų pakeitimų ir išaiškinimų, kurie jau yra patvirtinti, bet dar neįsigalioję:

- 1-ojo TAS „Finansinių atskaitų pateikimas“ pataisos: [sipareigojimų klasifikavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius; [sipareigojimų klasifikavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius – įsigaliojimo datos atidėjimas; Ilgalaikiai [sipareigojimai su finansiniais rodikliais (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2024 m. sausio 1 d.);
- 16-ojo TFAS „Nuoma“ pataisos: Nuomos [sipareigojimas parduodant ir taikant atgalinę nuomą (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2024 m. sausio 1 d.).

Bendrovės vadovybė nesitiki, kad šių standartų, jų pakeitimų ir išaiškinimų pritaikymas turės reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms atskaitoms jų pradinio taikymo laikotarpiu, išskyrus kaip aprašyta žemiau:

c) Standartai, galiojančių standartų pataisos bei aiškinimai, kurie dar nėra įsigalioję ir kurie dar nėra patvirtinti ES:

Šiuo metu ES priimti TFAS beveik nesiskiria nuo standartų, patvirtintų TASV, išskyrus standartus, šiuo metu galiojančių standartų ir išaiškinimų pakeitimus, kurie dar nebuvo patvirtinti ES (galiojimo datos taikomos TFAS pilna apimtimi). Šie standartai, jų pakeitimų ir išaiškinimai yra pateikti žemiau:

- 7-ojo TAS „Pinigų srautų atskaita“ ir 7-ojo TFAS „Finansiniai instrumentai“ pataisos: atskleidimas: tiekėjo finansiniai susitarimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2024 m. sausio 1 d.);
- 21-ojo TAS „Užsienio valiutų kursų pokyčio įtaka“ pataisos: konvertavimo trūkumas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2025 m. sausio 1 d.).

2.3. Finansinių atskaitų valiuta

Bendrovė apskaitą tvarko ir šiose finansinėse atskaitose visos sumos yra apskaitytos ir pateiktos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, eurais. Bendrovės funkcinė valiuta yra euras.

Užsienio valiuta išreikšti sandoriai apskaitomi pagal sandorio dieną galiojusį oficialų Europos Centrinio Banko valiutų keitimo kursą. Pelnas ir nuostoliai iš tokių sandorių bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir [sipareigojimų likučių perkainojimo finansinės būklės atskaitos dieną yra apskaitomi pelno (nuostolių) atskaitoje. Tokie likučiai perkainojami pagal atskaitinio laikotarpio pabaigos valiutų keitimo kursą.

2.4. Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas įsigytas atskirai iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas arba neribotas.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio tarnavimo laikotarpis yra ribotas, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką.

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir amortizacijos metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą nematerialiojo turto naudojimo pobūdį.

Bendrovė neturi nematerialiojo turto su neribotu tarnavimo laikotarpiu.

Atskiros turto grupės nustatytos Bendrovėje:

- a) programinė įranga;
- b) kitas nematerialusis turtas.

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiuoju turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas per 3-4 metų laikotarpį.

2.5. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai – tai materialusis turtas, kuris laikomas paslaugų tiekimo tikslams ir ketinamas naudoti ilgiau negu vieną atskaitinį laikotarpį, kurio įsigijimo (pasigaminimo) savikainą galima patikimai nustatyti ir kurio vertė didesnė už nustatytą minimalią įsigijimo vertę.

Ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus pastatus, statinius ir įrengimus, apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius. Pastatai, statiniai ir įrenginiai ir transporto priemonės apskaitomi perkainota verte atėmus paskesni nusidėvėjimą.

Pastatų, statinių ir įrengimų perkainojimai atliekami periodiškai, siekiant užtikrinti, kad turto apskaitinė vertė reikšmingai nesiskirtų nuo jo tikrosios vertės atskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Pastatų, statinių ir įrengimų perkainojimo metu susidariusi apskaitinės vertės padidėjimo suma yra pripažįstama kitose bendrosiose pajamose bei ja yra didinamas perkainojimo rezervas nuosavybėje.

Vėlesnio turto perkainojimo metu susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, pripažįstama kitose bendrosiose pajamose ir šia suma yra mažinamas anksčiau pripažintas perkainojimo rezervas nuosavybėje.

Visi kiti sumažėjimai apskaitomi pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų atskaitoje. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius vertės sumažėjimus, apskaitomas pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų atskaitoje. Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto bendrųjų pajamų atskaitoje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliamas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytą pelną, įvertintus atidėtojo pelno mokesčio poveikį.

Pardavus ilgalaikį materialųjį turtą, apskaitomą perkainota verte, pardavimo rezultatas apskaitomas pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų straipsnyje, o perkainojimo rezervo likutis, susijęs su šiuo turtu perkeliamas į nepaskirstytą pelną (nuostolius).

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negražinamus įsigijimo mokesčius, kapitalizuotas skolinimosi išlaidas ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatuoti arba perkėlimu į jo naudojimo vietą. Bendrovei perduoto ar neatlygintinai gauto turto įsigijimo kainą nustato Bendrovės vadovybė, atsižvelgdama į to turto tikrąją vertę. Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos ilgalaikiam materialiajam turtui pradėjus veikti, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, pelno (nuostolių) atskaitoje. Tais atvejais, kai galima aiškiai įrodyti, jog šių išlaidų dėka padidės ekonominė nauda iš šio ilgalaikio materialiojo turto panaudojimo ir (arba) pailgės jo numatytas ekonominio tarnavimo laikas, išlaidos yra kapitalizuojamos, pridedant jas prie ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokius naudingo tarnavimo laikotarpius:

Pastatai	50 – 80 metų
Statiniai	15 – 25 metų
Mašinos ir kiti įrenginiai	15 metų
Transporto priemonės	6 – 15 metų
Kitas materialusis turtas	3 – 15 metų

Naudingo tarnavimo laikas yra reguliariai peržiūrimas užtikrinant, kad nusidėvėjimo terminas atitinka numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Turto naudingo tarnavimo laikas nustatomas remiantis tikėtiniu turto naudingumu.

Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertė bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskačiuojamas tol, kol statyba nėra baigta, ir turtas nepradėtas naudoti.

Nebaigta statyba perkeliama į atitinkamas ilgalaikio materialiojo turto grupes tuomet, kai nebaigta statyba užbaigiama ir turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui.

2.6. Investicinis turtas

Investicinis turtas pripažįstamas turtu tik tada, kai yra tikėtina, kad Bendrovė ateityje gaus ekonominės naudos, susijusios su investiciniu turtu, ir galima patikimai nustatyti investicinio turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą.

Investicinį turtą sudaro Bendrovės pastatai ir statiniai, kurie laikomi uždirbti nuomos pajamas ir/arba tikintis vertės padidėjimo. Pradžioje investicinis turtas įvertinamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, kurią sudaro pirkimo kaina ir bet kokios tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Vėliau investicinis turtas apskaitomas tikrąja verte, nusidėvėjimas neskačiuojamas. Pelnas ar nuostoliai dėl tikrosios vertės pasikeitimo yra įtraukiami į ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitą.

Pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl investicinio turto perleidimo, apskaičiuojami kaip skirtumas tarp grynujų perleidimo pajamų ir turto balansinės vertės ir pripažįstami investicinio turto perleidimo laikotarpio pelnu arba nuostoliais.

Bendrovė taiko 90 % reikšmingumo kriterijų, kurį viršijus investiciniam turtui priskiriama 100 % turto balansinės vertės.

Tam tikra turto dalis gali būti naudojama Bendrovės jos veikloje, o kita dalis gali būti skiriama nuomos pajamoms uždirbti ir/arba tikintis turto vertės padidėjimo.

Turto dalys atskiriamos atskirai pagal turto plotą, naudojamą Bendrovės veikloje ir skiriamą nuomos pajamoms uždirbti ir/ arba tikintis turto vertės padidėjimo.

Iki 2022 m. pabaigos investiciniam turtui buvo taikomi nusidėvėjimo metodai ir normatyvai atitinkantys taikomus ilgalaikiams materialiajam turtui.

2.7. Finansinis turtas

Finansinis turtas yra klasifikuojamas į šias nustatytas grupes: finansinį turtą apskaitomą amortizuota savikaina, finansinį turtą apskaitomą tikrąja verte, kurio pokytis atspindimas per kitas bendrąsias pajamas ir finansinį turtą apskaitomą tikrąja verte, kurio pokytis atspindimas per pelną (nuostolį).

Po pirminio pripažinimo finansinis turtas klasifikuojamas pagal aukščiau išvardintas kategorijas, remiantis Bendrovės finansiniam turtui taikomu verslo modeliui. Verslo modelis taikomas finansinio turto grupei nustatomas tokiu lygiu, kuris atspindėtų, kaip visa valdoma finansinio turto grupė leidžia pasiekti Bendrovės verslo tikslus. Bendrovės vadovybės ketinimai dėl atskirų finansinių priemonių nedaro įtakos taikomam verslo modeliui. Valdydama finansinį turtą, Bendrovė gali taikyti daugiau nei vieną verslo modelį.

Finansinio turto valdymo verslo modelis yra faktas, o ne tik pareiškimas. Paprastai stebimas veiksmuose, kurių Bendrovė imasi tam, kad pasiektų išsikeltus verslo modelio tikslus. Nustatydama verslo modelį, kurį taikys valdydama finansinį turtą, Bendrovė savo sprendimą pateisina ne vienu faktu ar veiksmu, bet atsižvelgdama į visus sprendimo dieną egzistuojančius tiesiogiai susijusius įrodymus.

Bendrovė pripažįsta finansinį turtą savo finansinės būklės ataskaitoje tada ir tik tada, kai Bendrovė tampa finansinės priemonės sutarties šalimi. Finansinio turto pirkimas ar pardavimas pripažįstamas arba jo pripažinimas nutraukiamas naudojant sandorio datą.

Bendrovė pirmą kartą pripažįsta finansinį turtą tikrąja verte, išskyrus prekybos gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansinio komponento. Kai turtas pripažįstamas ne tikrąja verte per pelną (nuostolį), pridėdama su finansinio turto įsigijimu susijusias išlaidas, kai jas galima tiesiogiai priskirti.

Sandorio išlaidas sudaro mokesčiai ir komisiniai, kurių Bendrovė nebūtų mokėjusi, jei nebūtų pasirašiusi finansinės priemonės sutarties. Jei finansinio turto vertė pirminio pripažinimo metu skiriasi nuo sandorio kainos, skirtumas pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Verslo modelio taikomo valdant finansinio turto grupę požiūriu, finansinis turtas apskaitomas:

Finansinis turtas, vertinamas amortizuota savikaina

Bendrovės gautinos sumos apskaitomos remiantis verslo modeliui pagal kurį, finansinio turto laikymo tikslas – surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kurie gali apimti pinigų srautus, susijusius su pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimu.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriuo neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Toks turtas yra apskaitomas amortizuota verte, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelne (nuostoliuose) tada, kai sumažėja tokio turto vertė ar jis yra amortizuojamas. Paskolos ir gautinos sumos pradžioje pripažįstamos įsigijimo savikaina (sumokėto atlygio tikrąja verte). Vėliau trumpalaikės gautinos sumos apskaitomos įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, o ilgalaikės gautinos sumos ir paskolos – amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų metodą, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Apskaičiuotų palūkanų normos metodas yra metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimui ir palūkanų pajamų ar sąnaudų paskirstymui per atitinkamą laikotarpį. Apskaičiuotų palūkanų norma yra norma, kuri leidžia tiksliai diskontuoti būsimus mokėjimus gryniaisiais pinigais per numatomą finansinio turto ar įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kai įmanoma, per trumpesnį laikotarpį.

Paskolos ir gautinos sumos apskaitomos kaip trumpalaikis turtas, išskyrus tuos atvejus, kuomet jų terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių nuo finansinės būklės ataskaitos parengimo dienos. Pastaruoju atveju jos priskiriamos prie ilgalaikio turto.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinos sumos yra sumos, gautinos iš pirkėjų už suteiktas paslaugas, vykdamas įprastinę verslo veiklą. Jei tikimasi, jog sumos bus gautinos per vienerius metus ar trumpesnį laikotarpį (ar per įprastą verslo veiklos laikotarpį, jei vėliau), prekybos gautinos sumos yra klasifikuojamos prie trumpalaikio turto. Kitu atveju, šios sumos klasifikuojamos prie ilgalaikio turto.

Prekybos gautinos sumos po pirminio pripažinimo vertinamos amortizuota savikaina, naudojant apskaičiuotą palūkanų metodą, įskaitant vertės sumažėjimo nuostolius, o prekybos gautinos sumos, kurių terminas trumpesnis nei 12 mėnesių nuo pripažinimo dienos (t. y. neturinčios finansavimo elemento) ir kurios nėra priskiriamos faktoringui yra vertinamos nominalia verte, nes susijusi diskontavimo įtaka yra nereikšminga.

Nuvertėjusios gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgautinos.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigų ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai bankų sąskaitose, kasoje, kitos trumpalaikės labai likvidžios investicijos. Šio turto apskaitinė vertė apytikriai atitinka jo tikrąją vertę.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas kai:

- Baigėsi teisių į turto piniginius srautus galiojimo laikotarpis;
- Bendrovė išlaikė teisę į pinigų srautus, bet prisiėmė įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką;
- Bendrovė perleido savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto arba perleido iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba nei perleido, nei išlaikė su finansiniu turto susijusios rizikos ir naudos, bet perleido šio turto kontrolę.

Kai Bendrovė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia, nei išlaiko su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria Bendrovė yra vis dar susijusi.

Finansinio turto vertės sumažėjimas – numatomas kredito nuostolis

Turto vertės sumažėjimo reikalavimai yra taikomi siekiant pripažinti numatomus kredito nuostolius per visą finansinės priemonės laikotarpį, kuriai reikšmingai padidėjo kredito rizika nuo pirminio pripažinimo. Jei finansinio instrumento kredito rizika nuo pirminio pripažinimo žymiai nepadidėjo, ūkio subjektas įvertina tos finansinės priemonės nuostolių sumą, lygią numatomiems 12 mėnesių kredito nuostoliams.

Bendrovė laiko finansinį turtą neįvykdytu, kai sutartyje numatytas mokėjimas yra praėjęs 90 dienų ir yra didesnis nei skolininko sumokėtas avansas. Tačiau tam tikrais atvejais Bendrovė taip pat gali laikyti finansinį turtą neįvykdytu, kai vidinė ar išorinė informacija rodo, kad Bendrovė greičiausiai negaus visos negražintos sutartyje numatytos sumos, prieš pradėdama atsižvelgti į bet kokius Bendrovės turimus kredito patobulinimus.

Bendrovė stebi kredito rizikos padidėjimą stebėdama skolų vykdymą laiku. Reikšmingas kredito rizikos padidėjimas yra svarstomas, kai skola vėluoja ir nėra priežasčių manyti, kad skola greitu metu bus padengta.

Nustatydamas vertės sumažėjimo nuostolius, Bendrovė taiko šiuos modelius:

- bendras modelis (pagrindinis),
- supaprastintas modelis prekybos gautinoms sumoms.

Numatomas kredito nuostolis (NKL) apskaičiuojamas remiantis „trijų pakopų“ modeliu („bendru modeliu“) vertės sumažėjimui:

1 etapas

Finansinės priemonės, kurių kredito rizika reikšmingai nepadidėjo nuo pirminio pripažinimo, arba kurių finansinė vertė atskaitomybės dieną yra maža. Šiam turtui pripažįstama 12 mėnesių NKL, o palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo bendros turto apskaitinės vertės. 12 mėnesių NKL yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, kurie galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos. Tai nėra tikėtini grynujų pinigų trūkumai per 12 mėnesių laikotarpį, bet visas turto kredito nuostolis, įvertintas tikimybe, kad nuostoliai įvyks per ateinančius 12 mėnesių.

2 etapas

Priskiriamos finansinės priemonės, kurių kredito rizika žymiai padidėjo nuo pirminio pripažinimo (išskyrus atvejus, kai atskaitų sudarymo dieną jų kredito rizika buvo maža), tačiau neturi objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų. Šiam turtui pripažįstama visą gyvenimą trunkanti NKL, tačiau pajamos iš palūkanų vis tiek apskaičiuojamos pagal bendrąją turto apskaitinę vertę. Gyvenimo trukmės NKL yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per numatomą finansinės priemonės galiojimo laiką.

3 etapas

Apima finansinį turtą, kuris ataskaitos sudarymo dieną turi objektyvių įsipareigojimų neįvykdymo įrodymų. Šiam turtui pripažįstama NKL tarnavimo laikas ir pajamos iš palūkanų apskaičiuojamos nuo grynosios balansinės vertės.

Gautinoms sumoms iš pirkėjų, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, numatomas kredito nuostolis apskaitomas per visą skolos laikotarpį. Gautinų sumų nuvertėjimui Bendrovė naudoja supaprastintą metodą. Siekiant apskaičiuoti numatomą kredito nuostolį, Bendrovė atliko toliau išvardintus veiksmus:

- 1) Sugrupavo gautinas sumas pagal nustatytus pirkėjų kriterijus
- 2) Nustatė istorinį blogų skolų kiekį
- 3) Įvertino makroekonominis rodiklius
- 4) Apskaičiavo numatomą kredito nuostolį

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Bendrovė sugrupavo gautinas sumas pagal šiuos kriterijus:

- Fiziniai arba juridiniai asmenys
- Pagal skolų pradelimo laikotarpį (nepradelstos, pradelstos 1-30 dienų, 31-60 dienų, 61-90 dienų, 91-365 dienų, daugiau nei 365 dienų)

Pagal istorinius duomenis, Bendrovė nustatė, kad fiziniai asmenys vidutiniškai neapmoka 9 % nepradelstų skolų. Juridiniai asmenys neapmoka:

- Nepradelstų skolų 1,34 %
- 1-30 dienų pradelstų skolų 3,97 %
- 31-60 dienų pradelstų skolų 14,88 %
- 61-90 dienų pradelstų skolų 32,63 %
- 91-365 dienų pradelstų skolų 57,10 %
- Daugiau nei 365 dienų pradelstų skolų 93,59 %

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Bendrovė atlieka operacijas su bankais, turinčiais aukštus užsienio reitingavimo agentūrų suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingus. Bankų reitingai pateikti 14 pastaboje. Įvertinus aukštus bankų kreditingumo reitingus, Bendrovė laiko, kad Bendrovės naudojamų bankų bankroto tikimybė yra labai žema.

2.8. Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąją galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė. Grynoji realizacinė vertė yra pardavimo kaina, esant įprastinėms verslo sąlygoms, atėmus užbaigimo, rinkodaros ir paskirstymo išlaidas. Savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

2.9. Nuosavas kapitalas

Bendrovės savininko kapitalą sudaro Bendrovės savininko jai perduoto turto, jei tai nėra turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė ar dotacija, vertė.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dydį sudaro turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, teisės aktų nustatyta tvarka perduoto Bendrovei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti, vertė.

Privalomasis rezervas sudaromas iš Bendrovės paskirstytino pelno, taikant Bendrovės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatyto dydžio metinius atskaitymus. Atskaitymai į privalomąjį rezervą sudaro ne mažiau kaip 1/20 paskirstytino pelno. Jie vykdomi tol, kol privalomojo rezervo dydis sudarys 1/10 savininko kapitalo vertės. Nustatytą dydį viršijanti privalomojo rezervo dalis gali būti perskirstyta skirstant Bendrovės pelną. Privalomasis rezervas naudojamas tik Bendrovės nuostoliams dengti. Padengus nuostolius, privalomojo rezervo dydis atkuriamas, laikantis šioje dalyje nustatytos tvarkos.

Kiti rezervai yra naudojami šiems tikslams:

- a) investicijoms;
- b) darbuotojų kvalifikacijai kelti;
- c) darbuotojų premijoms, socialiniams, kultūriniais ir panašioms tikslams.

Bendrovės turto vertės padidėjimas savininko kapitalo ar turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje registruojamas:

- a) iš Bendrovės lėšų, tai yra iš nepaskirstyto pelno ir kitų rezervų (išskyrus privalomąjį rezervą) sukurto turto verte;
- b) iš Bendrovės savininko turtui įsigyti, sukurti ar jo vertei padidinti skirtų lėšų sukurto turto verte;
- c) Bendrovės savininko perduoto turto verte.

Nepaskirstytas pelnas (nuostolis) susidaro iš einamųjų metų bendrųjų pajamų iš viso bei praeitų periodų bendrųjų pajamų iš viso atskaičius visus į valstybės biudžetą mokamas pelno įmokas.

2.10. Finansiniai įsipareigojimai

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu skirstomi į gautas paskolas ir mokėtinas sumas. Visi finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu yra pripažįstami tikrąja verte, o gautų paskolų bei mokėtinų sumų atveju – atėmus tiesiogiai priskirtinas sandorio išlaidas. Bendrovės finansiniai įsipareigojimai apima prekybos ir kitas mokėtinas sumas, gautas paskolas.

Vėlesnis vertinimas

Finansinių įsipareigojimų vertinimas priklauso nuo jų klasifikavimo, kaip aprašyta toliau.

Paskolos

Gautos paskolos pradžioje apskaitomos tikrąja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau gautos paskolos apskaitomos amortizuota savikaina, o tarp gautų įplaukų (atėmus sandorio išlaidas) ir padengimo vertės susidaręs skirtumas pripažįstamas laikotarpio pelne (nuostoliuose) per visą paskolos laikotarpį.

Gautos paskolos yra klasifikuojamos kaip trumpalaikės, išskyrus jei Bendrovė turi besąlyginę teisę atidėti jų padengimą mažiausiai 12 mėnesių po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Prekybos skolos

Prekybos skolos – tai įsipareigojimai, sumokėti už per įprastinį veiklos ciklą tiekėjų suteiktas prekes arba paslaugas. Prekybos skolos priskiriamos trumpalaikiams įsipareigojimams, jeigu jas reikia padengti per vienerių metų arba trumpesnį laikotarpį (arba per įprastinį veiklos ciklą, jeigu jis yra ilgesnis). Kitu atveju, jos priskiriamos ilgalaikiams įsipareigojimams. Prekybos skolos pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, o vėliau vertinamos amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.11. Dotacijos

Dotacijos gaunamos ilgalaikio turto forma arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti ar kitaip įsigyti laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu.

Iš Bendrovei skirtų lėšų sukurtas turtas laikomas dotacija, kai lėšos skiriamos infrastruktūrai įsigyti ar sukurti, taip pat Bendrovės valdomos infrastruktūros vertei padidinti, jeigu infrastruktūra, kuri būtų įsigyta, sukurta ar kurios vertė būtų padidinta, priskirtina turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Jeigu Vyriausybės ir Europos Sąjungos dotacijos yra skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti ar rekonstruoti, jos yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Bendrovė valdo patikėjimo teise gautą žemę, kuri nuosavybės teise priklauso valstybei. Iki 2023 m. rugpjūčio 31 d., ši žemė buvo apskaityta Bendrovės nuosavame kapitale, tačiau po reorganizacijos performavus Bendrovės kapitalą, žemė buvo priskirta dotacijų straipsniui atsižvelgiant į tai, kad patikėjimo teisė yra gauta neatlygintinai ir Bendrovė turi teisę pilnai valdyti patikėtą turtą (žr. 2.18).

Finansinėse ataskaitose su turtu susijusias dotacijas Bendrovė pripažįsta atidėtosiomis pajamomis, kurios sistemingai pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje per visą turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Dotacijos, susijusios su turtu, apima dotacijas, kurios yra gautos ilgalaikio turto forma arba pinigais bei skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti. Dotacijos yra apskaitomos gauto turto tikrąja verte ir vėliau pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje mažinant turto nusidėvėjimo sąnaudas per atitinkamo ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Įsipareigojimai, susiję su gautomis dotacijomis, susijusiomis su turtu, pateikiami finansinės padėties ataskaitos ilgalaikių įsipareigojimų dalyje „Dotacijos susijusios su turtu“. Ilgalaikio turto perkainojimo metu, kai apskaitomas turto vertę mažinantis perkainojimas, dotacijos, susijusios su šiuo ilgalaikiu turtu, yra proporcingai nurašomos.

Dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaiciuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija. Šios dotacijos apskaitomos pelno (nuostolių) ataskaitoje atėmus susijusias išlaidas ir/arba pateikiamos finansinės padėties ataskaitos ilgalaikių įsipareigojimų dalyje „Dotacijos išlaidoms kompensuoti“.

Vyriausybės ir Europos Sąjungos dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu, yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos panaudotomis dalimis tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaiciuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

Išsami informacija apie dotacijas pateikta 17 pastaboje.

2.12. Išmokos darbuotojams

Išmokų darbuotojams einamųjų metų savikaina pripažįstama sąnaudomis iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje. Anksčiau patirtos išlaidos pripažįstamos sąnaudomis lygiomis dalimis per vidutinį laikotarpį, kol tampa privaloma mokėti išmoką. Dėl išmokų sąlygų pakeitimo (sumažinimo arba padidinimo) atsiradęs pelnas ar nuostoliai pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstami iš karto.

Išmokų darbuotojams (išmoka išeinant į pensiją ir išmoka darbuotojui jubiliejaus proga) įsipareigojimas yra apskaiciuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Įsipareigojimas fiksuojamas finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą. Dabartinė išmokų darbuotojams įsipareigojimų vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, remiantis Vyriausybės vertybinių popierių, išreikštų ta pačia valiuta kaip ir išmokos, ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą išmokų mokėjimo laikotarpį, palūkanų norma. Aktuarinis pelnas ir nuostoliai pripažįstami iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.13. Pelno mokesčiai

Pelno mokesčio apskaiciavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokesčių. Pelno mokesčiai skaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų reikalavimus.

Lietuvos Respublikos Bendrovėms taikomas pelno mokesčio tarifas yra 15 proc.

Ataskaitinių metų pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra apskaityti suma, kuri, tikimasi, bus atgauta arba sumokėta mokesčius administruojančiai institucijai.

Finansinės padėties ataskaitoje avansu sumokėtas pelno mokesčių bei apskaityti pelno mokesčio įsipareigojimai rodomi sudengiant juos, kai jie yra susiję su ta pačia mokesčius administruojančia institucija.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliama atskaitomų mokesčių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. ataskaitinių metų apmokestinamojo pelno sumos.

Atidėtieji mokesčiai apskaiciuojami balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtas mokesčių atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės ir jų mokesčių bazės grynąją mokesčių įtaką. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiu, kuriuo bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti finansinės būklės ataskaitos dieną.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje tiek, kiek Bendrovės vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

2.14. Pajamų pagal sutartis su klientais pripažinimo principai

Pajamos pagal sutartis su klientais, išskyrus nuomos sutartis, vadovaujantis 15 TFAS nuostatomis, pripažįstamos taikant 5 žingsnių modelį:

1 žingsnis – sutarčių su klientais identifikavimas

Sutartimi pripažįstamas susitarimas tarp dviejų ar daugiau šalių (priklauso nuo pirkimo ar pardavimo sąlygų), kuriuo sukuriama įgyvendintinos teisės ir vykdytinos prievolės, ir kurio šalis yra klientas. Klientas yra šalis, su įmone sudariusi sutartį už atlygį gauti prekes ar paslaugas. Sutartis su klientu, kuriai taikomas 15 TFAS, apskaitoma, kai tenkinami šie kriterijai:

- šalys sutartį patvirtino (raštu, žodžiu ar pagal kitą įprastą verslo praktiką) ir yra įsipareigojusios vykdyti savo atitinkamas prievoles;
- galima identifikuoti kiekvienos šalies teises dėl perduotinų prekių ar paslaugų;
- galima identifikuoti mokėjimo sąlygas, numatytas už perduotinas prekes ar paslaugas;
- sutartis yra komercinio pobūdžio;
- Bendrovė gaus atlygį, teisę į kurį įgis mainais už prekes ar paslaugas, kurios bus perduotos klientui.

2 žingsnis – veiklos įsipareigojimų identifikavimas

Veiklos įsipareigojimas – sutartimi įtvirtintas pasižadėjimas teikti paslaugas. Jeigu paslauga galima išskirti, įsipareigojimai pripažįstami atskirai. Kiekvienas įsipareigojimas identifikuojamas vienu iš būdų:

- paslauga (ar prekių ar paslaugų paketas), kuri yra atskira,
- atskirų paslaugų, kurios iš esmės yra vienodos ir perduodamos klientui pagal vienodą modelį, rinkinys.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

3 žingsnis – sandorių kainos nustatymas

Bendrovė, nustatydamą sandorio kainą, atsižvelgia į sutarties sąlygas, LR teisės aktus ir savo įprastą verslo praktiką. Sandorio kaina yra atlygio suma, teisę į kurią Bendrovė tikisi turėti mainais už klientui perduodamas pažadėtas prekes ar paslaugas, išskyrus trečiųjų šalių vardu surinktas sumas (pavyzdžiui, tam tikrus pardavimo mokesčius). Sutartyje su klientu pažadėtas atlygis gali apimti fiksuotas sumas, kintamas sumas arba abiejų tipų sumas.

4 žingsnis – sandorių kainos priskyrimas veiklos įsipareigojimams

Bendrovė, priskirdama sandorio kainą, kiekvienam veiklos įsipareigojimui priskiria tokią sandorio kainos sumą, kuri parodo atlygio sumą, į kurią Bendrovė tikisi turėti teisę mainais už klientui perduodamas pažadėtas prekes ar paslaugas.

5 žingsnis – pajamų pripažinimas, kai Bendrovė (į)vykdo veiklos įsipareigojimus

Bendrovė pripažįsta pajamas, kai įvykdo veiklos įsipareigojimą, klientui perduodama pažadėta prekė ar paslauga. Veiklos įsipareigojimai įvykdomi per tam tikrą laikotarpį arba tam tikru momentu. Pripažįstama pajamų suma yra lygi sumai, kuri priskirta įvykdytam veiklos įsipareigojimui. Pajamos pripažįstamos, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai tikėtina, kad Bendrovė gaus su įsipareigojimu susijusią ekonominę naudą, ir pajamų suma gali būti patikimai įvertinta.

Pardavimai apskaitomi atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas. Pajamos iš prekių pardavimo pripažįstamos pristatius prekes ir perdavus riziką bei prekių nuosavybės teikiama naudą. Bendrovė pajamas išskiria į aviacinės ir neaviacinės veiklos pajamas. Pajamos yra uždirbamos Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose. Pajamų išskaidymas pagal jų tipą ir oro uostą, kur uždirbtos pajamos, pateiktas 3 ir 4 pastabose.

Uždirbant pajamas, Bendrovė iškart išrašo sąskaitą-faktūrą už suteiktas paslaugas ir gautinos sumos patenka prie iš klientų gautinų sumų. Sutarčių įsipareigojimus sudarė gauti depozitai ir nuolaidų sukaupimai, kurie finansinės būklės ataskaitoje patenka prie kitų trumpalaikių mokėtinų sumų.

Aviacinės veiklos pajamos

Aviacinę veiklą sudaro orlaivių takų, keleivių terminalų, labai svarbių asmenų salės, oro uosto įrangos priežiūra ir valdymas, bagažo administravimas, aviacijos saugumo užtikrinimas bei kita veikla pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos standartus bei rekomendacijas, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir susitarimus oro transporto srityje bei kitų teisės aktų reikalavimus. Pajamos yra pripažįstamos pagal faktinį nutūpusių ir pakilusių orlaivių bei išvykusių keleivių skaičių. Aviacinės pajamos sudaro 66% visų Bendrovės pajamų, kurių didžiąją dalį sudaro rinkliavos už naudojimąsi oro uosto paslaugomis (57% visų Bendrovės pajamų).

Centralizuotos infrastruktūros mokesčiai nuo 2023-08-07 apskaičiuojami vadovaujantis įsakymu Nr.1R-151 patvirtintomis Antžeminių paslaugų teikimo AB Lietuvos oro uostų filialų valdomuose oro uostuose bendrosiomis sąlygomis. Iki tol minėti skaičiavimai buvo atliekami vadovaujantis Antžeminių paslaugų teikimo AB Lietuvos oro uostų filialų valdomuose oro uostuose bendrosiomis sąlygomis, patvirtintomis 2021-07-21 įsakymu Nr. 1R-112.

Centrinės infrastruktūros mokesčius moka antžeminių paslaugų teikėjas arba, jei yra oro uostui pateikti atitinkami dokumentai – tiesiogiai oro bendrovė. Sąskaitos turi būti apmokamos iki kito mėnesio paskutinės darbo dienos.

Bendrovė nustato rinkliavas vadovaudamasi (aktualios versijos 2023 m.):

- Naudojimosi oro uostais bendrosiomis sąlygomis (VĮ Lietuvos oro uostų generalinio direktoriaus 2021 m. gegužės 28 d. įsakymas Nr.1R-84),
- Lietuvos Respublikos Aviacijos įstatymu (2000 m. spalio 17 d. Nr. VIII-2066, su vėlesniais pakeitimais),
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 28 d. Nr. 3-118 patvirtintu įsakymu „Dėl rinkliavų už naudojimąsi oro uostais nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo, su vėlesniais pakeitimais“,
- 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/12/EB dėl oro uostų mokesčių,
- Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos dokumentu Nr. 9082 „ICAO politika dėl rinkliavų už oro uostų ir oro navigacijos paslaugas“.

Rinkliavų mokėjimo tvarka nustatyta naudojimosi oro uostais bendrosiose sąlygose. Oro uosto naudotojai, kurie pradeda naudotis oro uostu ir nori atsiskaityti vieną kartą per mėn., turi sumokėti depozitą, kuris yra gražinamas naudotojui po pusės metų tinkamo įsipareigojimų vykdymo. Tokiu atveju sąskaitos turi būti apmokamos iki kito mėnesio paskutinės dienos. Taip pat yra numatyta galimybė sudaryti sutartis su bendrąja aviacija dėl periodinio atsiskaitymo bei sudaryti rašytinį susitarimą su trečiuoju asmeniu dėl atsiskaitymo už oro uosto paslaugas. Kitais atvejais mokama iš anksto, bet ne vėliau nei orlaiviui išskrendant iš oro uosto.

Bendrovė įvykdo aviacinės veiklos sutarčių įsipareigojimus tuo metu, kai yra pasinaudojama paslauga, pavyzdžiui, klientas pasinaudoja orlaivių kilimo ir tūpimo taku ar keleivių terminalu. Bendrovė turi užtikrinti, kad klientas galėtų pasinaudoti paslauga taip, kaip sutarta paslaugų sutartyje. Pajamos pripažįstamos tuo metu, kai klientui yra suteikiama paslauga.

Aviacinėms veiklos paslaugoms yra taikomos nuolaidos už naujus skrydžių maršrutus, padidintus keleivinių ir krovininių skrydžių dažnius. Nuolaidos pripažįstamos tuo metu, kai suteikiama paslauga, kuriai taikoma nuolaida. Garantijos paslaugoms nėra taikomos.

Sutarties įsipareigojimas yra pripažįstamas, jei klientas perveda avansą už susijusias prekes ar paslaugas prieš paslaugos suteikimą. Sutarties įsipareigojimai pripažįstami pajamomis, kai Bendrovė įvykdo sutarties įsipareigojimus (t. y. perduoda klientui susijusių prekių ar paslaugų kontrolę).

Lojalumo programa

Bendrovė taiko žemiau nurodytas lojalumo programas:

- Lietuvos oro uostų tinklo skatinimo programa taikoma oro bendrovėms, kurios vykdo skrydžius bent dviejuose VĮ Lietuvos oro uostų valdomuose oro uostuose ir perveža juose programoje numatytas keleivių skaičiaus ribas atitinkantį keleivių skaičių. Programoje numatyto dydžio nuolaida pritaikoma per laikotarpį sumokėtoms rinkliavoms. Lengvata taikoma šioms oro uosto rinkliavoms: išskrendančio keleivio rinkliavai, orlaivio tūpimo rinkliavai, saugumo rinkliavai. Nuolaidos dydis priklauso nuo to, keliuose oro uostuose vykdė skrydžius ir pervežė numatytą keleivių skaičių.
- Oro bendrovių veiklos Vilniaus oro uoste ir Palangos oro uoste skatinimo programa taikoma už naujų maršrutų skrydžių dažnio padidinimą.
- Oro vežėjų veiklos Kauno oro uoste skatinimo programa taikoma pagal oro bendrovių grupės ar kelionių organizatoriaus pervežtų keleivių skaičių.

Bendrovė pripažįsta sutarties įsipareigojimą, kai oro bendrovės įvykdo nustatytus lojalumo programų reikalavimus.

Neaviacinės veiklos pajamos

Neaviacinės veiklos pajamas sudaro turto nuomos, automobilių stovėjimo, reklamos, verslo klubo ir kitos pajamos. Didžioji dalis sutarčių turi fiksuotą užmokesį, tačiau dalis sutarčių turi ir kintamą užmokesį pagal apyvartą, kuris negali būti mažesnis, negu sutartyje nustatytas fiksuotas užmokesis. Bendrovė įvykdo sutarčių įsipareigojimus ir pajamos pripažįstamos tuo metu, kai yra suteikiama paslauga, išskyrus nuomos paslaugoms. Garantijos paslaugoms nėra taikomos.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Nuomos pajamos

Nuomos pajamos iš pasirašytų veiklos nuomos sutarčių yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingai nuomos galiojimo terminui. Nuolaidos ar kitokio pobūdžio skatinimai, siekiant sudaryti nuomos sutartį, yra pripažįstamos tolygiai per nuomos terminą, nepriklausomai nuo pinigų srautų. Nuomos terminas yra minimalus periodas, kurį nuomininkas privalo nuomotis išsinuomotą objektą. Į nuomos terminą yra įtraukiamas papildomas laikotarpis, kuriam yra nuomininkui suteikta galimybė pratęsti nuomos sutartį, jeigu Bendrovės vadovybė pagrįstai tiki, jog šia galimybė nuomininkas pasinaudos.

Sutarties nutraukimo pajamos ar kompensacijos už nuomininko padarytą žalą yra apskaitoms tuo metu, kai tikėtina, jog Bendrovė gaus su sandorio nutraukimu ar patirta žala susijusią ekonominę naudą.

Komunalinių paslaugų pajamos

Klientams, kurie iš Bendrovės nuomojasi patalpas, Bendrovė užtikrina komunalinių paslaugų teikimą. Bendrovė pati komunalinių paslaugų neteikia, bet pasirūpina, kad paslaugos būtų suteiktos klientui, todėl Bendrovė veikia kaip tarpininkas. Pajamose apskaitomos tik grynosios pajamos, kurios Bendrovei lieka kaip komisiniai. Pajamos pripažįstamos tuo metu, kai yra suteikiama paslauga.

2.15. Sąnaudų pripažinimas

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginimo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu, ir jos ateinančiais laikotarpiais neduos pajamų, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudų dydis paprastai įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų suma, neįskaitant PVM. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą rinkos palūkanų.

2.16. Nuoma

Nustatymas ar sutartis laikoma nuomos sutartimi yra paremtas informacija sutarties pasirašymo data. Yra vertinama, ar sutartis yra susijusi su specifiško turto naudojimu bei ar sutartis suteikia teisę naudoti turtą.

Bendrovė yra nuomininkė

Sudarius sutartį, Bendrovė įvertina, ar sutartis yra nuoma, ar ją sudaro nuoma. Bendrovė pripažįsta naudojimo teisės turtą ir atitinkamą nuomos įsipareigojimą atsižvelgiant į visus nuomos susitarimus, kuriuose jis yra nuomininkas, išskyrus trumpalaikę nuomą (apibrėžtą kaip nuoma, kurios nuomos laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 12 mėnesių) ir mažos vertės turto nuomą (pavyzdžiui, planšetiniai kompiuteriai ir asmeniniai kompiuteriai, nedideli biuro baldų ir telefonų daiktai). Už šias nuomas sutartis Bendrovė pripažįsta nuomos įmokas kaip veiklos sąnaudas tiesiogiai proporcingu metodu per nuomos laikotarpį, nebent kitas sistemingas pagrindas labiau atspindėtų laiko modelį, per kurį gaunama ekonominė nauda iš nuomojamo turto.

Iš pradžių nuomos įsipareigojimas yra įvertinamas dabartine nuomos įmoka, kurios nebuvo sumokėtos pradinę dieną, verte, diskontuota naudojant nuomos mokesčio tarifą. Jei šios normos neįmanoma lengvai nustatyti, Bendrovė naudoja savo skolinimosi normą. Nuomos įmokos, įtrauktos į nuomos įsipareigojimo vertinimą, apima:

- fiksuotos nuomos įmokos, atėmus visas gautinas nuomos paskatas;
- kintamos nuomos įmokos, priklausančios nuo indekso ar normos, iš pradžių matuojamos naudojant indeksą ar kursą pradžios dieną;
- suma, kurią tikimasi sumokėti nuomininkui pagal likutinės vertės garantijas;
- pirkimo pasirinkimo sandorių vykdymo kaina, jei nuomininkas pagrįstai įsitikinęs, kad pasinaudos pasirinkimo sandoriais;
- baudų, mokamų už nuomos sutarties nutraukimą, sumokėjimas, jei nuomos terminas atspindi pasirinkimo nutraukti nuomos sutartį įgyvendinimą.

Nuomos įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitoje priskiriamas prie mokėtinų sumų. Nuomos įsipareigojimas vėliau įvertinamas padidinant balansinę vertę, kad atspindėtų nuomos įsipareigojimo palūkanas (naudojant efektyvios palūkanų normos metodą), ir sumažinant balansinę vertę, kad atspindėtų atliktas nuomos įmokas.

Bendrovė įvertina nuomos įsipareigojimą (ir atitinkamai koreguoja susijusį naudojimo teisės turtą), kai:

- Pasikeitė nuomos terminas arba įvyksta reikšmingas įvykis ar pasikeitė aplinkybės, dėl kurių pasikeitė pirkimo pasirinkimo teisės taikymo vertinimas; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas diskontuojant patikslintas nuomos įmokas pagal patikslintą diskonto normą.
- Lizingo įmokos keičiasi dėl indekso ar normos pokyčių arba dėl numatomo įmokos pasikeitimo pagal garantuojamą likutinę vertę; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas diskontuojant patikslintas nuomos įmokas, naudojant nepakeistą diskonto normą (nebent keičiasi nuomos įmokos).
- Nuomos sutartis keičiama, o nuomos modifikavimas nėra apskaitomas kaip atskira nuoma. Tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas atsižvelgiant į pakeistos nuomos sutarties terminą, diskontuojant patikslintas nuomos įmokas, naudojant pakeistą diskonto normą. 2023 ir 2022 m. Bendrovė tokių pakeitimų neatliko.

Naudojimo teisės turtą sudaro pradinis atitinkamo nuomos įsipareigojimo įvertinimas, nuomos įmokos, sumokėtos sutarties sudarymo dienos pradžioje arba anksčiau, atėmus gautas nuomos paskatas ir visas pradines tiesiogines išlaidas. Vėliau jie yra įvertinami savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Kiekvienai grupei prisiimant įsipareigojimus dėl išnuomoto turto išmontavimo ir pašalinimo išlaidų, arba atkurti pagrindinį turtą taip, kaip to reikalauja sąlygos ir sąlygos. Atidėjiny yra pripažįstamas ir vertinamas pagal 37 TAS. Tiek, kiek išlaidos yra susijusios su naudojimosi teisės turtu, išlaidos įtraukiamos į susijusį naudojimo teisės turtą, nebent tos išlaidos patirtos gaminti atsargas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Naudojimo teisė turtas yra nudėvimas per trumpesnę pagrindinio turto nuomos ir naudingo tarnavimo laiką. Jei nuoma perleidžia nuosavybės teises į pagrindinį turtą arba naudojimo teisės turto kaina atspindi tai, kad Bendrovė tikisi įsigyti pirkimo pasirinkimo sandorį, susijęs naudojimo turtas yra nudėvimas per turto naudingo tarnavimo laiką. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo nuomos pradžios dienos.

Kintamos nuomos kainos, nepriklausančios nuo indekso ar normos, neištraukiamos į nuomos įsipareigojimo ir naudojimo teisės turto vertinimą. Susijusios išmokos yra pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai įvyksta tas išmokas sukėlęs įvykis ar sąlyga.

Bendrovė yra nuomotoja

Bendrovė, kaip nuomotoja, sudaro nuomos sutartis dėl tam tikro savo investicinio turto. Nuoma, kur Bendrovė yra nuomotoja, yra klasifikuojama kaip finansinė arba veiklos nuoma. Kai nuomos sąlygos perduoda iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir naudą nuomininkui, sutartis klasifikuojama kaip finansinė nuoma. Visa kita nuoma klasifikuojama kaip veiklos nuoma.

Nuomos pajamos iš veiklos nuomos yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per atitinkamos nuomos laikotarpį. Pradinės tiesioginės išlaidos, patirtos derantis dėl ilgalaikio turto nuomos ir pridėdant nuomojamą turtą, pridėdamos prie išnuomoto turto apskaitinės vertės ir pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per nuomos laikotarpį.

Iš nuomininkų mokėtinos sumos pagal finansinę nuomą pripažįstamos gautinomis sumomis.

2.17. Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Bendrovės finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos apima palūkanų pajamas, palūkanų sąnaudas ir užsienio valiutos kurso pasikeitimo teigiamą arba neigiamą įtaką finansiniam turtui ir finansiniams įsipareigojimams, paskolų administravimo sąnaudas. Palūkanų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) joms kaupiantis, naudojant apskaičiuotą palūkanų normos metodą. Užsienio valiutos kurso pasikeitimo teigiama arba neigiama įtaka finansiniam turtui ir finansiniams įsipareigojimams apskaitoma grynąja verte kaip finansinės veiklos pajamos arba kaip finansinės veiklos sąnaudos, priklausomai nuo to, ar užsienio valiutos kurso pasikeitimai sudaro grynąjį pelną ar grynąjį nuostolį.

2.18. Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, apima ilgalaikio nematerialiojo turto amortizaciją ir materialiojo turto nusidėvėjimą, ilgalaikio turto vertinimą, pajamų nuolaidas (pagal lojalumo programas), gautinų sumų vertės sumažėjimą, ilgalaikės išmokos darbuotojams ir neapibrėžtus įsipareigojimus. Būsimi įvykiai gali pakeisti prielaidas, naudotas atliekant įvertinimus. Tokių įvertinimų pasikeitimų rezultatas bus apskaitomas finansinėse ataskaitose, kai bus nustatytas.

Vadovybė atlieka įvertinimus apskaitant Bendrovės kapitalą, kurį sudaro turtas, valdomas patikėjimo teise, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

Investicinio ir nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų apskaitymas perkainota verte

Vadovybė vertina, ar yra objektyvių įrodymų dėl turto ar grynuosius pinigus uždirbančių vienetų vertės pokyčių. Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės padidėjimas apskaitomi po perkainojimo padidėjus ilgalaikio materialiojo turto vertei ir perkainoto turto vertės sumažėjimo suma, apskaityta kaip ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo sąnaudos. Turto vertės skaičiavimai reikalauja reikšmingo Bendrovės vadovybės įvertinimo pasirenkant vertinimo metodus atsižvelgiant į turto rūšį, pobūdį ir vertinimui prieinamą informaciją.

Turto vertei nustatyti naudojami šie turto vertinimo metodai:

1. lyginamasis metodas, kurio esmė „vertinamo turto palyginimas su analogišku arba panašiu turtu, kurių sandorių kainos yra žinomos turto vertintojui“, pakoreguotos siekiant atspindėti šiuos skirtumus.
2. pajamų metodas, kurio esmė – „turto teikiamos naudos – grynųjų būsimųjų pinigų srautų perskaiciavimas į turto vertę“ (diskontuotų pinigų srautų prognozė, pagrįsta patikimais būsimųjų pinigų srautų įvertinimais, atsižvelgiant į esamų nuomos ir kitų sutarčių sąlygas ir išorinius įrodymus, tokius kaip nuomos mokesčiai, mokami dabartinėje rinkoje už toje pačioje vietoje esantį tos pačios būklės panašų turtą, naudojant diskonto normas, atspindinčias dabartinės rinkos vertinimus dėl pinigų srautų dydžių ir jų neapibrėžto periodiškumo).
3. išlaidų (kaštų) metodas, kurio esmė yra „prielaida, kad kaina, kurią pirkėjas rinkoje mokėtų už vertinamą turtą, jeigu tam poveikio neturėtų tokie veiksniai kaip laikas, rizika ar kiti, būtų ne didesnė nei analogiško turto įsigijimo, pagaminimo, atkūrimo, atgaminimo, atstatymo (įrengimo) kaina“.

Pajamų nuolaidos pagal lojalumo programas

Vadovybė vertina, ar avia kompanijos, kurios dalyvauja lojalumo programose, įvykdys savo įsipareigojimus ir galės prisitaikyti lojalumo programos nuolaidą. Bendrovė periodiškai vertina pasiektus per laikotarpį avia kompanijų įsipareigojimų vykdymo rezultatus, atsižvelgia į skrydžių ir pervežamų keleivių skaičiaus prognozes ir vertina, ar avia kompanijos įvykdys lojalumo programos reikalavimus. Remiantis šiais įvertinimais yra apskaičiuojamos pajamų nuolaidos, kurios mažina aviacinės veiklos pajamas.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų nusidėvėjimas ir nematerialiojo turto amortizacija

Bendrovės vadovybė kiekvienų finansinių metų pabaigoje atlieka vertinimą ar nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų bei nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpiui atitinkamoms turto grupėms yra tinkami. Dėl pritaikytų naudingo tarnavimo laikotarpių detalesnė informacija pateikiama 2.4 bei 2.5 pastabose.

Ilgalaikės išmokos darbuotojams

Bendrovė apskaito pensinius kaupimus darbuotojams, kad išeinantiems iš darbo pensinio amžiaus darbuotojams išmokėti išieitinę išmoką, kaip numatyta pagal teisės aktus. Taip pat Bendrovė apskaito kaupimus darbuotojams, kurie mokami pagal Bendrovės nustatytą tvarką darbuotojams jubiliejaus proga nustatyta suma. Bendrovės vadovybė vertina kiekvienų finansinių metų pabaigoje pagrindines aktuarines prielaidas, taikomas ilgalaikėms darbuotojų išmokoms. Detalesnė informacija apie Pensinių kaupimų paskaičiavimui naudojamus rodiklius pateikiama 2.13 ir 18 pastabose.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Gautinų sumų vertės sumažėjimas

Bendrovė nestebi kredito rizikos lygio pasikeitimų per priemonės galiojimo laikotarpį ir tikėtinus kredito nuostolius nustato iki numatyto priemonės naudojimo laikotarpio pabaigos. Nemokumo atvejį Bendrovė pripažįsta kai klientas įsipareigojimų nevykdo praėjus 90 dienų nuo gautinų sumų datos. Siekdama įvertinti tikėtinus kredito nuostolius Bendrovė naudoja atidėjinių matricą, apskaičiuotą atsižvelgiant į istorinį iš klientų gautinų sumų gražinimo ir išieškojimo lygį. Bendrovė įtraukia informaciją apie būsimus laikotarpius į parametrus, naudojamus tikėtinų nuostolių modelyje, koreguojant pagrindinius nemokumo tikimybės parametrus. Tikėtini kredito nuostoliai apskaičiuojami kai gautina suma pripažįstama finansinės būklės ataskaitoje ir yra atnaujinama kiekvieną vėlesnę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, priklausomai nuo pradelstų gautinos sumos dienų skaičiaus. Tikėtino prekybos ir kitų gautinų sumų vertės sumažėjimo pripažinimas ir atstatymas pagrindinėms gautinoms sumoms yra apskaitomi kitos veiklos pajamų (sąnaudų) eilutėje nuostoliai (nuostolių panaikinimas) dėl finansinių priemonių vertės sumažėjimo, o palūkanos už pavėluotą mokėjimą apskaitomos finansinės veiklos pajamų (sąnaudų) eilutėje nuostoliai (nuostolių panaikinimas) dėl finansinių priemonių vertės sumažėjimo (12 pastaba).

Veiklos tęstinumo prielaida

Atsižvelgiant į pandemijos įtaką aviacijos sektoriui, Bendrovės planuojami pagrindiniai grynųjų pinigų srautai, nors ir sumažėję lyginant su priešpandeminiu laikotarpiu, tačiau sparčiai atsistato ir išlieka teigiami, todėl Bendrovė bus pajėgi tęsti veiklą bei vykdyti reikiamus atsiskaitymus. Vadovybė vertino karo Ukrainoje poveikį veiklos apimtims, kuris nebuvo žymus ir buvo kompensuotas kitų kryptių skrydžių pajamomis. Išaugusios sąnaudos dėl energetinių išteklių brangimo, darbo užmokesčio kilimo ir kitų makroekonominių priežasčių valdomos didinant veiklos efektyvumą, vykdamas griežtą kintamų sąnaudų kontrolę, todėl rizikos veiklos tęstinumui vadovybė nemato.

Turtas, valdomas patikėjimo teise

Bendrovės teisinis statusas buvo valstybės įmonė iki 2023.08.31, kur kapitalo struktūrą reglamentuoja LR Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymas, kuriame numatyta, kad valstybės įmonei savininko perduotas ir valstybės įmonės įgytas turtas nuosavybės teise priklauso savininkui, t. y. valstybei. Pagal LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą valstybės įmonė savininko turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. LR Aviacijos įstatymo 33 str. 2 d. nurodyta, kad oro uosto žemę valdo, naudoja ir ja disponuoja turto patikėjimo teise tarptautinį oro uostą valdanti įmonė, vadovaudamasi LR Aviacijos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymu. Įmonės savininko perduotą oro uosto infrastruktūrą įmonė valdė patikėjimo teise, laikydamosi LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatų, Bendrovės įstatų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Bendrovei nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. tapus akcine bendrove, turtas, valdomas patikėjimo teise tapo nuosavu turtu, išskyrus žemė.

Apskaitant turtą 2022 m. ir nagrinėjant, ar Bendrovės patikėjimo teise valdomas turtas turėtų būti apskaitomas pagal 12-ojo TFAAK „Paslaugų koncesijų susitarimai“, buvo vertinama, ar verslo modelis atitinka koncesijos paslaugų taikymo gaires ir teisinius pagrindimus. Bendrovės įstatų 7 punkte įtvirtinti Bendrovės veiklos tikslai, t. y.:

- Eksploatuojant tarptautinius Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus teikti viešąsias paslaugas, užtikrinant strateginį šalies interesą – valdyti ir plėtoti tarptautinių Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų infrastruktūrą, garantuoti aukščiausią skrydžių saugos, aviacijos lygį, siekti verslo vertės augimo ir pelno įmokos pajamingumo;
- Vykdyti kitą veiklą, siekiant tenkinti viešuosius interesus;
- Vykdyti komercinę veiklą.

Bendrovės įstatų 9 punkte numatyta, kad įgyvendinant Bendrovės veiklos tikslus ir misiją, Bendrovės uždaviniai yra šie:

- Kurti modernią infrastruktūrą, kuri techniniais parametrais, sauga ir teikiamų paslaugų kokybe atitiktų oro vežėjų, keleivių ir kitų oro uostų naudotojų poreikius;
- Užtikrinti saugų, efektyvų ir patikimą Bendrovės ir jos infrastruktūros veikimą.

Teisės aktuose nėra nustatoma, kam suteikiamos paslaugos, Bendrovė pati tiesiogiai sudaro sutartis su paslaugų gavėjais. Remiantis LR Aviacijos įstatymo 33 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 1098 „Dėl Tarptautinių oro uostų žemės nuomos“, Bendrovė oro uostų žemę nuomoja aukciono būdu arba ne aukciono būdu, jeigu yra tam teisės aktuose nustatytos sąlygos. Pradinis žemės nuomos mokestis, jeigu skelbiamas žemės nuomos aukcionas, arba žemės nuomos mokestis, jeigu žemės nuomos sutartis sudaroma ne aukciono būdu, nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1088 „Dėl Tarptautinių oro uostų žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos ir dydžių aprašo patvirtinimo“. LR Aviacijos įstatymo 50 str. 3 d. numatyta, kad rinkliavas už naudojimąsi oro uostais ir jų dydžius nustato tarptautinį oro uostą valdančios Bendrovės vadovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3-118 „Dėl Rinkliavų už naudojimąsi oro uostais nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Todėl faktinė pagrindinių Bendrovės teikiamų kainų kontrolė tenka Bendrovei. Bendrovės savininkas niekaip nereguliuoja visų kitų Bendrovės teikiamų paslaugų. Turto valdymas patikėjimo teise yra įteisintas įstatymu, nėra sutarties dėl turto valdymo, nėra nustatytas turto valdymo patikėjimo teise pabaigos laikotarpis. Įvertinant minėtas aplinkybes, daroma išvada, kad Bendrovės patikėjimo teise turto valdymas neatitinka paslaugų koncesijų susitarimų modelio.

Įvertinus tai, kad pagal TFAS nuostatas turto nuosavybės teisė nėra esminis požymis pripažįstant turtą, o Bendrovė yra atsakinga už turto priežiūrą, eksploataciją, remontą ir investicijas į jį, Bendrovė turtą kontroliuoja, naudodama jį savo pajamoms uždirbti ar administracinėms reikmėms, t. y. Bendrovė, naudodama turtą gauna ir ateityje tikisi gauti ekonominę naudą, turto savikaina yra patikimai įvertinta, Oro uostų patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas turtas yra pripažintas ir apskaitytas Bendrovės finansinės būklės ataskaitoje.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas

Kaip nurodyta 2.10 pastaboje, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dydį sudaro Bendrovei perduotas turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Kaip aprašyta dalyje anksčiau, tokį turtą pagal LR Aviacijos įstatymo 11 str. ir 33 str. bei LR Transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 str. 2 d. sudaro oro uosto žemė ir oro uosto infrastruktūra, kuris yra Lietuvos Respublikos nuosavybė ir perduotas Bendrovei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

Bendrovė, remdamasi LR valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme numatyta Bendrovės nuosavo kapitalo sudėtimi, kurio viena sudedamųjų dalių yra kapitalas, kurį atitinka turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, ir tuo, kad turtas perduotas LR Aviacijos įstatymu ir LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu neribotam laikui be įsipareigojimo jį grąžinti, šį kapitalą apskaito nuosavo kapitalo, o ne įsipareigojimų dalyje, nes šis kapitalas neatitinka TFAS, priimtų taikyti Europos Sąjungoje, įsipareigojimo apibrėžimo. Taip pat ši nuomonė buvo pagrįsta tuo, kad šis kapitalas suteikia tas pačias teises Bendrovės savininkui kaip ir įprastas kapitalas – teisę į Bendrovės nepaskirstytąjį pelną, teisę kontroliuoti ir daryti veiklos bei finansinius sprendimus ir kita.

2.19. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.20. Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Bendrovės padėtį finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai tai yra reikšminga.

2.21. Tarpusavio užskaitos ir palyginamieji skaičiai

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomi tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras standartas reikalauja būtent tokio užskaitymo.

2.22. Tikrosios vertės vertinimas

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta, perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Tikrosios vertės nustatymas paremtas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perdavimo sandoris vyksta arba:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje, ar
- jei nėra pagrindinės rinkos – turtui ar įsipareigojimams pačioje palankiausioje rinkoje.

Turto ar įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma, naudojant tas prielaidas, kurias naudotų rinkos dalyviai, norėdami nustatyti turto ar įsipareigojimų kainą, darant prielaidą, kad rinkos dalyviai turi geriausių ekonominių interesų.

Nefinansinio turto tikroji vertė nustatoma, atsižvelgiant į rinkos dalyvio gebėjimą generuoti ekonominę naudą, naudojant turtą efektyviausiai ir geriausiai arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų efektyviausiai ir geriausiai.

Siekiant nuosekliau ir palyginamiau nustatyti tikrąją vertę taikoma 13-ajame TFAS nustatyta tikrosios vertės hierarchija. Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėse ataskaitose, yra suskirstomi pagal tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos kainos aktyviosiose rinkose);
- 2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;
- 3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažįstami pakartotinai, Bendrovė, pakartotinai vertindama skirstymą, nusprendžia, ar perkeliama suma vyko tarp hierarchijos lygių. Tikroji vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba pasirinkimo sandorių („opcionų“) kainų modeliais priklausomai nuo aplinkybių.

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovės finansinio turto ir įsipareigojimų balansinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, 3 lygio vertinimo metodikai, išskyrus gautas paskolas. Finansinių įsipareigojimų, susijusių su skoliniais įsipareigojimais valstybių kontroliuojamiems investiciniams bankams, tikroji vertė skaičiuojama diskontuojant būsimuosius pinigų srautus pagal sutartyse galiojančią palūkanų normą. Pinigų srautai diskontuoti naudojant diskonto normą pagal paskolų sutartis Nr.L6132 (1) ir Nr.L588/429917 (2), atitinkamai 5,028-5,074 proc. ir 4,731 proc., (2022 m. atitinkamai 1,764 proc. ir 2,818 proc.). Su šiomis skolomis susijusių finansinių įsipareigojimų vertinimas priskiriamas 3-ajam tikrosios vertės hierarchijos lygiui, nes gautos paskolos yra tikslinės, skirtos sukurti turtui, kuris yra specifiskas Bendrovei.

Lentelėje parodytas Bendrovės finansinių įsipareigojimų paskirstymas 2023 m. gruodžio 31 d. pagal hierarchijos lygius:

tūkst. Eur	Likutinė vertė	Tikroji vertė		
		1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansiniai įsipareigojimai, kurių vertė atskleidžiama				
Paskola iš Nordic Investment bank (1)	25 560	-	-	18 800
Paskola iš Nordic Investment bank (2)	21 666	-	-	17 496

Lentelėje parodytas Bendrovės finansinių įsipareigojimų paskirstymas 2022 m. gruodžio 31 d. pagal hierarchijos lygius:

tūkst. Eur	Likutinė vertė	Tikroji vertė		
		1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansiniai įsipareigojimai, kurių vertė atskleidžiama				
Paskola iš Nordic Investment bank (1)	11 000	-	-	9 711
Paskola iš Nordic Investment bank (2)	24 215	-	-	20 981

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.23. Klaidų taisymas

Ankstesnio laikotarpio klaidos yra informacijos neįtraukimas ar jos netikslumai ankstesniuose laikotarpiuose, atsirandantys dėl nenaudojimo, ar netinkamos informacijos naudojimo, kuri:

- buvo prieinama, kai buvo išleistos to laikotarpio finansinės ataskaitos
- pagrįstai galima tikėtis, kad informaciją buvo galima gauti ir į ją atsižvelgti rengiant finansines ataskaitas.

Tokios klaidos apima matematinių klaidų, apskaitos politikos taikymo klaidų, faktų nepaisymo ar klaidingo aiškinimo ir apgaulės padarinius.

Klaidų gali atsirasti pripažįstant, įvertinant, pateikiant ar atskleidžiant finansinės atskaitomybės elementus. Aptiktos galimos atskaitinio laikotarpio klaidos ištaisomos prieš patvirtinant finansinę atskaitomybę. Tačiau reikšmingos klaidos kartais neatrandamos iki vėlesnio laikotarpio, ir šios ankstesnio laikotarpio klaidos ištaisomos palyginamojoje informacijoje, pateiktoje to kito laikotarpio finansinėse ataskaitose.

3. Aviacinės veiklos pajamos

	2023			
	VNO	KUN	PLQ	Iš viso
Rinkliavos	29 621 735	2 523 135	2 210 039	34 354 909
Centrinės infrastruktūros pajamos	3 244 150	49 891	280 423	3 574 464
Kitos aviacinės pajamos	1 010 126	250 717	50 742	1 311 585
IŠ VISO:	33 876 011	2 823 743	2 541 204	39 240 958

	2022			
	VNO	KUN	PLQ	Iš viso
Rinkliavos	19 207 765	2 448 726	1 773 881	23 430 372
Centrinės infrastruktūros pajamos	1 722 195	32 641	222 672	1 977 509
Kitos aviacinės pajamos	844 423	250 801	50 294	1 145 518
IŠ VISO:	21 774 383	2 732 168	2 046 847	26 553 399

Aviacinės veiklos pajamos pripažįstamos tik suteikus paslaugą.

4. Pajamos

	2023			
	VNO	KUN	PLQ	Iš viso
Neaviacinės veiklos pajamos	14 726 803	4 936 469	903 382	20 566 654
Investicinio turto nuomos pajamos	11 553 490	3 692 332	544 308	15 790 130
Reklamos paslaugos	492 833	72 091	33 608	598 532
Automobilių stovėjimo paslaugos	420 994	982 143	267 961	1 671 098
Greitas aptarnavimas	285 514	350	-	285 864
Verslo klubo paslaugos	1 211 134	-	-	1 211 134
Renginių organizavimo paslaugos	142 951	6 244	50	149 245
Leidimų pagaminimas	68 234	39 785	2 163	110 182
Transporto paslaugos	26 682	39 559	4 333	70 574
Mokymų pajamos	71 387	14 567	798	86 752
Lojalumo programos pajamos	46 144	-	-	46 144
Kitos neaviacinės veiklos pajamos	407 440	89 398	50 161	546 999
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos	229 832	4 757	2 700	237 289
Delspinigiai	19 363	4 755	2 700	26 818
Delspinigių anuliuavimas	(50 229)	-	-	(50 229)
Palūkanos	260 077	-	-	260 077
Teigiama valiutos kurso pasikeitimo įtaka	621	2	-	623
IŠ VISO:	14 956 635	4 941 226	906 082	20 803 943

4. Pajamos (tęsinys)

	2022 (koreguota)*			Iš viso
	VNO	KUN	PLQ	
Neaviacinės veiklos pajamos	13 371 735	3 912 184	819 445	18 103 364
Investicinio turto nuomos pajamos	11 026 898	2 789 155	479 071	14 295 124
Reklamos paslaugos	338 572	29 054	22 869	390 495
Automobilių stovėjimo paslaugos	383 821	896 608	245 152	1 525 581
Greitas aptarnavimas	175 464	-	-	175 464
Verslo klubo paslaugos	852 788	-	-	852 788
Renginių organizavimo paslaugos	91 101	2 989	400	94 490
Leidimų pagaminimas	61 812	29 101	1 986	92 899
Transporto paslaugos	22 768	9 980	6 720	39 468
Mokymų pajamos	70 296	11 511	670	82 477
Lojalumo programos pajamos	26 181 -	-	-	26 181
Kitos neaviacinės veiklos pajamos*	322 034	143 786	62 577	528 397
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos	27 889	20 344	3 900	52 133
Delspinigiai*	27 043	20 344	3 900	51 287
Palūkanos	269	-	-	269
Teigiama valiutos kurso pasikeitimo įtaka	577	-	-	577
IŠ VISO:	13 399 624	3 932 528	823 345	18 155 497

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.
Kitose pajamose įtrauktas turto perleidimo pelnas 2023 m. sudarė 1 Eur, 2022 m. – 149 Eur.

5. Sąnaudos

Bendrovės sąnaudas sudarė:

	2023	2022
Nusidėvėjimas ir amortizacija	10 985 575	9 752 132
Investicinio turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	(2 622 678)	(3 044 695)
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	7 338 860	-
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos:	18 201 023	14 505 254
Darbo užmokesčio sąnaudos	16 644 002	13 477 740
Premijos	633 712	423 602
Sukauptų atostoginių, pensijų sąnaudos	204 877	239 201
Socialinio draudimo sąnaudos	315 291	249 804
Kitos su darbo užmokesčiu susijusios sąnaudos	403 141	114 907
Ilgalaikio turto priežiūros, remonto ir komunalinės sąnaudos	8 135 131	8 395 698
Turto remonto ir priežiūros sąnaudos	5 400 732	4 128 482
Turto nuoma	25 316	21 964
Komunalinių paslaugų sąnaudos	2 574 062	4 132 952
Aplinkosaugos sąnaudos	135 021	112 300
Mokesčiai išskyrus pelno mokestį	1 847 900	1 233 846
Civilinės aviacijos rinkliavų sąnaudos	551 000	526 000
PVM mokesčio sąnaudos	79 999	93 936
Aplinkos apsaugos mokesčių sąnaudos	300 369	74 133
Valstybės turto mokesčio sąnaudos	378 792	540 703
Nekilnojamo turto mokestis	537 269	-
Kiti mokesčiai, rinkliavos	471	(926)
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės sumažėjimas / (sumažėjimo atstatymas)	58 494	30 946
Kitos sąnaudos	6 911 753	5 104 791
Transporto priežiūros sąnaudos	1 039 362	881 283
Transporto nuoma	193 075	177 434
Komandiruočių sąnaudos	269 086	139 239
Sąnaudos susijusios su personalu	1 059 020	762 333
Ryšio sąnaudos	88 747	54 545
Kanceliarinės prekių ir paslaugų sąnaudos	80 569	61 437
Draudimo sąnaudos	423 274	285 428
Kitos niekur nepriskirtos sąnaudos*	3 758 620	2 743 092
Finansinės veiklos sąnaudos	1 530 648	313 173
Palūkanų sąnaudos	1 364 233	291 503
Baudų ir delspinigių sąnaudos*	21 130	16 225
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	145 285	5 445
IŠ VISO:	52 386 706	36 291 145

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

5. Sąnaudos (tęsinys)

Sąnaudų grupavimas pagal filialus:

	2023				Iš viso
	VNO	KUN	PLQ	LOU	
Darbo užmokesčio sąnaudos	7 298 173	2 935 113	1 706 478	5 542 827	17 482 591
Socialinio draudimo sąnaudos	130 827	52 760	30 451	101 253	315 291
Komandiruočių sąnaudos	16 590	45 351	37 636	169 508	269 085
Kitos personalo sąnaudos	351 496	268 437	114 834	592 865	1 327 632
Turto priežiūros sąnaudos	4 179 712	1 254 602	590 233	415 547	6 440 094
Turto nuomos sąnaudos	155 286	35 818	11 906	15 381	218 391
Turto nusidėvėjimo sąnaudos	6 450 385	2 825 901	1 133 192	576 097	10 985 575
Investicinio turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	(1 554 376)	(256 161)	(812 141)	-	(2 622 678)
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	3 755 516	1 912 553	1 622 742	48 049	7 338 860
Komunalinės ir ryšio sąnaudos	1 937 270	477 557	146 743	101 238	2 662 808
Operacijų sąnaudos	546 558	101 663	16 165	-	664 386
Mokesčių ir rinkliavų sąnaudos	829 280	500 998	165 358	352 264	1 847 900
Draudimo sąnaudos	162 857	64 792	39 443	156 182	423 274
Mažaverčio turto įsigijimo sąnaudos	116 939	78 091	29 284	131 858	356 172
Kitos finansinės sąnaudos	50	1 764	844	1 861	4 519
Palūkanų sąnaudos	4 637	4 049	2 546	1 353 001	1 364 233
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės sumažėjimas / (sumažėjimo atstatymas)	-	-	-	58 494	58 494
Baudų ir delspinigių sąnaudos	42	-	300	20 788	21 130
Kitos sąnaudos	1 164 522	153 699	262 544	1 648 184	3 228 949
IŠ VISO:	25 545 764	10 456 987	5 098 558	11 285 397	52 386 706

	2022 (koreguota)*				Iš viso
	VNO	KUN	PLQ	LOU	
Darbo užmokesčio sąnaudos	3 242 302	2 359 540	1 453 622	7 085 079	14 140 543
Socialinio draudimo sąnaudos	57 161	40 860	25 584	126 199	249 804
Komandiruočių sąnaudos	10 417	16 937	16 665	95 221	139 240
Kitos personalo sąnaudos	123 483	157 436	80 471	400 931	762 321
Turto priežiūros sąnaudos	2 757 234	1 199 083	426 662	626 786	5 009 765
Turto nuomos sąnaudos	652	34 783	16 191	147 772	199 398
Turto nusidėvėjimo sąnaudos	6 000 020	1 912 929	876 293	962 890	9 752 132
Investicinio turto vertės sumažėjimo (padidėjimo) pokytis	(2 803 615)	(614 705)	373 625	-	(3 044 695)
Komunalinės ir ryšio sąnaudos	2 756 871	923 466	225 464	281 695	4 187 496
Operacijų sąnaudos	428 584	104 335	13 200	66 976	613 095
Mokesčių ir rinkliavų sąnaudos	107 306	27 488	11 798	1 087 254	1 233 846
Draudimo sąnaudos	344	235	154	284 695	285 428
Mažaverčio turto įsigijimo sąnaudos	13 417	38 050	9 793	148 116	209 376
Kitos finansinės sąnaudos	1	292	-	5 152	5 445
Palūkanų sąnaudos	2 328	1 327	959	286 889	291 503
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės sumažėjimas / (sumažėjimo atstatymas)	-	-	-	30 946	30 946
Baudų ir delspinigių sąnaudos	10	-	-	16 215	16 225
Kitos sąnaudos	138 315	23 641	9 997	2 037 324	2 209 277
IŠ VISO:	12 834 830	6 225 697	3 540 478	13 690 140	36 291 145

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

Pelno (nuostolių) ataskaitoje nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų straipsnyje įtrauktos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo ir amortizacijos, bei Dotacijų amortizacijos sąnaudos.

Į palūkanų sąnaudas 2023 m. įtraukta 11 991 Eur palūkanų už veiklos nuomą, kuri apskaityta kaip naudojimo teise valdomas turtas (2022 m. – 4 614 Eur).

6. Pelno mokeskis

Pelno mokesčio sąnaudų (pajamų komponentai):

	2023	2022 (koreguota)*
	Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	2 650 651
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	71 508	-
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	(538 979)	1 599 878
IŠ VISO:	2 183 180	1 861 836

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

6. Pelno mokestis (tęsinys)

Pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikta pelno mokesčių sąnaudų suma, priskirtina metų veiklos rezultatui, gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant pelno mokesčio įstatyme numatytą 15 % pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį:

	2023	2022 (koreguota)*
Pelnas prieš apmokestinimą	7 658 196	8 417 900
Mokestis taikant 15 % tarifą	1 148 729	1 262 685
Neleidžiami atskaitymai	1 966 041	2 611
Neapmokestinamos pajamos (-)	(1 003 098)	(8 915)
Nuomos pajamų nuolaidos sukaupimas	-	(5 781)
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimai	71 508	-
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio (mokestinių nuostolių) panaudojimas	-	611 236
IŠ VISO:	2 183 180	1 861 836

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

Atidėtas pelno mokestis susideda iš:

	Finansinės būklės ataskaita		Bendrujų pajamų ataskaita	
	2023	2022	2023	2022
Prekybos gautinų sumų sumažėjimas	48 810	40 189	8 621	(892 304)
Atsargų nukainojimas	5 871	6 229	(358)	(612)
Turto vertės padidėjimas	(11 760 989)	588 734	1 152 479	(9 328)
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo skirtumas	(545 366)	-	(545 366)	-
Keliami mokestiniai nuostoliai	-	90 993	(90 993)	(679 078)
Suakauptos nuomos pajamų nuolaidos	-	(5 781)	5 781	(23 502)
Atidėtas darbuotojų socialinis draudimas	3 680	3 282	398	644
Pensijų, jubiliejų, premijų kaupimai	27 370	18 953	8 417	4 302
Iš viso atidėtas pelno mokestis:	(12 220 624)	742 599	538 979	(1 599 878)
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)			538 979	(1 599 878)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas (įsipareigojimai)	(12 220 624)	742 599		

7. Nematerialusis turtas

	Nebaigti projektai ir sumokėti avansai	Programinė įranga	Kitas nematerialusis turtas	IŠ VISO
Įsigijimo vertė ir vertės pasikeitimas:				
Likutis 2022.01.01.	505 110	2 710 698	520 548	3 736 356
Įsigijimai	167 701	106 434	1 683	275 818
Perleistas ir nurašytas	-	(38 351)	(9 775)	(48 126)
Turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	-	-	-	-
Perklasifikavimai	(493 747)	493 747	-	-
Likutis 2022.12.31.	179 064	3 272 528	512 456	3 964 048
Amortizacija:				
Likutis 2022.01.01.	-	(1 393 175)	(476 247)	(1 869 422)
Amortizacija per metus	-	(719 252)	(44 722)	(763 974)
Perleistas ir nurašytas	-	38 351	9 775	48 126
Perklasifikavimai	-	-	-	-
Likutis 2022.12.31.	-	(2 074 076)	(511 194)	(2 585 270)
Likutinė vertė 2022.12.31.	-	1 198 452	1 262	1 378 778
Įsigijimo vertė ir vertės pasikeitimas:				
Likutis 2023.01.01.	179 064	3 272 528	512 456	3 964 048
Įsigijimai	877 919	201 169	-	1 079 088
Perleistas ir nurašytas	-	(158 671)	(81 715)	(240 386)
Turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	-	-	-	-
Perklasifikavimai	(185 930)	150 842	35 088	-
Likutis 2023.12.31.	871 053	3 465 868	465 829	4 802 750
Amortizacija:				
Likutis 2023.01.01.	-	(2 074 076)	(511 194)	(2 585 270)
Amortizacija per metus	-	(754 306)	(8 602)	(762 908)
Perleistas ir nurašytas	-	158 294	81 713	240 007
Perklasifikavimai	-	-	-	-
Likutis 2023.12.31.	-	(2 670 089)	(438 082)	(3 108 171)
Likutinė vertė 2023.12.31.	871 053	795 779	27 747	1 694 579

Bendrovė neturi viduje sukurtą nematerialiojo turto. Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos pelno (nuostolių) ataskaitoje yra įtrauktos į nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų straipsnį

Dalis Bendrovės ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2023 m. gruodžio 31 d. lygi 2 713 384 Eur (2022 m. gruodžio 31 d. lygi 2 626 070 Eur), buvo visiškai amortizuota, tačiau vis dar naudojama veikloje.

8. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

	Žemė	Pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės	Naudojimo teise valdomas turtas	Nebaigta statyba ir sumokėti avansai	Kitas materialusis turtas	IŠ VISO
Įsigijimo vertė ir vertės pasikeitimas:								
Likutis 2022.01.01.	51 024 440	251 740 492	34 473 875	14 762 916	359 303	2 809 211	8 515 001	363 685 238
Įsigijimai	-	259 710	285 780	24 038	-	9 531 621	1 119 538	11 220 687
Perleistas ir nurašytas Turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	-	(3 773 173)	(94 851)	-	(5 862)	(8 767)	(700 087)	(4 582 740)
Perklasifikavimai	-	59 406	804 410	-	-	(2 321 788)	20 093	(1 437 879)
Likutis 2022.12.31.	51 024 440	248 286 435	35 469 214	14 786 954	353 441	10 010 277	8 954 545	368 885 306
Nusidėvėjimas:								
Likutis 2022.01.01.	-	(124 980 882)	(23 637 077)	(9 927 155)	(176 952)	-	(5 592 547)	(164 314 613)
Nusidėvėjimas per metus	-	(10 791 846)	(1 195 308)	(700 075)	(117 922)	-	(1 110 150)	(13 915 301)
Perleistas ir nurašytas Perklasifikavimai	-	3 512 020	42 621	-	2 768	-	680 967	4 238 376
Likutis 2022.12.31.	-	(132 260 708)	(24 789 764)	(10 627 230)	(292 106)	-	(6 021 730)	(173 991 538)
Likutinė vertė 2022.12.31.	51 024 440	116 025 727	10 679 450	4 159 724	61 335	10 010 277	2 932 815	194 893 768
Įsigijimo vertė ir vertės pasikeitimas:								
Likutis 2023.01.01.	51 024 440	248 286 435	35 469 214	14 786 954	353 441	10 010 277	8 954 545	368 885 306
Įsigijimai	22 500	280 443	311 600	175 499	606 445	29 391 152	748 398	31 536 037
Perleistas ir nurašytas Turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	-	(984 843)	(756 038)	(666)	(368 119)	474 852	(1 319 383)	(2 954 196)
Perklasifikavimai	-	81 643 874	1 031 948	-	-	-	-	82 675 822
Perklasifikavimai	-	(9 626 909)	802 546	-	-	(4 011 195)	244 108	(12 591 450)
Likutis 2023.12.31.	51 046 940	319 599 000	36 859 270	14 961 787	591 767	35 865 086	8 627 668	467 551 518
Nusidėvėjimas:								
Likutis 2023.01.01.	-	(132 260 708)	(24 789 764)	(10 627 230)	(292 106)	-	(6 021 730)	(173 991 538)
Nusidėvėjimas per metus	-	(9 372 416)	(1 539 890)	(676 843)	(151 541)	-	(1 192 386)	(12 933 076)
Perleistas ir nurašytas Perklasifikavimai	-	503 683	749 135	470	368 291	-	1 122 926	2 744 504
Perklasifikavimai	-	4 947 809	-	-	-	-	-	4 947 809
Likutis 2023.12.31.	-	(136 181 632)	(25 580 519)	(11 303 603)	(75 356)	-	(6 091 190)	(179 232 301)
Likutinė vertė 2023.12.31.	51 046 940	183 417 368	11 278 751	3 658 184	516 411	35 865 086	2 536 478	288 319 218

Bendrovė prie nebaigtos statybos projektų 2023 m. kapitalizavo 137 803 Eur (2022 m. – 2 459 Eur) palūkanų pagal gautą paskolą, skirtą investicijoms įsigyti.

Per 2023 metus Bendrovė nurašė ir likvidavo nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė 3 194 582 Eur. Per 2022 metus Bendrovė nurašė ir likvidavo nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė 4 566 851 Eur. Nurašyto turto likutinė vertė yra įtraukta į pelno (nuostolių) ataskaitos kitų sąnaudų straipsnį. Per 2023 metus Bendrovė nepardavė nenaudojamo turto, kur per 2022 metus buvo parduota nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė buvo 1 260 Eur.

2023 m. Bendrovė iš nuomininkų negavo neatlygintinai turto. 2022 m. Bendrovė apskaitė neatlygintinai gauto turto iš nuomininkų, kurio vertė perėmimo metu 85 900 Eur, ši vertė bus apskaityta kaip nuomos pajamos per visą nuomos laikotarpį.

2022 m. Bendrovė įtraukė į apskaitą bešeimininkų turtą (buitinių ir gamybinių nuotekų šalinimo tinklus ir lietaus nuotekų tinklus), kuris buvo įregistruotas Nekilnojamojo turto kadastrė ir registre po atliktų kadastrinių matavimų, o vertė nustatyta pagal Registrų centro nustatytas aktualias vidutines rinkos vertes ir sudarė 33 478 Eur. Turtas apskaitytas pelno (nuostolių) ataskaitos neaviacinės veiklos pajamų straipsnyje.

2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovė neturėjo įkeisto ilgalaikio materialiojo turto.

9. Investicinis turtas

	Investicinis turtas	IŠ VISO
Įsigijimo vertė:		
Likutis 2021.12.31.	7 147 200	7 147 200
Įsigijimai	-	-
Perleistas ir nurašytas	-	-
Perklasifikavimai	1 437 879	1 437 879
Tikrosios vertės pasikeitimas*	3 044 695	3 044 695
Likutis 2022.12.31.	11 629 774	11 629 774
Įsigijimai	-	-
Perleistas ir nurašytas	(1)	(1)
Perklasifikavimai	7 636 676	7 636 676
Tikrosios vertės pasikeitimas	2 622 678	2 622 678
Likutis 2023.12.31.	21 889 127	21 889 127

* Informacija apie finansinėse ataskaitose atliktus koregavimus yra atskleista pastaboje 2.

*Retrospektyvus investicinio turto tikrosios vertės taikymas.

Investicinio turto nuomos pajamos 2023 m. sudarė 15 790 tūkst. Eur (2022 m. – 14 295 tūkst. Eur).

Nebuvo patikimų duomenų įvertinti 2021 m. investicinio turto verčių, todėl buvo pasinaudota praktine TFAS išimtimi ir vertė buvo nekoreguota.

10. Atsargos

	2023	2022
Medžiagos ir atsarginės dalys	946 226	900 901
Kuras ir kt. naftos produktai	122 468	169 302
Maisto prekės	8 975	10 689
Atsargų nukainojimas	(39 140)	(41 526)
IŠ VISO:	1 038 529	1 039 366

Medžiagų ir atsarginių dalių vertė buvo sumažinta iki grynosios galimo realizavimo vertės įvertinus kiekvieną atsargų vienetą. Atsargų nuvertėjimo nuostoliai apskaityti pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje. Per 2023 metus Bendrovė sunaudojo ir nurašė atsargų už 2 864 523 Eur (2022 m. – 1 311 047 Eur). Atsargų nurašymai apskaityti Kitos sąnaudos, Ilgalaikio turto priežiūros ir remonto sąnaudos straipsniuose.

11. Sutarčių turtas ir įsipareigojimai

	2023	2022
Pirkėjų skolos (12 pastaba)	6 402 616	4 574 546
Sutarčių turtas	11 853	38 543
Sutarčių įsipareigojimai (21 pastaba)	(5 563 413)	(3 229 642)

Sutarčių turto, išskyrus žemiau aprašytas nuomos negautas pajamas, Bendrovė neturi, nes visos paslaugos, išskyrus nuomą, pripažįstamos tuo metu, kai paslauga yra suteikiama.

Sutarčių įsipareigojimai sudaro gautus depozitus iš klientų už Bendrovės teikiamas paslaugas ir sukauptus susijusius su lojalumo programa dėl naujų maršrutų skatinimo, papildomų krovinių gabenimo. Sutarčių įsipareigojimą 2023 m. sudarė: 1 811 429 Eur gauti depozitai (2022 m. – 1 171 783 Eur) ir 3 751 984 Eur lojalumo programų kaupimai (2022 m. – 2 057 859 Eur.).

Per 2023 m. viso 3 255 286 Eur sutarčių įsipareigojimų buvo pripažinta kaip aviacinės veiklos pajamų mažinimas (per 2022 m. pripažinta 2 119 723 Eur).

Dėl Covid-19 karantino paskelbimo Bendrovė negavo nuomos pajamų iš nuomininkų karantino periodu 2020 m. nuo kovo 16 d. iki gegužės pabaigos. Taip pat buvo su nuomininkais pasirašyti susitarimai, kai nuoma sumažinta 80 %. Negautos nuomos pajamos dėl Covid-19 karantino pasekmių 2020 metais sudarė 3 364 289 Eur. Suteiktos nuolaidos suma pripažinta per visą nuomos sutarčių laikotarpį. Per 2023 metus apskaityta nuomos pajamas mažinanti suma - 26 689 Eur (2022 m. – 79 598 Eur), atitinkamai per ateinančius metus mažins nuomos pajamas 11 477 Eur, o nuo vienerių iki penkerių metų laikotarpyje mažins 376 Eur.

12. Iš klientų gautinos sumos

	2023	2022
Pirkėjų skolos	6 728 017	4 842 472
Vertės sumažėjimas tikėtinais nuostoliais	(325 401)	(267 926)
IŠ VISO:	6 402 616	4 574 546

2022 metais Bendrovė nurašė senų beviltiškų skolų iš pirkėjų už 5,9 mln. Eur. Kadangi šioms skoloms jau buvo suformuotas vertės sumažėjimas, tai nurašius beviltiškas skolas, sumažintas ir vertės sumažėjimo rezervas. Rizika buvo įvertinta pagal skolų senėjimą bei įvertinus tikėtinus pirkėjų grupių nuostolius. Šių sumų nuvertėjimas atspindimas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2023 metais Bendrovė nurašė senų beviltiškų skolų iš pirkėjų už 2 053 Eur.

Pirkėjų skolų senėjimo analizė:

	Mokėjimo terminas jau praėjęs, (įvertinus vertės sumažėjimą)					Iš viso
	Mokėjimo terminas nėra praėjęs (įvertinus vertės sumažėjimą)	Mažiau nei 30 dienių	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	Daugiau nei 90 dienų	
Pirkėjų skolos 2022.12.31.	4 095 195	371 064	49 401	28 954	29 932	4 574 546
Pirkėjų skolos 2023.12.31.	4 669 951	1 515 472	99 922	97 831	19 440	6 402 616

Detalesnis kredito rizikas atskleidimas yra pateiktas 22 finansinių ataskaitų pastaboje.

13. Kitos gautinos sumos

Kitas gautinas sumas sudarė:

	2023	2022
Budžeto skola Bendrovei	571 626	179 541
Darbuotojų skolos ir atskaitingi asmenys	-	193
IŠ VISO:	571 626	179 734

Kitų gautinų sumų senėjimo analizė:

	Kitos gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas jau praėjęs					Iš viso
	Kitos gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs	Mažiau nei 30 dienių	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	Daugiau nei 90 dienų	
Kitos gautinos sumos 2022.12.31.	179 734	-	-	-	-	179 734
Kitos gautinos sumos 2023.12.31.	571 626	-	-	-	-	571 626

Kitų gautinų sumų vertės sumažėjimas vertinamas pagal numatomą kredito nuostolį. 2023 m. ir 2022 m. numatomo kredito nuostolių kitoms gautinoms sumoms pripažinta nebuvo.

14. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Bendrovės pinigus ir pinigų ekvivalentus sudarė:

	2023	2022
Pinigai banke	19 762 762	19 438 208
Terminuoti indėliai iki 3 mėn.	7 000 000	-
Pinigai kasoje	1 482	11 548
IŠ VISO:	26 764 244	19 449 756

Įkeistų piniginių lėšų 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovė neturėjo.

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Bendrovė atlieka operacijas su bankais, turinčiais aukštus užsienio reitingavimo agentūrų suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingus.

Bankas	Kreditų reitingų agentūros Moody's Investors Service duomenys	Kreditų reitingų agentūros Standard & Poor's duomenys
Citadele bankas	Baa3	-
Luminor Bank AB	Baa1	-
AB SEB bankas	Aa3	A+
Swedbank AB	Aa3	A+

15. Kapitalas

Bendrovės savininko kapitalas

	Bendrovės savininko kapitalas	IŠ VISO
Kapitalo judėjimas per 2022 m.		
Likutis 2022.01.01.	27 035 165	27 035 165
LR Vyriausybės nutarimas dėl Valstybės Bendrovės Lietuvos oro uostų savininko kapitalo padidinimo 2022 01 05 Nr.7	1 703 244	1 703 244
Perduotas turtas pagal LR Vyriausybės nutarimą 2022 06 15 Nr. 644	(329 032)	(329 032)
Likutis 2022.12.31.	28 409 377	28 409 377
Kapitalo judėjimas per 2023 m.		
Likutis 2023.01.01.	28 409 377	28 409 377
LR Vyriausybės nutarimas dėl LR Vyriausybės 2022.06.01 nutarimo Nr. 583 "Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo" pakeitimo Nr. 507, 2023.06.28	123 115 224	123 115 224
LR Vyriausybės nutarimas dėl Valstybės turto investavimo ir akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų įstatinio kapitalo didinimo Nr. 954, 2023.12.13	3 000 000	3 000 000
Likutis 2023.12.31.	154 524 601	154 524 601

2023 m. rugsėjo 1 d. remiantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 23 str. Bendrovė buvo pertvarkyta iš valstybinės įmonės į akcinę bendrovę, suformuojant 151 524 601 Eur įstatinį kapitalą iš savininko kapitalo 28 409 377 Eur, iš turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, suma 93 298 521 Eur, privalomojo rezervo 2 368 443 Eur, perkainojimo rezervo 76 512 480 Eur ir nepaskirstyto pelno 1 982 721 Eur, iš kurių 51 046 940 Eur sudarė žemė, kuri liko valdoma patikėjimo teise.

2023 m. gruodžio 31 d. valstybei priklauso Bendrovės 154 524 601 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė yra 1 Eur. 2023 m. gruodžio 31 d. visos akcijos buvo pilnai apmokėtos. Bendrovė nėra įsigijusi savo akcijų.

	2023	2022
Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	-	93 276 021
IŠ VISO:	-	93 276 021

2023 m. rugsėjo 1 d. remiantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 23 str. Bendrovė buvo pertvarkyta iš valstybinės Bendrovės į akcinę bendrovę, ko pasekoje žemė, tai turtas, kuris gali būti tik valstybės nuosavybė buvo pergrupuotas į turtą gautą iš dotacijų.

16. Rezervai

Rezervus sudarė:

	2023	2022
Privalomasis rezervas	-	2 182 025
Kiti rezervai	570 957	11 704
<i>Rezervai, skirti socialiniams, kultūriniais ir panašioms tikslams</i>	198 122	11 704
<i>Rezervai, skirti investicijoms</i>	372 835	-
IŠ VISO:	570 957	2 193 729

LR susisiekimo ministro 2022 06 10 d. įsakymu Nr. 3-308 skirstant 2021 m. pelną buvo pervesta 5 %, t.y. 277 604 Eur į privalomąjį rezervą. Privalomasis rezervas 2022 m. gruodžio 31 d. nebuvo pilnai suformuotas.

2023 m. pertvarkant įmonę iš valstybinės Bendrovės į akcinę bendrovę neliko privalomo rezervo, mat Bendrovės akcijų nominalių verčių suma turėjo atitikti Bendrovės kapitalo, privalomojo rezervo, perkainojimo rezervo ir kitų rezervų, išskyrus rezervas, nurodytus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 8 punkte, bei nepaskirstytojo pelno (nuostolių) sumą.

Bendrovei tapus akcine bendrove privalomas rezervas bus formuojamas laikantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 59 str.

Valstybės įmonių pelno įmoka mokama vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu. 2023 metais Bendrovė, veikusi kaip valstybės Bendrovė, mokėjo pelno įmoką 2 982 680 Eur. 2022 metais Bendrovė mokėjo 4 719 266 Eur pelno įmoką.

17. Dotacijos

Dotacijos, susijusios su turtu

Informacija apie su Bendrovės turtu susijusias dotacijas:

	2023	2022
Likutis laikotarpio pradžioje	57 282 107	53 563 820
Gautos ES fondo dotacijos	354 462	2 004 755
Gautos valstybės biudžeto dotacijos	537 898	6 683 569
Valstybės biudžeto dotacijos, kurios buvo perklasifikuotos pertvarkant Bendrovę	51 046 940	-
Nurašytos dotacijos	(6)	(42 894)
Amortizacija per metus	(2 710 409)	(4 927 143)
Likutis laikotarpio pabaigoje	106 510 992	57 282 107

17. Dotacijos (tęsinys)

Dotacijos pagal likutinę vertę 2023 m. gruodžio 31 d. susideda iš toliau nurodytų dotacijų, įgyvendinant ES struktūrinės paramos projektus, susijusius su oro uostų infrastruktūros modernizavimu, aplinkosauginių priemonių įgyvendinimu, peronų bei kilimo ir tūpimo takų naujinimu, bei keleivių terminalų plėtra. Taip pat dalis dotacijų gauta įgyvendinant kitus išorės lėšomis finansuojamus projektus.

Dotacijų amortizacijos sąnaudų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje yra įtrauktos į nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų straipsnį
Informacija apie 2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovės gautas dotacijas pateikta žemiau:

	Gavimo laikotarpis	Gauta dotacijų	Sukauptas nusidėvėjimas	
			s	Likutinė vertė
Vilniaus oro uosto orlaivių kilimo ir tūpimo tako bei signalinės žiburių sistemos	2017-2018 m. ir 2021 m.	9 818 307	4 702 848	5 115 459
Vilniaus oro uosto triukšmo stebėjimo sistemos modernizavimas	2019 m.	254 597	254 595	2
Riedėjimo tako ir perono Kauno oro uoste statyba	2015 m.	1 937 864	1 213 487	724 377
Vilniaus oro uosto tvoros rekonstrukcija	2013-2014 m. ir 2021 m.	1 307 289	867 921	439 368
Garazo rekonstravimas į priešgaisrinės gelbėjimo stoties pastatą	2013-2014 m.	1 560 128	668 706	891 422
Kauno oro uosto keleivių terminalo išplėtimas	iki 2014-06-30	13 030 531	5 056 651	7 973 880
Kauno oro uosto aerodromo modernizavimas (kilimo-tūpimo takas)	iki 2014-06-30	2 975 427	2 428 942	546 485
Vilniaus oro uosto terminalo rekonstravimas (pastatas)	iki 2014-06-30	3 615 339	990 409	2 624 930
Vilniaus oro uosto perono dangos rekonstrukcija	iki 2014-06-30 ir 2021 m.	8 607 651	5 010 950	3 596 701
Vilniaus oro uosto riedėjimo tako "Z" įrengimas	2020-2022	2 252 634	342 719	1 909 915
Vilniaus oro uosto riedėjimo tako „F“ rekonstrukcija	iki 2014-06-30 ir 2020-2022 m.	4 371 247	1 043 758	3 327 489
Vilniaus oro uosto Šiaurinio perono rekonstrukcija	2020-2022	2 279 247	527 185	1 752 062
Vilniaus oro uosto Paviršinių nuotekų tvarkymo sistema	2021 m.	1 813 703	268 765	1 544 938
Vilniaus oro uosto B riedėjimo takų rekonstrukcija	2022 m.	1 069 410	126 522	942 888
Palangos oro uosto kilimo ir tūpimo tako, riedėjimo tako ir peronų rekonstrukcija	2021 m.	8 883 351	787 787	8 095 564
Lietuvos oro uostų operacijų valdymo informacinės sistemos (AMS) diegimas	2021 m.	719 672	619 800	99 872
AIS sistemų diegimas	2022 m.	2 878 369	112 967	2 765 402
Vilniaus oro uosto perimetro vaizdo sistemos modernizavimas	2021 m.	307 273	20 485	286 788
Automatinių vartelių diegimas	2021 m.	123 264	64 814	58 450
Valstybės sienų apsaugos tarnybos patalpų įrengimui	2021 m.	8 740	3 192	5 548
Vilniaus oro uosto paviršinių nuotekų nukreipimo ir valymo įrengimas	2022 m.	1 048 946	-	1 048 946
Vilniaus oro uosto "T4" terminalo rekonstrukcija	2022 m.	4 000 000	-	4 000 000
Transporto ir ryšių politikos įgyvendinimas (dyzelinų elektros generatorių, nepertraukiamo maitinimo šaltinių ir mobilios talpyklos dyzelinui įsigijimui)	2023 m.	418 970	7 405	411 565
Kitos dotacijos	iki 2014-06-30	18 103 702	10 801 702	7 302 000
<u>Nedėvimas turtas</u>				
Zemė	2023 m.	51 046 940	-	51 046 940
	IŠ VISO:	142 432 601	35 921 609	106 510 992

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Informacija apie su Bendrovės pajamomis susijusias dotacijas:

	2023	2022
Likutis laikotarpio pradžioje	127 490	158 065
Dotacijos išlaidoms kompensuoti "Labai svarbių asmenų salę"	37 000	37 000
Dotacijos išlaidoms kompensuoti (Maršrutų plėtra)	-	492 991
Kompensuoti išlaidas, patirtas NATO šalių vadovų 2023 m. liepos 11-12 d. susitikimo metu	82 500	-
Gautas ALIGHT projekto finansavimas	21 829	-
Dotacijų išlaidų panaudojimas	(147 761)	(560 566)
Likutis laikotarpio pabaigoje	121 058	127 490

* ALIGHT projektas - mokslinių tyrimų projektas „ALIGHT“, kurio metu bus ieškoma sprendimų, kaip oro uostus pritaikyti sparčiai aviacijoje ryškėjantioms tendencijoms – tvaresnei ir mažesnei poveikį aplinkai darančiai veiklai.

Bendrovė per 2022 metus gavo 37 000 Eur dotacijų, susijusių su pajamomis, iš valstybės biudžeto pagal programą „Civilinės aviacijos veiklos priežiūra bei skrydžių saugos ir saugumo užtikrinimas“.

Bendrovė per 2023 metus atvaizdavo 21 829 Eur dotacijų, susijusių su pajamomis, mokslinių tyrimų projektui „ALIGHT“, taip pat papildomai gavo 37 000 Eur dotacijų "Labai svarbių asmenų salės" finansavimui bei 82 500 Eur kompensuoti patirtoms išlaidoms dėl NATO šalių vadovų susitikimo, vykusio 2023 m. liepos mėn. susitikimui.

Kelios oro linijų bendrovės neįvykdė reikalavimų pagal 2021 m. gautą kompensaciją, naujų maršrutų skatinimui, keleivių išli Lietuvos oro uostus didinimui, todėl per 2022 metus oro linijos bendrovės grąžino dalį neįsisavintos sumos – 492 991 Eur, kuriuos Bendrovė pervedė Finansų ministerijai.

Bendrovė per 2022 m. iš gautos ES dotacijos 164 921 Eur pagal ES bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ projektą „ALIGHT“ panaudojo 30 574 Eur, likusią dotacijos sumą 127 491 Eur Bendrovė planuoja panaudoti iki 2024 metų.

18. Išmokų darbuotojams įsipareigojimai

Su darbo santykiais susijusius įsipareigojimus sudarė:

	2023	2022
Pensiniai kaupimai	144 737	90 193
Ilgalaikiai	131 128	70 364
Trumpalaikiai	13 609	19 829
Jubiliejinių išmokų kaupimai	37 729	36 163
Ilgalaikiai	28 666	25 940
Trumpalaikiai	9 063	10 223
Premijų kaupimai	644 528	571 208
Su kaupimas darbuotojų išeitinėms kompensacijoms	-	-
Mokėtinas darbo užmokestis	43 149	19 123
Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	15 218	6 839
Mokėtinas socialinio draudimo įmokos	388 859	298 906
Atostogų kaupimai	1 405 424	1 252 439
IŠ VISO:	2 679 644	2 274 871

2023 m. ilgalaikiai įsipareigojimai susiję su darbo užmokesčiu sudarė 159 794 Eur (2022 m. – 96 304 Eur). Trumpalaikiai įsipareigojimai susiję su darbo užmokesčiu sudarė 2 519 850 Eur (2022 m. – 2 178 567 Eur). Su šių įsipareigojimų apskaitymu susijusios sąnaudos įtrauktos į Bendrovės išmokų darbuotojams sąnaudas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2023 m. išeitinės išmokos išeinantiems į pensiją darbuotojams buvo 57 015 Eur (2022 m. - 28 280 Eur). Dėl aktuarinių prielaidų įsipareigojimų darbuotojams likutis pakito 111 559 Eur.

Pensiniai kaupimai paskaičiuoti, remiantis šiais rodikliais:

	2023	2022
Diskonto norma, proc.	2,88	2,88
Darbuotojų kaitos rodiklis, proc.	16,00	19,89
Planuojamas metinis atlyginimo padidėjimas, proc.	6,00	6,00

19. Paskolos

Bendrovei suteiktos paskolos:

	2023	2022
Ilgalaikės paskolos	42 547 095	32 226 041
Paskola iš Nordic Investment bank	42 547 095	32 226 041
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	5 243 614	3 209 878
Paskola iš Nordic Investment bank	5 243 614	3 209 878
Paskolos iš viso:	47 790 709	35 435 919

Paskolų gražinimo terminai:

	Nuo 1 iki 5			
	Per 1 metus	metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolų gražinimai 2022.12.31.	3 209 878	13 715 784	18 510 257	35 435 919
Paskolų gražinimai 2023.12.31.	5 243 614	23 394 730	19 152 365	47 790 709

Informacija apie gautas paskolas 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. pateikta žemiau:

Paskola gauta	Metinė palūkanų norma (%)	Paskolos gražinimo terminas
Paskola iš Nordic Investment bank, suteikta 2017 m. birželio 1 d.	Euribor 6 mėn. + fiksuota marža	2032 m. gegužės 3 d.
Paskola iš Nordic Investment bank, suteikta 2020 m. rugsėjo 23 d.	Euribor 6 mėn. + fiksuota marža	2035 m. rugpjūčio 15 d.

Bendrovė yra pilnai išnaudojusi paskolas iš Nordic Investment bank, suteiktos 2017 m. birželio 1 d. sutarties, paskolos limitą 29,6 mln Eur. Minėtos paskolos iš Nordic Investment bank gražinimas prasidėjo 2020 metais, iki šių finansinių metų pabaigos gražinta iš viso 7 933 959 Eur. Mokėtinas likutis metų pabaigai sudarė 21 666 tūkst Eur.

Bendrovė pasirašė 2020 metais naują sutartį su Nordic Investment bank 70 mln. paskolai. 2021 m. gruodžio 31 dienai Bendrovė pasinaudojo 11 000 000 Eur, 2022 m. nebuvo pasinaudota papildomai, 2023 m. panaudota 15 000 000 Eur.

Per 2023 m. buvo priskaičiuota 1 352 241 Eur palūkanų sąnaudų, kurios apskaitomos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų straipsnyje (2022 m. – 289 347 Eur).

Paskolų sutartyse numatytos finansinės sąlygos, kurias Bendrovė įsipareigojusi užtikrinti:

nuosavybės koeficientas didesnis nei 40 %;
grynosios skolos rodiklio ir EBITDA santykis ataskaitinio laikotarpio pabaigai neturi viršyti 5,5:1.

2023 m. ir 2022 m. Bendrovė laikėsi nurodytų sąlygų.

EBITDA skaičiuojama kaip Bendrovės finansinių metų grynas pelnas prieš mokesčius, pakoreguotas pridėdam palūkanų sąnaudas, nusidėvėjimą ir amortizaciją, įskaitant ilgalaikio turto vertės sumažėjimo nuostolius, ir eliminuojant išskirtines ar ypatingas operacijas, taip pat turto perkainojimą ar apskaitinės vertės pelną ir nuostolius, atsirandancius perleidus turimą finansiniais metais.

2022 m. spalį Bendrovė pratęsė 2020 m. spalio mėn. pasirašytą 5 mln. Eur vertės kredito limitą (overdrafto) sutartį su SEB banku (sutartyje nėra numatyti finansiniai rodikliai, kurių Bendrovė turi laikytis). Sutarties galiojimo terminas iki 2023 m. spalio mėn., taikomos 3 mėn. Euribor plus fiksuota marža palūkanos. Per 2022 metus Bendrovė pasinaudojo 18 556 Eur kredito limitą suma, kuri tų pačių finansinių metų pabaigoje buvo pilnai gražinta. 2023 m. buvo panaudota 20 827 Eur limitu, taikomiems banko mokesčiams padengti, kuris buvo gražintas.

19. Paskolos (tęsinys)

Finansinių skolų judėjimas per metus:

	Finansinės skolos	IŠ VISO
Skolos likutis 2022.01.01.	37 819 343	37 819 343
Gautos paskolos	18 556	18 556
Paskolų grąžinimai	(2 567 502)	(2 567 502)
Palūkanos už paskolą (įsipareigojimas)	165 522	165 522
Skolos likutis 2022.12.31.	35 435 919	35 435 919
Skolos likutis 2023.01.01.	35 435 919	35 435 919
Gautos paskolos	15 020 827	15 020 827
Paskolų grąžinimai	(3 009 773)	(3 009 773)
Palūkanų ir paskolos administravimo mokesčių priskaičiuota	1 627 810	1 627 810
Sumokėta palūkanų ir paskolos administravimo mokesčių	(1 284 074)	(1 284 074)
Skolos likutis 2023.12.31.	47 790 709	47 790 709

20. Nuoma

Veiklos nuomos sutartys yra apskaitomos kaip finansinė nuoma remiantis 16-ojo TFAS reikalavimais. Teisė į nuomą apskaityta prie ilgalaikio materialiojo turto ir atskleista 8 pastaboje. Bendrovės veiklos nuomos sutarčių įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje patenka į šiuos straipsnius: ilgalaikiai prie Mokėtinų sumų ir ilgalaikiai įsipareigojimai, trumpalaikiai prie Kitos trumpalaikės mokėtinų sumos. 2023 m. buvo pasirašytos naujos nuomos sutartys, kurių bendra vertė siekė 579 574 Eur (2022 m. naujų nuomos sutarčių pasirašyta nebuvo). 2023 m. skaičiavimams taikoma diskonto norma 3,74-5,54 % (2022 m. – 3,74 %). Nuomos sutarčių įsipareigojimus sudarė:

	2023	2022
Ilgalaikiai įsipareigojimai	334 644	-
Trumpalaikiai įsipareigojimai	186 259	57 926
IŠ VISO:	520 903	57 926

Trumpalaikiai veiklos nuomai ir mažos vertės įrenginių nuomos sutartims pritaikyta 16-ojo TFAS išimtis, todėl ši nuoma apskaitoma veiklos sąnaudose. Bendrovė nuomoja programinės įrangos licencijas ir kitą mažos vertės turtą. Šiam turtui Bendrovė pasirinko nepripažinti teisės į nuomą.

Veiklos nuomos sąnaudos pripažintos pelno (nuostolių) ataskaitoje:

	2023	2022
Trumpalaikės automobilių nuomos sąnaudos	155 483	177 433
Kito turto, kuris atitinka mažos vertės turtą, nuomos sąnaudos	25 316	21 964
Palūkanos, susijusios su teisės į nuomą turtu	11 991	4 895
IŠ VISO:	192 790	204 292

Bendrovė nuomotoja

Bendrovė, nuomotoja yra sudariusi keletą veiklos nuomos sutarčių. Nuomos sąlygose nėra numatyta apribojimų Bendrovės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildoma ilgalaikė nuoma.

Gautinas minimalias nuomos įmokas ateityje pagal sudarytas veiklos nuomos sutartis sudaro:

	2023	2022
Per vienerius metus	4 118 850	3 241 820
Nuo vienerių iki penkerių metų	1 450 806	3 846 569
Po penkerių metų	1 115 197	494 646
IŠ VISO:	6 684 853	7 583 035

Pajamos pagal veiklos nuomos sutartis yra tiesiogiai pripažįstamos nuomos pajamomis per visą nuomos laikotarpį ir apskaitomos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2022 m. Bendrovės iš nuomininko gavo neatlygintinai turto, kurio vertė 85 900 Eur, ši suma bus pripažinta per nuomininko nuomos laikotarpį proporcingai. Ilgalaikė sukaupta nuomos pajamų suma yra 81 303 Eur (2022 - 83 522 Eur), trumpalaikė – 2 220 (2022 - 2 220 Eur).

21. Trumpalaikiai įsipareigojimai

	2023	2022
Einamųjų metų skola kredito įstaigoms	5 243 614	3 209 878
Skolos tiekėjams	6 348 974	4 248 007
Gauti išankstiniai apmokėjimai	885 771	169 332
Pelno mokesčio įsipareigojimai	2 503 075	261 958
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai:	2 519 850	2 178 567
<i>Pensiniai kaupimai</i>	13 609	19 829
<i>Jubiliejinių išmokų kaupimai</i>	9 063	10 223
<i>Premijų kaupimai</i>	644 528	571 208
<i>Mokėtinai darbo užmokesčiai</i>	43 149	19 123
<i>Mokėtinai gyventojų pajamų mokesčiai</i>	15 218	6 839
<i>Mokėtinai socialinio draudimo įmokos</i>	388 859	298 906
<i>Atostogų kaupimai</i>	1 405 424	1 252 439
Sutarčių įsipareigojimai	5 563 413	3 229 642
Kiti mokėtini mokesčiai valstybės biudžetui	829 658	54 703
Įsipareigojimai pagal veiklos nuomos sutartis	186 259	57 926
Kitos mokėtinų sumos	33 012	46 033
IŠ VISO:	24 113 626	13 456 046

22. Finansinės rizikos valdymas

Kredito rizika

Kredito rizika – tai rizika, kad sandorio šalis neįvykdys įsipareigojimų pagal finansinę priemonę ar sutartį su klientu ir dėl to patirs finansinių nuostolių.

Bendrovės kredito rizika yra pagrįste susijusi su pagrindine įmonės veikla (prekybos bei kitos gautinos sumos). Bendrovės rizika, susijusi su pinigais, yra ribota, nes pinigų likučius Bendrovė laiko tik patikimose finansinėse institucijose. Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievolės. Taip pat dėl Bendrovės veiklos specifikos depozitas iš pirkėjų reikalaujamas. Prioritetinis Bendrovės išdalo valdymo tikslas yra išsų saugumo užtikrinimas ir, laikantis šio tikslo, investicijų grąžos maksimizavimas. Sandorio šalies kredito rizika valdoma sudarant sandorius tik su patikimomis finansinėmis institucijomis, turinčiomis ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta kredito reitingą.

Maksimali kredito rizika yra lygi likutinei finansinio turto vertei:

	2023	2022
Iš klientų gautinos sumos	6 402 616	4 574 546
Kitos gautinos sumos	571 626	179 734
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	26 764 244	19 449 756
IŠ VISO:	33 738 486	24 204 036

2023 m. aviacinės pajamos sudaro 66 proc. Bendrovės pajamų (2022 m. jos sudarė 56 proc.).

Gautinos sumos iš 12 pagrindinių Bendrovės pirkėjų 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 68 proc., o 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 65,10 proc. visų Bendrovės iš pirkėjų gautinų sumų. Jeigu 1 proc. gautinų sumų būtų neatgaunama, Bendrovė patirtų papildomai 64 026 Eur sąnaudų.

2023 m. gruodžio 31 d. suformuoti tikėtini kredito nuostoliai gautinoms sumoms nurodyti 12 pastaboje. Bankų kreditingumo informacija atskleista 14 pastaboje.

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiama informacija apie prekybos gautinų sumų nuostolių tikimybę atsižvelgiant į atieities faktorius:

	2023		2022	
	Nuostolių tikimybė	Pripažinti nuostoliai	Nuostolių tikimybė	Pripažinti nuostoliai
Nepradelstos	1,34%	63 432	1,68%	69 975
Pradelsta 1 – 30 d.	3,98%	62 652	5,06%	19 777
Pradelsta 31 – 60 d.	14,88%	17 467	16,09%	9 473
Pradelsta 61 – 90 d.	32,63%	47 384	35,17%	15 707
Pradelsta 91 – 365 d.	57,10%	16 633	58,97%	35 712
Pradelsta daugiau nei 365 d.	93,59%	117 833	95,18%	117 282
IŠ VISO:		325 401		267 926

Pripažintų nuostolių judėjimas per metus:

	2023	2022
Likutis laikotarpio pradžioje	267 926	6 216 624
Pripažinta	57 885	4 610
Nurašyta	(410)	(5 953 308)
Likutis laikotarpio pabaigoje	325 401	267 926

Rinkos rizika

Rinkos rizika – rizika, kad finansinių priemonių vertė keisis dėl rinkos kainų pokyčių. Bendrovė prekių ir paslaugų kainas yra užsitikrinusi sutartimis, biržoje perkamų prekių ar paslaugų dalis yra nereikšminga, todėl ši rizika laikoma nereikšminga.

Palūkanų normos rizika

Visos Bendrovės paskolos yra su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką. EURIBOR padidėjus/sumažėjus 1 proc., Bendrovės palūkanų sąnaudos padidėtų arba sumažėtų 477 907 Eur.

Užsienio valiutos rizika

Bendrovės piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai 2023 m. ir 2022 m. yra išreikšti eurais, išskyrus pavienius sandorius kitomis valiutomis, todėl reikšmingos užsienio valiutos rizikos nėra.

Likvidumo rizika

Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Bendrovės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo (trumpalaikio turto iš viso – atsargos / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2023 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 1,46 ir 1,42 (2022 m. gruodžio 31 d. – 1,90 ir 1,82).

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus:

Pareikalavus	Sutartiniai pinigų srautai					Iš viso
	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų		
Laikotarpiui 2023.12.31.						
Turtas						
P pinigai banke	19 764 244	7 000 000	-	-	-	26 764 244
Iš viso nediskontuoto finansinio turto	19 764 244	7 000 000	-	-	-	26 764 244
Įsipareigojimai						
Paskolos ir įsiskolinimai, kuriems taikomos palūkanos	1 461 679	3 781 935	23 394 730	19 152 365		47 790 709
Palūkanos pagal paskolos sutartis ir įsipareigojimai, būsimųjų	178 007	1 530 737	8 594 317	3 361 065		13 664 126
Prekybos skolos	6 348 974	-	-	-		6 348 974
Skolos pagal turto nuomos sutartis	45 834	140 425	334 644	-		520 903
Palūkanos pagal turto nuomos sutartis	7 011	17 192	16 657	-		40 860
Iš viso nediskontuoto finansinio turto	-	8 041 505	5 470 289	32 340 348	22 513 430	68 365 571
Skirtumas nediskontuoto finansinio turto / (įsipareigojimų)	19 764 244	(1 041 505)	(5 470 289)	(32 340 348)	(22 513 430)	(41 601 327)

22. Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

	Pareikalavus	Sutartiniai pinigų srautai				Iš viso
		Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	
Laikotarpiui 2022.12.31.						
Turtas						
Pinigai banke	19 449 756	-	-	-	-	19 449 756
Iš viso nediskontuoto finansinio turto	19 449 756	-	-	-	-	19 449 756
Įsipareigojimai						
Paskolos ir įsiskolinimai, kuriems taikomos palūkanos	-	109 098	3 100 780	13 715 784	18 510 257	35 435 919
Palūkanos paskolos sutartis ir įsipareigojimai, būsimųjų laikotarpių	-	35 563	834 820	3 863 335	2 783 598	7 517 316
Prekybos skolos	-	4 305 933	-	-	-	4 305 933
Kiti trumpalaikiai	-	54 703	-	-	-	54 703
Skolos pagal turto nuomos sutartis	-	28 423	29 503	-	-	57 926
Iš viso nediskontuoto finansinio turto	-	4 533 720	3 965 103	17 579 119	21 293 855	47 371 797
Skirtumas nediskontuoto finansinio turto / (įsipareigojimų)	19 449 756	(4 533 720)	(3 965 103)	(17 579 119)	(21 293 855)	(27 922 041)

Kapitalo valdymas

Pagrindinis Bendrovės kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad Bendrovė palaikytų aukštus kapitalo rodiklius siekiant sustiprinti veiklą.

Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes.

Kapitalas apima nuosavą kapitalą, priskirtiną akcininkams. Bendrovės kapitalo valdymo tikslai yra užtikrinti Bendrovės galimybes tęsti veiklą, siekiant uždirbti pelno akcininkams ir palaikyti optimalią kapitalo struktūrą, mažinant kapitalo savikainą. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali išmokėti kapitalą akcininkams arba išleisti naują akcijų emisiją.

Bendrovė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro Bendrovės savininko kapitalas, turta, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas, priskirtinas Bendrovės savininkui. Bendrovei nustatytas skolos ir nuosavo kapitalo santykis 2022-2024 m. laikotarpiu neturi viršyti 1,5. Bendrovė šį reikalavimą išpildo.

23. Susijusių šalių sandoriai

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

Per 2023 m. Bendrovės vadovybei (Generalinis direktorius, Komercijos departamento direktorius, Plėtros departamento direktorius, Operacijų departamento direktorius, Finansų departamento direktorius, Saugos ir saugumo departamento direktorius) priskaičiuotas darbo užmokestis ir kitos išmokos iš viso sudarė 577 534 eurų (per 2022 m. - 484 051 eurus). 2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų ar perleista turto.

Per 2023 m. atlygis valdybos nariams sudarė 111 505 Eur (2022 m. 89 767 Eur). Audito komiteto nariams atlygis 2023 m. sudarė 28 644 Eur (2022 m. 16 285 Eur).

Sandoriai su kitomis susijusiomis šalimis

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus. Bendrovės susijusios šalys – tai valstybės Bendrovės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina LR Susisiekimo ministerija.

Sandoriai su LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtomis Bendrovėmis, įstaigomis ir bendrovėmis 2023 metais:

	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos	Pardavimai	Pirkimai
Oro navigacija, AB	27 763	-	257 338	43 792
Transporto kompetencijų agentūra VŠĮ	2 149	6 473	32 334	607 503
Viamatika, AB	83	1 711	152	1 414
Kelių priežiūra, AB	-	-	-	64 717
Kitos LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos Bendrovės, įstaigos ir bendrovės	79	-	790	-
IŠ VISO:	30 074	8 184	290 614	717 426

Sandoriai su LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtomis Bendrovėmis, įstaigomis ir bendrovėmis 2022 metais:

	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos	Pardavimai	Pirkimai
Oro navigacija, AB	67 383	-	533 790	76 720
Transporto kompetencijų agentūra VŠĮ	4 796	3 703	42 219	574 826
Kitos LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos Bendrovės, įstaigos ir bendrovės	157	4 024	3 251	6 783
IŠ VISO:	72 336	7 727	579 260	658 329

24. Neapibrėžtumai

Bendrovė nėra suteikusi garantijų tretiesiems asmenims.

Už laikotarpį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. mokesčių inspekcija nėra atlikusi Bendrovės pilno mokestinio patikrinimo. Pagal galiojančius įstatymus, mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu patikrinti Bendrovės apskaitos registrus ir įrašus už 3 metus, einančius prieš ataskaitinį mokestinį laikotarpį, bei gali apskaičiuoti papildomus mokesčių įsipareigojimus ir sankcijas. Bendrovės vadovybei nėra žinoma apie jokiais aplinkybėmis, dėl kurių Bendrovei galėtų būti apskaičiuoti papildomi mokesčių įsipareigojimai.

2022 m. vasario mėn. Rusijos Federacijai užpuolus Ukrainą, karinio konflikto įtaka buvo juntama ir Lietuvoje. Lietuvos oro uostai nebevykdė skrydžių į šias šalis, tačiau negautos pajamos nebuvo reikšmingos, kadangi šios rinkos Lietuvos oro uostams nebuvo prioritetinės. Papildomai, nauji maršrutai bei atsigauantis keleivių srautas padėjo kompensuoti šias pajamas bei dar labiau gerinti rezultatą nei prognozuota.

Teisiniai ginčai

Pateikiama informacija apie iki 2023 m. vykusius ir per/po 2023 m. prasidėjusius teisinius ginčus:

Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjama byla Nr. E13-3150-566/2023 pagal Ryanair Designated Activity Company ir Wizz Air Hungary Ltd pateiktą skundą atsakovams Lietuvos transporto saugos administracija ir AB Lietuvos oro uostai dėl įsakymų panaikinimo, dėl naujai nustatytų padidintų rinkliavų už naudojimąsi Vilniaus oro uostu. Taip pat skundu prašoma taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones - sustabdyti VĮ Lietuvos oro uostai direktoriaus įsakymo galiojimą, kuriuo patvirtintos naujos rinkliavos nuo 2023-01-01. 2024-02-27 pirmos instancijos teismo posėdžio metu byla buvo išnagrinėta iš esmės ir sprendimo priėmimas/paskelbimas atidėtas iki 2024-03-27. Ieškovai siekia, kad būtų panaikintos padidintos rinkliavos, tuo pačiu siekiant kompensacijos už laikotarpį, kurio metu rinkliavos buvo padidintos.

Vadovybės nuomone, ieškovų skundas turėtų būti atmestas, nes: (i) pareiškėjai skundu ginčija ekonominį administracinių teisės aktų tikslumą ir aiškiai bei konkrečiai neargumentuoja jokių teisės aktų pažeidimo ar kompetencijos viršijimo; (ii) nustatytos naujos Vilniaus oro uosto rinkliavos yra pagrįstos, be to, buvo nustatytos tinkamo ir skaidraus proceso, kurio metu buvo konsultuojamasi su visais oro uosto naudotojais, metu.

Atsižvelgiant į tai, jog Bendrovės vadovybės vertinimu reikšmingo pagrindo gautam ieškiniui nėra ir atsižvelgiant į tai, kad administracinių teismų praktikoje analogiškų ar panašių bylų dėl oro uostų rinkliavų nustatymo nėra buvę, finansinių ataskaitų dienai yra sudėtinga patikimai įvertinti galimą ginčo eigą ir rezultatus, todėl buvo nuspręsta atidėjinių galimam įsipareigojimų padengimui 2023 m. gruodžio 31 d. neformuoti.

25. Ilgalaiškės statybų rangos sutartys

Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrovė pasirašė oro uostų infrastruktūros statybos (rekonstravimo, remonto) ir su jomis susijusias sutartis, kurias įvykdžius turės įsipareigojimą rangovams:

Rangos sutarčių vertės:

	2023	2022
Sutartys, kurios bus įvykdytos per vienerius metus	2 631 731	21 942 644
Sutartys, kurios bus įvykdytos nuo vienerių iki penkerių metų	22 229 263	27 736 510
Sutartys, kurios bus įvykdytos po penkerių metų	-	-
IŠ VISO:	24 860 994	49 679 154

26. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

Be aukščiau paminėtų, kitų poataskaitinių įvykių, kurie turėtų įtakos finansinėms ataskaitoms už metus, pasibaigusius 2023 m. gruodžio 31 d., vadovybės žiniomis, nebuvo.

Pasirašyta Bendrovės vardu 2024 m. kovo 21 d.:

Simonas Bartkus
Generalinis direktorius

Petras Akstinas
Finansų departamento direktorius

Sonata Šablinskaitė-Braškienė
Apskaitos skyriaus vadovė

LIETUVOS ORO UOSTAI

VNO KUN PLQ

Akcinės Bendrovės Lietuvos oro uostai

2023 METŲ METINIS PRANEŠIMAS

Akcinės bendrovės Lietuvos oro uostai rekvizitai:

Kodas 120864074

PVM mokėtojo kodas LT208640716

Tel. +370 5 273 9326

El. p. info@ltou.lt

Rodūnios kelias 10A, 02189 Vilnius

Vilnius, 2024

Simonas Bartkus, Lietuvos oro uostų generalinis direktorius

Nors 2023 metai visai Europai ir Lietuvai buvo pakankamai sunkūs tiek geopolitinių, tiek ekonominių iššūkių prasme, tačiau Lietuvos oro uostai sėkmingai adaptavosi prie pasikeitusio konteksto regione ir efektyviai veikė, augino daugelį savo veiklos rodiklių bei sėkmingai taikė maršrutų skatinimo priemones.

Lietuvos oro uostai per 2023 metus aptarnavo daugiau nei 6 mln. keleivių - net 12 proc. daugiau už 2022 metus. Skrydžių skaičius taip pat augo ir buvo 4,5 proc. didesnis negu prieš metus: bendras skrydžių skaičius pasiekė 53 tūkstančius. Daugiausiai aptarnauta Vilniaus oro uoste - 4,4 mln. keleivių, ryškiausią dviženklį augimą demonstravo Kauno oro uostas, kur praėjusiais metais aptarnauta 1,3 mln., Palangos oro uoste aptarnauta 307 tūkst. keliautojų.

Turime suprasti, kad dėl Rusijos pradėto karto Ukrainoje bendras aviacijos vaizdas per pastaruosius kelerius metus mūsų regione stipriai pasikeitė. Būtent todėl teigiame, kad mūsų šalies oro uostai jau pasiekė prieš pandemiją buvusius ir tiesiogiai palyginamus rodiklius, o 2024 metais planuojame jau daugiau nei 6,3 mln. keleivių visuose oro uostuose. Pereisime į augimo periodą.

Viena iš svarbiausių 2023 metų tendencijų - tradicinių oro bendrovių veiklos apimčių augimas Lietuvos oro uostuose. Ši tendencija buvo itin matoma Vilniaus oro uoste – vis gerėjantis susisiekimas su pagrindiniais Europos verslo ir aviacijos centrais. Tačiau čia sustoti neketiname ir tęsime šalies susisiekimo oru galimybių didinimą. Siekiame to, kad aviacijos veiklos sėkmė būtų matuojama ne tik kryptių kiekybe, bet ir kokybe, patogumu skristi.

Svarbi praėjusių metų naujovė maršrutų skatinimo srityje – mūsų pirmą kartą sėkmingai įgyvendintas skrydžių skatinimo modelis, kuris užtikrina skrydžių tęstinumą į Lietuvai strategiškai svarbų Londono Sitj (LCY). Kartu su Susisiekimo ministerijos finansine pagalba šį modelį taikysime toliau bei 2024 metais Lietuvą sujungsime su kitais svarbiais aviacijos centrais ir Europos sostinėmis.

Gera suprantame, kad svarbiausių Lietuvos oro uostų rodiklių augimo pagreitis tiek artimoje, tiek tolimesnėje ateityje labai priklausys nuo esamos infrastruktūros oro uostuose plėtros – strateginių projektų įgyvendinimo efektyvumo. 2023 metais išlaikėme Vilniaus oro uosto naujojo išvykimo terminalo statybų tempą, kitais metais

modernizuosime ir oro uosto eismo schemą, pradėsime diegti technologijas naujame išvykimo terminale, o jau metų pabaigoje pradėsime galutinius testavimo darbus – tai svarbiausias infrastruktūrinis projektas Lietuvos oro uostams tiek praėjusiais, tiek laukiančiais 2024 metais.

2023 metais sėkmingai vykdėme ir pasiruošimą Kauno oro uosto plėtrai: rangovas atrinktas ir plėtros darbai prasidėjo šio oro uosto šiauriniame perone, kuris padidins mūsų galimybes aptarnauti gausesnį skaičių orlaivių. Lygiagrečiai įvykdėme ir rangovo atranką Kauno oro uosto keleivių terminalo plėtrai, šie darbai prasidės 2024 metų I ketvirčio pabaigoje. Tai kompleksiniai ir didelio masto pokyčiai, kurie prisidės prie tikslo, kad antrasis pagal dydį oro uostas mūsų tinkle galėtų efektyviai aptarnauti dvigubai daugiau keleivių.

Mums kaip organizacijai svarbu ir tai, kad 2023 metais tęsėme tvarumo kelionę - atlikome dvejojo reikšmingumo vertinimą, į jį įtraukėme visas bendrovės suinteresuotas šalis. Mūsų organizacijos strategija ir minėtas reikšmingumo vertinimas tapo pagrindu, kuriuo remiantis bendrovė yra išsikėlusį ilgojo ir trumpojo laikotarpio tikslus bei apibrėžusi pagrindines tvarumo veiklų kryptis. Svarbu ir tai, kad 2023 metais pasitvirtinome „Net zero“ strategiją: įsipareigojome iki 2030 metų pasiekti veiklos neutralumą klimatui (angl. „climate neutral“), o iki 2050 metų – nulines ŠESD emisijas (angl. „net zero“). Tvarumo principus taikome dabar ir taikysime ateityje vystydami oro uostų infrastruktūrą.

Kalbant apie ateitį, be jokios abejonės reikia išskirti ir tai, kad visuomenei ir partneriams praėjusiais metais pristatėme didelės apimties projektą – ilgalaikės plėtros planus visiems trims oro uostams. Spręsdami šios dienos iššūkius, turime galvoti, o kas laukia toliau.

Paruošti plėtros planai visų pirma apima artimiausios perspektyvos darbus, kuriuos būtina atlikti iki 2030 metų, siekiant išspręsti iššūkius dėl per ankštos infrastruktūros ir užtikrinti metinį 10 mln. keleivių pralaidumą visame oro uostų tinkle. Tolesnėje perspektyvoje pateikiami sprendiniai, kuriais išplečiami pajėgumai visuose trijuose oro uostuose aptarnauti 17 mln. keleivių.

Esame įgalinti jau dabar susidėlioti aiškius prioritetus, reikiamus resursus, kompetencijas, procesus. Tikiu, kad toks ilgalaikis strateginis matymas leis maksimizuoti mūsų tinklo apkrovimą, gerinti paslaugų kokybę, didinti saugą ir saugumą, atitikti darnios plėtros principus, o tuo pačiu identifikuoti ir kitas veiklos galimybes.

Eglė Čiužaitė, Lietuvos oro uostų valdybos pirmininkė

2023 metai buvo visomis prasmėmis ne tik viso mūsų šalies ir globalaus aviacijos sektoriaus, bet ir kartu Lietuvos oro uostų augimo metai. Organizacijoje sėkmingai auginome finansinius pasiekimus, plėtėme vadovų ir darbuotojų komandą, toliau investavome į infrastruktūros modernizavimą bei baigėme svarbių planų ateičiai rengimą. Lygiagrečiai metų viduryje visam pasauliui sėkmingai įrodėme, kad Lietuvos oro uostai yra aukščiausio profesionalumo komanda, nes Vilniaus ir Kauno oro uostuose sėkmingai įvyko visi NATO viršūnių susitikimo delegacijų skrydžiai, tūkstantinių delegacijų pasitikimas ir palyda po renginio.

Be jokios abejonės itin svarbus ir ilgai lauktas organizacijos valdymo pokytis įvyko 2023 metų vasaros pabaigoje, kai nuolatinio vadovo pareigas užėmė aviacijos ir transporto specialistas Simonas Bartkus. Strategiškai svarbias pozicijas užėmė ir organizacijoje darbus pradėjo dar keletas naujų departamentų vadovų. Metų pabaigoje pavyko sėkmingai pasiekti bendrą darbuotojų skaičių, kuris jau prilygo 2019 metams (prieš pandemiją buvusį laikotarpį), šis augimas – ypač aviacijos saugumo funkcijas atliekančių darbuotojų tarpe – leis efektyviau pasiruošti ir geriau suvaldyti 2024 metų vasaros laikotarpį, kai prognozuojami rekordiniai keleivių srautai.

Nuo 2023 metų rugsėjo pasikeitė Lietuvos oro uostų teisinė forma – valstybės įmonė tapo akcine bendrove. Tai organizacijai reiškė ne tik faktinį teisinės formos pasikeitimą, bet ir galimybes sparčiau judėti veiklos efektyvinimo ir konkurencingumo auginimo keliu. Tapus akcine bendrove Lietuvos oro uostų valdymas bus dar labiau atsietas nuo politinių procesų, stiprėja profesionalių valdybos narių vaidmuo valdyme. Šis pokytis be kita ko reiškia ir platesnes galimybes gerinti paslaugų kokybę bei prisitraukti papildomų finansavimo šaltinių.

Vienas iš itin svarbių projektų, kuriuos Lietuvos oro uostų komanda įgyvendino per 2023 metus – ilgalaiškės oro uostų plėtros planų (angl.: „master plan“) parengimas kartu su užsienio ekspertais. Bendrovė taip siekia plėtoti konkurencingą Lietuvos oro uostų veiklos modelį, gerinti efektyvumą ir laike aiškiai išdėlioti Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų infrastruktūros plėtros žingsnius, kad tolimesnėje ateityje per metus būtų galima sklandžiai aptarnauti 17 mln. keleivių. Svarbu išlaikyti ne tik pasiektą infrastruktūros plėtros, modernizavimo pagreitį, bet ir aiškiai numatyti, ką ir kada darysime toliau: tiek po kelerių metų, tiek po dešimtmečio ar dviejų – būtent toks ir yra šių plėtros planų tikslas. Ilgalaiškis plėtros planas buvo parengtas su tarptautiniais konsultantais, Nyderlandų kompanija „Royal HaskoningDHV“ - NACO. Ruošiant planus, buvo įvertintas tarptautinis

kontekstas, aviacijos srities tendencijos ir ekonominės perspektyvos. Lietuvos oro uostų konsultantai panašias studijas yra atlikę Ženevos, Helsinkio, Frankfurto, Amsterdamo, Abu Dabio, Bankoko ir kitiems oro uostams.

2023 metų rugsėjį startavo dar vienas svarbus aviacijos augimo skatinimo projektas - po sėkmingų derybų Lietuvos oro uostai pasirašė skrydžių skatinimo investicijų sutartį su „LOT Polish Airlines“ oro bendrove, kuri toliau tęs reguliarius skrydžius tarp Vilniaus ir Londono Sičio (LCY) oro uostų. Pasirašyta sutartis įgyvendinama pagal visiškai naują skrydžių skatinimo modelį. Ši pirmą kartą pritaikyta investicijų sutartis leis analogišką modelį pritaikyti ir toliau – kituose strategiškai svarbiuose Lietuvai maršrutuose.

Reikia akcentuoti, kad šis skatinimo modelis nėra subsidija ar dotacija oro linijoms. Pagal šį modelį tiek šiuo atveju, tiek ateityje sutartys bus sudarytos tik su tomis oro linijomis, su kuriomis bus suderėtas tiek Lietuvos oro uostams, tiek oro bendrovėms finansiškai atsiperkantis konkrečios krypties verslo planas. Naujasis modelis yra paremtas ilgalaikė Lietuvos oro uostų ir skrydžių vykdyšančių oro linijų partneryste. Abi sutarties šalys prisiims tiek su skrydžio vykdymu susijusias finansines rizikas, tiek ir dalinsis skrydžio generuojama finansine nauda.

Labai svarbu paminėti ir sėkmingai 2023 metų vasaros viduryje įgyvendintą NATO viršūnių susitikimą Vilniaus ir Kauno oro uostuose. Specialiai šiam renginiui organizuoti iš oro uostų pusės buvo suburta vidinių specialistų komanda, kuri rengėsi ir planavo visus procesus, poreikius ir detales daugiau nei pusmetį.

Vilniaus oro uostas renginio metu tapo turbūt saugiausiu civiliniu oro uostu pasaulyje. Jungtinės Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų specialistų pajėgos, o iš viso – daugiau nei tūkstantis profesionalų iš įvairių institucijų ir šalių – pasirūpino, kad būtų užtikrintas saugus ir sklandus daugiau nei 50 specialių orlaivių nusileidimas bei kilimas, kelių tūkstančių svarbių svečių priėmimas bei išlydėtuves po NATO susitikimo. Šis itin sėkmingas renginys tiek Lietuvos gyventojams, tiek visam pasauliui įrodė, kad Lietuvos oro uostų komandos profesionalumas yra tarptautinio lygio – tai rodo tiek užsienio delegacijų atstovų atsiliepimai, tiek Lietuvos institucijų vertinimai po renginio.

Žvelgiant į 2024 metus, tarp svarbiausių darbų yra Lietuvos oro uostų strategijos atnaujinimas, kurios pagrindas - ilgalaikės oro uostų plėtros planai. Atnaujinta strategija padės organizacijai visomis prasmėmis efektyviai pereiti į spartaus augimo laikotarpį.

LTOU 2023 AVIACIJOS STATISTIKOS APŽVALGA

LIETUVOS ORG UGSTAI
VNO KUN PLQ

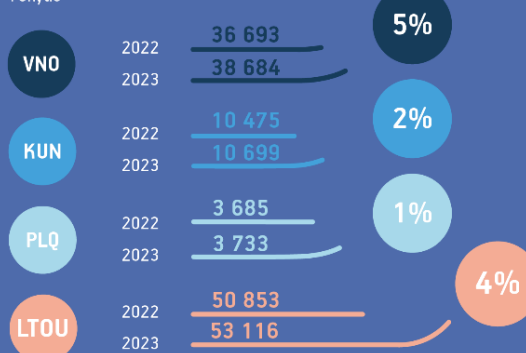
KELEIVIŲ SKAIČIUS, TŪKST.

Pokytis

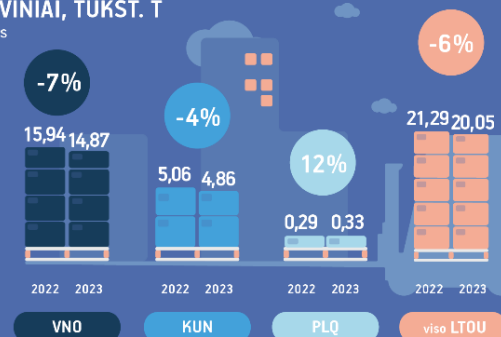
SKRYDŽIŲ SKAIČIUS

Pokytis

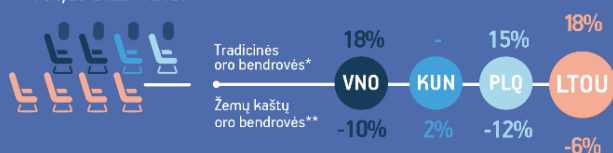
KROVINIAI, TŪKST. T

Pokytis

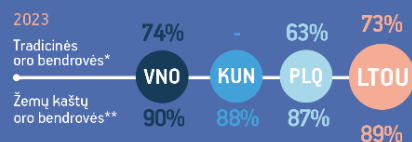
PASIŪLYTOS VIETOS

Pokytis 2022 vs 2023

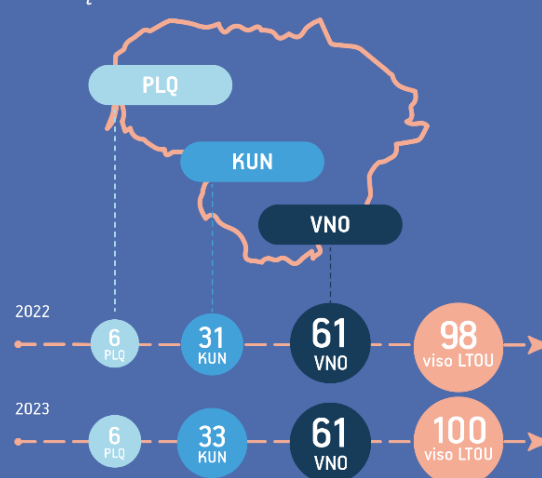
* - reguliarius skrydžius vykdančios bendrovės be žemų kaštų oro bendrovių
** - Ryanair, Wizz Air, Norwegian Air Shuttle

VIDUTINIS LĒKTUVO UŽPILDYMAS

* - reguliarius skrydžius vykdančios bendrovės be žemų kaštų oro bendrovių
** - Ryanair, Wizz Air, Norwegian Air Shuttle

KRYPČIŲ SKAIČIUS

TOP 10 ŠALIŲ PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

ŠALIS	KELEIVIŲ DALIS
1. JUNG TINĖ KARALYSTĖ	18%
2. VOKIETIJA	10%
3. ITALIJA	8%
4. NORVEGIJA	8%
5. DANIJA	7%
6. LATVIJA	6%
7. LENKIJA	6%
8. ISPANIJA	5%
9. NYDERLANDAI	4%
10. AIRIJA	4%

TOP 10 KRYPČIŲ PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

KRYPTIS	KELEIVIŲ DALIS
1. Londonas LTN	9%
2. Ryga RIX	6%
3. Londonas STN	5%
4. Kopenhaga CPH	5%
5. Varšuva WAW	5%
6. Oslas OSL	5%
7. Frankurtas FRA	4%
8. Stambulas IST	4%
9. Dublinas DUB	3%
10. Stokholmas ARN	3%

TOP 5 ORO BENDROVĖS PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

RYANAIR	45%	LOT POLISH AIRLINES	6%
WIZZ AIR	17%	SAS SCANDINAVIAN AIRLINES	5%
AIR BALTIC	12%		

Turinys

1. Bendrovės infrastruktūra, veiklos strategija bei tikslai	46
2. Bendrovės valdymo struktūra, valdymo organai.....	50
2.1. Valdybos funkcijos	53
2.1.1. Pagrindiniai svarstyti klausimai.....	54
2.1.2. Narių posėdžių lankomumas.....	58
2.1.3. Gautas atlygis už nario pareigas	59
2.2. Audito ir rizikų komitetas	60
2.2.1. Kadencijų pradžia / pabaiga.....	61
2.2.2. Pagrindinės audito ir rizikų komiteto funkcijos.....	61
2.2.3. Pagrindiniai svarstyti klausimai.....	62
2.2.4. Narių posėdžių lankomumas.....	62
2.2.5. Gautas atlygis už nario pareigas	63
3. Pagrindiniai bendrovės veiklai reikšmingi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį	64
3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas.....	64
3.2. LEAN vadybos metodų taikymas.....	65
3.3. Keleivių patirties gerinimas	66
3.4. Maršrutų plėtros modelis.....	68
3.5. Lietuvos oro uostai tapo akcine bendrove	69
3.6. Turto valdymo klausimų sprendimas.....	69
3.7. Krovinių gabenimo infrastruktūros ir orlaivių remonto industrijos (MRO) plėtra.....	69
4. Aviacinių paslaugų apžvalga.....	70
4.1. 2023 m. aviacijos apžvalga pasaulyje.....	70
4.2. 2024 m. aviacinės prognozės pasaulyje.....	70
4.3. Lietuvos oro uostų rezultatai.....	71
4.3.1. Lietuvos oro uostai.....	72
4.3.2. Vilniaus oro uostas	72
4.3.3. Kauno oro uostas.....	73
4.3.4. Palangos oro uostas	73
4.4. Aplinkinių rinkų apžvalga	73
4.5. 2024 m. Lietuvos oro uostų prognozė.....	74
5. Neaviacinių paslaugų apžvalga	75
6. Balanso rodiklių pokyčiai.....	77
6.1. Savininko kapitalo pokyčiai	77
6.2. Turto pokyčiai.....	77
7. Bendrovės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai	78
7.1. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį	78
7.2. Vykdomi ir planuojami projektai.....	79
8. Darbo užmokestis ir personalas.....	81
9. Bendrovės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai	86
10. Bendrovės pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų analizė.....	89
11. Metinė pajamų ir išlaidų apžvalga dėl ribotos judėsenos ir neįgalų keleivių aptarnavimo	90
12. Bendrovės veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga.....	92
12.1. Materialiniai resursai, infrastruktūra	92
12.2. Žmogiškieji ištekliai.....	93

13. Aplinkos veiksnių analizė – rizikos ir jų valdymas	94
14. Svarbūs įvykiai po finansinių metų	97
15. Tvarumas	98
15.1. Bendroji informacija	98
15.1.1. Metų apžvalga	98
15.1.2. Tvarumo principai ir įsipareigojimai	100
15.1.3. Tvarumo valdymas	100
15.1.4. Dvejopas reikšmingumas	101
15.1.5. Tvarumo tikslai ir kryptys	102
15.1.6. Tvarumo rizikos ir jų valdymas	104
15.1.7. Suinteresuotų šalių įtraukimas	104
15.1.8. Asociacijos ir organizacijos.....	106
15.2. Taksonomija.....	107
15.3. Aplinkosaugos sritis.....	114
15.3.1. Poveikis klimato kaitai ir prisitaikymas (ir tvarus transportas).....	114
15.3.2. Vandens tvarkymas.....	121
15.3.3. Atliekų tvarkymas.....	124
15.3.4. Biologinė įvairovė ir teritorijos planavimas	127
15.3.5. Oro kokybė.....	127
15.4. Socialinė sritis.....	128
15.4.1. Skrydžių sauga ir aviacinis saugumas (ir asmens duomenų apsauga)	128
15.4.2. Dirbančiųjų oro uoste sauga	132
15.4.3. Darbuotojų gerovė	133
15.4.4. Klientų patirtis.....	141
15.4.5. Triukšmo valdymas.....	144
15.4.6. Įvairovė, lygybė ir įtrauktis	146
15.5. Valdymo sritis.....	148
15.5.1. Atsakingas valdymas.....	148
15.5.2. Tiekimo grandinė.....	151
15.6. GRI rodiklių sąrašas.....	153
15.7. JT pasaulinio susitarimo principai	156
16. Informacija apie Skaidrumo gairių II–III skyrių nuostatų laikymąsi	156
17. Informacija apie atliktą metinių finansinių ataskaitų auditą	159

1. Bendrovės infrastruktūra, veiklos strategija bei tikslai

Akcinė bendrovė Lietuvos oro uostai (toliau - bendrovė arba LTOU) – Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus jungianti bei valdanti bendrovė, koordinuotai plėtojanti šių oro uostų veiklą, siūlanti didelę aviacinių bei neaviacinių paslaugų įvairovę bei aukštus keleivių ir partnerių aptarnavimo kokybės standartus. Lietuvos oro uostų veiklos ideologija ir strategija yra orientuota į tikslą – „Priartinti pasaulį prie Lietuvos“.

Bendrovės buveinės adresas - Rodūnios kelias 10A, Vilnius, Lietuva. Bendrovės kodas 120864074. Toliau pateikiama pagrindinė informacija apie kiekvieną iš Lietuvos oro uostų tinklą sudarančių oro uostų.

Lietuvos oro uostų tinklo pagrindiniai duomenys

Vilniaus oro uostas (VNO)			
Adresas	Rodūnios kelias 10A, Vilnius		
L.e.p. Operacijų departamento direktorius	Valdas Stropus (iki 2024 m. kovo 4 d. – Darius Vinciūnas)		
Darbuotojų skaičius	449 (2022 m. - 377) (Vilniaus filialas ir centrinis padalinys)		
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	2 515 m		
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	3,5 mln.		
2023 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Rodiklis	2022 m.	2023 m.
	Aptarnautų keleivių skaičius	3,9 mln.	4,4 mln.
	Skrydžių skaičius	36,7 tūkst.	38,7 tūkst.
	Krovinių kiekis	15,9 tūkst. t	14,9 tūkst. t
	Aviacinės veiklos pajamos	21,8 mln. Eur	33,9 mln. Eur
Neaviacinės veiklos pajamos	13,4 mln. Eur	14,8 mln. Eur	
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma, stovėjimo aikštelių nuoma, automobilių stovėjimas, reklama, verslo klubas, VIP terminalo paslaugos, greitoji patikra, renginių organizavimas, žemės nuoma, kita.		
Vežėjai	12 reguliarius skrydžius vykdančys vežėjai		
Kryptys	61 kryptys		

Kauno oro uostas (KUN)	
Adresas	Oro uosto g. 4, Karmėlava
L.e.p. Operacijų departamento direktorius	Valdas Stropus (iki 2024 m. kovo 4 d. – Darius Vinciūnas)
Darbuotojų skaičius	128 (2022 m. - 104)

Kilimo ir tūpimo tako ilgis	3 250 m		
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	1 mln.		
2023 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Rodiklis	2022 m.	2023 m.
	Aptarnautų keleivių skaičius	1,2 mln.	1,3 mln.
	Skrydžių skaičius	10,5 tūkst.	10,7 tūkst.
	Krovinių kiekis	5,1 tūkst. t	4,9 tūkst. t
	Aviacinės veiklos pajamos	2,7 mln. Eur	2,8 mln. Eur
	Neaviacinės veiklos pajamos	3,9 mln. Eur	4,9 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma, automobilių stovėjimas, reklama, žemės nuoma, kita		
Vežėjai	2 reguliarius skrydžius vykdančios vežėjai		
Kryptys	33 kryptys		

Palangos oro uostas (PLQ)			
Adresas	Liepojos pl. 1, Palanga		
L.e.p. Operacijų departamento direktorius	Valdas Stropus (iki 2024 m. kovo 4 d. – Darius Vinciušas)		
Darbuotojų skaičius	75 (2022 m. - 66)		
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	2 300 m		
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	0,3 mln.		
2023 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Rodiklis	2022 m.	2023 m.
	Aptarnautų keleivių skaičius	275 tūkst.	307 tūkst.
	Skrydžių skaičius	3,7 tūkst.	3,7 tūkst.
	Krovinių kiekis	294 t	328 t
	Aviacinės veiklos pajamos	2,0 mln. Eur	2,5 mln. Eur
	Neaviacinės veiklos pajamos	0,8 mln. Eur	0,9 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma, automobilių stovėjimas, reklama, žemės nuoma, kita		
Vežėjai	5 reguliarius skrydžius vykdančios vežėjai.		
Kryptys	6 kryptys		

Bendrovės teikiamos paslaugos yra skirstomos į dvi pagrindines grupes: aviacines ir neaviacines (komercines). Aviacinių paslaugų teikėjams priskiriamos aviakompanijos, antžeminio aptarnavimo paslaugų orlaiviams ir keleiviams teikėjai, krovinių ir pašto siuntų operatoriai. Neaviacinių (komercinių) paslaugų teikėjai – oro uoste

komercinę veiklą vykdančios įmonės. Bendrovė neturi jokių specialiųjų įpareigojimų. Žemiau pateikiama LTOU verslo modelio schema:

Pagrindiniai partneriai	Pagrindinės veiklos	Siūloma vertė	Ryšių palaikymas	Klientų segmentas
Oro vežėjai	Infrastruktūros valdymas ir palaikymas		Susitikimai	
Prekybos įmonės	Efektyvus orlaivių valdymas	Užtikrintas augimas (keleivių, skrydžių sk.)	Renginiai	Žemų kaštų oro linijų bendrovės
Antžeminio aptarnavimo įmonės	Aplinkosaugos kontrolė	Geografinė padėtis (aprėpties zona apima ir kitų valstybių gyventojus)	Parodos	Tradicinės oro bendrovės
MRO įmonės	Orlaivių techninio aptarnavimo koordinavimas		Socialiniai tinklai	
Transporto kompetencijų agentūra			„Online“ užklausa	Užsakomuosius skrydžius vykdančios oro bendrovės
VšĮ „Investuok Lietuvoje“	Ištekliai	Greitas keleivių aptarnavimas	Pardavimų kanalai	
LR Vyriausybė	Infrastruktūra	Plati skrydžių geografija		Krovinių gabenimo skrydžius vykdančios bendrovės
LR susisiekimo ministerija	Orlaivių koordinavimo sistema	Konkurencingi rinkliavų ir infrastruktūros mokesčių dydžiai	Tiesioginiai pardavimai (B2B)	Keleiviai
VST, VSAT, muitinė	Personalas		Netiesioginiai pardavimai (B2C)	
Lietuvos transporto saugos administracija	Išorės tiekėjai			
Kaštų struktūra		Pajamų struktūra		
Infrastruktūros užtikrinimo ir palaikymo sąnaudos		Aviacinių rinkliavų pajamos		
Aviacinio saugumo sąnaudos		Infrastruktūros mokesčių pajamos		
Personalo išlaidos		Nuomos pajamos		
Mokesčių išlaidos		Kitos komercinės pajamos		
Komunalinių paslaugų sąnaudos				
Kitos sąnaudos				

Būdama didžiausia civilinės aviacijos infrastruktūros paslaugų teikėja Lietuvoje, LTOU yra vienas iš Lietuvos ekonomikos vystymosi katalizatorių, pritraukiančių tiesiogines užsienio ar vietinio verslo investicijas ir kuriančių darbo vietas. Taikydami įvairias skatinimo programas oro linijoms, oro uostai pritraukia papildomus skrydžius bei padidina keleivių srautus. Pastaraisiais metais matoma tendencija – LTOU kasmet nuosaikiai didina kryptių skaičių ir artėja prie regiono lyderio pozicijos.

Organizacijos misijos teiginyje akcentuojamas ambicingas partnerystės tikslas tarp *klientų, partnerių, akcininkų, kolegų* bei *visuomenės* siekiant suvienyti resursus bendram tikslui pasiekti – priartinti pasaulį prie Lietuvos. Užtikrinant bendrus komercinius ir / ar socialinius projektus bei programas tarp LTOU ir kitų organizacijų, bus siekiama abipusės vertės kūrimo, partnerystės ryšių stiprinimo. Keleiviams akcentuojamos aukštos kokybės paslaugos ir aptarnavimo standartai, kuriais siekiama formuoti teigiamą keleivio nuomonę

apie oro uostą ir kurti emociškai patrauklų asmens patyrimą, nuo kurio priklauso konkretaus oro uosto įvaizdis, galimybės pritraukti naujus paslaugų tiekėjus, papildomus keleivių srautus.

Lietuvos oro uostai įvardijo pagrindines suinteresuotąsias šalis: klientai, akcininkas, partneriai, kolegos, visuomenė. Siekdama pateisinti suinteresuotųjų šalių lūkesčius bendrovė suformulavo misiją, viziją ir strategines kryptis.

LTOU vizija – pasiekus 10 mln. keleivių ribą, atversti naują LTOU istorijos puslapį.

- **Trumpoji vizijos perspektyva** apima raidos etapą iki 10 milijonų keleivių visuose trijuose Lietuvos oro uostuose. Šiam keleivių srautui aptarnauti, būtina išplėtoti esamą oro uostų tinklą, planuojant investicijas taip, kad jos visiškai atsipirktų per 10-15 metų.
- **Ilgoji perspektyva** apima laikotarpį, kai keleivių srautas visuose trijuose oro uostuose viršys 10 milijonų keleivių. Didesniam keleivių srautui būtina ieškoti naujų strateginių sprendimų, kuriais būtų galima tinkamai aptarnauti tokį keleivių kiekį.

LTOU misija – priartinti pasaulį prie Lietuvos.

Strateginiai tikslai:

***Klientams:** pasiūlyti konkurencingą kryptių tinklą ir paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą.*

***Partneriams:** būti atvirais ir nešališkais, kuriant patrauklią verslo aplinką.*

***Akcininkams:** vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą.*

***Kolegoms:** veikti vieningai ir ambicingai, valdant skirtingas partnerystes.*

***Visuomenei:** būti Lietuvos klestėjimo ir tvaraus augimo Sparnais.*

LTOU vertybės – kūrybiškumas, pasitikėjimas, savininkiškumas.

Kūrybiškumas

Ieškau netradicinių sprendimų; sprendimus randu su esamais resursais; pasiūlau sprendimų alternatyvas tikslui pasiekti; skatinu kolegų saviraišką: pasisakyti, išbandyti, mokytis.

Pasitikėjimas

Laikausi susitarimų ir vykdu pažadus; laiku ir atvirai komunikuoju apie eigą/veiklą/procesą; savo veiksmais nesukeliu rizikos bendrovės reputacijai; kuriu ilgalaikius abipusiškai naudingus santykius.

Savininkiškumas

Su Bendrovės turtu elgiuosi atsakingai; komunikuoju apie problemas ir ieškau sprendimų savo ir kolegų aplinkoje; dalinuosi gerosiomis praktikomis su kolegomis.

Strateginės LTOU kryptys:

- Tvari grąža išvystant būtiną oro uostų Vilniuje, Kaune ir Palangoje infrastruktūrą su aiškiu finansavimo modeliu (akcininkams);

- Verslo modeliai, patrauklūs rinkos lyderiams ir įgyvendinantys abipusiai naudingus projektus (partneriams);
- Išaugęs pasiekiamumas atvykstančiam keleivių srautui ir penkių žvaigždučių patirtis (keleiviams);
- Motyvuoti darbuotojai ir tarptautiniu mastu pripažįstamos jų kompetencijos (kolegoms);
- Išaugęs visuomenės palaikymas oro uostų, kaip kertinio ekonomikos variklio, veiklai (visuomenei).

LTOU vadovaujasi darnaus vystymosi (angl. Sustainability) principais ir savo veikloje siekia integruotai valdyti bei suderinti ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius veiksnius.

LTOU 2024 - 2027 m. strateginis veiklos planas buvo patvirtintas 2023 m. gruodžio 27 d. valdybos nutarimu Nr. 1VN-44. LTOU strateginių tikslų rodiklių ir uždavinių lentelė pateikiama 2 priede.

1 LENTELĖ. 2023 m. Strateginiai tikslai ir rodikliai

Rodikliai	Rodiklių matavimo vienetai	Planas	Faktas
		2023	2023
Lojalių oro uostams keleivių (<i>NPS Promoters</i>) rodiklis	Proc.	58	68
Keleivių skaičius	Mln.	5,9	6,0
EBITDA marža	Proc.	34	41
Darbuotojų įsitraukimas	Proc.	65	62

2. Bendrovės valdymo struktūra, valdymo organai

Lietuvos oro uostai nuosavybės teise priklauso valstybei. Bendrovės akcininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos (toliau – LR) susisiekimo ministerija. Ji atlieka šias nurodytas funkcijas:

I. Keičia bendrovės įstatus, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis;

II. Keičia bendrovės buveinę;

III. Renka ir atšaukia valdybos narius;

IV. Renka ir atšaukia auditorių ar audito įmonę finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti, nustatyti audito paslaugų apmokėjimo sąlygas;

V. Nustato bendrovės išleidžiamų akcijų klasę, skaičių, nominalią vertę ir minimalią emisijos kainą;

VI. Priima sprendimą konvertuoti bendrovės vienos klasės akcijas į kitos, tvirtina akcijų konvertavimo tvarkos aprašą;

VII. Priima sprendimą keisti bendrovės išleistų tos pačios klasės akcijų skaičių ir akcijos nominalią vertę, nekeičiant įstatinio kapitalo dydžio;

VIII. Tvirtina metinių finansinių ataskaitų rinkinį, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis;

IX. Priima sprendimą dėl pelno (nuostolių) paskirstymo;

X. Priima sprendimą dėl rezervų sudarymo, naudojimo, sumažinimo ir naikinimo;

XI. Tvirtina tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį, sudarytą siekiant priimti sprendimą dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo;

XII. Priima sprendimą išleisti konvertuojamąsias obligacijas;

XIII. Priima sprendimą padidinti įstatinį kapitalą;

- XIV.** Priima sprendimą sumažinti įstatinį kapitalą, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis;
- XV.** Priima sprendimą reorganizuoti ar atskirti bendrovę ir patvirtinti reorganizavimo ar atskyrimo sąlygas, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis;
- XVI.** Priima sprendimą pertvarkyti bendrovę;
- XVII.** Priima sprendimus dėl bendrovės restruktūrizavimo Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo nustatytais atvejais;
- XVIII.** Priima sprendimą likviduoti bendrovę, atšaukti bendrovės likvidavimą, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis;
- XIX.** Renka ir atšaukia bendrovės likvidatorių, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis.

Bendrovės akcininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija gali spręsti ir kitus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir bendrovės įstatuose jos kompetencijai priskirtus klausimus.

Kolegialus valdymo organas – bendrovės valdyba, vienasmenis valdymo organas – bendrovės vadovas. Bendrovės valdymo struktūra nurodyta 1 priede.

Lietuvos oro uostų valdybą sudaro LR susisiekimo ministro įsakymu paskirti asmenys. 2023 m. valdybą sudarė keturi nepriklausomi ir vienas priklausomas narys.

2 LENTELE. Lietuvos oro uostų valdymo organai

Vadovybė	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Valdybos pirmininkas	Eglė Čiužaitė, nepriklausoma valdybos narė, AB „Vilniaus šilumos tinklai“ (įmonės kodas 124135580, buveinės adresas Elektrinės g. 2, LT-03150 Vilnius) nepriklausoma valdybos narė, VšĮ „Jaunimo linija“ (įmonės kodas 302594405, buveinės adresas Vingrių g. 6, LT-01141 Vilnius) valdybos narė	Finansų ir tarptautinio verslo mokslų magistro (<i>Master of Science</i>) laipsnis – Aarhus University, School of Business and Social Sciences, Danija Verslo administravimo bakalauro laipsnis (finansų kryptis) – Bellevue University, JAV Baigusi „Baltic Institute of Corporate Governance“ valdybos narių mokymų programą
Valdybos nariai	Gediminas Almantas, nepriklausomas valdybos narys, Viešosios įstaigos „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ (įmonės kodas 124241078, buveinės adresas S. Konarskio g. 49, LT-03123 Vilnius) pirkimų ir investicijų politikos komiteto narys, AB „Oro navigacija“ (įmonės kodas 210060460, buveinės adresas Balio Karvelio g. 25, LT-02184 Vilnius) valdybos narys ir audito komiteto pirmininkas, Viešosios įstaigos „Atviros Lietuvos fondas“ (įmonės kodas 210063570, buveinės adresas Didžioji g. 5, LT-01128 Vilnius) tarybos narys, AB „LTG Infra“ (įmonės kodas 305202934, buveinės adresas Geležinkelio g. 2, LT-02100 Vilnius) valdybos pirmininkas, AB „Novaturas“ (įmonės kodas 135567698, buveinės adresas A. Mickevičiaus g. 27, LT-	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.

Vadovybė	Vardas pavardė	Išsilavinimas
	44245 Kaunas) valdybos pirmininkas, Vizituojantis dėstytojas - Thunderbird globalios valdysenos mokykla, Finikšas, AZ, JAV;	
	Saulius Kerza, priklausomas valdybos narys, LR susisiekimo ministerijos (įmonės kodas 188620589, buveinės adresas Gedimino pr. 17, LT-01103 Vilnius) Biudžeto ir investicijų departamento direktorius	Teisės magistro laipsnis, Vilniaus universitetas Teisės bakalauro laipsnis, Lietuvos teisės akademija
	Tadas Vizgirda, nepriklausomas valdybos narys, UAB „Shift4 Payments Lithuania“ (įmonės kodas 304341621, buveinės adresas A. Goštauto g. 40A, LT-03163 Vilnius) generalinis direktorius, asociacijos „American Chamber of Commerce in Lithuania“ (įmonės kodas 223908210, buveinės adresas Konstitucijos pr. 26, LT-08105 Vilnius) valdybos pirmininkas	BSBA in Business Administration – Kaplan University, JAV „Baltic Institute of Corporate Governance“ bendrovių valdymo programa
	Darius Makauskis, nepriklausomas valdybos narys, Stansefabrikken (įmonės kodas 111798718, buveinės adresas Pašilės g. 10, LT-20194 Ukmergė) grupės personalo vadovas, MB „Keturvėjininkai“ dalininkas (įmonės kodas 306043253, buveinės adresas Jociškių g. 16, Suvernų k., LT-99361 Šilutės r.)	Personalo valdymo ir tarptautinės prekybos studijos, Vilniaus universitetas Personalo vystymo studijos Kornelio universitetas (JAV)
Generalinis direktorius	Simonas Bartkus	Vadovų studijos, Strateginis marketingo valdymas, Stanford University Graduate School of Business, 2012; Europos ekonominių studijų magistras, VU, 2008; Ekonomikos bakalauras, VU, 2005
Skrydžių vystymo skyriaus vadovas	Tomas Zitikis	VGTU transporto inžinerijos bakalauras, 2012
Plėtros departamento direktorius	Arnas Dūmanas	Norwegian Business School ir ISM vadovų verslo vadybos magistras, 2020 Statybos inžinerijos bakalauras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2006
L.e.p. Operacijų departamento direktorius	Valdas Stropus	Aviacijos inžinerijos bakalauras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2006
Komercijos departamento direktorė	Gintarė Norvilaitė-Tautevičė	Tarptautinės rinkodaros ir vadybos magistras, ISM ekonomikos ir vadybos universitetas, 2014 Ekonomikos bakalauras, Vilniaus universitetas, 2011
Saugos ir saugumo departamento direktorius	Vidas Kšanas	Verslo administravimas, Baltijos vadybos institutas, 2008 Vadybos ir verslo administravimo magistras, Vytauto Didžiojo universitetas, 2008 Vadybos ir verslo administravimo bakalauras, Vilniaus universitetas, 2003
Finansų departamento direktorius	Petras Akstinas	VGTU Verslo vadybos bakalauras, 2000
Personalo ir administravimo skyriaus vadovė	Natalja Andreičiuk	Psichologijos bakalauras Klaipėdos Universitetas, 2006 Verslo psichologijos magistras, Mykolo Romerio universitetas, 2009
Teisės skyriaus vadovė	Diana Bankauskienė	Verslo teisės magistras, Mykolo Romerio universitetas, 2015 Teisės bakalauras, Mykolo Romerio universitetas, 2013
Komunikacijos skyriaus vadovas	Marius Zelenius	Ryšiai su visuomene, profesinės studijos. Vilniaus universitetas. Žurnalistikos institutas, 2008 Kraštotvarkos bakalauras, Klaipėdos universitetas, 2002

Kolegialių organų atrankos kriterijai

Kandidatų į kolegialų priežiūros ar valdymo organą atranką vykdo LR susisiekimo ministerija vadovaujantis LR Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 631 aktualia redakcija. Nutarimu patvirtintame Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos apraše nustatyti esminiai principai ir procesai:

- Autonomiškumas. Tai apima nepriklausomų kolegialaus organo narių paskyrimą bei apribojimus valstybės politikams dalyvauti šių organų veikloje. Visoms VVĮ taikomas reikalavimas, kad tiesiogiai akcininko (savininko) renkamame kolegialiaame organe nepriklausomumo kriterijus atitinkantys nariai sudarytų ne mažiau kaip pusę kolegialaus organo narių. Tuo tarpu valstybės politikai ar politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojai į VVĮ kolegialius organus skiriami būti negali.
- VVĮ kolegialūs organai sudaromi remiantis kompetencijų principų bei atsižvelgiant į konkrečios VVĮ veiklos specifiką ir strateginius tikslus. Teisės aktuose numatyta, kad VVĮ kolegialus organas privalo turėti tinkamas kompetencijas strateginio planavimo ir valdymo srityje, finansų valdymo srityje bei ūkio šakos, kurioje veikia VVĮ, srityje. Kitos reikalingos kompetencijos formuojamos pagal individualų poreikį. Remiantis šiuo principu vykdoma kolegialaus organo narių atranka.
- Profesionali ir skaidri atranka. Nepriklausomų narių atrankai taikomos detalios atrankos procedūros, apimančios žingsnius nuo atrankos iniciavimo iki paskyrimo kolegialaus organo nariu. Nustatytos atrankos procedūros yra viešos bei vadovaujasi detalaus kandidatų patikrinimo principu, kai kandidatą įvertina tiek profesionali atrankų agentūra, tiek specialiai atrankai sudaryta atrankos komisija.
- Įgalinta. Valstybės valdomų bendrovių (VVB) kolegialių organų funkcijos nesiskiria nuo pasaulinių valdymo praktikų, t. y. šie organai vadovaujasi visuotinai pripažįstamais korporatyvinės valdymo principais: skiria ir atšaukia įmonės vadovą, tvirtina įmonės strategiją bei vykdo įmonės strategijos įgyvendinimo priežiūrą. Šiuo metu apribotos yra valstybės įmonių (VĮ) teisinį statusą turinčių VVĮ valdybų funkcijos, kurios daugiau veikia tik kaip patariamieji organai.

2.1. Valdybos funkcijos

Valdyba svarsto ir tvirtina:

- Bendrovės veiklos strategiją, įskaitant Bendrovės veiklos biudžetą;
- Bendrovės metinį pranešimą;
- Bendrovės tarpinį pranešimą;
- Bendrovės valdymo struktūrą ir darbuotojų pareigybes;
- pareigybes, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka;
- Bendrovės filialų ir atstovybių nuostatus;
- Bendrovės paramos valdymo taisykles;
- kitus Bendrovės veiklą reglamentuojančius dokumentus (gaires, politikas ir pan.), kurie yra susiję su valdybos kompetencijos sritimis;
- nustato informaciją, kuri laikoma Bendrovės komercine (gamybine) paslaptimi ir konfidencialia informacija;
- renka ir atšaukia Bendrovės vadovą, nustato jo atlygį, kitas darbo sutarties sąlygas, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas. Pritaria filialų ir atstovybių vadovų kandidatūroms;
- priima sprendimus Bendrovei tapti kitų juridinių asmenų steigėja, dalyve;
- priima sprendimus steigti Bendrovės filialus ir atstovybes;
- priima sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė yra lygi arba viršija 3 000 000 eurų investavimo, perleidimo (skaičiuojama atskirai kiekvienai sandorio rūšiai), nuomos (skaičiuojama atskirai kiekvienai sandorio rūšiai), įkeitimo ir hipotekos (skaičiuojama bendra sandorių suma);

- priima sprendimus dėl kitų asmenų prievolių, kurių suma yra lygi arba viršija 3 000 000 eurų įvykdymo laidavimo ar garantavimo;
- priima sprendimus įsigyti ilgalaikio turto už kainą, kuri yra lygi arba viršija 3 000 000 eurų;
- priima sprendimus dėl lėšų skolinimo ar skolinimosi, įskaitant, bet neapsiribojant, sprendimus dėl bet kokių paskolos ar kreditavimo sutarčių sudarymo, kurių kiekvieno sandorio suma yra lygi arba viršija 3 000 000 eurų, ir (arba) esamų paskolos ar kreditavimo sutarčių keitimo, kai keitimo vertė yra lygi arba viršija 1 000 000 eurų;
- Priima sprendimus pritarti Bendrovės vadovui:
- sudaryti prekių, paslaugų ir darbų pirkimo sandorius, kurių kiekvieno sandorio vertė yra lygi arba didesnė kaip 1 000 000 eurų be PVM;
- sudaryti Bendrovės turto įkeitimo sandorius;
- sudaryti rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio veiklos vykdytojo kriterijus atitinkančius sandorius, kai bendrovė kartu su viešai atrinktu partneriu investuoja į skrydžių maršrutų plėtos skatinimą;
- dėl visų sprendimų, susijusių su turtu, kuris sudaro oro uostų infrastruktūrą (perleidimo, įkeitimo ar kitokio daiktinių teisių suvaržymo, garantavimo, laidavimo ar kitu būdu jais užtikrinimo savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymą, nuomos, panaudos ar perdavimo kitiems asmenims naudotis kitu būdu, pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ir kt.)
- atlikti sandorių (kurių vertė yra lygi arba didesnė kaip 1 000 000 Eur) keitimus, jeigu prekių ir paslaugų sutarties vertė didėja daugiau kaip 10 proc. sutarties vertės, o darbų sutarties vertė didėja daugiau kaip 15 proc. sutarties vertės ir toks prekių ir paslaugų vertės ar darbų sutarties vertės didėjimas sudaro ne mažiau kaip 250 000 eurų be PVM.

Valdyba gali spręsti ir kitus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, Bendrovės įstatuose ir visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimuose valdybos kompetencijai priskirtus klausimus.

Vykę posėdžiai: 2023 m. vyko 16 valdybos posėdžių.

2.1.1. Pagrindiniai svarstyti klausimai

Kasmėnesinė Bendrovės veiklos apžvalga; LTOU pertvarkymo į AB plano įgyvendinimo eigos pristatymas; Valdybos kompetencijai priskiriamų pirkimų sąlygų svarstymas ir sandorių tvirtinimas; Valdybos pavedimų aptarimas; LTOU priemonių plano pagal nepriklausomo audito ir audito komiteto išvadas už 2022 m. ataskaita; Vidaus audito veiklos ataskaita; 2022 m. Audito komiteto ataskaita; Metinis LTOU 2023 m. pirkimų planas; Priemonių planas pagal LTOU 2022 m. VVĮ gerosios valdysenos indekso vertinimo ataskaitą; Rizikų valdymo situacijos pristatymas; Personalo strategijos 2023 m. pristatymas; Galimų bendrovės aukščiausio lygio vadovų 2023 m. KPI; Valdybos veiklos saviįsivertinimas; Naujos žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo metodologijos nuomojant žemę ne aukciono būdu pristatymas; Net Zero strategijos pristatymas; 2022 m. veiklos bei finansiniai rezultatai (neaudituoti), įskaitant palyginimą su rinkos benchmark'ais, kitų oro uostų rodikliais; Investicijų programos įgyvendinimo 2023 m. gairių pristatymas; Skrydžių skatinimo programos įgyvendinimo 2023 m. gairių pristatymas; LTOU organizacinės struktūros peržiūra; KUN terminalo plėtos projekto verslo modelio atnaujinimo pristatymas; Masterplanų rengimas: analizės etapo išvadų aptarimas; Asmens duomenų apsaugos reikalavimų įgyvendinimo bendrovėje eigos pristatymas; LTOU darnumo/ ESG praktikų stiprinimo veiksmų planas ir įgyvendinimo eiga; Detalūs Audito komiteto ir vidaus audito klausimai; Naujo Audito komiteto išrinkimas; Skrydžių skatinimo programa: Strateginių kryptių pritraukimo („risk-sharing“) teisinio modelio ir veiksmų plano pristatymas; LTOU komercinio (investicinio) nekilnojamojo turto (apimant krovinių ir MRO) plėtos strategijos papildymas ir progreso pristatymas; Keleivių patirties gairių pristatymas; Veiklos tęstinumo planas karo atveju Nr. 6 „Kupolas“; Sankcijų kontrolės situacijos pristatymas; LTOU valdybos narių kompetencijų matricos patvirtinimas; IT ir kibernetinio saugumo tobulinimo priemonių peržiūra; LTOU

sudarytų sutarčių apžvalga ir rizikingumo vertinimas; 2023 m. LTOU biudžeto peržiūra (esant reikšmingiems nuokrypiams nuo patvirtinto biudžeto, naujos aviacinės kainodaros VNO patvirtinimui); Lūkesčių laiško įgyvendinimo progreso aptarimas; Autobusų įsigijimo ir operavimo galimybių ir antžeminio transporto (autobusų) priskyrimo prie centralizuotos infrastruktūros analizė; KUN ir PLQ naktinio darbo ribojimų analizė (vertinant ir įtaką partneriams); 2023 m. I-ojo ketvirčio veiklos bei finansiniai rezultatai; bendrovės vadovo metinis vertinimas; Atnaujintos atlygio politikos pristatymas; Skrydžių skatinimo programa: progreso aptarimas; Rizikų valdymo progreso bendrovėje pristatymas; Korupcijos prevencija – situacijos LTOU pristatymas; 2023 m. I-o pusmečio (H1) Audito komiteto veiklos ataskaita; Kauno ir Palangos oro uostų rinkliavos; Atsinaujinančių energijos šaltinių plėtra oro uostuose; 2023m. II-ojo ketvirčio veiklos bei finansiniai rezultatai; IT vystymo ir palaikymo strategija 2023-2026; bendrovės generalinio direktoriaus patikros inicijavimas; bendrovės generalinio direktoriaus paskyrimas, jo atlygio bei kitų darbo sąlygų nustatymas ir pareiginių nuostatų patvirtinimas; Valdybos darbo reglamento tvirtinimas; Bendrovės valdymo struktūros ir darbuotojų pareigybių tvirtinimas; Audito komiteto nuostatų tvirtinimas; Audito komiteto paskyrimo tęstinumo tvirtinimas; LTOU filialų nuostatų tvirtinimas; Konfidencialios informacijos sąrašo tvirtinimas; Darbuotojų priimamų konkurso tvarka pareigybių sąrašo tvirtinimas; Veiksmų, tapus akcine bendrove, pristatymas bei Bendrovės politikų poreikio aptarimas; Atskiros įmonės su privačiu investuotoju steigimas komercinio NT vystymo veiklai; Aviacinių ir neaviacinių pajamų, OPEX perspektyva (pasirengimas 2024 m. biudžeto, 2024-2027 m. SVP klausimams); TAZ (triukšmo apsaugos zonų) žemėlapių bei ESG planų ir projektų pristatymas; Net Zero strategijos įgyvendinimo plano gairių pristatymas; Bendrovės 2024 m. biudžeto ir veiklos KPIs svarstymas; VNO, KUN, PLQ galutinių Masterplanų tvirtinimas; Bendrovės strateginio veiklos plano 2024-2027 m. svarstymas (pradinis); Paslaugų pirkimo iš išorinių paslaugų teikėjų (*outsourcing*) analizė ir pristatymas; Galimų LTOU veiklų, kurias būtų galima *outsource / inhouse*, situacijos analizė ir aptarimas.; Atlygio politikos principai (pradinė diskusija); Bendrovės organizacinės struktūros peržiūra; Išorės auditorių atliktas audito funkcijos vertinimo ir pateiktų pasiūlymų aptarimas; Bendrovės strateginio veiklos plano 2024-2027 m. tvirtinimas; Sandorių su susijusiomis šalimis politikos tvirtinimas; Bendrovės įstatų keitimas; Teisinių formų komercinio NT vystymo plėtrai pristatymas; Lūkesčių laiško iniciatyvų įgyvendinimo progreso ir atnaujinto lūkesčių laiško aptarimas; 2024 m. valdybos veiklos planas.

Valdyba 2023 m. pritarė žemiau išvardintų Bendrovės sandorių sudarymui (nurodomos pradinės sandorių vertės):

1. 2023 m. sausio 26 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su Terminalo nuorodų ir kitų informacinių priemonių maketavimo ir gamybos paslaugų viešojo pirkimo laimėtoju UAB „DPS Advertising“ (sandorio vertė – 700 tūkst. Eur be PVM).
2. 2023 m. sausio 26 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su Microsoft arba lygiaverčių licencijų viešojo pirkimo laimėtoju UAB „SQUALIO Lietuva“ (sandorio vertė – 600 tūkst. Eur be PVM) su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus.
3. 2023 m. sausio 26 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su automobilių veiklos nuomos viešojo pirkimo I, II, III, VII objekto dalių laimėtoju UAB „Transporent“ dėl automobilių veiklos nuomos paslaugų suteikimo už pasiūlytą sandorio vertę (sandorio vertė – 501,1 tūkst. EUR be PVM).
4. 2023 m. vasario 28 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo VNO, KUN, PLQ Aviacijos saugumo įrangos (rentgeno spindulių įrenginių) ir automatinės dėžučių grąžinimo sistemos planavimo, pagaminimo, pristatymo, įdiegimo, testavimo ir kitų susijusių paslaugų suteikimo laimėtoju UAB „Jungtiniai projektai“ (sandorio vertė – 5 755,2 tūkst. EUR be PVM).

5. 2023 m. balandžio 24 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo „Microsoft arba lygiavertčių licencijų pirkimas“ laimėtoju UAB „Fortevento“ (sandorio vertė – 600 tūkst. EUR be PVM).
6. 2023 m. birželio 15 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo „Elektros energijos pirkimas VĮ Lietuvos oro uostai Vilniaus, Kauno, Palangos filialams“ laimėtoju UAB „Ignitis“ (sandorio vertė – 5 259,1 tūkst. EUR be PVM).
7. 2023 m. birželio 22 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo „Vilniaus oro uosto inžinerinių tinklų, vietinių šilumos tinklų, šilumos punktų, pastatų klimato priežiūros, vandentiekio, nuotekų, fekalo tinklų ir įrenginių remonto ir techninės priežiūros paslaugos“ laimėtoju UAB „Santjana“ (sandorio vertė – 478,5 tūkst. Eur be PVM).
8. 2023 m. birželio 22 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo „Vilniaus oro uosto elektros tinklų ir įrenginių iki 10kV bei sistemos eksploatacijos, remonto ir techninės priežiūros paslaugos“ laimėtoju UAB „Axioma servisas“ (sandorio vertė 1 856,9 tūkst. EUR be PVM).
9. 2023 m. birželio 22 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė 2022 m. rugpjūčio 24 d. sudarytos rangos sutarties Nr. 6PS-22-175 „Vilniaus oro uosto T4 terminalo ir transporto priemonių rangos darbai“ pakeitimui, didinant sutarties vertę iki 42 138,4 tūkst. Eur be PVM.
10. 2023 m. liepos 27 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju TK AIRPORT SOLUTIONS S.A. dėl T2 ir T3 teleskopinių keleivių laipinimo galerijų rekonstrukcijos ir naujų T4 galerijų įsigijimo, montavimo ir susijusių paslaugų suteikimo (sandorio vertė – 3 398,6 tūkst. EUR be PVM).
11. 2023 m. liepos 27 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju UAB „Litcargus“ dėl Vilniaus oro uosto Specialiųjų poreikių turinčių keleivių aptarnavimo (sandorio vertė – 1 694,6 tūkst. EUR be PVM).
12. 2023 m. rugsėjo 4 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju UAB „HISK“ dėl KUN šiaurinio perono išplėtimo darbų, su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 14 895,9 tūkst. EUR be PVM).
13. 2023 m. rugsėjo 13 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui, kuriame bendra LTOU investicijų suma yra 7 821,9 tūkst. Eur, su reguliarių skrydžių tarp VNO ir LCY operatoriaus atrankos laimėtoju - oro bendrove Polskie Linie Lotnicze „LOT“ S.A. (LOT Polish Airlines).
14. 2023 m. rugsėjo 29 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo „Mažo kiekio sprogstamųjų medžiagų ieškiklių Rapiscan Itemise 4DX techninė priežiūra, laimėtoju“ UAB „ATEA“ (sandorio vertė – 1 015 tūkst. EUR be PVM).
15. 2023 m. rugsėjo 29 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju UAB „Jungtiniai projektai“ dėl VNO multifunkcinio pastato rangos darbų su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 5 259 tūkst. EUR be PVM).
16. 2023 m. spalio 26 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju UAB „Infes“ dėl KUN terminalo plėtos rangos darbų su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 17 740,6 tūkst. EUR be PVM).
17. 2023 m. spalio 26 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo „Cheminių reagentų, skirtų ledo ir sniego tirpinimui nuo judėjimo lauko dangų oro uostuose“ I pirkimo objekto dalies „Birus cheminis reagentas“ laimėtoju UAB „Esspo“ (sandorio vertė – 3 550 tūkst. EUR be PVM).

ir II pirkimo objekto dalies „Skystas cheminis reagentas“ laimėtoju UAB „Airstiga“ (sandorio vertė – 2 800 tūkst. EUR be PVM).

18. 2023 m. gruodžio 14 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju „Embross Airport Services“ dėl savitarnos bagažo atidavimo sistemos (SSBD) ir jos integravimo su bagažo valdymo sistema (BHS) VNO ir KUN terminaluose diegimo, montavimo ir susijusių paslaugų su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 1 226,1 tūkst. EUR be PVM).

Apibendrintas 2023 m. laikotarpis:

- 2023 m. buvo siekiama išgryninti aiškų LTOU veiklos modelį ir vertinimo sistemą, pagrįstą kompleksiniais tikslais: finansiniais, konkurencingumo, aviacinių ir neaviacinių veiklų plėtros, tvarių investicijų įgyvendinimo, subalansuoto finansavimo, procesų automatizavimo, aplinkosaugos / ESG, inovacijų diegimo tikslais.
- Parengtas bei įgyvendintas skrydžių skatinimo modelis.
- Orientuojantis į valstybės siekiamus tikslus ir keliamus lūkesčius bendrovei, apibrėžtus Lūkesčių laiške, siekiama augančio keleivių ir skrydžių kryptių skaičiaus, pelningos ir tvarios bendrovės veiklos, kokybiško keleivių aptarnavimo ir strateginių investicinių projektų įgyvendinimo.
- Parengti bei visuomenei pristatyti ilgalaikio išvystymo planai (angl. Masterplan), nubrėžiant ilgalaikes oro uostų tinklo vystymo kryptis.
- Inicijuotos bei pradėtos įgyvendinti Vilniaus ir Kauno oro uostų plėtros programos, siekiant užtikrinti augančio keleivių srauto pralaidumą.
- LTOU pertvarkyta į akcinę bendrovę. 100 proc. bendrovės akcijų priklauso valstybei, LTOU savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.
- Parengtos bei pradėtos įgyvendinti darnumo, ESG (angl. „Environmental, social and governance“) bei nulinės CO2 (angl. „net-zero“) programos.
- Vykdytas sistemiškas rizikų valdymas, vidinės kontrolės stiprinimas ir gerosios valdysenos praktikų taikymas, siekiant aukščiausių standartų visose vertinimo kategorijose (skaidrumas, kolegialūs organai, strateginis planavimas ir įgyvendinimas).
- Įvyko 16 valdybos posėdžių ir papildomai priimti 4 nutarimai Bendrovei aktualiais klausimais pagal valdybos kompetenciją nešaukiant posėdžių.

Pagrindiniai ilgalaikiai valdybos prioritetai iš 2023 m. ir tęsiami 2024 m.:

- Tęsiamas skrydžių skatinimo modelio įgyvendinimas, pasitelkiant Rizikų pasidalinimo modelį (MEOP).
- Komercinio nekilnojamojo turto (MRO, cargo, daugiafunkciai pastatai riboto patekimo zonoje, komercinės patalpos, logistikos centrai) vystymas.
- Ambicingas augimas ir verslo plėtra, investuojant į projektus, kuriančius ilgalaikę grąžą, tęsiamas pagrindinių investicinių projektų įgyvendinimas.
- Atsinaujinančių energijos šaltinių plėtra.
- Tvari finansavimo galimybių plėtra.
- „Net Zero“ strategijos įgyvendinimo taktinio plano parengimas ir suplanuotų etapų įgyvendinimas.
- Sistemiškas rizikų valdymas, vidinės kontrolės stiprinimas ir gerosios valdysenos praktikų taikymas, siekiant aukščiausių standartų visose vertinimo kategorijose (skaidrumas, kolegialūs organai, strateginis planavimas ir įgyvendinimas).

2.1.2. Narių posėdžių lankomumas

Bendras vidutinis narių lankomumo procentas 2023 m. buvo 99 procentai.

3 LENTELE. Posėdžių lankomumas

Eil. nr.	Posėdžio data	Dalyvavusių narių skaičius	Dalyvavo	Nedalyvavo	Iš viso narių	Lankomumo proc.
1.	Sausio 26 d.	4 nariai	Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Darius Makauskis	Gediminas Almantas	5	80 %
2.	Vasario 2 d.	5 nariai	Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas Darius Makauskis	-	5	100 %
3.	Kovo 22 d.	4 nariai	Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	Darius Makauskis	5	80 %
4.	Kovo 31 d.	4 nariai	Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	Darius Makauskis	5	80 %
5.	Balandžio 24 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
6.	Gegužės 17 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
7.	Gegužės 25 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas		5	100 %
8.	Birželio 22 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
9.	Liepos 27 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
10.	Rugpjūčio 23 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
11.	Rugsėjo 4 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
12.	Rugsėjo 13 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė	-	5	100 %

			Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas			
13.	Rugsėjo 29 d.	5 nariai	Gediminas Almantas Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza	-	5	100 %
14.	Spalio 26 d.	5 nariai	Gediminas Almantas Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza	-	5	100 %
15.	Lapkričio 21 d.	5 nariai	Gediminas Almantas Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza	-	5	100 %
16.	Gruodžio 14 d.	5 nariai	Gediminas Almantas Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza	-	5	100 %

2.1.3. Gautas atlygis už nario pareigas

Atlygio mokėjimo valdybos nariams tvarką nustato 2015 m. spalio 14 d. LRV nutarimu Nr. 1092 patvirtintas valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių valdybų narių atlygio skyrimo tvarkos aprašas. Iki 2023-09-01 valdybos nariams buvo mokamas Susisiekimo ministerijos nustatytas valandinis įkainis eurais. Nuo 2023-09-01 valdybos nariams mokamas Susisiekimo ministerijos nustatytas mėnesinis atlygis, kuris sudaro 2 412 Eur (du tūkstančiai keturi šimtai dvylika eurų) (neatskaičius mokesčių). Tuo atveju, kai valdybos narys yra valstybės tarnautojas – jo mėnesinis atlygis yra 1 206 Eur (vienas tūkstantis du šimtai šeši eurai) (neatskaičius mokesčių). Valdybos pirmininko mėnesinis atlygis yra 3 216 Eur (trys tūkstančiai du šimtai šešiolika eurų) (neatskaičius mokesčių).

Jeigu vykdant Valdybos nario veiklą reikia patirti pagrįstų kelionės (transporto) išlaidų, Bendrovė kompensuoja tokias pagrįstas kelionės išlaidas. Valdybos nariams 2023 m. kompensuota kuro išlaidų už 572,62 Eur.

Valdybos nariams priskaičiuotas atlygis už darbą per 2023 m. (su visais mokėtiniais mokesčiais ir įmokomis) - 111,5 tūkst. Eur.

4 LENTELĖ. 2023 m. priskaičiuotas atlygis valdybos nariams

Vardas, pavardė	Pozicija	Buvimo valdybos nariu laikotarpis 2023 m.	Priskaičiuotas atlygis už darbą 2023m. su mokesčiais
Eglė Čiužaitė	Pirmininkas (nepriklausomas)	2023-01-01 - 2023-12-31	31 329,80 Eur
Saulius Kerza	Narys (valstybės tarnautojas)	2023-01-01 - 2023-12-31	11 724,00 Eur
Tadas Vizgirda	Narys (nepriklausomas)	2023-01-01 - 2023-12-31	22 479,00 Eur
Darius Makauskis	Narys (nepriklausomas)	2023-01-01 - 2023-12-31	22 830,00 Eur
Gediminas Almantas	Narys (nepriklausomas)	2023-01-01 - 2023-12-31	23 142,00 Eur

5 LENTELĖ. LTOU valdybos narių kadencijos pradžia / pabaiga

Narys	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Eglė Čiužaitė	2020 03 23	2024 03 22
Saulius Kerza	2020 04 07	2024 03 22
Tadas Vizgirda	2020 03 23	2024 03 22
Darius Makauskis	2021 03 16	2024 03 22
Gediminas Almantas	2021 10 26	2024 03 22

2.2. Audito ir rizikų komitetas

2019 m. Lietuvos oro uostų valdyba 2019 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 1VN-8 patvirtino audito komitetą. Audito komitetą sudaro trys nariai.

6 LENTELĖ. Lietuvos oro uostų audito komiteto sudėtis (iki 2023 m. kovo 26 d.)

Komiteto sudėtis	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Komiteto pirmininkė	Laura Garbenčiūtė – Bakienė, VĮ Ignalinos Atominė Elektrinė, Audito ir rizikų komiteto pirmininkė; UAB OKEO Payments, Valdybos narė; SJ Plungės vandenys, Valdybos narė; Mažų ir vidutinių Lietuvos ir užsienio įmonių portfelis Finansų patarėja (UAB Baltijos ekonomistas); Energijos efektyvumo Ukrainai fondas, Stebėtojų tarybos narė.	Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas, Finansų magistras; Kauno Technologijos Universitetas, Verslo administravimo bakalauro. Baltic Institute of Corporate Governance valdybos narių programa. QIAL, CRMA, CIA, ACCA.
Komiteto nariai	Inga Kuktienė, nepriklausoma audito komiteto narė; UAB SME Bank, Rizikos Valdymo Departamento direktorė; AB Utenos trikotažas, Audito komiteto narė.	Vilniaus universitetas – Verslo administravimo magistras; Stokholmo ekonomikos mokykla – Ekonomikos ir verslo administravimo bakalauro. CRO, CAMS, CIA.
	Aurelija Aukščionė, nepriklausoma audito komiteto narė; Vidaus audito vadovė, Rimi Baltic.	Vilniaus universitetas, Verslo vadybos ir administravimo magistras. CIA, ACCA.

Pasibaigus kadencijai, 2023 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 1VN-9 Lietuvos oro uostų valdyba patvirtino naujos kadencijos komitetą, kurį sudaro 3 nariai. Pakeitus teisinį statusą į akcinę bendrovę, nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. komitetas pervadintas Audito ir rizikų komitetu.

7 LENTELĖ. Lietuvos oro uostų audito ir rizikų komiteto sudėtis (nuo 2023 m. kovo 31 d.)

Komiteto sudėtis	Vardas, pavardė, patirtis	Išsilavinimas
Komiteto pirmininkas	Gediminas Almantas, deleguotas valdybos narys, Viešosios įstaigos „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ pirkimų ir investicijų politikos komiteto narys, AB „Oro navigacija“ valdybos narys ir audito komiteto pirmininkas, Viešosios įstaigos „Atviros Lietuvos fondas“ tarybos narys, AB „LTG Infra“ valdybos pirmininkas, AB „Novaturas“ valdybos pirmininkas. Vizituojantis dėstytojas - Thunderbird globalios valdysenos mokykla, Finiksas, AZ, JAV; Dėstytojas - ENAC, Tulūza, Prancūzija; Kompetencijų sritys: organizacijų valdymas, organizacinis tobulėjimas, etika ir moralė, pasitikėjimo organizacijose kūrimas, krizių valdymas.	Magistro laipsnis, Teisė – Vilniaus universitetas; PhD kandidatas, Derybos, verslo etika – Kopenhagos verslo mokykla; L.L.M. - Berno Universitetas, Šveicarija.
Komiteto nariai	Karolis Brazas, nepriklausomas narys. UAB Green Genius – Finansų kontrolės vadovas; MB Finansų ir korporatyvinio valdymo laboratorija – Direktorius; AB Lietuvos paštas – nepriklausomas Audito ir Rizikos komiteto narys. Tarptautinės akredituotų ir sertifikuotų apskaitininkų asociacijos (ACCA - Association of Chartered Certified Accountants) narys. Kompetencijų sritys: finansų valdymas, auditas ir apskaita, mokesčiai.	Vilniaus Universitetas, Vadybos ir verslo administravimo bakalauras.
	Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė, nepriklausoma narė. Licencijuota auditorė; AB Civinity, Civinity grupės finansų direktorė Kompetencijų sritys: finansų valdymas, auditas ir apskaita, vidaus kontrolė ir procesai, pokyčių valdymas.	Vilniaus Universiteto Ekonomikos fakulteto bakalauras; Vilniaus Universiteto Vadybos ir verslo administravimo magistras.

2.2.1. Kadencijų pradžia / pabaiga

2023 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 1VN-9 Lietuvos oro uostų valdyba naujos sudėties komiteto narius paskyrė iki valdybos kadencijos pabaigos, t. y. iki 2024 m. kovo 23 d.

8 LENTELĖ. LTOU audito ir rizikų komiteto kadencijos pradžia / pabaiga

Narys	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Laura Garbenčiūtė - Bakienė	2019 03 26	2023 03 26
Inga Kuktienė	2020 07 28	2023 03 26
Aurelija Aukščionė	2019 03 26	2023 03 26
Gediminas Almantas	2023 03 31	2024 03 23
Karolis Brazas	2023 03 31	2024 03 23
Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	2023 03 31	2024 03 23

2.2.2. Pagrindinės audito ir rizikų komiteto funkcijos

Lietuvos oro uostų valdybos 2023 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 1VN-26 patvirtinti nauji audito ir rizikų komiteto sudarymo ir veiklos nuostatai. Audito ir rizikų komitetas:

- informuoja Bendrovės Valdybą apie finansinių ataskaitų audito rezultatus ir paaiškina, kaip šis auditas prisidėjo prie finansinių ataskaitų patikimumo;
- stebi finansinės atskaitomybės procesą ir teikia rekomendacijas dėl jo patikimumo užtikrinimo;
- stebėti metinių finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą, ypač atkreipiant dėmesį į jo atlikimą, peržiūri ir stebi auditoriaus (auditorių) ar audito įmonių nepriklausomumą;
- stebi Bendrovės vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, turinčių įtakos Bendrovės finansinei atskaitomybei, Bendrovės vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, skirtų korupcijos, užsienio pareigūnų papirkimo sudarant tarptautinius sandorius, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijai veiksmingumą ir vidaus audito veiksmingumą, nepažeidžiant vidaus audito nepriklausomumo;
- tvirtina vidaus audito nuostatus, vidaus audito metodikas, rizikų vertinimu paremtą vidaus auditų planą, metines veiklos ataskaitas, vidaus audito funkcijos biudžetą bei resursus ir vidaus audito funkcijos vadovo paskyrimą, atleidimą, atlygį ir vertinimą. Susipažįsta su atliktų vidaus auditų išvadomis bei rekomendacijomis ir esant reikšmingiems pastebėjimams informuoja valdybą, apie esmines vidaus auditų išvadas, bei rekomendacijų įgyvendinimo statusą;
- nedelsiant informuoja Valdybos pirmininką ir vadovą apie audito įmonės Audito ir rizikų komitetui pateiktą informaciją apie audito metu iškilusius probleminius klausimus, ypač kai nustatomi reikšmingi vidaus kontrolės, susiję su finansinėmis ataskaitomis, trūkumai;
- teikia nuomonę dėl sandorių su susijusia šalimi, kaip tai numatyta Valdybos patvirtintoje Sandorių su susijusiomis šalimis politikoje;
- įvertina, ar Bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad Bendrovėje daromi pažeidimai, ir kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams; teikia rekomendacijas dėl anoniminių pranešimų apie Bendrovės daromus pažeidimus sistemos tobulinimą;
- stebi Bendrovės vidaus kontrolės ir rizikų valdymo sistemų funkcionavimą;
- atlieka kitas pareigas, numatytas teisės aktuose.

Vykę posėdžiai: 2023 m. įvyko 12 posėdžių.

2.2.3. Pagrindiniai svarstyti klausimai

Nepriklausomo auditoriaus išvados ir finansinio audito rezultatų aptarimas; finansinio audito eigos stebėseną; Bendrovės finansinių rezultatų stebėseną ir vertinimas; ilgalaikio turto vertinimo eigos ir rezultatų stebėseną; teisinio statuso keitimo situacijos ir apskaitos politikos keitimo įtakos vertinimas ir proceso stebėseną; Vidaus audito skyriaus veiklos vertinimas, metinių, ilgalaikių planų ir veiklos ataskaitų peržiūra, vidaus audito ataskaitų informacijos vertinimas; Vidaus audito skyriaus vadovo veiklos vertinimas ir tikslų formulavimas; vidaus audito veiklos išorinio vertinimo proceso stebėseną, pateiktų siūlymų vertinimas; korupcijos prevencijos (privačių interesų deklaravimo tvarkos, anoniminių pranešimų tyrimų ir tolimesnių veiksmų įgyvendinimo) priežiūros vertinimas; rizikos vertinimo ir valdymo sistemos veiksmingumo vertinimas ir rekomendacijų valdybai teikimas; sankcijų patikros ir nacionalinio saugumo užtikrinimo stebėseną; išorės ir vidaus audito bei išorės institucijų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimas; strateginių projektų įgyvendinimo eigos stebėseną; kibernetinio saugumo užtikrinimo stebėseną; sandorių su susijusiomis šalimis tvarkos, proceso stebėseną; atitikties rizikos valdymo vertinimas.

2.2.4. Narių posėdžių lankomumas

Bendras audito komiteto narių lankomumo procentas 2023 m. buvo 100 procentų.

9 LENTELE. Posėdžių lankomumas 2023 m.

Eil. nr.	Posėdžio data	Dalyvavusių narių skaičius	Dalyvavo	Nedalyvavo	Iš viso narių	Lankomumo proc.
1.	Sausio 19 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
2.	Vasario 6 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
3.	Vasario 21 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
4.	Kovo 21 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
5.	Balandžio 20 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %
6.	Gegužės 17 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %
7.	Birželio 13 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %
8.	Liepos 20 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %
9.	Rugsėjo 14 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %
10.	Spalio 19 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %
11.	Lapkričio 14 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %
12.	Gruodžio 7 d.	3 nariai	Gediminas Almantas Karolis Brazas Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	-	3	100 %

2.2.5. Gautas atlygis už nario pareigas

Audito ir rizikų komiteto narių atlygio mokėjimo tvarką iki 2023 m. rugsėjo 1 d. nustatė LRV 2017 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. 383 patvirtintas Reikalavimų audito komitetams valstybės valdomose įmonėse ir savivaldybių valdomose įmonėse aprašas, LR susisiekimo ministro 2022 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 3-541 patvirtintas Susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų valstybės įmonių valdybų narių ir komitetų narių atlygio nustatymo tvarkos aprašas. Audito komiteto nario metinis atlygis buvo 5 040 Eur (penki tūkstančiai keturiasdešimt eurų), Audito komiteto pirmininko metinis atlygis buvo 7 560 Eur (septyni tūkstančiai penkių šimtai šešiasdešimt eurų).

Akcinės bendrovės Lietuvos oro uostai valdybos ir jos sudarytų komitetų narių veiklos šiuose organuose apmokėjimo tvarką reglamentuoja LRV 2015 m. spalio 14 d. nutarimas Nr. 1092 „Dėl Atlygio valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų narių civilinės atsakomybės draudimo“. Audito ir rizikų komiteto narių atlygis nustatomas sutartyse dėl narių veiklos organuose, vadovaujantis LR susisiekimo ministro 2023 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 3-380 „Dėl akcinės bendrovės Lietuvos oro uostai valdybos narių ir komitetų narių atlygio“.

Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. Audito ir rizikų komiteto nario mėnesinis atlygis yra 1 206 Eur (tūkstantis du šimtai šeši eurai) (neatskaičius mokesčių). Audito ir rizikų komiteto pirmininko mėnesinis atlygis yra 1 809 Eur (tūkstantis aštuoni šimtai devyni eurai) (neatskaičius mokesčių). Audito ir rizikų komiteto nariams priskaičiuotas atlygis už darbą 2023 m. (su visais mokėtiniais mokesčiais ir įmokomis) – 28,6 tūkst. Eur.

10 LENTELĖ. 2023 m. priskaičiuotas atlygis Audito ir rizikų komiteto nariams

Vardas, pavardė	Pozicija	Buvimo valdybos nariu laikotarpis 2023 m.	Priskaičiuotas atlygis už darbą 2023 m. su mokesčiais
Laura Garbenčiūtė - Bakienė	Pirmininkas (nepriklausomas)	2023 01 01 – 2023 03 26	1 890 Eur
Aurelija Aukščionė	Narys (valstybės tarnautojas)	2023 01 01 – 2023 03 26	1 260 Eur
Inga Kuktienė	Narys (nepriklausomas)	2023 01 01 – 2023 03 26	1 260 Eur
Gediminas Almantas	Pirmininkas (valdybos deleguotas narys)	2023 03 31 – 2023 12 31	10 386 Eur
Karolis Brazas	Narys (nepriklausomas)	2023 03 31 – 2023 12 31	6 924 Eur
Gintarė Vilimaitė - Kučinskienė	Narys (nepriklausomas)	2023 03 31 – 2023 12 31	6 924 Eur

3. Pagrindiniai bendrovės veiklai reikšmingi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį

3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

Šiuo metu VNO turima infrastruktūra nepritaikyta 2019 m. buvusiam keleivių srautui ir tik iš dalies tenkina keleivių patirties rodiklius, kurie bus kritiniai, siekiant atkurti ir išplėsti Lietuvos pasiekiamumo žemėlapij pritraukiant naujas aviakompanijas bei naujas kryptis ir išlaikyti keleivių prieaugio galimybes. Taip pat, sugriežtėjus saugos reikalavimams, yra būtina atnaujinti bagažo transportavimo ir jo patikros sistemas, kurios fiziškai netelpa dabartinio terminalo patalpose.

VNO programos tikslas yra sukurti infrastruktūrą, kuri būtų pajėgi aptarnauti 2400 kel./val. (viena kryptimi) piko laiku ir daugiau kaip 40 proc. padidinti neaviacines pajamas per keleivį. Programa apima tris pagrindines infrastruktūros dalis – transporto prieigas (angl. *landside access*), terminalą ir aerodromą (angl. *airside*).

Vienas iš svarbiausių VNO programos vykdomų projektų - VNO T4 išvykimo terminalo modulio su transporto prieigomis rekonstrukcija. Per 2023 metus buvo įrengti pamatai ir pagrindinės T4 išvykimo terminalo modulio konstrukcijos, įrengtas stogas ir pastatas užsandarintas, toliau vykdomi inžinerinių tinklų montavimo, sistemų diegimo ir apdailos darbai. Taip pat 2024 m. pradžioje pradėta transporto prieigų pertvarka. VNO aerodromo

dalyje 2020–2023 m. jau sėkmingai įgyvendinti projektai, susiję su perono išplėtimu, riedėjimo takų atnaujinimu ir rekonstrukcija, bei įrengta paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginių sistema.

Siekiant padidinti KUN terminalo aptarnaujamų keleivių pralaidumą, vykdoma KUN plėtros programa, kuri apima terminalo rekonstrukciją, būtinų sistemų atnaujinimą (bagažo sistema, savitarnos sprendinių bei saugos ir saugumo sprendinių diegimą) ir perono išplėtimą. 2023 m. pabaigoje pasiekti du reikšmingi KUN plėtros programos etapai – pasirašytos KUN terminalo plėtros ir perono rangos darbų sutartys. KUN terminalo plėtra bus vykdoma modulinio principu – plečiant terminalą į dvi puses, terminalo ploto išplėtimas ne tik leis užtikrinti reikiamą plotą technologinių sistemų diegimui, bet ir leis padidinti siūlomų paslaugų pasiūlą bei laukimo salių erdves.

2023 m. užbaigtas ilgalaikių oro uostų išvystymo planų (angl. Masterplan) rengimas. Ilgalaikio išvystymo planuose yra išdėstytos principinės ateities augimo ir vystymosi gairės visiems trims Lietuvos oro uostams. Taip pat užbaigtas Atvykimo Išvykimo Registracijos sistemos (AIS) diegimas, kuri užtikrina ES komisijos sprendimo, jog visi trečiųjų šalių piliečiai atvykstantys pirmą kartą į ES privalo atlikti registracijos procedūrą prieš praeinant Pasienio kontrolę, įgyvendinimą. KUN ir PLQ modernizuota triukšmo monitoringo sistema, PLQ užbaigtos detalaus plano korektūros procedūros bei visuose filialuose įgyvendinti kiti projektai susiję su įrangos atnaujinimu ar statinių remonto darbais.

Reikšmingiausi 2023 m. naujai inicijuoti projektai yra susiję su atsinaujinančių energijos šaltinių gamyba ir jų naudojimu oro uostuose. Inicijuotas saulės jėgainių VNO, KUN ir PLQ projektavimo paslaugų pirkimas. Pasirašyta sutartis dėl dalinio ES finansavimo ir vykdomi projektai VNO ir KUN elektros krovimo stotelių aerodromo teritorijose įrengimui ir elektrinių mobilių el. maitinimo šaltinių orlaiviams įsigijimui. Taip pat inicijuotas vienas iš labiausiai keleivių patirtį gerinančių projektų - VNO elektrinių autobusų įsigijimas. Įsigijus elektrinius autobusus ne tik bus mažinamos CO2 emisijos, tačiau keleivių kelionė iš terminalo iki orlaivio ir iš orlaivio iki terminalo bus patogesnė.

Kiti inicijuoti projektai susiję su terminalų rekonstrukcijomis ir technologinių sistemų bei įrangos įsigijimu, modernizavimu, darbo sąlygų darbuotojams gerinimu, automobilių statymo infrastruktūros plėtra ir kt.

2023 m. vykdyti ir toliau įgyvendinami pagrindiniai investiciniai projektai:

- VNO programos T4 terminalo modulio statyba su būtiniausiomis veiklomis vykdyti technologijomis;
- KUN MRO infrastruktūros plėtra ir perono išplėtimas;
- KUN terminalo rekonstrukcija su būtiniausiomis veiklomis vykdyti technologijomis;
- LTOU ilgalaikio išvystymo planai (*angl. "master plan"*) (užbaigta 2023 m.);
- ES lėšomis finansuotas VNO paviršinių nuotekų infrastruktūros sukūrimas (užbaigta 2023 m.);
- avarinės būklės objektų rekonstrukcija bei kritiškiausi veiklos tęstinumui būtini technologiniai projektai;
- bendrovės specialaus transporto atnaujinimo programa;
- kiti LTOU inicijuoti investiciniai projektai.

3.2. LEAN vadybos metodų taikymas

LTOU 2023 m. skyrė dėmesio ir resursų tobulinti savo veiklą siekiant efektyvumo ir konkurencinio pranašumo taikant LEAN filosofiją. Tai padėjo Bendrovei pasiekti didesnę našumą, sumažinti švaistymą ir optimizuoti procesus. Skatinant darbuotojus kelti idėjas (Kaizen) efektyvinti kasdieninę veiklą per 2023 m. buvo pateikta 87 idėjos, iš jų įgyvendinta 67, 38 įgyvendinimui nereikėjo jokių investicijų, 24 taikomos visoje Bendrovėje ir leido sutaupyti 7146 darbo valandas. Taigi, Bendrovei svarbu tobulinti veiklą ir naudoti veiklos tobulinimo

įrankius siekiant užtikrinti ilgalaikį sėkmės ir konkurencinio pranašumą, bei tapti lankstesne, efektyvesne ir orientuotai į klientus ir partnerius.

3.3. Keleivių patirties gerinimas

Dėl sparčiai augančių keleivių srautų LTOU vis dar kyla iššūkių, siekiant suvaldyti keleivių procesus ir užtikrinti aukštą teikiamų paslaugų kokybę bei puikią keleivių patirtį. Pagrindinės klientų patirties veiklos sritys, išskirtos 2023–2030 m. laikotarpiui buvo:

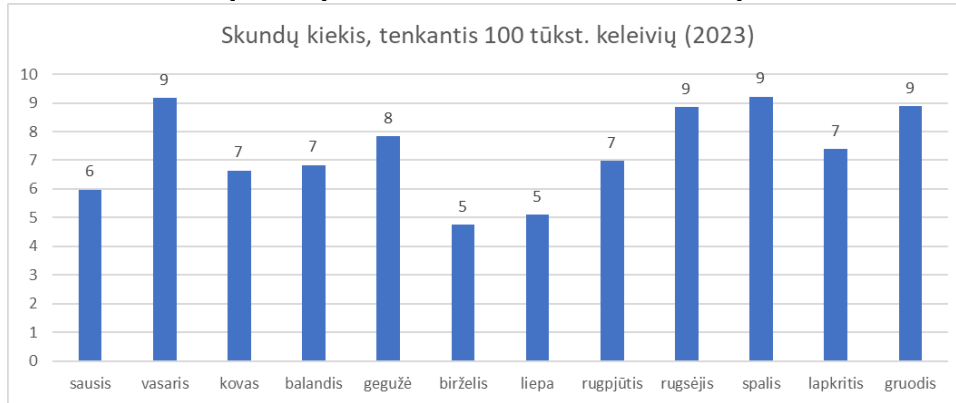
- infrastruktūros priežiūra ir naujojo Vilniaus terminalo plėtra;
- švaros ir saugumo užtikrinimas kelionės procese;
- klientų aptarnavimo kompetencijų vystymas;
- klientų pažinimas per atliekamus tyrimus ir apklausas;
- oro uosto bendruomenės vystymas, įtraukiant darbuotojus ir partnerius.

Daug dėmesio buvo skiriama klientų aptarnavimo standarto įgyvendinimui ir mokymams, atliekama periodinė kokybės kontrolė darbuotojams bei bendrovės partneriams, teikiamas grįžtamasis ryšys, aptarimai, diskusijos dėl keleivių patirties gerinimo.

2023 m. siekiant sustiprinti darbuotojų empatiją įvairių negalių turintiems žmonėms, mokymų programos buvo praplėstos praktine dalimi. Per 2023 m. 381 darbuotojas išklusė elektroninius šios srities mokymus ir dar 236 dalyvavo praktiniuose mokymuose. Siekiant didinti paslaugų žinomumą ir gauti grįžtamąjį ryšį dėl teikiamų paslaugų kokybės, 2023 m. Lietuvos oro uostai sukviė daugiau kaip 20 skirtingų organizacijų, kurios vienija žmones su įvairiomis negaliomis, kad aptarti teikiamų paslaugų kokybę ir iššūkius, kurie kyla kelionėje ir tokiu būdu oro uostams suteikta vertinga informacija apie infrastruktūros ir procesų pritaikomumo gerinimą.

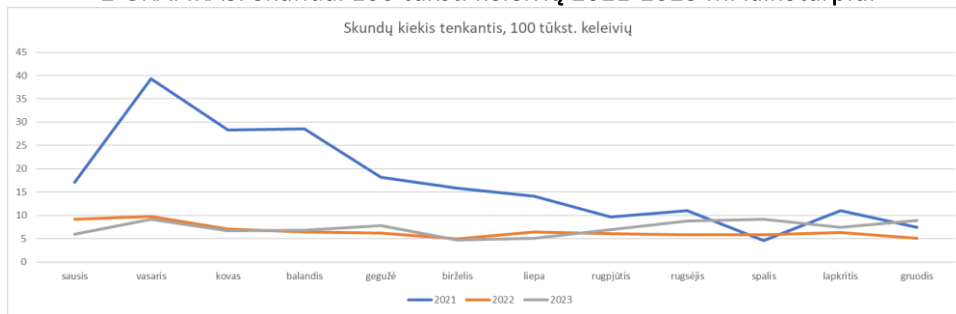
Per 2023 m. gauti 437 keleivių skundai dėl Vilniaus, Kauno ar Palangos oro uostų veiklos. Dėl Vilniaus oro uosto skundų yra 314, Kauno – 89, Palangos – 34. Bendrovėje stebimas ir analizuojamas rodiklis - skundų skaičius, tenkantis 100 tūkstančių aptarnautų keleivių. 2023 m. tikslas - mažiau kaip 10 skundų, tenkančių 100 tūkstančių keleivių. 2023 m. šis rodiklis yra 7 skundai/100 tūkst. keleivių. Daugiausiai skundų gauta dėl antžeminio aptarnavimo veiklų (keleivių registracijos, laipinimo, bagažo) bei aviacijos saugumo patikros procesų. Kiekvienas skundas nagrinėjamas, įtraukiant suinteresuotas šalis, atsakoma klientui, taip pat imamasi prevencinių veiksmų, pasikartojančių situacijų valdymui.

1 GRAFIKAS. Keleivių skundų kiekis, tenkantis 100 tūkst. keleivių, 2023 m. duomenys

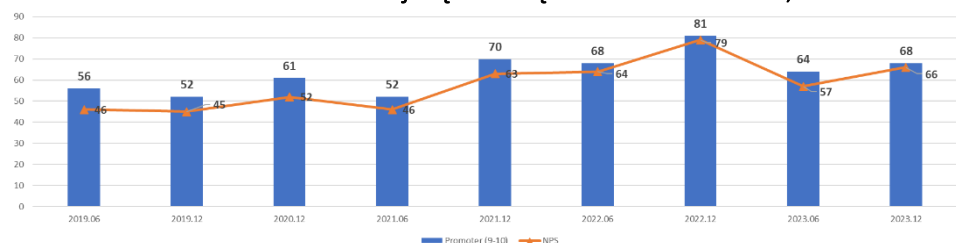
Dėl atliekamų prevencinių veiksmy pavyksta išlaikyti stabilų ir neaugantį skundų kiekį kelerių metų bėgyje. Nors, augant keleivių skaičiumi ir susiduriant su infrastruktūros iššūkiu, tampa vis sunkiau pelnyti aukštą keleivių pasitenkinimo rezultatą. 2 grafike pateikiama informacija apie skundų kiekį, tenkantį 100 tūkst. keleivių, 2021-2023 metų laikotarpyje

2 GRAFIKAS. Skundai 100 tūkst. keleivių 2021-2023 m. laikotarpiu.

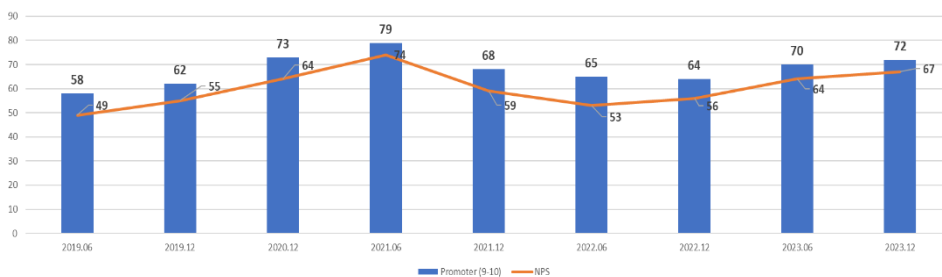

Nuolat vykdomas visų trijų oro uostų keleivių lojalumo NPS tyrimas (angl. Net Promoter Score). Bendras metinis visų trijų oro uostų lojalių keleivių kiekis yra 68 proc. Visų kokybės ir keleivių patirties gerinimo tyrimų rezultatai aptariami bendrovėje, kasmet sudaromas veiksmy planas, dar vadinamas NPS programa, kurios tikslas – įgyvendinant projektus ir veiksmus, gerinti keleivių patirtį. 2023 m. NPS programos veiksmai įgyvendinti 91 proc. (61 iš 67). Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų lojalių keleivių, t. y. NPS tvirtų rėmėjų (vertinusių 9-10) dinamika penkerių metų laikotarpyje 3, 4 ir 5 grafike.

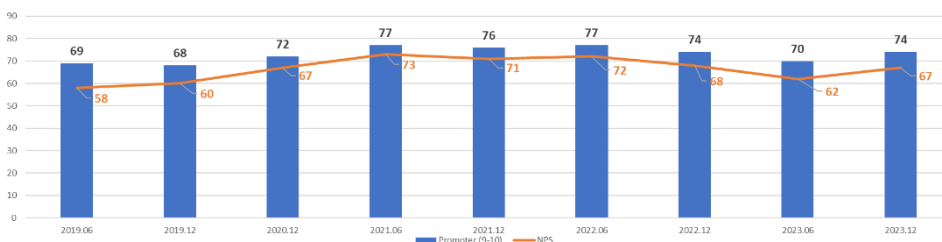
3 GRAFIKAS. Vilniaus oro uosto lojalių keleivių kiekis ir NPS rodiklis, 2019-2023 m.

4 GRAFIKAS. Kauno oro uosto lojalių keleivių kiekis ir NPS rodiklis, 2019-2023 m.

5 GRAFIKAS. Palangos oro uosto lojalių keleivių kiekis ir NPS rodiklis, 2019-2023 m.

3. 4. Maršrutų plėtros modelis

Atsižvelgiant į Lietuvos aviacijos gairėse iki 2030 metų nurodytas strateginių tikslų įgyvendinimo kryptis ir įgyvendinant Vyriausybės programą, buvo parengtas skrydžių strateginėmis kryptimis vykdymo verslo planas, kuriuo išanalizuotos skirtingos skrydžių skatinimo alternatyvos, kurios leistų užtikrinti susisiekimą oru su Lietuvos ekonomikos plėtrai svarbiomis tikslinėmis rinkomis. Įvertinę alternatyvas, tarptautiniai ekspertai nustatė, kad esamus ir ateities susisiekimo oru poreikius geriausiai patenkins skrydžių skatinimo modelis, pagrįstas rizikos pasidalijimo partneryste.

Taip pat parengtas projekto įgyvendinimo teisinis modelis, kuriuo remiantis galėtų būti vykdoma rizikos pasidalijimo partnerystė, atitinkanti šalies ir Europos Sąjungos teisės aktus:

- Įgyvendinant rizikos pasidalinimo partnerystę bus sudaromos sutartys tarp LTOU ir oro bendrovių, atrinktų viešo ir skaidraus konkurso būdu, o susitarimas privalo atitikti rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio veiklos vykdytojo (toliau – angl. Market Economy Investor Principle arba MEIP) kriterijus.
- MEIP kriterijais siekiama įvertinti, ar, esant panašioms aplinkybėms, įprastomis rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis panašaus dydžio privatus investuotojas galėtų įvykdyti tokią investiciją.
- MEIP kriterijai reikalauja, jog prieš sudarant sutartį turi būti parengtas konkretaus maršruto verslo planas visam sutarties įgyvendinimo laikotarpiui, kuris turės pagrįsti, kad maršrutas bus komerciškai tvarus ir sutarties įgyvendinimo pabaigoje užtikrins veiklos pelną abiem sutarties pusėms.

Rizikos pasidalinimo partnerystės modelis bus taikomas 2023 m. liepos 17 d. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakyme Nr. 4-393/3-335 „Dėl Verslui ir atvykstamajam turizmui svarbių maršrutų, kurių kryptingam pasiekiamumui užtikrinti gali būti įgyvendinamos skrydžių skatinimo priemonės, sąrašo patvirtinimo“ patvirtintiems skrydžių maršrutams bei kitoms kryptims, dėl kurių sudaryti susitarimai atitiktų MEIP principus.

Rizikos pasidalijimo partnerystės modelis yra svarbus siekiant didinti LTOU pelningumą, skatinti atvykstantąjį turizmą, į šalį pritraukti investicijų.

2023 metų rugsėjį buvo pasirašyta pirmoji sutartis pagal šį modelį su „LOT Polish Airlines“ oro bendrove, kuri toliau tęsia reguliarius skrydžius tarp Vilniaus ir Londono Sičio (LCY) oro uostų.

3.5. Lietuvos oro uostai tapo akcine bendrove

Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. valstybės įmonė pertvarkyta į akcinę bendrovę. 100 proc. bendrovės akcijų priklauso valstybei, bendrovės savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. Teisinės formos keitimas įvyko remiantis Seimo sprendimais bei įgyvendinant Vyriausybės ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijas, kuriomis siūloma mažinti politinę įtaką valstybės valdomoms įmonėms.

3.6. Turto valdymo klausimų sprendimas

LTOU nuosavybės teise valdo, prižiūri ir eksploatuoja įvairų nekilnojamąjį turtą – oro uostų paskirties ir įvairios kitos paskirties pastatus, administracines patalpas, inžinerinius statinius ir tinklus.

2023 m. VI „Registru centre“ įregistruoti 35 nauji AB LTOU valdomi nekilnojamieji daiktai, išregistruotas – 1. Tapus akcine bendrove, LTOU nuosavybės teise perregistravo visus patikėjimo teise valdytus 436 unikalūs nekilnojamus daiktus.

Pažymėtina, kad žemės sklypai nebuvo perimti nuosavybės teise, o liko valdomi patikėjimo teise. LTOU šiuo metu patikėjimo teise valdo 11 žemės sklypų: 7 Vilniaus oro uoste, 2 Kauno oro uoste ir 2 Palangos oro uoste.

2023 m. buvo pasirašyta panaudos sutartis su Klaipėdos teritorine muitine bei susitarimas su Viešojo saugumo tarnyba, kurių pagrindu partneriams buvo suteikta teisė neatlygintinai naudotis LTOU patalpomis. Beveik 80 proc. valdomo nekilnojamojo turto yra naudojama tiesioginei veiklai vykdyti – keleivių ir orlaivių aptarnavimui arba rezervuota ateities plėtrai. Likusi dalis nuomojama arba suteikta naudotis su oro uostų tiesiogine veikla susijusioms institucijoms. LTOU teisės aktuose nustatyta veiklai vykdyti yra suteikusi patalpas Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos teritorinėms muitinėms, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie VRM, Viešojo saugumo tarnybai prie VRM, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai.

LTOU 2023 m. turėjo 54 galiojančias žemės nuomos sutartis: 39 ne aukciono būdu sudarytas sutartis, skirtas partnerių nuosavybės teise valdomų įrenginių ir (ar) pastatų eksploatavimui, 13 komerciniais tikslais sudarytų sutarčių ir 2 valstybinės žemės panaudos sutartis. LTOU 2023 m. sudarė 1 žemės nuomos ne aukciono būdu sutartį bei sėkmingai įvykdė 1 žemės nuomos aukcioną bei pasirašė žemės nuomos sutartį komerciniais pagrindais.

3.7. Krovinių gabenimo infrastruktūros ir orlaivių remonto industrijos (MRO) plėtra

Siekiant pritraukti investuotojus į Kauno oro uostą, LTOU yra numačiusi toliau tęsti orlaivių remonto industrijos plėtrai pritaikytą, sklypų aktyvių pardavimų veiklas. 2023 m. įvykusio žemės nuomos aukciono metu buvo išnuomotas paskutinis laisvas sklypas šiauriniame perone (2020 m. įgyvendintas MRO infrastruktūros vystymo projektas), kuriame įsikurs orlaivių remonto angaras. Numatoma, kad visi MRO partneriai įgyvendins savo plėtros planus šiauriniame perone iki 2026 m. pabaigos. Bus siekiama toliau plėsti šalies MRO industrijos kompetencijas, susijusias su bazinės orlaivių priežiūros paslaugų veikla, apimančia orlaivių fiuzeliažų, variklių, važiuoklių ir komponentų priežiūrą bei remontą. Tolimesnė MRO ir krovinių gabenimo plėtra yra numatoma

plečiant pietinės Kauno oro uosto dalies infrastruktūrą ir pritaikant ją potencialiems investuotojams į MRO ir krovinių pervežimo veiklą. LTOU ir toliau sieks MRO paslaugų plėtros ir MRO klasterio kūrimo Kauno oro uoste.

Krovinių gabenimo infrastruktūros plėtra taip pat numatoma Vilniaus ir Kauno oro uostuose, investuotojams bus siūlomi žemės sklypai, kurie leistų vykdyti oro krovinių vežimo veiklą, užtikrinant patogų krovinių paskirstymą žemės transportu. Taip pat, vykdomos derybos su krovinių skrydžių oro bendrovėmis siekiant didinti pervežamų krovinių apimtį Lietuvos oro uostuose.

Siekiant plėtoti krovinių gabenimo veiklą bus papildomai vertinama galimybė vystyti plėtrą ir su LTOU oro uostuose veiklą jau vystančiomis logistikos bendrovėmis. Bus analizuojama šios partnerystės kuriama pridėtinė vertė LTOU bei atitikimas norminiams teisės aktams.

4. Aviacinių paslaugų apžvalga

4.1. 2023 m. aviacijos apžvalga pasaulyje

Bendras metinis atsistatymas Europoje lygus 95 proc. - 3 proc. aukštesnis keleivių skaičiaus atsistatymas nei buvo fiksuotas Lietuvoje. IV ketv. ir bendrai per metus matomas spartesnis keleivių skaičiaus atsistatymas visoje Europoje nei Lietuvoje, kadangi dėl geopolitinės situacijos kiek sudėtingiau srautus atstatyti Rytų Europoje. Remiantis Europos kelionių komisijos (angl. European Travel Commission) atlikta apklausa, 3 proc. daugiau europiečių nei 2022 m. vengia rinktis keliauti į šalis, kurios geografiškai artimos karinių konfliktų zonoms.

Toliau išliekančios aukštos aviacinio kuro kainos (nors ir mažesnės nei 2022 m.) didino aviakompanijų patiriamus kaštus (skaičiuojama, jog 2023 m. šios išlaidos sudarė apie 32 proc. bendrų avialinijų veiklos išlaidų). Visgi, remiantis oro linijų vienijančios tarptautinės organizacijos IATA (angl. *The International Air Transport Association*) prognozėmis, planuojama, jog atotrūkis tarp stiprią koreliaciją turinčių naftos ir aviacinių degalų kainų kreivių 2024 m. turėtų sumažėti 6 proc. ir siekti apie 30 proc.

4.2. 2024 m. aviacinės prognozės pasaulyje

Toliau vyraujant neapibrėžtumui aviaciniame sektoriuje dėl energetinių išteklių kainų svyravimų, operacinių iššūkių, aukštos infliacijos bei geopolitinės situacijos, aviacinės organizacijos vis peržiūri sektoriaus prognozes. Remiantis tarptautinės organizacijos IATA (International Air Transport Association) prognoze tikima, jog bendras keleivių srautas turėtų būti atkurtas 2024 m. (+4-5 proc., lyginant su 2019 m.). Dėl keleivių teikto prioriteto kelionėms prieš kitas išlaidų grupes (2023 m. lapkritį IATA atliktos apklausos metu, apie 82 proc. respondentų nurodė keliaujantys dažniau arba tiek pat, kiek prieš pandemiją), oro linijoms buvo lengviau sugrįžti į priešpandeminio susisiekimo tarp skirtingų oro uostų lygmenį. Nors 2024 m. tikimasi tolesnio keleivių skaičiaus augimo, neišvengiama apibrėžti rizikas, kurios gali formuoti aviacijos sektorių – geopolitinė situacija, globali ekonomikos raida bei toliau išliekantys operaciniai iššūkiai dėl tiekimo grandinės sutrikimų.

Kalbant apie aviacines prognozes Europoje, oro uostus vienijančios asociacijos „ACI Europe“ (Airport Council International) pateikta atsistatymo prognozė panaši į IATA. Pilno atsistatymo tikimasi jau 2024 m. Žemiau pateikta 2024 m. atsistatymo prognozė atitinka dalį rinkos situacijos. Dėl aukščiau minėtų sunkumų, su kuriais buvo susidurta 2023 m., ne visiems Europos oro uostams pavyko stipriai priartėti prie prieš pandemiją vyravusio lygio (pasak „ACI Europe“ atsistatymo lygis svyravo nuo 35 proc. iki 100 proc.). Kadangi rinkoje vyrauja spartesnis paklausos atsistatymas nei pasiūlos (dėl operacinių iššūkių), Europos oro navigacijos organizacija „Eurocontrol“ prognozuoja, jog pilnas atsistatymas galimas 2025 m. – metais vėliau nei paklausos.

11 LENTELĖ. Aviacinių srautų prognozė 2024 m.

ACI Europe	Ketvirtinė keleivių srauto prognozė 2024			
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
Bazinis scenarijus	-0,3 %	+1,3 %	+2,6 %	+1,4 %

4.3. Lietuvos oro uostų rezultatai

12 LENTELĖ. TOP 10 reguliarius skrydžius vykdančių vežėjų pasiskirstymas LTOU 2023 m.

Oro bendrovė	Užimama rinkos dalis
Ryanair	45 %
Wizz Air	17 %
airBaltic	12 %
LOT Polish Airlines	6 %
SAS-Scandinavian Airlines	5 %
Lufthansa	4 %
Turkish Airlines	4 %
Norwegian	3 %
Finnair	2 %
Swiss Airlines	1 %

13 LENTELĖ. TOP 10 reguliarios skrydžių kryptys LTOU 2023 m.

Oro uostas	Keleivių dalis proc.
Londonas LTN	9%
Ryga RIX	6%
Londonas STN	5%
Kopenhaga CPH	5%
Varšuva WAW	5%
Oslas OSL	5%
Frankfurtas FRA	4%
Stambulas IST	4%
Dublinas DUB	3%
Stokholmas ARN	3%

14 LENTELĖ. Pasiūlos atstatymas LTOU 2023 m.

Vežėjas	2023 m. pasiūlytų vietų lygis	Pasiektas 2019 m. pasiūlos lygis
Ryanair	41%	113%
Wizz Air	17%	65%
airBaltic	16%	129%
LOT Polish Airlines	6%	75%
SAS-Scandinavian Airlines	5%	79%
Turkish Airlines	4%	152%
Lufthansa	4%	75%
Finnair	3%	103%

Vežėjas	2023 m. pasiūlytų vietų lygis	Pasiektas 2019 m. pasiūlos lygis
Norwegian	3%	80%
Swiss Airlines	1%	n/d%

4.3.1. Lietuvos oro uostai

2023 m. dėl vyraujančios geopolitinės situacijos bei operacinių iššūkių matytas poveikis Europos civilinės aviacijos įmonėms. Fiksuojant makroekonominis kitimus bei nemažėjant avialinijų patiriamiems kaštams, oro bendrovėms toliau tenka koreguoti skrydžių planus bei vykdomų maršrutų pasiūlą.

Antrąjį šių metų ketvirtį lyginant su praėjusiais metais pastebėta, jog skrydžių kiekis LTOU bendrai sumažėjo 1 proc., o keleivių skaičius birželio mėnesį augo lėtesniu tempu (2 proc.) nei įprastai. Tai rodo, jog 2022 m. antrąjį ketvirtį vyravęs „spyruoklės efektas“ baigėsi – paklausa kiek susitraukė, lyginant 2023 m. su 2022 m. ketvirčiu dėl makroekonominių rodiklių, tačiau bendra keleivių skaičiaus tendencija išliko auganti. Remiantis Europos kelionių komisijos (ang. European Travel Commission) atliktos apklausos rezultatais, keleiviai tampa jautresni kainoms, tad tokia lėtesnio augimo reakcija yra natūrali ir vyraujanti visoje Europoje. Tai reiškia, jog išsekus „spyruoklės efektui“ 2022 m. vyravę iššūkiai toliau išlieka – rinkoje pastebimas orlaivių, pasiūlos, įgulų, darbuotojų trūkumas bei augantys avialinijų kaštai.

Visgi, tinkamas paskutiniųjų įvykių valdymas, aviacinio sektoriaus ir keleivių prisitaikymas, vasaros sezono įsibėgėjimas padėjo toliau auginti keleivių skaičių 2023 m., kuomet pasiektas 92 proc. priešpandeminis lygmuo (+12 proc., lyginant su 2022 m. duomenimis). Liepos mėnesį Vilniuje vykęs svarbiausias metų renginys – NATO viršūnių susitikimas, kurio metu Lietuvos oro uostai aptarnavo gausų delegacijų kiekį - kiek prisidėjo prie bendro skrydžių kiekio augimo (Lietuvos oro uostai fiksavo bendrą 3 proc. augimą, lyginant su 2022 m.). Vien Vilniaus oro uoste skrydžių augimas tuo metu didėjo 6 proc., lyginant su praėjusiais metais. Taip pat liepos mėnuo generavo didžiausią paklausos atsistatymą nuo pandemijos pradžios (99 proc. 2019 m. liepos mėnesio lygmenis) ir viršijo „ACI Europe“ fiksuotą Europos regiono atsistatymą 2 procentais. 2023 m. taip pat stebėtas užsakomųjų skrydžių paklausos perėjimas iš atsistatymo į augimo fazę (+20 proc., lyginant su 2022 m., +29 proc., lyginant su 2019 m.), kur didžiausią keleivių srautą fiksavo atostoginės Turkijos kryptys (48 proc. viso nereguliaraus keleivių srauto).

Tiek naujai atidaryti maršrutai, tiek strategiškai svarbių kryptų skrydžių dažnumo augimas, naujų oro bendrovių pritraukimas ir įprastinio sezoniškumo atkūrimas turi reikšmingą įtaką valstybės ekonomikai – taip sudaroma patrauklesnė aplinka tiesioginėms užsienio investicijoms pritraukti, skatinama dvišalė prekyba, auga atvykstamasis srautas, kas tiesiogiai veikia aviacinius srautus bei oro uosto pajamas. Lyginant su 2022 m., aviacinės pajamos 2023 m. išaugo 48 proc., tad kritiškai svarbu tampa palaikyti tolesnį finansavimo modelių diegimą, siekiant išlaikyti nuoseklų augimą.

4.3.2. Vilniaus oro uostas

2023 m. Vilniaus oro uosto keleivių skaičius siekė 4 406 tūkst. (+13 proc., lyginant su 2022 m.). Taip pat augo skrydžių skaičius, kuris siekė 38,7 tūkst. (+5 proc., lyginant su 2022 m.).

- 2023 m. atidarytos 8 naujos kryptys (Malaga AGP – 2/3 savaitiniai skrydžiai, Dubajus DXB – 2 savaitiniai skrydžiai, Grenoblis GNB – 1 savaitinis skrydis, Heraklionas – 2 savaitiniai skrydžiai, Gran Kanarija LPA – 1 savaitinis skrydis, Maljorkos Palma – 2 savaitiniai skrydžiai, Tenerifė – 2 savaitiniai skrydžiai, Varna – 2 savaitiniai skrydžiai)
- 14 kryptų dažniau buvo padidinti ((Paryžius, Miunchenas, Ryga, Briuselis, Helsinkis, Varšuva, Frankfurtas, Barselona, Berlynas, Kopenhaga, Ciurichas, Stambulas, Kutaisis, Milanai).

- Pirmą kartą tarp Baltijos šalių Vilniaus oro uoste reguliarius skrydžius vykdė visos keturios Lufthansa grupės oro bendrovės.
- Vidutinis tradicinių oro bendrovių orlaivių užpildymas siekė 74 proc. (+9 proc., lyginant su 2022 m.), o žemų kaštų vežėjų – 90 proc. (+9 proc., lyginant su 2022 m.).

4.3.3. Kauno oro uostas

2023 m. Kauno oro uosto keleivių skaičius siekė 1 300 tūkst. (+12 proc., lyginant su 2022 m.). Taip pat augo skrydžių skaičius, kuris siekė 10,7 tūkst. (+2 proc., lyginant su 2022 m.).

- KUN 2023 m. toliau didino siūlomų kryptių skaičių – pradėti vykdyti skrydžiai 3 naujomis kryptimis (Burgas BOJ – 2 savaitiniai skrydžiai, Baris BRI – 2 savaitiniai skrydžiai, Bratislava BTS – 3 savaitiniai skrydžiai).
- Pasiūlos augimas sąlygojo augančią paklausą – per 2023 m. KUN pirmasis iš visų trijų oro uostų atkūrė ir net 12 proc. viršijo priešpandeminį (2019 m.) keleivių srautą.
- Vidutinis žemų kaštų oro bendrovių lėktuvų užpildymas siekė 88 proc. (+7 proc., lyginant su 2022 m.).

4.3.4. Palangos oro uostas

2023 m. Palangos oro uosto keleivių skaičius siekė 307 tūkst. (+12 proc., lyginant su 2022 m.). 2023 m. skrydžių skaičius siekė 3,7 tūkst. (+1 proc., lyginant su 2022 m.).

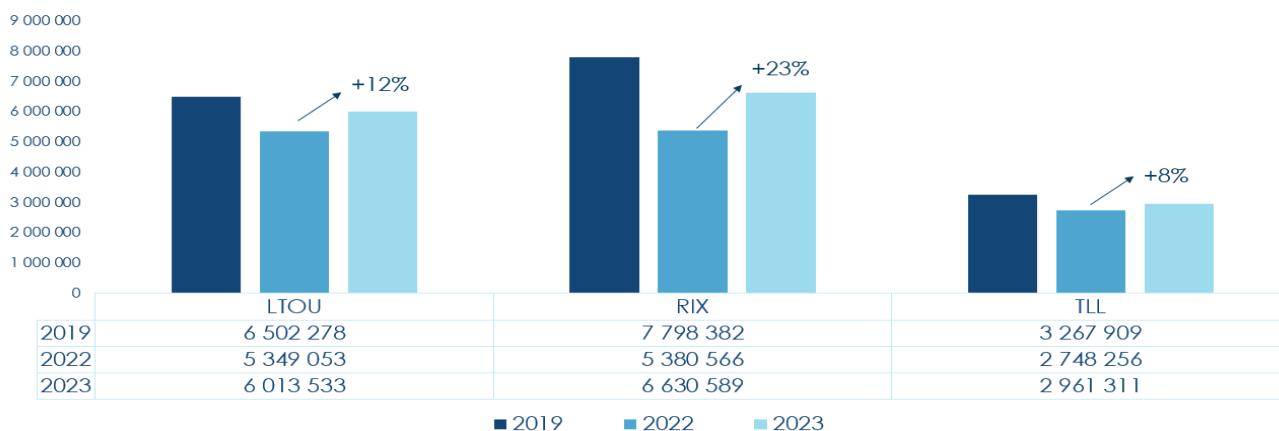
- 2023 m. padidintas dažnis Rygos kryptimi.
- Vidutinis tradicinių oro bendrovių lėktuvų užpildymas toliau augo nuo pandemijos pradžios ir siekė 63 proc. (+14 proc., lyginant su 2022 m.), o žemų kaštų oro bendrovių – 87 proc. (+8 proc., lyginant su 2022 m.).

4.4. Aplinkinių rinkų apžvalga

Žemiau pateikiamas 2023 m. keleivių skaičiaus augimas bei palyginimas su artimiausiais oro uostais:

- Lietuvos oro uostai, 6 014 tūkst. keleivių (+12 proc.);
- Rygos oro uostas, 6 631 tūkst. keleivių (+23 proc.);
- Talino oro uostas, 2 961 tūkst. keleivių (+8 proc.).

6 GRAFIKAS. Keleivių skaičiaus augimas Baltijos šalyse 2023 m.

15 LENTELĖ. Krypčių ir aviakompanijų skaičius regiono oro uostuose 2023 m.

	LTOU	VNO	KUN	PLQ	RIX	TLL
Krypčių skaičius	100	61	33	6	101	47
Reguliarių aviakompanijų skaičius	12	12	2	5	n/d	n/d

n/d – nėra duomenų

16 LENTELĖ. Palyginamieji rodikliai su konkuruojančiais oro uostais 2023 m., tūkst.

Oro uostas	Keleivių skaičius	Skrydžių skaičius	Krovinių kiekis, t.
LTOU	6 014	53	20
VNO	4 406	38	15
KUN	1 300	11	5
PLQ	307	4	0,33
RIX	6 631	61	19
TLL	2 961	n/d	9

n/d – nėra duomenų

Baltijos šalyse tiek ekonominė (BVP) prognozė, tiek keleivių skaičiaus atsigavimas yra labai panašaus lygio (LTOU – 92 proc., RIX – 85 proc., TLL – 91 proc.). Nepaisant to, jog Lietuva neturi nacionalinio vežėjo, Lietuvos oro uostai yra tarp lyderiaujančių Baltijos šalyse pagal pervežtų keleivių skaičių bei pirmąją pagal keleivių skaičiaus, buvusio prieš pandemiją, atkūrimą. Tai rodo, jog Lietuvos oro uostai yra strategiškai svarbūs oro vežėjams, pasirinkta maršrutų plėtros strategija bei santykių su oro bendrovėmis valdymas veikia sėkmingai. Nors pervežtų krovinių kiekis šiais metais traukėsi, tačiau pastebima, jog iš visų Baltijos šalių Lietuvos oro uostuose pergabenamas didžiausias kiekis tonomis. Tikimasi, jog gerinant infrastruktūrą bus stebimi augantys pervežamų krovinių srautai.

4.5. 2024 m. Lietuvos oro uostų prognozė

2024 m. siekiai:

- esamų bazinių oro bendrovių (HUB) veiklos plėtros skatinimas ir naujų pritraukimas suinteresuotųjų šalių prioritetinėse rinkose;
- Lietuvos oro uostų skrydžių skatinimo priemonių paketo taikymas bei naujų diegimas;
- sistemingas bendradarbiavimas tarp institucijų dėl atvykstamojo srauto skatinimo.

Dėl fiksuojamo metinio augimo 2023 m. (+12 proc.) planuojama, jog 2024 m. LTOU srautai toliau augs ir pasieks 6,3 mln. keleivių (+5 proc., lyginant su 2023 m.) dėka planuojamų naujų krypčių bei net trijų naujų vežėjų, kurie pradės skrydžius strategiškai svarbiomis kryptimis iš Vilniaus oro uosto. Pasiūla, planuojama, sieks 55 tūkst. skrydžių (+4 proc., lyginant su 2023 m.), o maršrutų skaičius sieks 100. 2023 m. tiek Europoje, tiek LTOU toliau sparčiausiai atsistatinėjo artimųjų ir draugų lankymo bei atostoginis keleivių srautas. Visgi matytas ir verslo tikslais keliaujančių srauto atsigavimas. 2024 m. tikimasi dar spartesnio pastarojo rodiklio augimo. Visgi šios prognozės gali būti koreguojamos dėl paklausą lemiančių veiksnių (neapibrėžtumas pasiūlos planavime, geopolitinė situacija, makroekonominių rodiklių svyravimai), kuriuos sudėtinga kontroliuoti.

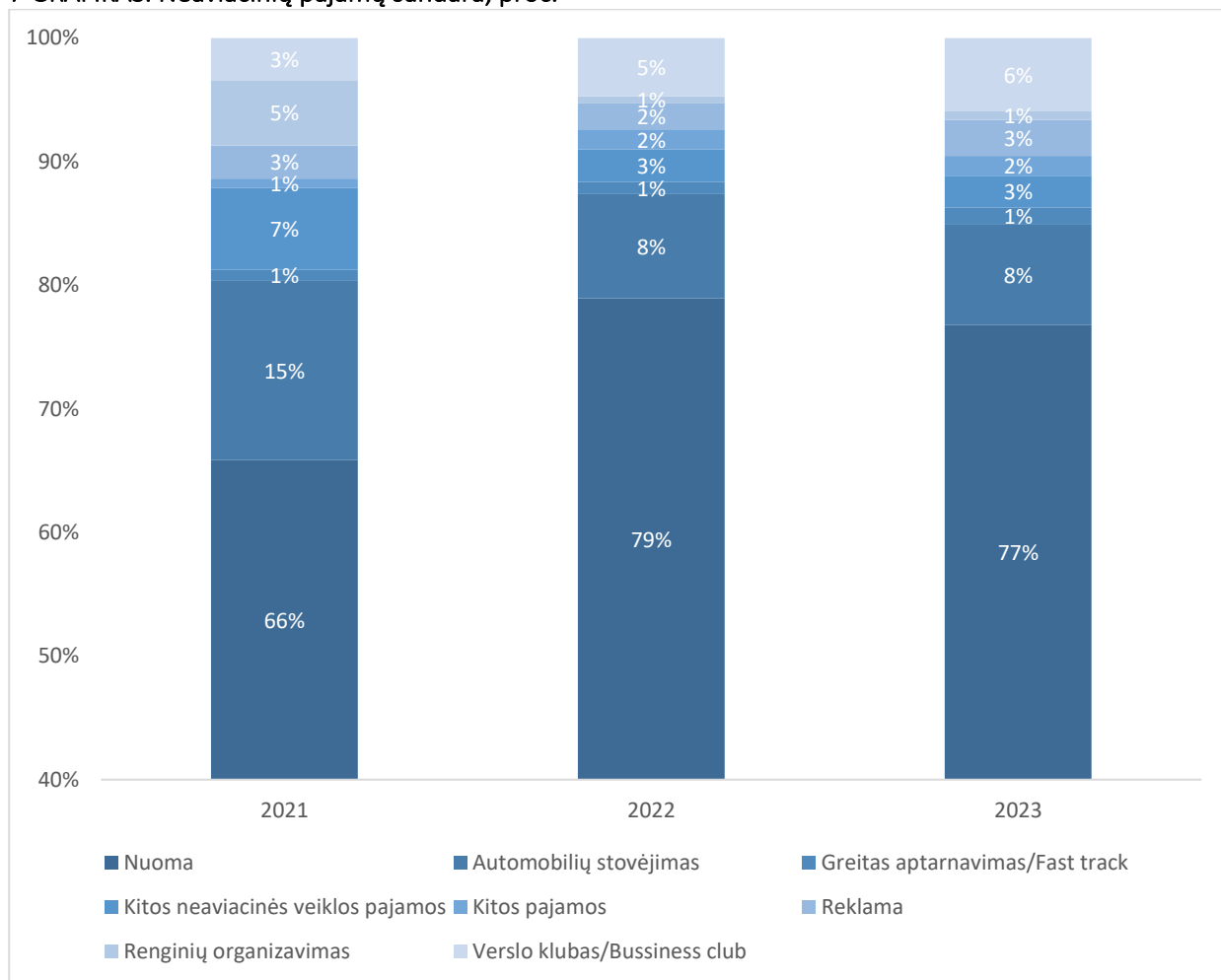
5. Neaviacinių paslaugų apžvalga

2023 m. LTOU partneriams ir patiems oro uostams tapo lengviau planuoti veiklą: keleivių įpročiai bei avialinijų grafikai buvo panašūs į priešpandeminį laikotarpį, buvo galima efektyviau planuoti teikiamas paslaugas, prekes ir keleivių srautus. Šis normalizavimasis turėjo ir neigiamą aspektą – sumažėjo 2022 m. fiksuotas rekordinis keleivių vidutinis prekių krepšelis, kas turėjo neigiamos įtakos prekybos partnerių pardavimams. Kita vertus, visus metus stebėtas maitinimo paslaugų vartojimo augimas, rodantis ir kituose pasaulio oro uostuose pastebimą tendenciją, jog keleivių dėmesys ir leidžiami pinigai persiskirsto, šiek tiek mažiau išleidžiant pinigų prekėms ir suvenyrams, tačiau daugiau išleidžiant maistui ir patirtims. Pagrindinės LTOU neaviacinės veiklos yra šios:

- Pastatų ir patalpų nuoma;
- Automobilių stovėjimas;
- Verslo klubas (tik VNO);
- VIP aptarnavimas (tik VNO);
- Reklamos paslaugos;
- Žemės nuoma;
- Greitoji keleivių patikra (tik VNO);
- Renginių organizavimas (patalpų nuoma, filmavimai, fotosesijos);
- Lojalumo programa (tik VNO).

2023 m. Lietuvos oro uostuose veikiantys partneriai turėjo keletą iššūkių: išliko didėjanti infliacija, toliau nebuvo skrydžių Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos kryptimis, o metų gale įvedus naują laikinų leidimų patekti į oro uostų sterilią zoną išdavimo tvarką, partneriams pasidarė sudėtingiau pritraukti ir įvesti į veiklą naujus darbuotojus. Nepaisant to, LTOU veikiantys partneriai toliau demonstravo gerus rezultatus: 2023 m. LTOU neaviacinės komercinės veiklos pajamos sudarė 20,6 mln. Eur – lyginant su 2022 m., neaviacinės pajamos augo 13 proc. Daugiausia pajamų LTOU gauna iš komercinių pastatų ir patalpų nuomos bei automobilių stovėjimo. Pajamų pasiskirstymas pagal veiklas detalizuotas žemiau esančiame grafike.

7 GRAFIKAS. Neviacinių pajamų sandara, proc.

17 LENTELE. Neviacinių pajamų dalis bendrose oro uostų pajamose 2023 m.

Pasaulinis vidurkis	38,8 %
LTOU	34,4 %
VNO	30,3 %
KUN	63,6 %
PLQ	26,2 %

Pagrindiniai 2023 m. įgyvendinti projektai:

- KUN įrengti ir pradėjo veiklą keturi maitinimo taškai: „Charlie Pizza“, „Katpédélé“ ir „Manami“ (2).
- Visuose filialuose viešo konkurso būdu atrinktas partneris „uniPark“ automobilių stovėjimo aikštelių valdymui, suvienodinant veiklos modelį ir paslaugų kokybę visuose oro uostuose.
- VNO viešo konkurso būdu išnuomos patalpos aukštosios juvelyrikos prekybos salelei „Marry Me By Ribas“, pasiūlant naują paslaugą aukštas pajamas turinčiam keleivių segmentui.

- Gegužės mėnesį VNO suorganizuotas „ACI Europe“ komercijos renginys, sustiprinęs Lietuvos oro uostų žinomumą Europos aviacinio sektoriaus mastu, padėjęs informuoti rinką apie būsimus rekonstrukcijos projektus bei laukiančius didelius nuomos konkursus.
- Naujai įrengtos dvi „Duty free“ parduotuvės PLQ, pradėjusios veiklą liepos mėnesį, keleiviams suteikiančios didesnį prekių pasirinkimą ir šiuolaikišką apsipirkimo patirtį.
- Toliau tęsiama KUN MRO paslaugų centro plėtra. 2023 m. užbaigtos 2-ų C kategorijos orlaivius talpinančių MRO angarų statybos. Įgyvendinus šį plėtros etapą, Kauno oro uostas ir toliau išlaikys didžiausio MRO paslaugų centro Baltijos šalyse pozicijas, galintis vienu metu remontui bei priežiūrai sutalpinti net 12 C kategorijos orlaivių.

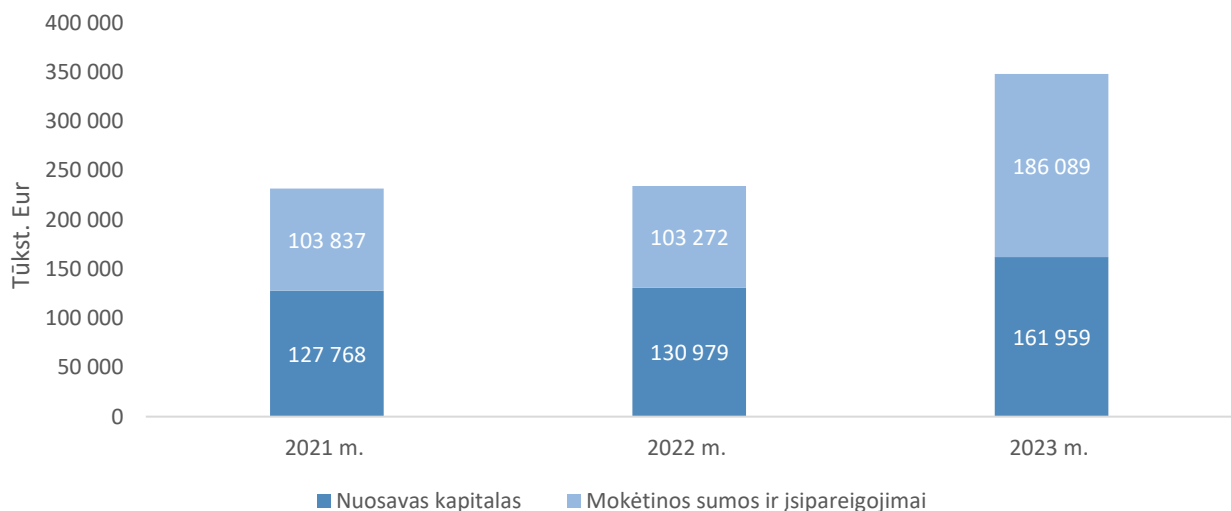
6. Balanso rodiklių pokyčiai

6.1. Savininko kapitalo pokyčiai

Bendrovės savininko kapitalas 2023 m. pabaigai sudarė 154,5 mln. Eur, nuosavas kapitalas 162,0 mln. Eur ir sudarė 47 proc. bendros nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų sumos. 2023 m. gruodžio 31 d. buvo suformuotas nuosavas kapitalas dėl tapimo akcine bendrove, kuris susidarė iš valstybės nuosavybės turto, išskyrus žemės vertę, turto perkainojimo rezervo, privalomojo rezervo bei nepaskirstyto pelno (nuostolio). Bendrovė savų akcijų nėra įgijusi.

Didžiausią mokėtinų sumų ir įsipareigojimų dalį sudarė dotacijos, susijusios su turtu (106,5 mln. Eur). Lyginant su 2022 m. mokėtinų sumos ir įsipareigojimai padidėjo 83 mln. Eur, iš jų: 49,2 mln. Eur dėl žemės vertės priskyrimo dotacijoms, 10,3 mln. Eur dėl ilgalaikės finansinės skolos ir 2 mln. Eur jos einamųjų metų dalies padidėjimo, 12,2 mln. Eur dėl atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo, 2,1 mln. Eur dėl prekybos skolos bei 3,2 mln. Eur kitų trumpalaikių mokėtinų sumų padidėjimo.

8 GRAFIKAS. Nuosavas kapitalas bei mokėtinų sumos ir įsipareigojimai (2021-2023)

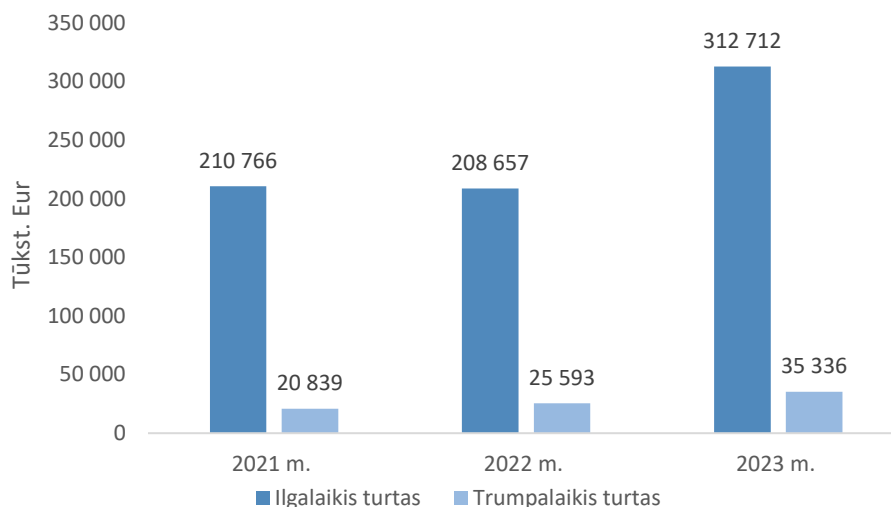

6.2. Turto pokyčiai

2023 m. gruodžio 31 d. LTOU valdomas turtas sudarė 348 mln. Eur, iš jo 90 proc. sudarė ilgalaikis turtas. 2023 m. pabaigoje viso turto vertė buvo 114 mln. Eur didesnė nei 2022 m. pabaigoje, iš jų 104,1 mln. Eur dėl

Ilgalaikio turto vertės padidėjimo (dėl atlikto turto vertinimo 82,7 mln. Eur), 7,4 mln. Eur dėl pinigų likučio padidėjimo ir 2,6 mln. Eur dėl trumpalaikio turto padidėjimo.

9 GRAFIKAS. Ilgalaikis ir trumpalaikis turtas (2021-2023)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių 59 str. 2 d. 11 p., 60 str. ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 str., taip pat siekdama, kad už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių akcijas būtų gaunami dividendai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo buvo patvirtintas Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas bei įtvirtinta, jog akcijų valdytojai privalo užtikrinti, kad valstybės valdomose bendrovėse dividendams už finansinius metus išmokėti būtų skiriama Apraše nurodyta pelno dalis. Tuo atveju, jeigu valstybės valdomos bendrovės ataskaitinių metų nuosavo kapitalo grąža didesnė kaip 3 procentai ir neviršija 5 procentų nuosavo kapitalo grąžos, dividendams turi būti skiriama ne mažesnė kaip 75 procentai valstybės valdomos bendrovės paskirstytinojo pelno.

18 LENTELĖ. Pelno paskirstymo procentas.

Nuosavo kapitalo grąža	Iki 1 %	1–3 %	3–5 %	5–10 %	10–15 %	Didesnė nei 15 %
Dividendams išmokėti skiriama paskirstytino pelno dalis ne mažesnė kaip:	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %

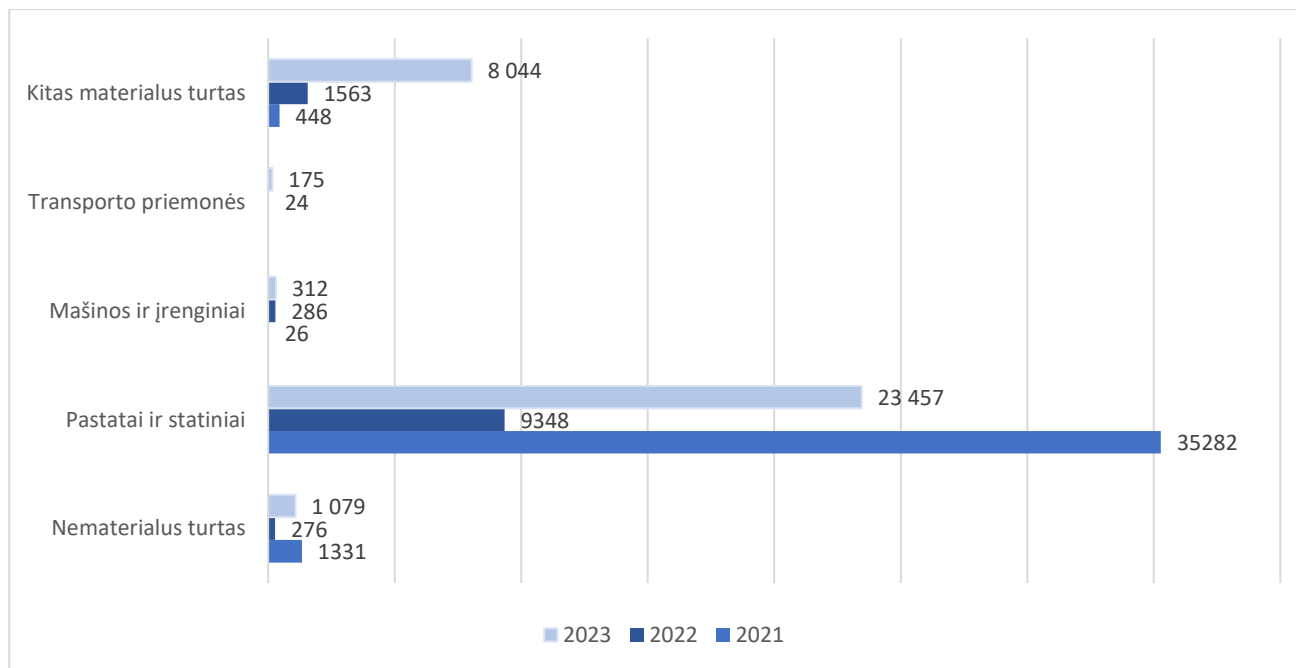
7. Bendrovės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai

7.1. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį

Įgyvendinami projektai ir įsigyjamas ilgalaikis turtas bendrovėje skirti gerinti ir plėsti oro uostų teikiamas paslaugas, modernizuoti infrastruktūrą, užtikrinti skrydžių saugą bei optimizuoti veiklos procesus.

LTOU per 2023 m. investavo 33,1 mln. Eur (2022 m. – 11,5 mln. Eur su dotacijomis). Investicijų pasiskirstymas pagal tipą pateikiama grafike žemiau.

10 GRAFIKAS. Investicijų pasiskirstymas pagal tipą 2021–2023 m., tūkst. Eur

LTOU per 2023 m. daugiausia investavo į pastatų ir statinių kategoriją. Didžiausios investicijos: VNO išvykimo terminalas T4 (18,7 mln. Eur, pastatų ir statinių kategorija), VNO paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos – valyklos įrengimas (2,8 mln. Eur, pastatų ir statinių kategorija), Bagažo sistemos modernizavimas (3,8 mln. Eur, mašinų ir įrengimų kategorija).

2023 m. LTOU investicijos buvo įgyvendinamos naudojant ne tik bendrovės lėšas, bet ir valstybės biudžeto lėšas – 0,5 mln. Eur (dyzeliniai elektros generatoriai, nepertraukiamo maitinimo šaltiniai ir mobilios talpyklos dyzelinui bei įrenginiai NATO viršūnių susitikimo reikmėms) bei ES lėšas – 0,4 mln. Eur. ES lėšomis finansuotas projektas Naujų dirvožemio ir gruntinių vandenų taršos prevencijai skirtų valymo įrenginių įrengimas.

7.2. Vykdomi ir planuojami projektai

Bendrovėje projektai įgyvendinami, laikantis šių principų:

- Investicijų atsiperkamumas vertinamas pagal kaštų naudą analizę;
- Investicijų atsiperkamumo trukmė 7–10 metų;
- Būtinybė atitikti skrydžių saugos ir aviacijos saugumo reikalavimus;
- Savalaikė ir tinkama reakcija į rinkos pokyčius bei atsirandančias galimybes;
- Siekis mažinti neigiamą poveikį aplinkai, tausoti išteklius;
- Turimos infrastruktūros išnaudojimas komercinių paslaugų plėtrai;
- Tolesnės bendrovės veiklos plėtra;
- Keleivių patirties gerinimas ir pasitenkinimo didinimas.

Bendrovės pradėti ir įgyvendinami projektai vykdomi siekiant užtikrinti atitikimą LTOU misijoms: *klientams* – pasiūlyti konkurencingą kryptių tinklą, paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą; *akcininkui* – vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą.

Investicinių projektų verčių pagal kiekvieną projektą neatskleidžiame dėl konkurencijos poreikio viešuosiuose pirkimuose.

LTOU Investicijų vertinimo ir projektų valdymo politika nustato pagrindinius principus, kuriais turi būti vadovujamasi atrenkant ir vertinant investicijas, kad jos atitiktų LTOU valdybos patvirtintą strateginį veiklos planą. Lentelėje žemiau nurodyti minimalūs investicinio projekto finansiniai kriterijai, kuriais LTOU vadovujasi vertindami investicinius projektus.

19 LENTELĖ. LTOU investicijų vertinimo kriterijai

	Pagal formulę
IRR	Ne mažiau nei WACC (iki mokesčių)
Nuosavo kapitalo grąža	Ne mažiau nei WACC (iki mokesčių)
NPV	Teigiamas

LTOU vykdo ir projektus, kurie nėra investiciniai. Jie būtini veiklos tęstinumui užtikrinti bei galiojančioms veiklą reglamentuojančioms normoms atitikti (angl. *compliance*). Įgyvendinant tokio tipo projektus, sprendimo priėmimui taip pat lyginami alternatyvūs variantai (įskaitant ir galimą neigiamų NPV lyginimą skirtingose alternatyvose). Išimtiniais atvejais, kai vystomas bendrovei strategiškai reikšmingas projektas, nauja veikla, reikalaujama grąža gali būti mažesnė nei aukščiau nurodytoje lentelėje, tačiau tokiu atveju, priklausomai nuo projekto vertės, turėtų būti priimtas tinkamai argumentuotas vieno iš bendrovės valdymo organo sprendimas. Tokiais bendrovės valdymo organais laikomi (kartu arba atskirai): Investicinis komitetas, LTOU generalinis direktorius ir LTOU valdyba.

Bendrovė taip pat vykdo komercinius-investicinius projektus, skirtus neaviacinių paslaugų plėtrai ir naujų kūrimui. Priklausomai nuo veiklos specifikos ir kuriamos sinergijos su kitomis veiklomis, atsižvelgiant į Susisiekimo ministerijos lūkesčius dėl investicinės aplinkos gerinimo bei įprastą praktiką nekilnojamojo turto rinkoje, projektų vertinimui naudojamas kasmet atnaujinamas bendrovės WACC dydis, nebent būtų priimtas vieno iš bendrovės valdymo organo argumentuotas sprendimas dėl žemesnio rodiklio, jei vertinamas projektas yra būtinas veiklos tęstinumui užtikrinti bei veiklą reglamentuojančioms normoms atitikti.

- LTOU Investicinis komitetas (IK) veikia siekiant apdairiai ir kolegialiai valdyti bendrovės turtą, pritraukiant reikiamas kompetencijas, reikalingas priimti gerai išanalizuotus investicinius sprendimus, atsižvelgiant į bendrovės tikslus ir strategiją. IK tvirtina investicijas į turtą (CAPEX) – kai planuojamos investicijos yra daugiau nei 50 tūkst. Eur be PVM.
- Inicijuojami investiciniai ir veiklos užtikrinimo projektai rengiami naudojantis standartizuotomis formomis bei skaičiuoklėmis, siekiant užtikrinti projektų palyginamumo principą. Inicijavus projektą pagal Investicijų valdymo politiką, toliau kiekvieną mėnesį yra vykdoma projekto eigos bei projekto esminių sąlygų stebėseną, kurią atlieka Projektų komitetas.

Inicijuojami investiciniai ir veiklos užtikrinimo projektai, siekiant užtikrinti projektų palyginamumo principą, rengiami naudojantis standartizuotomis formomis bei skaičiuoklėmis. Inicijavus projektą pagal Investicijų vertinimo ir projektų valdymo politiką, vėliau kiekvieną mėnesį yra vykdoma projekto eigos bei projekto esminių sąlygų stebėseną, kurią atlieka Projektų komitetas. Jei projekto esminės sąlygos pasikeičia, būtina teikti projektą IK patvirtinimui ar projekto pakeitimui. Esminės sąlygos suprantamos kaip sąlygos, kurios reikšmingai daro įtaką projekto ateities grynųjų pinigų srautams (pajamoms ir išlaidoms) bei esminiai pokyčiai apimtyje ir laike.

Planuojamų investicijų pagrindiniai tikslai:

- Esamos infrastruktūros efektyvus išnaudojimas, sutelkiant dėmesį į paslaugos kokybės gerinimą: keleivių terminalų perplanavimo darbai, pritaikant juos keleivių besikeičiantiems poreikiams, tvari aerodromų plėtra ;
- Aviacijos saugumo kokybės ir aptarnavimo greičio didinimas: įdiegiama nauja bagažo apdorojimo sistema su keturių lygių aviacijos saugumo patikra, įsigyjama naujesnės kartos keleivių ir jų bagažo tikrinimo įranga;
- LTOU veiklos sąnaudų mažinimas: diegiamos informacinės technologijos, kurios leis sumažinti darbo jėgos poreikį ateityje, vykdyti perimetro bei viso aerodromo stebėjimą, pagreitinti keleivių registraciją ir kt.;
- Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas: VNO statoma valymo įrenginių sistema, kuri leis tvarkyti žiemos metu naudojamas chemines nuledinimo medžiagas, maksimaliai siekiant surinkti visas oro uosto teritorijoje susidarančias nuotekas;
- Siekiant plėsti neaviacinių paslaugų pasiūlą, gerinti teikiamų neaviacinių paslaugų efektyvumo ir kokybės rodiklius, rekonstruoti keleivių terminalus visuose filialuose, plėsti komercinius plotus ir kt.;
- Investuojama į specialiujų mašinų ir įrangos atnaujinimą (Transporto programa), naujų sistemų diegimą, vaizdo sistemų atnaujinimą ir kt.

2024–2027 m. LTOU numatomos vykdyti investicijos pateikiamos [LTOU strateginis veiklos planas 2024-2027](#)

8. Darbo užmokestis ir personalas

LTOU Žmogiškųjų išteklių valdymo strategijos tikslas – didinti darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą kuriant teigiamą darbo aplinką. Siekiant šio tikslo nustatyti tokie ilgalaikiai žmogiškųjų išteklių valdymo tikslai:

1. **Aukštos** darbuotojų kompetencijos dabar ir ateityje, Didelis dėmesys kritinių kompetencijų pakeičiamumui
2. **Efektyvus** darbuotojų poreikio užtikrinimas ir jų gebėjimų ir įgūdžių panaudojimas atliekant būtinas bendrovės veiklai funkcijas;
3. **Konkurencingo** atlygio užtikrinimas;
4. **Vadovai**, gebantys visiškai valdyti esminius personalo valdymo elementus (vykdyti atrankas, nustatyti atlygį, planuoti ugdymą ir pan.);
5. **Bendrovės įvaizdis ir kultūra**, įgalinantys pritraukti savo srities profesionalus.

Siekiant užtikrinti ilgalaikių tikslų žmogiškųjų išteklių srityje įgyvendinimą, atliekamos šios veiklos:

1. Vadovų bei svarbiausių organizacijai pareigybių rezervo kūrimo bei išlaikymo veiksmai;
2. Vidiniu bendrovės tinklu (intranetu) bei kitomis vidinės komunikacijos priemonėmis skatinamas didesnis darbuotojų aktyvumas ir įsitraukimas į bendrovės veiklą;
3. Stiprinamas organizacijos kaip geidžiamo darbdavio įvaizdis.

AB Lietuvos oro uostai 2023 m. Atnaujino atlygio politiką ir 2024 m. bus patvirtinti nauji atlygio nuostatai. Darbo apmokėjimo nuostatai nusako bendrovės atlygio politikos principus. Nustatant atlygį vadovaujamosi šiais principais:

- teisingumo – teisingai atlyginti darbuotojams už darbą;
- visuotinumą – bendrovės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems bendrovės darbuotojams;

- nediskriminavimo – bendrovės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems bendrovės darbuotojams nepaisant jų amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, rasės ar etninės priklausomybės, kalbos, socialinės padėties, religijos ar įsitikinimų;
- aiškumo – kiekvienas darbuotojas žino savo atlygio režius bei bendrovės atlygio politiką;
- palyginamumo – pareigybių atlygiai lyginami su Lietuvos darbo rinkos atlygiais;
- nuoseklumo – sprendimai dėl atlygių priimami argumentuotai ir nuosekliai, nedaromi savavališki neargumentuoti sprendimai.

Sprendimus dėl atlygio politikos atnaujinimo ar keitimo priima bendrovės viduje įsteigtas Atlygio komitetas. Bendrovės darbo apmokėjimo nuostatuose aptartos šios sudedamosios atlygio dalys:

- bazinis darbo užmokestis;
- kintamas darbo užmokestis;
- priemokos ir premijos;
- papildomos naudos.

Siekiame, kad bazinis darbuotojų darbo užmokestis atitiktų Lietuvos darbo rinkos situaciją, galimybė gauti kintamą darbo užmokestį skatintų darbuotojus siekti aukštų rezultatų, papildomos naudos – suteiktų galimybę rinktis pagal kiekvieno individualius poreikius.

AB Lietuvos oro uostų 2023 m. darbo užmokesčio fondas – 19,5 mln. Eur (2022 m. – 14,1 mln. Eur). 2023 m. darbo užmokesčio fondas buvo 38 proc. didesnis nei 2022 m. Darbo užmokesčio fondas 2023 m. sudarė 39,2 proc. visų bendrovės sąnaudų, 55,5 proc. veiklos sąnaudų (2022 m. atitinkamai 34,1 proc. ir 48,3 proc.).

20 LENTELĖ. Darbo užmokesčio dydžiai pagal pareigybes.

Kategorija	2021 m.		2022 m.		2023 m.	
	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur
Generalinis direktorius*	1	7 958	1	8 540	1	9 001
Aukščiausio lygmens vadovai	4	5 891	8	5 703	8	6 616
Vidurinio lygmens vadovai	22	2 965	23	3 523	25	3 943
Pirmo lygmens vadovai	25	1 635	26	1 911	26	2 195
Specialistai	110	1 980	138	2 355	159	2 541
Klientus aptarnaujantys ir operatyvinę veiklą atliekantys darbuotojai	348	1 225	395	1 333	448	1 450

* Tame skaičiuje įskaičiuota Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu VĮ Lietuvos oro uostų generaliniam direktoriui nustatyta mėnesinės algos pastoviosios dalies dydžio kintamoji dalis: 2023 m. pirmą, antrą ir trečią ketvirčiais nustatyta 50 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies kintamoji

dalį, 2022 m. pirmą ir ketvirtą ketvirčiais nustatyta 50 proc., antrą - 45 proc., trečią ketvirtį – 40 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies kintamoji dalis. 2021 m. pirmą ketvirtį nustatyta 37,5 proc., antrą ir trečią - 35 proc., ketvirtą - 50 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies kintamoji dalis

21 LENTELĖ. Priedų ir kintamo darbo užmokesčio išmokėjimas (neatskaičius mokesčių).

	2021 m.		2022 m.		2023 m.	
	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur
Priedai darbuotojams už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos	278	81 486	134	70 585	302	133 916
Kintamas darbo užmokestis darbuotojams už pasiektus veiklos rezultatus	318	171 590	444	538 954	439	636 667
Metinė kintamo atlygio dalis darbuotojams už bendrovės veiklos rezultatus	Nebuvo mokama		124	379 929	156	423 682

Metinė kintama atlygio dalis už 2020 metus dėl pandemijos įtakos 2021 metais darbuotojams mokama nebuvo. Metinė kintamo atlygio dalis už 2021 m. buvo išmokėta 2022 m. Metinė kintamojo atlygio dalis už 2022 metų rezultatus darbuotojams buvo išmokėta 2023 m.

Priešus už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą bei už papildomų užduočių atlikimą 2023 m. gavo 55,6 proc. daugiau darbuotojų ir išmokėta suma didesnė 47,3 proc. nei 2022 m. Kintamą darbo užmokestį už pasiektus veiklos rezultatus 2023 m. gavo 1,1 proc. mažiau darbuotojų, o išmokėta suma didesnė 15,4 proc. nei 2022 m. Metinė kintamo atlygio dalis už 2022 m. buvo apskaičiuota ir išmokėta 2023 m. gegužės mėnesį su balandžio mėn. atlyginimu. Metinė kintama atlygio dalis už 2023 metų rezultatus darbuotojams bus apskaičiuota ir išmokėta 2024 m. balandžio - gegužės mėnesiais. 2023 m., lyginant su 2022 metais, metinę kintamą atlygio dalį gavo 20,5 proc. daugiau darbuotojų, o išmokėta suma buvo 10,3 proc. didesnė nei 2022 m.

Iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. generalinio direktoriaus darbo užmokestis buvo nustatomas remiantis Vyriausybės nutarimu dėl Valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio. Nutarime numatyta, kad įmonės vadovo (generalinio direktoriaus) mėnesinė alga susideda iš:

- pastoviosios dalies, kuri nustatoma koeficientais, taikant atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį ir atsižvelgiant į valstybės įmonės kategoriją. VĮ Lietuvos oro uostai generalinio direktoriaus nustatytas atlyginimo koeficientas buvo nustatytas 32,26. 2023 m. nustatytas Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis buvo 186 Eur.
- kintamosios dalies, kuri priklauso nuo valstybės įmonės tikslų, nustatytų valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos. Įmonės Lietuvos oro uostai savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. Susisiekimo ministerija VĮ Lietuvos oro uostai generaliniam direktoriui 2023 m. nustatė kintamosios dalies dydį ir kriterijus kiekvienam metų ketvirčiui.

Iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. generalinio direktoriaus mėnesinės algos kintamosios dalies kriterijai, patvirtinti LR susisiekimo ministro įsakymu pateikiami lentelėje žemiau.

Nuo 2023 rugsėjo 1 d. pasikeitus Lietuvos oro uostų teisiniam statusui iš valstybės įmonės į akcinę bendrovę, generalinio direktoriaus atlygį nustato LTOU valdyba, vadovaudamasi atlygio rinkos tyrimų informacija ir LR Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimo Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ 1.1–1.6 papunkčiuose nustatyta tvarka, reglamentuojančia valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio nustatymą. Nustatant pastoviąją atlygio dalį ir skiriant kintamą atlygį yra atsižvelgiama į generalinio direktoriaus veiklos vertinimo rezultatus, strateginių bendrovės tikslų ir akcininko lūkesčių įgyvendinimą.

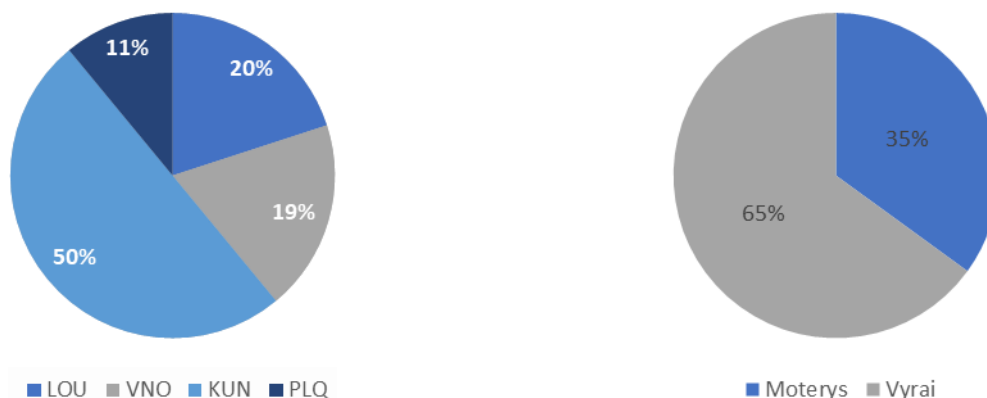
22 LENTELĖ. Generalinio direktoriaus mėnesinės algos kintamosios dalies išmokėjimo kriterijai

Rodikliai	I ketvirtis			II ketvirtis*			III ketvirtis*			IV ketvirtis*		
	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas
EBITDA pelningumas, proc.	10%	≥ 6%	39%	10%	≥ 24%	39%	10%	≥ 32%	50%	10%	≥ 30%	41%
Neaviacinės pajamos, tūkst. Eur	10 %	≥ 3 878	4 302	10 %	≥ 9 289	9763	10 %	≥ 15 042	15317	10 %	≥ 20 428	20567
Skrydžių skatinimo programos įgyvendinimas pagal programos gaires	20 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės	20 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės	20 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės	20 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės
Investicijų programos įgyvendinimas pagal programos gaires	10 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės	10 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės	10 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės	10 %	įgyvendintos sutartos programos gairės	100 proc. pasiektos gairės

* Rodiklių dydžiai nurodyti kaupiamuoju būdu nuo metų pradžios.

AB Lietuvos oro uostuose 2023 m. gruodžio 31 d. faktinių (neskaitant esančių vaiko priežiūros atostogose) darbuotojų skaičius buvo 652 ir tai yra 12,73 proc. daugiau lyginant su tuo pačiu 2022 m. laikotarpiu (2022 m. - 569). 2023 m. vidutinis darbuotojų skaičius 12,11 proc. padidėjo ir siekė 631,5 (2022 m. - 555).

11 GRAFIKAS. 2023 m. faktinis darbuotojų skaičius pagal Bendrovės struktūrinius padalinius ir darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį.

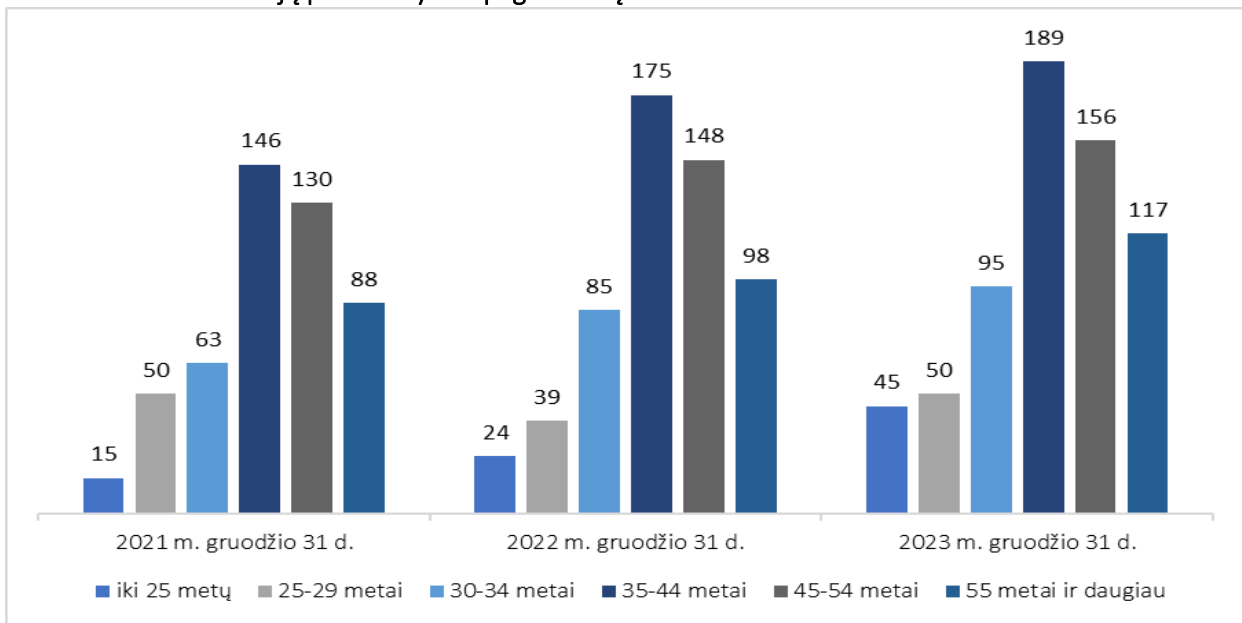
2023 m. faktinis darbuotojų vyrų skaičius padidėjo 11,35 proc. (nuo 375 iki 423), moterų – 15,28 proc. (nuo 194 iki 229), proporcijos faktinių darbuotojų pasiskirstyme 2023 m. gruodžio 31 d. lyginant su tuo pačiu 2022 m. laikotarpiu pasikeitė 1 proc., vyrai sudaro 65 proc. faktiškai dirbančiųjų, moterys – 35 proc.

23 LENTELĖ. Faktinio darbuotojų skaičiaus palyginimas.

Filialas	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.
LTOU	218	270	325
VNO	113	124	124
KUN	102	107	128
PLQ	59	68	75
Viso bendrovėje	492	569	652

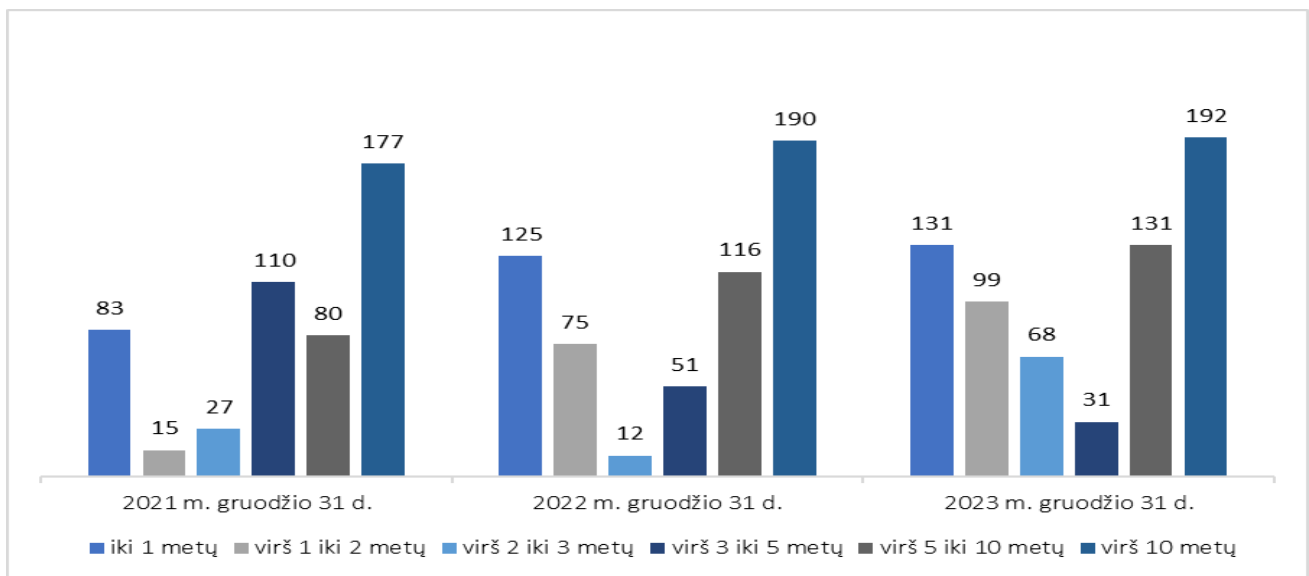
Bendrovėje didžioji dalis darbuotojų yra 35 – 54 metų, 2023 m. gruodžio 31 d. šios amžiaus grupės darbuotojų iš viso buvo 52,9 proc. (2022 m. gruodžio 31 d. – 56,8 proc.). Lyginant 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis su tuo pačiu 2022 m. laikotarpiu, 2023 m. darbuotojų daugėjo visose amžiaus grupėse.

12 GRAFIKAS. Darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių.

2023 m. gruodžio 31 d. dirbančiųjų virš 10 metų darbuotojų – 29,45 proc. (2022 m. – 33,39 proc.), tuo tarpu dirbantys iki 1 metų sudarė 20,1 proc. (2022 m. – 21,97 proc.).

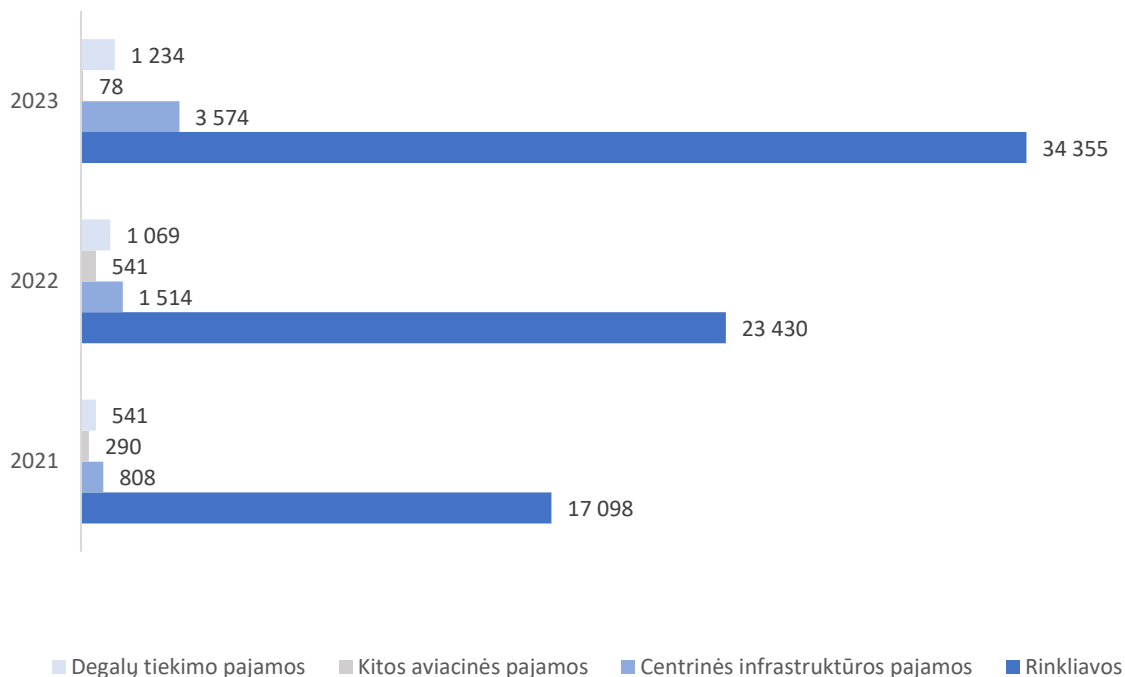
13 GRAFIKAS. Darbuotojų pasiskirstymas pagal darbo stažą.

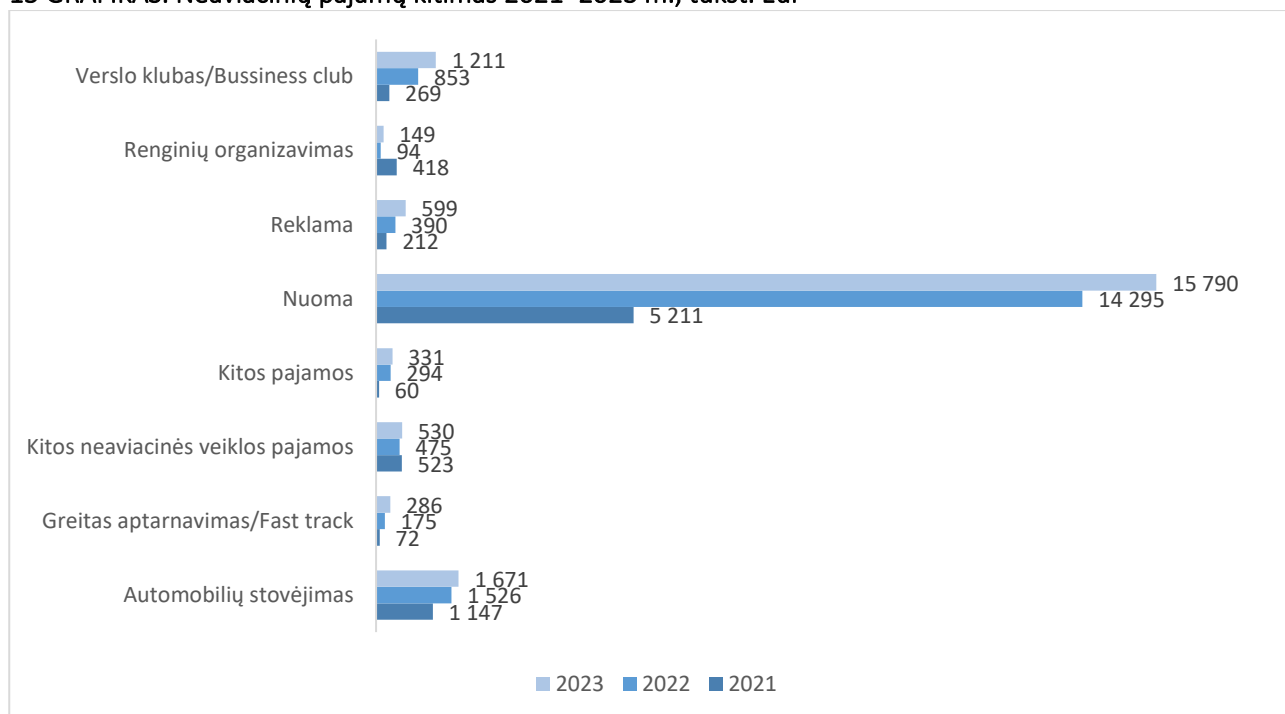
9. Bendrovės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai

2023 metais pajamos, lyginant su 2022 m., augo dėl augančių keleivių ir skrydžių skaičiaus.

14 GRAFIKAS. Aviacinių pajamų kitimas 2021–2023 m., tūkst. Eur

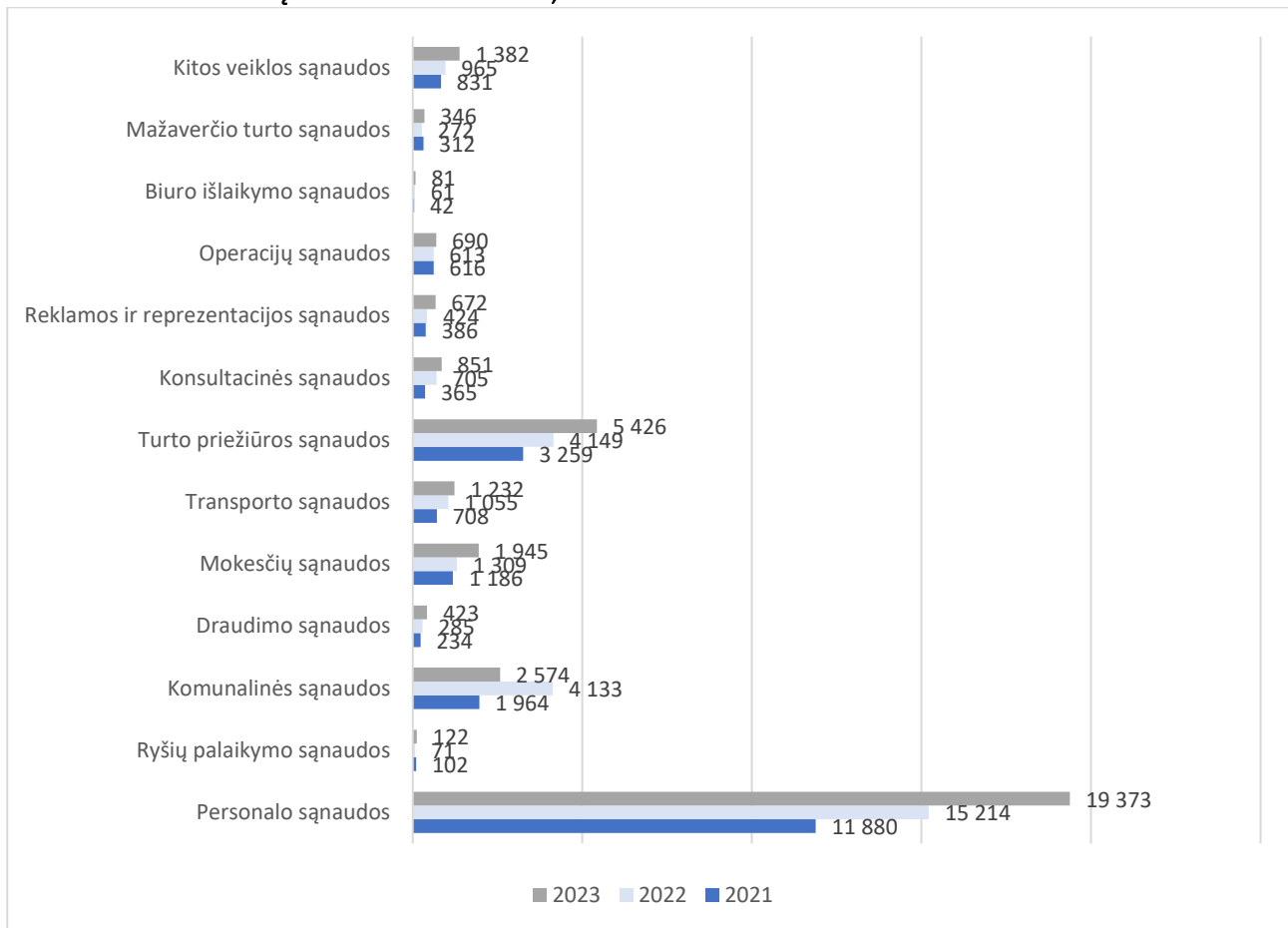

15 GRAFIKAS. Neaviacinių pajamų kitimas 2021–2023 m., tūkst. Eur

Pateikiama detali informacija apie atskirų sąnaudų grupių pasiskirstymą bei pokytį per 2021–2023 m.

16 GRAFIKAS. Veiklos sąnaudos 2021–2023 m., tūkst. Eur

1. Personalo išlaikymas 2023: lyginant su ankstesniais metais, bendrovės personalo išlaikymo sąnaudos išaugo 27 proc. lyginant su 2022 m. Tai darbuotojų skaičiaus augimas dėl atsistatančios bendrovės veiklos ir kintamosios atlygio dalies grąžinimas. Bendrose LTOU veiklos sąnaudose santykinė dalis sudaro 55 proc.
2. Energija ir komunalinės paslaugos: dėl įvairių energetinio taupymo sprendimų bei mažesnių įkainių, šios sąnaudos 2023 m. sumažėjo 38 proc., palyginus su 2022 m.
3. Turto priežiūra: atsižvelgiant į padidėjusias veiklos apimtis, lyginant su ankstesniais periodais, turto priežiūros sąnaudos didėjo 31 proc., siekiant užtikrinti tinkamą infrastruktūros funkcionavimą.
4. Mokesčiai: bendrovė įtakos mokesčių sąnaudų eilutei beveik neturi. Dėl didesnės turto vertės, bendroje mokesčių sąnaudų grupėje vietoj Valstybės turto naudojimo mokesčio atsirado dar ir turto mokestis.
5. Reklamos ir reprezentacijos sąnaudos: 2023 m. šios sąnaudos išaugo 58 proc., nes 2021-2022 m. jos buvo ribojamos.
6. Transporto sąnaudos: 2023 m. transporto sąnaudos padidėjo 17 proc. dėl išaugusių veiklos apimčių.
7. Operacijų sąnaudos: 2023 m. šios sąnaudos padidėjo tik 13 proc. Pažymėtina, kad ribotos judėsenos aptarnavimo sąnaudos, kurios sudaro 80-90 proc. šios grupės sąnaudų yra apribotos sutartiniais fiksuotais įsipareigojimais.
8. Konsultacinės paslaugos: 2023 m. šios sąnaudos padidėjo 21 proc, nes daugiau lėšų skirta įvairioms verslo, teisės konsultacijoms, skirtoms dėl LTOU teisinio statuso keitimo (iš valstybės įmonės į akcinę bendrovę) projektų įgyvendinimui bei perduodant dalį užduočių išorės tiekėjams (angl. Outsource).
9. Mažaverčio turto sąnaudos: šią sąnaudų dalį sudaro turto (inventoriaus) nuoma, mažavertis turtas bei darbo drabužiai, uniformos. 2023 m. šios sąnaudos padidėjo 27 proc. dėl išaugusių veiklos apimčių.

10. Biuro sąnaudos: 2023 m. biuro išlaikymo sąnaudos taip pat augo 33 proc. dėl didesnio darbuotojų skaičiaus bei mažėjančio nuotolinio darbo .

10. Bendrovės pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų analizė

Žemiau esančioje lentelėje pateikiami AB Lietuvos oro uostų pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų kaita per 3 metus.

24 LENTELĖ. Pagrindiniai finansiniai rodikliai.

Rodiklis	Skaičiavimas	2021	2022 (koreguota FA)	2023	2022/2023 pokytis
Pajamos, tūkst. Eur	Bendros Bendrovės pajamos, įskaitant finansinės ir kitos veiklos pajamas (be turto verčių pokyčių)	29 139	44 709	60 045	34%
Aviacinės veiklos pajamos, tūkst. Eur	Visos su aviacine veikla susijusios pajamos	18 737	26 553	39 241	48%
Neaviacinės ir kitos veiklos pajamos, tūkst. Eur	Visos su neaviacine ir kita veikla susijusios pajamos	10 402	18 104	20 567	14%
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	Sąnaudos, susijusios su Bendrovės valdymu, administravimu, pardavimų organizavimu ir kt.	21 885	29 271	35 154	20%
Visos sąnaudos, tūkst. Eur	Visos bendrovės sąnaudos įskaitant nusidėvėjimą, finansinės veiklos sąnaudas	29 724	38 153	54 570	43%
EBITDA, tūkst. Eur	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją	7 212	15 386	24 653	60%
EBITDA marža, proc.	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją / [pajamos]	25%	34%	41%	7 p. p.
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	Bendrovės grynasis pelnas po mokesčių	-703	6 556	5 475	-16%
Veiklos pelningumas, proc.	Veiklos pelnas (EBIT) / pajamos	-3,6%	19%	15%	-4 p. p.
Grynasis pelningumas, proc.	Bendrovės grynasis pelnas po mokesčių / pajamos	-3,9%	15%	9%	-6 p. p.
Turto grąža, proc.	Grynasis pelnas (nuostolis) po mokesčių / turtas	-0,5%	2,8%	1,6%	-1,2 p. p.
Likvidumas, kartai	Trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai	1,4	1,9	1,5	-0,4 karto
Nuosavybės grąža, proc.	Grynasis pelnas (nuostolis) po mokesčių / nuosavas kapitalas	-0,9%	5%	3,4%	-1,6 p. p.

Turto apyvartumas, kartai	Pardavimo pajamos / turtas	0,13	0,19	0,17	-0,02 karto
Ilgalaikio turto apyvartumas, kartai	Pardavimo pajamos / ilgalaikis turtas	0,14	0,21	0,19	-0,02 karto
Skolos ir nuosavo kapitalo santykis	[Ilgalaikės finansinės skolos + trumpalaikės finansinės skolos] / [nuosavas kapitalas]	30%	28%	30%	2 p. p.
Nuosavo kapitalo ir turto santykis	Nuosavas kapitalas / visas turtas	0,55	0,56	0,47	-0,09 p. p.
Skolos ir EBITDA santykis*	(Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai - pinigai ir pinigų ekvivalentai) / EBITDA	0,01	1,72	2,15	0,43 p. p.
Pelno mokestis, tūkst. Eur	Pelno mokestis	-49	1862	2183	
Pelno dalis mokama į valstybės biudžetą, Eur	Priskaičiuota ir sumokėta pelno dalis, mokama į valstybės biudžetą, Eur	4 mln.	4,7 mln.	3,0 mln.***	

* Iš įsipareigojimų iš viso sumos yra eliminuojama dotacijų susijusių su turtu suma.

** Atstačius turto nuvertėjimo rezultatus.

*** Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. LTOU tapus AB, bus skaičiuojami ir mokami dividendai.

2023 m. Bendrovės finansiniai rodikliai lyginant su 2022 m. gerėjo. Pajamos augo 34 proc. arba 15,3 mln. Eur. Tiek aviacinių, tiek neaviacinių pajamų įtaką augimui darė išaugę skrydžių bei keleivių srautai. Atitinkamai išaugo ir veiklos sąnaudos (20 proc.). Kadangi pajamų augimas buvo didesnis nei veiklos sąnaudų, LTOU EBITDA taip pat augo 60 proc. 2023 m. bendrovė baigė pelningai – uždirbo 5,5 mln. Eur pelno.

11. Metinė pajamų ir išlaidų apžvalga dėl ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo

Vadovaujantis 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru 8 straipsnio 6 dalimi, AB Lietuvos oro uostai atliko ribotos judėsenos asmenų surinkto mokesčio ir su šia pagalba susijusių išlaidų apžvalgą.

Specialus mokestis pagalbos finansavimui yra taikomas visiems VNO oro vežėjams ir yra mokamas už kiekvieną išvykstantį ir atvykstantį keleivį, išskyrus keleivius, keliaujančius tranzitu ir vaikus iki dvejų metų amžiaus.

Oro vežėjai, iš / į VNO vykstantys reguliarius skrydžius ir / ar turintys galiojančias aviacinių paslaugų sutartis su oro uostu, rinkliavas kas mėnesį moka tiesiogiai oro uostui pagal sąskaitą, išrašytą remiantis operatyvinio valdymo grupės, apskaitos skyriui pateiktais įvykdytų skrydžių duomenimis.

Lietuvos oro uostai savo apskaitoje yra atskyrę savo veiklas, tarp jų veiklą, susijusią su pagalba neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims (toliau – RJA). Apskaitoje yra atskirtos sąskaitos: pajamos ir išlaidos nuo kitų veiklų pajamų ir išlaidų sąskaitų. 2023 m. LTOU gauta 1 647,4 tūkst. Eur pajamų už veiklą, susijusią su pagalba neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims.

Vadovaujantis generalinio direktoriaus 2017 m. sausio 13 d. patvirtintu įsakymu Nr. 1R-9 AB Lietuvos oro uostai vykdydami savo veiklą Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostuose (toliau – Oro uostai) teikia aviacines ir

neaviacines paslaugas (toliau – Paslauga), patiria išlaidas, susijusias su Paslaugų teikimu ir jų gerinimu. Siekiant atskirti Oro uostuose bei jų padaliniuose teiktų paslaugų pajamas ir sąnaudas LTOU Apskaitos sistemoje nurodoma Paslauga, žymima veiklos kodu, bei struktūrinis padalinys, žymimas padalinio kodu. Kiekvienai paslaugai turi būti sistemingas, aiškus ir skaidrus pajamų ir sąnaudų priskyrimas, kuris leidžia nustatyti Oro uosto Paslaugų įkainius, stebėti Paslaugų pelningumus, efektyvinti veiklą. Pajamų ir sąnaudų priskyrimo Paslaugoms metodai:

Tiesioginis priskyrimas – padalinio ir veiklos kodo priskyrimas atliekamas pateikiant dokumentus (sąskaitas faktūras (SF), pažymas apie sąnaudų priskyrimą bei paskirstymą ir pan.) apskaitos skyriui.

Netiesioginis priskyrimas – paskirstomos netiesioginės sąnaudos pagal „atrastą ryšį“, t. y. nešiklius (angl. *cost drivers*) tarp Paslaugos ir sąnaudų išlaikant objektyvumo, priešastingumo, pastovumo, skaidrumo principus.

Ši tvarka numato tiesioginio pajamų ir sąnaudų priskyrimo principus bei netiesioginio sąnaudų priskyrimo Paslaugoms principus vadovaujantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (*ICAO's Policies on Charges for Airports and Air Navigation Services, Doc. No. 9082*) rekomendacijomis dėl Oro uostų mokesčių nustatymo, įskaitant mokesčių susiejimo su išlaidomis principus.

Kiekvienai paslaugai priskiriamos tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos:

$$Paslauga = TS + \sum (NS_n * N)$$

S – oro uosto sąnaudos, patiriamos teikiant atitinkamą Paslaugą, ir investicijų nusidėvėjimas, susijęs su paslaugos teikimu ir jos gerinimu

TS – tiesiogiai priskirtos sąnaudos apskaitos sistemoje

NS – netiesioginės sąnaudos, priskirtos kaštų centrams

n – kaštų centras, paskirstomas RJA ir kitoms veikloms: ADMIN

N – nešiklis

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiame detalią informaciją dėl patirtų sąnaudų, susijusių su Vilniaus oro uoste ribotos judėsenos asmenų ir asmenų su negalia aptarnavimu.

25 LENTELĖ. Ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo VNO pajamos ir sąnaudos per 2023 m.

Išlaidų rūšis	Tiesioginės sąnaudos	Netiesioginės sąnaudos	Iš viso
IT sąnaudos		2 789,4	2 789,4
Biuro išlaikymo sąnaudos		1 897,54	1 897,54
Darbo priemonės ir mažavertis inventorius		6 968,5	6 968,5
Išlaidos personalui	800,00	376 086,23	376 886,23
Kitos veiklos sąnaudos		9 523,99	9 523,99
Mokesčių sąnaudos		31 313,23	31 313,23
Operatyvinės veiklos sąnaudos	579 824,8	94 990,25	674 815,05
Perkamos paslaugos		44 409,45	44 409,45
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos		36 829,55	36 829,55
Nusidėvėjimas	520,54	48 623,99	49 144,53
Pelno mokesčiai		54 155,3	54 155,3
Turto vertės pokyčių sąnaudos		68 413,96	68 413,96
Sąnaudos iš viso	581 145,34	776 001,39	1 357 146,73
Pajamos	1 647 360,17		1 647 360,17
Pelnas (nuostolis)			290 213,44

Ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo paslaugas VNO perka iš išorės pagal sutartyje numatytas fiksuotas mėnesio įmokas. Tuo tarpu rinkliava apskaičiuojama remiantis planuojamas keleivių srautais ir oro uosto generalinio direktoriaus patvirtinta šios rinkliavos nustatymo metodika. 2023 m. RJA veikloje buvo gautas 290,2 tūkst. Eur pelnas. Kadangi paslaugos teikimo mokestis Metodika užtikrina, kad ilguoju laikotarpiu oro uostas negali uždirbti pelno ar patirti nuostolio iš šios veiklos, visas šios veiklos rezultatas bus perkeltas į ateinančių kelerių metų laikotarpių rinkliavos skaičiavimą.

12. Bendrovės veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga

12.1. Materialiniai resursai, infrastruktūra

Bendrovės materialiniai resursai, kurie naudojami tikslų bei uždavinių įgyvendinimui, yra Bendrovės ilgalaikis turtas, kurį sudaro nematerialus turtas ir materialus turtas: žemė, pastatai ir statiniai, transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai, investicinis turtas, kitas turtas. LTOU ilgalaikis materialus turtas 2023 m. sudarė 92 proc. viso Bendrovės valdomo ilgalaikio turto vertės.

Pagrindinę LTOU valdomo ilgalaikio turto dalį sudaro žemės sklypai, terminalai, aerodromo statiniai, administracinės patalpos bei automobilių stovėjimo aikštelės. Oro uostų infrastruktūros pajėgumai ir esami išteklių detalizuoti toliau esančioje lentelėje.

26 LENTELĖ. LTOU infrastruktūros pajėgumai ir esami išteklių

Pajėgumai	Matavimo vnt.	VNO	KUN	PLQ
Kilimo ir tūpimo takų skaičius	vnt.	1	1	1
Kilimo ir tūpimo takų bendras plotas	m ²	162 150	189 600	119 600
Perono bendras plotas	m ²	365 298	229 950	179 600
Orlaivių aikštelių skaičius	vnt.	54	24	15
Keleivių terminalų bendras plotas	m ²	34 742	7 327	4710
Administracinės paskirties pastatų bendras plotas	m ²	1 500	6 314	392*
Maksimalių KTT vykdomų operacijų skaičius	operacijos/val.	26	18	12
Terminalų metinis pajėgumas	mln. keleivių/m.	3,5	0,8	0,33
Registracijos stalų skaičius	vnt.	28	8	6
Laipinimo vartų skaičius	vnt.	10	4	4
Patikros linijų skaičius	vnt.	8	4	2
Patikros pralaidumas	keleivių/val.	1050	540	208
Bagažo transportavimo ir patikrinimo sistemos pajėgumas	vnt./val.	900	720	120
Atvykimo bagažo konvejerių atidavimo skaičius	vnt.	4	1	2
Atvykimo bagažo konvejerių sistemos pajėgumas	vnt./val.	1 080	1 200	2x120
Trumpalaikio, ilgalaikio ir komercinio parkavimo vietų skaičius (įvertinus konkuruojančias įmones)	vnt.	1830+ 1848**	1440 + 300**	582
Patikėjimo teise valdomi žemės sklypai	vnt.	6	2	2
Patikėjimo teise valdomi žemės sklypai	ha	343,2	437,4	161,9

* PLQ administracinės patalpos yra keleivių terminalo pastate

** Su aplinkiniais konkurentais

Atsižvelgiant į planuojamą bei vykdomą oro uostų infrastruktūros plėtrą bei kintančius keleivių poreikius ir įpročius, o taip pat konkurentų veiklą ir griežtėjančius oro uostų veiklą reguliuojančių institucijų reikalavimus, buvo vykdomi kai kurių esminių technologijų plėtros projektai (išvykstančio bagažo valdymo sistema VNO, EDS įrenginiai, C3 įrenginiai su dėžučių gražinimo konvejeriais) šios sistemos leis užtikrinti suinteresuotų šalių poreikius, atlieps lūkesčius ir išplės teikiamų paslaugų galimybes. Planavimo ir vykdymo stadijoje esantys inovatyvūs technologiniai sprendimai leis pasiūlyti naujas paslaugas (pvz. savarankiška bagažo atidavimo sistema VNO ir KUN) keleiviams bei prisidės prie tinkamo strateginių LTOU tikslų įgyvendinimo.

Šuo metu yra įgyvendinama VNO oro uosto rekonstrukcijos programa. Esama infrastruktūra nepritaikyta dabartiniam keleivių srautui ir netenkina minimalių keleivių patirties rodiklių, kurie yra kritiniai, siekiant išplėsti Lietuvos pasiekiamumo žemėlapij pritraukiant naujas aviakompanijas bei naujas kryptis ir išlaikyti keleivių prieaugio galimybes. Taip pat, sugriežtėjus saugos reikalavimams, yra būtina atnaujinti bagažo transportavimo ir jo patikros sistemas, kurios netelpa dabartinio terminalo patalpose. Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas esamos situacijos Vilniaus oro uoste palyginimas su *International Air Transport Association* (IATA) kokybės standartu.

27 LENTELĖ. VNO pralaidumo ribos

Indikatoriai	Esama situacija	IATA kokybės standartas	Siekiami reikšmė
Registracijos stalai (vienetai)	28	30	35
Aviacijos saugumo ir aptarnavimo plotas (kv. m/ asmeniui)	0,65	1,00	1,20
Patikros linijos (vienetai)	8	-	7 (14*)
Pasų kontrolė ir išvykimo aptarnavimo zona (kv. m/ asmeniui)	0,89	1,00	1,05
Pasų kontrolė ir atvykimo aptarnavimo zona (kv. m/ asmeniui)	0,54	1,00	1,15
Bagažo transportavimo ir patikrinimo sistemos pajėgumas (vnt./val.)	900	1427	2400
Orlaivių stovėjimo aikštelės didesniems orlaiviams (vienetai)	28	-	36
Įlaipinimo / išlaipinimo rankovė (vienetai)	6	-	7

* Pirmu etapu diegiamos 7 linijos, bet sukuriamas plotas 14 linijų (linijų skaičius didinamas pagal augantį keleivių skaičių).

Po rekonstrukcijos programos įgyvendinimo bus pasiekti IATA kokybės standartai bei užtikrintas būtinas infrastruktūros pralaidumas piko metu.

12.2 Žmogiškieji ištekliai

Svarbiausių kompetencijų užtikrinimas:

- Įgyvendintas kritinių pareigybių įvertinimo projektas, kuris leido identifikuoti aviacijos sektoriuje ir veiklos tęstinumui būtinas kritines pareigybes ir kompetencijas. Tolimesnėje projekto eigoje bus sukurta sistema, kuri taps pagrindu organizacijos kritinių pareigybių ir kompetencijų pamainumą ir užtikrinimą.
- Operatyvinę veiklą vykdančių darbuotojų ugdymas paremtas praktika;
- Darbuotojų įsitraukimo išlaikymas ir didinimas;
- palaikoma nuolatinė komunikacija su darbuotojais apie priimamus sprendimus bei planuojamus pokyčius;
- didelis dėmesys skiriamas darbuotojų įsitraukimo ir motyvacijos palaikymui: organizuojami renginiai, siekiant stiprinti komandos jausmą; organizuojami vidurinės ir aukščiausios grandies vadovų susitikimai, siekiant išsigryninti

tobulintinas sritis žmogiškųjų išteklių valdymo srityje; organizuojami mokymai, skirti darbuotojų emocinei sveikatai stiprinti.

- 2023 metais atliktas darbuotojų įsitraukimo tyrimas, išsiginčios tobulintinos sritys bei pradėti įgyvendinti darbuotojų įsitraukimo didinimo veiksmai- atlygio vystymo politikos atnaujinimas bei vidinės karjeros skatinimas.

Siekiant įgalinti darbuotojus, stiprinamas jų dalyvavimas Bendrovės valdyme: suteikiamos didesnės atsakomybės LTOU veiklos procesuose, biudžeto valdyme, jie įtraukiami į svarbių sprendimų priėmimą.

2023 metais buvo įgyvendinti LTOU organizacinės struktūros pokyčiai, siekiant efektyvinti Bendrovės valdymą, užtikrinti veiklos tęstinumą, atsižvelgiant į veiklos apimčių sugrįžimą ir siekiant užtikrinti strateginių projektų įgyvendinimą.

Nuo 2023 m. kovo 15 d. buvo įgyvendinti tokie LTOU organizacinės struktūros pakeitimai:

Buvo panaikintas Operacijų ir infrastruktūros departamentas: įsteigti Operacijų departamentas ir Plėtos departamentas. Pokytis buvo įgyvendintas padidėjus projektų skaičiui bei siekiant užtikrinti efektyvią infrastruktūros bei projektų valdymo sričių veiklą.

Operacijų departamentui buvo priskirti Vilniaus, Kauno ir Palangos filialai.

Plėtos departamentui buvo priskirti Technologijų palaikymo skyrius, Technologijų vystymo skyrius, Projektų valdymo skyrius. Įsteigtas Aplinkosaugos skyrius.

Komercijos departamente buvo panaikintas Nekilnojamojo turto valdymo skyrius ir įsteigtas Nekilnojamojo turto plėtos skyrius į kurį iš Komercijos departamento direktoriaus pavaldumo perkelti komercijos projekto vadovų etatai. Nekilnojamojo turto plėtos skyriaus funkcijos buvo sukoncentruotos tik į nekilnojamojo turto įveiklinimą, plėtrą, administravimą bei santykių su nuomos partneriais valdymą.

2023 m. rugsėjo 1 d. buvo patvirtinta akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų valdymo struktūra.

13. Aplinkos veiksnių analizė – rizikos ir jų valdymas

LTOU vadovybė yra atsakinga už veiksmingą rizikos valdymo sistemą ir padeda jai esminius pagrindus komunikuodama bei nustatydamą LTOU strategiją ir tikslus. Rizikos valdymo sistemos tikslas – laiku nustatyti įvykius ir pokyčius, kurie gali turėti neigiamos įtakos strateginių ir veiklos tikslų pasiekimui, ir parengti tinkamas atsakomąsias priemones. Jame atsižvelgiama į visus verslo veiklos aspektus – ekonominius, ekologinius ir socialinius. Rizikos valdymo politika reglamentuoja bendruosius rizikos valdymo principus LTOU bei funkcijų vykdytojų, dalyvaujančių rizikos valdyme, užduotis ir atsakomybę. LTOU pasirinko taikyti „trijų gynybos linijų“ (angl. three lines of defence) modelį, kuris aiškiai apibrėžia atsakomybes už rizikos valdymą ir kontrolę. Rizikų valdymo modelis parengtas taikant tinkamiausius principus ir geriausias rizikų valdymo praktikas vadovaujantis ISO 31000:2018 (angl. Risk management – Principles and guidelines), bei COSO ERM (angl. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) sistema kuri apibrėžiamas kaip kultūra, galimybės ir praktika, integruota su strategijos nustatymu ir veiklos rezultatais, kuriais organizacija remiasi valdydama rizikas kurdama, išsaugodama ir realizuodama vertę ir kuriame žymiai daugiau dėmesio yra skiriama būtent LTOU rizikos valdymo procesui nagrinėti. Šis modelis išskiria penkis vidaus kontrolės vertinimo elementus:

- Vadovavimas ir kultūra
- Strategija ir tikslų kėlimas
- Veikla
- Rezultatų stebėseną ir peržiūra
- Komunikacija ir atskaitomybė

Rizikos valdymo procesą sudaro šie žingsniai:

- Rizikos nustatymas
- Rizikos įvertinimas
- Rizikos valdymo plano parengimas
- Rizikos stebėjimas.

Pagrindinės (10 didžiausių) LTOU rizikos pateikiamos rizikų valdymo žemėlapyje:

28 LENTELĖ. Rizikų mažinimo priemonės

Veiklos sritis	Rizika	Paiškinimas	Esamos kontrolės / rizikos mažinimo priemonės	Numatomos rizikos mažinimo priemonės	Rizikos lygis (galutinis)
Finansų valdymas	Energetikos išteklių rinkos nestabilumas	Dėl geopolitinių nestabilumų didelis energetinių išteklių kainų nestabilumas įtakoja Bendrovės finansinių srautų nesuvaldymą, biudžeto nevykdymą įtakojantį investicijas. Strateginis tikslas: Vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą Rodiklis: Energetinio efektyvumo rodiklis	LTOU - Komunalinių, energetinių išlaidų kontrolė: elektra, dujos.	Saulės elektrinių su kaupikliais plėtra 2024 m. Samdomi konsultantai įvertinti kaip būtų galima sutaupyti šilumos suvartojimą	15
Finansų valdymas	Biudžeto nevykdymas	Dėl netinkamai sudarytų planų ir jų stebėsenos neužtikrinamas finansinių planų vykdymas įtakoja Bendrovės rezultatus, likvidumą, infrastuktūros vystymą. Strateginis tikslas: Vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą Rodikliai: EBITDA marža	1. Mėnesinių ataskaitų: - rengimas / aptarimas / veiksmų planavimas. 2. IT įrankių diegimas finansinių rodiklių kontrolei (PowerBI) 3. Finansinės ataskaitos (ketvirtinės) 4. Ataskaitos suinteresuotoms šalims (akcininkas, VKC ir kt.)	Biudžetavimo sistemos atnaujinimas. Mėnesinių prognozių sudarymas remiantis biudžeto savininko duomenimis. Biudžeto valdymo ir pokyčių proceso atnaujinimas	12
Finansų valdymas	Kredito rizika	Dėl tinkamai neįvertintų kredito rizikų negaunamos pajamos, atsiranda apyvartinių lėšų	1. Pinigų srautų kontrolė 2. Veiksmai, pagal parengtą skolų valdymo procesą	Kreditų rizikos politikos sukūrimas,	12

		trūkumas, beviltiškų skolų augimas	3. Skolų išieškojimo paslaugos užtikrinimas	tvirtinimas ir įgyvendinimas	
Klientų aptarnavimas (kokybė)	Dėl teisinio ginčo užsitęsia nuomos konkursai	Dėl netinkamai paruoštų konkursinių sąlygų vykstantys teisiniai ginčai užtęsia nuomos konkursus negaunamos pajamos, įtakoja reputaciją.	1. Konsultacijos su teisės skyriumi rengiant konkurso sąlygas 2. Konsultacijos su rinkos dalyviais prieš skelbiant konkursą		12
Klientų aptarnavimas (kokybė)	Nekokybiškas keleivius aptarnaujančių organizacijų keleivių aptarnavimas	Dėl netinkamų susitarimų su partneriais nekokybiškas keleivių aptarnavimas įtakoja reputaciją, NPS rodiklio kritimą.	1. SLA susitarimai 2. BS susitarimai	SLA patvirtinimas LTOU SLA susitarimai su GH Išgryninti rodiklius SLA rodiklius ir stebėseną	12
Žmogiškieji išteklių ir darbų sauga	Kritinių pareigybių praradimas	Dėl netinkamo kritinių pareigybių parengimo proceso (netinkamai planuojamas naujų specialistų poreikis, trūksta instruktorių) susidaro kritinių pareigybių trūkumas mažinantis oro uosto keleivių srauto pralaidumą ir uždarbio iš papildomų paslaugų galimybę Strateginis tikslas: Veikti vieningai ir ambicingai valdant skirtingas partnerystes Rodiklis: Darbuotojų įsitraukimo indeksas	1. Vieninga atlygio sistema. 2. Kasmetinė atlygio peržiūra. 3. Aiškus adaptacijos procesas. 4. Vidinės karjeros skatinimas (informacijos sklaida apie laisvas pozicijas). 5. Kritinių pareigybių ugdymo plano parengimas ir vykdymas pamainumo užtikrinimui. 6. Atrankos proceso efektyvinimas. 7. Pareigybių pervertinimas	1. Talentų valdymo programa 2. Atrankos proceso efektyvinimas	12
Projektų įgyvendinimas ir vystymas	Strateginių projektų vėlavimas	Dėl netinkamų finansavimo planų, darbuotojų stokos, rangovų vėlavimų, teisinių ginčų strateginių projektų vėlavimas lemia finansinius nuostolius, reputacijos praradimą, biudžeto nesuvaldymą.	1. IK sprendimai 2. Finansavimo šaltinių paieška/užsitikrinimas 3. MP parengimas ir suderinimas su SM 4. Personalo atranka	Komandos papildymas. Dalies kompetencijų samdymas iš išorės	12
Infrastruktūros ir operacijų valdymas	T4 terminalas - vėlavimas	Dėl netinkamo finansavimo, darbuotojų stokos, rangovų įsipareigojimų nesilaikymų vėluojantis T4 terminalas Strateginių projektų neigiami pokyčiai (laikas/biudžetas/apimtis)	1. Projekto monitoringas, kontrolė, investicijų peržiūra ir atnaujinimai 2. Statuso pristatymas IK kas mėnesį 3. Susijusių projektų stebėseną	per DPS ar kitas alternatyvas numatyti galimybę įvykdyti greitus būtinus pirkimui nenumatytiems darbams atlikti	12

Pardavimai ir rinkodara	Sumažėjęs keleivių skaičius	Dėl skrydžių netinkamos pasiūlos tenkinant klientų poreikis ir/ ar konkuruojantiems oro uostams išplėtus skrydžių pasiūlą sumažėja LOU keleivių skaičius. Strateginis tikslas: Būti atvirais ir nešališkais kuriant patrauklią aplinką verslui Rodiklis: Keleivių sk.	1. Finansinės - nuolat (kas kiek laiko) peržiūrimos skatinimo programos, finansavimo skatinimo paieška (Oro bendrovės veiklos skatinimo valdymo procesas) 2. Naujas terminalas, infrastruktūros atnaujinimai 3. Rinkodarinės priemonės krypčių populiarinimui. 4. Bendradarbiavimas su organizacijomis skatinančiomis atvykstantįjį turizmą.		9
Infrastruktūros ir operacijų valdymas	Reikšmingo partnerio pasitraukimas	Dėl tinkamų sąlygų neužtikrinimo reikšmingo partnerio pasitraukimas įtakoja oro uosto veiklos užtikrinimą, operacijų ribojimą / stabdymą, keleivių nepasitenkinimą, finansinius nuostolius, poveikį reputacijai.	Reikšmingi partneriai - nuomininkai, infrastruktūros/paslaugų valdytojai (kuro bazės, degalų tiekimas, kritinių sistemų outsource).	Registro sudarymas, atsarginių planų parengimas, periodinis monitoringas. Sutarčių analizė	9

Rizikų valdymas 2023 m. buvo vykdomas vadovaujantis nustatytu rizikų valdymo planu, stebint nustatytus organizacijos rodiklius. Identifikuotos silpnosios vietos, parengtas planas rizikų valdymo sistemos pokyčiams, siekiant auginti organizacijos brandą rizikų valdymo srityje. Tvarumo rizikos ir jų valdymas yra apibrėžtos tvarumo ataskaitoje 15.1.6 skyriuje, o finansinės rizikos bei jų valdymas yra aprašytas finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 22 skyriuje.

14. Svarbūs įvykiai po finansinių metų

AVIACINĖ VEIKLA

Dėl geopolitinių ir makroekonominių iššūkių Rytų Europos oro uostų popandeminis atsistatymas kiek lėtesnis nei visoje Europoje vyraujantis. Atsižvelgiant į tai, yra numatyti pagrindiniai uždaviniai, siekiant pilnai atkurti susisiekimą Lietuvos oro uostuose, orientuojantis į tradicinių oro bendrovių pasiūlos apimčių grąžinimą ir žemų kaštų oro linijų aviacinės veiklos išlaikymą:

- Strategiškai svarbių krypčių atkūrimas, naujų krypčių pritraukimas, jų vystymas ir išlaikymas. Lietuvos pasiekiamumo oro transportu gerinimas, siekiant užtikrinti tiesioginį susisiekimą (skrydžius) tarp Lietuvos ir pagrindinių finansų bei turizmo centrų Europoje. Palankios Lietuvos investicinės, tarptautinės prekybos ir atvykstamojo turizmo aplinkos formavimas. 2024 m. planuojama pasiekti 97 proc. keleivių srauto, kuris buvo 2019 m.;
- Aviacinių pajamų, kurios padengtų Bendrovės pastovius ir veiklai vykdyti būtinus kintamus kaštus, augimo užtikrinimas. Augantis skrydžių ir keleivių skaičius užtikrins didesnę visų civilinės aviacijos srityje veikiančių ūkio subjektų paslaugų paklausą ir, atitinkamai, šių subjektų gautinas pajamas. Planuojama, jog 2024 m. aviacinės pajamos augs apie 3 proc., lyginant su 2023 m.
- Papildomas finansavimas, skrydžių skatinimo portfelio didinimas. Šiam tikslui pasiekti galėtų būti naudojamos jau taikomos skatinimo programos ir mechanizmai bei, atsižvelgiant į LR ir ES reguliavimą, pritaikomi nauji mechanizmai, taip pat partnerių parama. Papildomas finansavimas yra gyvybiškai svarbus,

siekiant paskatinti oro bendroves atidaryti ir vystyti strategiškai svarbias kryptis. AB Lietuvos oro uostai šias priemones vystytų ir pritaiktų bendradarbiaujant su kitomis suinteresuotomis šalimis: „Investuok Lietuvoje“, „Keliauk Lietuvoje“, LR Susisiekimo ministerija, LR Ekonomikos ir inovacijų ministerija, GO Vilnius, Kaunas IN, Klaipėdos regiono savivaldybių asociacija ir kt. organizacijomis.

Šiuos mechanizmus sėkmingai pritaikius, tikėtina, jog bus išlaikytas nuoseklus keleivių srauto augimas ir pasiūlos užtikrinimas, kuris sąlygotų pilną atsistatymą į 2019 m. lygį. Tai svarbi investicija į šalies ekonomikos pilną atsistatymą ir vystymą, kadangi aviacijos sektorius daro tiesioginę įtaką Lietuvos ekonomikai. Ypač tiesioginėms užsienio investicijoms, turizmo, gamybos (eksporto) sektoriams bei tarptautinėms verslo galimybėms. Tarptautinės oro uostų tarybos (ACI Europe) duomenimis, Lietuvos oro uostai prie Lietuvos BVP prisideda 2,5 proc.

EBITDA LYGIO IŠLAIKYMAS 2024 m.

- Siekiama tvaraus veiklos tęstinumo išlaikant oro uostų konkurencingumą;
- EBITDA augimas svarbus tam, kad būtų užtikrintas finansinis pajėgumas investicijų ir veiklos finansavimui, ilgalaikė grąža akcininkui;
- Finansinis LTOU pajėgumas yra dar augimo fazėje ir nėra pilnai sugrįžęs į 2019 m. lygį, todėl būtinas valstybės palaikymas ir papildomas finansavimas, projektinis finansavimas, pasinaudojimas institucinių bankų paskolomis.

15. Tvarumas

15.1. Bendroji informacija

Ši Lietuvos oro uostų (toliau – bendrovė; LTOU), veikianti Lietuvoje adresu Rodūnios kel. 10A, LT-02189 Vilnius, tvarumo ataskaita, skelbiama yra teikiama už laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki tų pačių metų gruodžio 31 d.

LTOU tvarumo ataskaita yra kasmetinė bendrovės veiklos ir pasiekimų apžvalga aplinkosaugos, socialinėje ir valdymo (angl. ESG) srityse. Ataskaita parengta pagal Pasaulinės atskaitingumo iniciatyvos (angl. Global Reporting Initiative, GRI) standartus ir taip pat atsižvelgta į naujai patvirtintus Europos tvarumo atskaitomybės standartus (ETAS). Tvarumo ataskaita yra dalis 2023 m. LTOU metinio pranešimo.

Bendrovės metinį pranešimą kartu su tvarumo ataskaita pirmiausia tvirtina valdyba, tuomet ji teikiama tvirtinti akcininkui. Metinį pranešimą nepriklausomas auditorius peržiūri. Ši ataskaita yra parengta konsultuojantis su išoriniais ekspertais, joje pateikiami geriausi ataskaitos paskelbimo prieinami duomenys.

Ataskaitoje pateikiama informacija atitinka Lietuvos Respublikos socialinės atsakomybės ataskaitai keliamus reikalavimus ir Europos Komisijos Nefinansinių ataskaitų teikimo gaires. Tvarumo ataskaitoje pristatome savo indėlį siekiant Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų (angl. Sustainable Development Goals) bei laikantis Pasaulio susitarimo (angl. Global Compact) principų.

Kontaktai pasiteiravimui dėl tvarumo ataskaitos turinio ir LTOU tvarumo veiklų:

Komunikacijos ir tvarumo projektų vadovė: Beatričė Skardžė, b.skardze@ltou.lt

15.1.1. Metų apžvalga

Įgyvendinti projektai*:

- Atlikta suinteresuotų šalių apklausa bei dvejojo reikšmingumo vertinimas;
- Parengtas detalus NET ZERO strategijos įgyvendinimo planas iki 2030 m.;

- Įgyvendintas darbuotojų edukacinis projektas „Žingsniu į priekį“;
  - Pastatyta pirmoji Baltijos šalyse automatizuota orlaivių nuledinimo skysčio nuotekų perdirbimo gamykla;
  - Įdiegtas papildomas vidinis korupcijos, priekabiavimo ir pan. veiklos pranešimų kanalas „Išsklaidykime debesis“;
  - Pasodinta daugiau nei 600 vnt. medžių darbuotojams gimtadienio proga;
  - Įkurta darbuotojus vienijanti tvarumo entuziastų grupė;
  - Atnaujintas automobilių parkas: 7 elektriniai, 4 hibridiniai lengvieji ir 8 hibridiniai visureigiai automobiliai;
  - Dalyvavome DUOday dienoje, skirtoje darbuotojų su negalia integracijai į darbo rinką;
  - Suorganizuotas renginys, skirtas žmonių su negalia poreikių išsiaiškinimui. Sudalyvavo atstovai iš daugiau nei 20 skirtingų organizacijų;
  - Atnaujintos triukšmo monitoringo stotys Kauno ir Palangos oro uostuose.
- *įgyvendinome ir daugiau projektų, apie juos plačiau rasite ataskaitoje.

Apdovanojimai:

- Konkurse „Už darnią plėtrą“ geriausiu Lietuvos „Ateities projektu“ pripažintas statomas Vilniaus oro uosto išvykimo terminalas;
- Didžiųjų įmonių kategorijoje laimėtas „Įvairovę skatinanti darbovietė 2023“ titulas, Nacionalinio atsakingo verslo apdovanojimai.

2023 metais didelį dėmesį skyrėme darbuotojų edukacijai apie tvarumą ir įgyvendinome du su tuo susijusius projektus:

1. Projektas „Žingsniu į priekį“.

Darbuotojų edukacijai apie tvarumą pasitelkėme pačių sugalvotą „Žingsniu į priekį“ projektą, kurio pagrindinė mintis buvo – kiekvieną mėnesį dedikuoti vis kitai tvarumo temai, o tikslas - darbuotojus iš arčiau supažindinti su LTOU tvarumo temomis ir vis labiau į jas įtraukti. Turėjome žiedinės ekonomikos, ŠESD emisijų mažinimo, įvairovės, darbuotojų sveikatos bei kitus teminius mėnesius.

Kiekvieną teminį mėnesį:

- Vykdavo „Pokalbis su arbata“ - kviesdavome kolegę ar kolegą plačiau papasakoti apie to mėnesio temą: bendrai supažindinti su pagrindiniais temos terminais, kas vyksta rinkoje, ką darome mes bei kokie bendrovės planai ir tikslai;
- Kviesdavome svečių, kuris galėtų įnešti įvairesnių temos kampų, pvz. ŠESD emisijų mažinimo mėnesį turėjome paskaitą apie eko-vairavimą;
- Skelbdavome edukacinį turinį darbuotojams skirtuose ekranuose, vidiniame intranete ar viešuose oro uostų ekranuose;
- Kitos priemonės.

Tai buvo interaktyvesnis ir patrauklesnis būdas darbuotojus supažindinti plačiau su bendrovės tvarumo temomis.

2. Tvarios gimtadienio dovanos.

2023 metais kiekvienam darbuotojui gimtadienio proga padovanojome po pasodintą medį ir tai patvirtinanti sertifikatą (sertifikatas buvo išsiųstas kiekvienam darbuotojui asmeniškai į elektroninio pašto dėžutę).

Drauge su [Pasodinkmedi.lt](https://www.pasodinkmedi.lt), [Nacionalinis neliečiamojo miško paramos fondas](https://www.nacionalinis-nelieciamojo-misko-paramos-fondas.lt) ir kitomis įmonėmis praeitų metų pavasarį pasodinome 14 000 pušų, eglių ir beržo sodinukų, kurie niekada nebus kertami ar kitaip naudojami komercijai. Daugiau nei 600 vnt. medžių buvo skirti būtent oro uostams.

Kolegoms bei kolegėms nurodėme [koordinates](#), kur galima rasti mišką su pasodintais medžiais.

Šis tvarių dovanų pasirinkimas sulaukė daug teigiamų darbuotojų reakcijų.

15.1.2. Tvarumo principai ir įsipareigojimai

Dirbami ties visomis trejomis ESG dalimis laikomės LTOU darnumo politikos, kurioje yra įtvirtinti ir paskelbti pagrindiniai mūsų tvarios ir atsakingos veiklos principai, kuriais ir vadovaujamės plėtodami tvarumo temas:

- Formuojant LTOU tvarumo kryptis bei tikslus vadovaujamės bendrovės vizija, misija, vertybėmis bei strateginiais tikslais. Tvarumo strategiją įgyvendiname trijose darnumo srityse, – aplinkosaugos, socialinėje bei ekonomikos, – ir siekiame tiesiogiai prisidėti prie Darnaus vystymosi tikslų (angl. Sustainable Development Goals) įgyvendinimo;
- Laikomės 10 Pasaulinio susitarimo (angl. Global Compact) principų žmogaus teisių, darbuotojų teisių, aplinkos apsaugos ir kovos su korupcija srityse;
- Prisidedame prie Europos Žaliojo kurso, Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo, bei Europos oro uostų „Net zero“ iniciatyvos iki 2050 m. sumažinti grynąjį išmetamų CO emisijų kiekį iki nulio. Esame įsipareigoję iki 2030 m. tapti neutralūs klimatui, vertinant emisijas į aplinką iš operacijų, kurias galime kontroliuoti (Scope 1 ir Scope 2);
- Siekdami, kad mūsų veikla taptų klimatui neutrali, vadovaujamės „Airport Council International“ programa CO emisijų vertinimui Airport Carbon Accreditation (toliau – ACA) ir siekiame pereiti visas pakopas iki aukščiausio lygmens „Neutrality“ – nulinės emisijos iš operacijų, kurias gali kontroliuoti oro uostas, pasitelkiant kompensavimo mechanizmą;
- Į dvejopo reikšmingumo vertinimą įtraukiame suinteresuotąsias šalis, atsižvelgiame į jų poreikius ir lūkesčius;
- Laikomės 2016 m. spalio 31 d. priimtose Oro uostų tvarumo deklaracijos, pasirašytose kartu su kitais tarptautiniais oro uostais: Čikagos, Dalaso, Romos, Amsterdamo Šipholio, Niujorko Džono F. Kenedžio (JFKIAT), Londono Hitrou, Londono Getviko ir kitais. Pagrindinis šios deklaracijos siekis – stiprinti tvarių ir atsparių oro uostų sistemą visame pasaulyje bendradarbiavimu, skaidrumu, inovacijomis ir įsitraukimu.
- [DARNUMO POLITIKA](#)
- [ORO UOSTŲ TVARUMO DEKLARACIJA](#)

15.1.3. Tvarumo valdymas

Bendrovės aplinkosaugos, socialinio ir ekonominio poveikio valdymą prižiūri valdyba. Valdyba svarsto ir tvirtina aukščiausio lygmens vadovų parengtą strateginio veiklos plano projektą, įskaitant su tvarumu susijusius tikslus, ir teikia išvadą Susisiekimo ministerijai. 2023 m. buvo kas ketvirtą valdybos posėdžiuose svarstyti LTOU tvarumo praktikų stiprinimo veiksmų planai ir jų įgyvendinimas.

Atsakomybė už tvarumą kasdienėje veikloje ir tvarumo ataskaitų rengimą yra paskirta komunikacijos skyriaus vadovui, o kiekvienos prioritetinės tvarumo temos koordinavimas priskirtas atsakingiems darbuotojams. Valdybai pristatomos pusmečio, metinio pranešimo ir tvarumo ataskaitos, einamieji tvarumo valdymo klausimai aptariami kas mėnesį vykstančių valdybos posėdžių metu. Bendrovės tvarumo ataskaita yra integruota į metinę ir veiklos ataskaitą, kurią pirmiausia tvirtina valdyba, o paskui – Susisiekimo ministerija.

Apie kritines su bendrovės tvarumu susijusias problemas valdyba gali būti informuojama reguliarių valdybos posėdžių metu bei neformalių kasavaitinių valdybos ir generalinio direktoriaus susitikimų metu. 2023 m. kritinių, itin didelį susirūpinimą keliančių problemų, bendrovėje nebuvo.

Plačiau apie LTOU valdymo struktūrą ir sudėtį rasite [Valdymas ir struktūra | Lietuvos oro uostai \(ltou.lt\)](#)

15.1.4. Dvejopas reikšmingumas

Lietuvos oro uostų tvarumo pagrindas – bendrovės strategija, kurią rasite čia, ir 2023 m. III ketvirtį atliktas dvejopo reikšmingumo vertinimas.

2023 metais vienas pagrindinių tvarumo tikslų buvo atnaujinti LTOU reikšmingumo žemėlapij (angl. materiality assessment, materiality matrix), kuris yra bendrovės tvarumo prioritetų pagrindas. Reikšmingumo žemėlapis buvo atnaujintas remiantis Europos tvarumo atskaitomybės standartais (ETAS).

Atsižvelgiant į ACI tvarumo strategijos oro uostams (ACI Sustainability strategy for airports) teikiamas rekomendacijas, panagrinėjus kitų oro uostų praktikas bei įžvalgas (Talino, Helsinkio, Rygos, Stokholmo, Kopenhagos oro uostų, kita), analizuojant įvairias tendencijas, kita, buvo išskirta 15 skirtingų Lietuvos oro uostams aktualių tvarumo temų, kurias pagal poveikį ir finansinį reikšmingumą vertino vidiniai bendrovės ekspertai bei išorės konsultantai.

Suinteresuotų šalių įtraukimas

LTOU yra išskyrę 5 suinteresuotas šalis (akcininkas, klientas, darbuotojas, visuomenė ir partneriai), tačiau 2023 m. atliekant dvejopo reikšmingumo vertinimo apklausą “klientas” ir “visuomenė” buvo apjungti į vieną suinteresuotą šalį. Suinteresuotoms šalims buvo pateikta 15 Lietuvos oro uostams reikšmingų tvarumo temų.

Kiekvieną iš jų suinteresuotos šalys turėjo įvertinti nuo 1 iki 10 balų pagal jų reikšmingumą LTOU veiklai. Iš viso į dvejopo reikšmingumo vertinimą įsitraukė 794 respondentai: 17 akcininkų, 45 partneriai, 85 darbuotojai, 647 visuomenės atstovai.

5 reikšmingiausios tvarumo temos suinteresuotoms šalims pagal apklausą (nuo reikšmingiausios iki mažiau reikšmingos):

1. Skrydžių sauga ir aviacinis saugumas.
2. Atsakingas valdymas.
3. Keleivių patirtis.
4. Darbuotojų gerovė.
5. Tvarus transportas.

17 GRAFIKAS. Dvejopo reikšmingumo vertinimas

REIKŠMINGUMO VERTINIMAS

Atnaujintas LTOU reikšmingumo vertinimas suformuotas trimis strateginėmis darnumo sritimis – aplinkosauga, socialinė ir valdysenos, kurias sudaro penkiolika tarpusavyje glaudžiai susijusių darnumo kryptų. Strateginės tvarumo kryptys – tai ilgo laikotarpio prioritetai, kurie padeda bendrovei darniai siekti savo veiklos strategijos tikslų ir našumo rodiklių.

LTOU tvarumo prioritetinės temos: skrydžių sauga ir aviacijos saugumas, dirbančiųjų oro uoste sauga, poveikis klimato kaitai ir prisitaikymas, darbuotojų gerovė, atsakingas valdymas.

Svarbu pabrėžti, kad visos tvarumo kryptys reikšmingos, t. y. mažesnio reikšmingumo suteikimas poveikio ar finansinėje ašyje nereiškia, kad LTOU nedės pastangų šios kategorijos kryptims išpildyti.

15.1.5. Tvarumo tikslai ir kryptys

Atlikę analizę nustatėme 15 pagrindinių, bendrovės veikloje reikšmingiausių aplinkosaugos, socialinio ir ekonominio tvarumo temų. Visų reikšmingų tvarumo temų valdymo principai yra aprašyti pagal GRI reikalavimus šioje ataskaitoje, pagal temas išdėstytuose skyriuose.

Nustatę pagrindines mūsų veiklos poveikio sritis, išanalizavome ir atrinkome tuos Darnaus vystymosi tikslus (angl. Sustainable Development Goals), prie kurių kiekvienoje srityje galime prisidėti labiausiai. Darnaus vystymosi tikslai yra universalus siekių rinkinys, nurodantis visuotinio ekonominio, socialinio ir aplinkosaugos vystymosi kryptį iki 2030 m.

Mūsų tvarumo kryptys, tikslai ir politikos, kurių laikomės, [skelbiamos viešai](#).

29 LENTELĖ. Tvarumo kryptys ir tikslai

Tema	Apibūdinimas	Kryptis arba tikslas	Plačiau rasite
APLINKOSAUGOS SRITIS			
Poveikis klimato kaitai ir prisitaikymas	Dėl oro uostų veiklos kylančių emisijų mažinimas, energetinis efektyvumas ir prisitaikymas prie dėl klimato kaitos kylančių rizikų.	Įgyvendinti NET ZERO	15.3.1. skyrius
Vandens tvarkymas	Nuotekų, skatinančių dirvožemio užterštumą, tvarkymas ir vandens suvartojimo mažinimas.	Per 2024 m. užbaigti pradėtas KUN Taršos leidimo atnaujinimo ir derinimo su atsakingomis institucijomis procedūras. Per 2024 m. įgyvendinti propilenglikolio mišinio, kaip cheminės medžiagos, sertifikavimo procedūras, reikalingas tiekimui į rinką.	15.3.2. skyrius
Atliekų tvarkymas	Žiedinės ekonomikos skatinimas, konfiskuotų daiktų pernaudojimas ir verslo partnerių skatinimas mažinti atliekų kiekį.	Per 2024 m. atlikti VNO partnerių/nuomininkų atliekų susidarymo apklausą. Išanalizuoti atliekų susidarymo srautus ir atliekų kiekius.	15.3.3. skyrius
Tvarus transportas	Plėsti aplinkai draugiško transporto parką plečiant infrastruktūrą.	Įgyvendinti NET ZERO	15.3.1. skyrius
Biologinė įvairovė ir teritorijos planavimas	Susidūrimų su laukiniais gyvūnais bei paukščiais mažinimas ir neigiamo poveikio bioįvairovei mažinimas.	Per 2024 m. išdiskutuoti ir apsibrėžti, kokių tikslų galime siekti šioje temoje.	15.3.4. skyrius

Oro kokybė	Oro taršos mažinimas siekiant apskaičiuoti ir limituoti kenksmingų į aplinką išmetamų teršalų (NOx, PM10 ir PM2.5) kieki.	2024. M. atlikti dvi aplinkos oro taršos aerodrome matavimų sesijas VNO ir sudaryti naują sutartį dėl oro taršos matavimų, įtraukiant ir KUN bei PLQ.	15.3.5. skyrius
SOCIALINĖ SRITIS			
Skrydžių sauga ir aviacijos saugumas	Oro uostų ir jų teritorijos saugumas žmonėms ir aplinkai.	Nuolat augantis saugumo lygis: 2024 m. ALOSec ne mažesnis 83,95% nei ir ALoSP ne mažesnis nei 88,17%.	15.4.1. skyrius
Dirbančiųjų oro uoste sauga	Saugios darbo sąlygos visiems, dirbantiems oro uostų teritorijoje.	Nulis darbuotojų nelaimingų atsitikimų darbe.	15.4.2. skyrius
Darbuotojų gerovė	Oro uostų darbuotojų įsitraukimas, profesinės raidos galimybės ir emocinė bei fizinė sveikata.	Siekti, kad 2024 m. darbuotojų įsitraukimas būtų nemažesnis nei 67%	15.4.3. skyrius
Klientų patirtis	Užtikrinti visų keleivių poreikius: pritaikyti infrastruktūrą ir procesus, kad visi keleiviai oro uostuose jaustųsi patogiai (komfortas, inovacijos, skaitmenizacija, pasiekiamumas, kita).	Siekti, kad lojalių klientų oro uostams kiekis didėtų. 2024 m. tikslas – 62% Įgyvendinti keleivių patirties gerinimo strategiją 2030 m.	15.4.4. skyrius
Asmens duomenų apsauga	Klientų, verslo partnerių ir institucijų duomenų saugumas su oro uostų veikla susijusiose operacijose.	Visi darbuotojai išklaušę BDAR mokymus.	15.4.1. skyrius
Triukšmo valdymas	Triukšmo valdymas siekiant mažinti neigiamą poveikį aplinkinių gyventojų sveikatai ir gerovei.	Nustatyti ir visuose LTOU oro uostuose įregistruoti aerodromų triukšmo apsaugos zonas (TAZ) bei pradėti kompensavimo procesą už triukšmą izoliuojančių priemonių įsirengimą. VNO triukšmo valdymo plano atnaujinimas ir tvirtinimas. KUN išvykimo maršrutų peržiūra ir galimų pakeitimų analizė.	15.4.5. skyrius
Įvairovė, lygybė ir įtrauktis	Aplinkos kūrimas, kurioje visos suinteresuotos šalys galėtų jaustis 100 proc. savimi: pagarba žmonių įvairovei, lygybė ir nediskriminuojančio požiūrio puoselėjimas.	Siekti, kad 2024 m. darbuotojų įvairovės ir įtraukties apklausoje bendras įvertinimas būtų nemažesnis nei 6.7%	15.4.6. skyrius
VALDYSENOS SRITIS			
Atsakingas valdymas	Įstatymų atitiktis, skaidrumas, korupcijos prevencija, aukšti etikos ir valdymo standartai.	Atitikti gerosios valdysenos praktikas: siekti ESG dalies įvertinimo A+. Atlikti rizikų vertinimą kiekvienai iš tvarumo kryptių. Pasiruošti Europos tvarumo atskaitomybės standartui (ETAS).	15.5.1. skyrius
Tiekimo grandinė	Visapusiškai tvarios veiklos užtikrinimas tiekimo grandinėje.	Nuo 2023 m. vadovaudamiesi Įstatymu ir aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-401 patvirtintu tvarkos aprašu užtikrinti, kad visi (100 proc.) mūsų pirkimai būtų žalieji.	15.5.2. skyrius

15.1.6. Tvarumo rizikos ir jų valdymas

Žemiau lentelėje pateiktos bendrovės tvarumo rizikos ir jų valdymas. 2024 metams turime nusimatę tikslą – iš naujo išanalizuoti/peržiūrėti visų tvarumo krypčių rizikas ir atnaujinti jų valdymo priemones.

30 LENTELĖ. Tvarumo rizikos ir jų valdymas bendrovėje

Rizika	Rizikos valdymas
Aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai	Nuolat stebime atitiktis aplinkosaugos reikalavimams rodiklius ir pagal poreikį taikome korekcines (prevencines) priemones Skiriame pakankamai išteklių aplinkosaugos reikalavimų įgyvendinimui
Didėjanti aplinkosaugos temos svarba visuomenėje	LTOU Aplinkosaugos strategijoje numatėme siekti daugiau, nei atitiktis minimaliems teisės aktų reikalavimams Skleidžiame aplinkosaugos idėjas organizacijoje, remiantis gerosios praktikos kituose oro uostuose pavyzdžiais Susitariame dėl Aplinkosaugos strategijos ir veiksmų planų terminų
Riboti finansiniai ištekliai, skirti aplinkosaugos projektams	Apsvarstome ir įvertiname galimybes pasinaudoti ES fondų parama aplinkosauginėms priemonėms diegti Aplinkosauginius sprendimus integruojame į vykdomus plėtros projektus Siūlydami projektus sudarome galimos finansinės ir nefinansinės vertės prognozes
Riboti žmogiškieji ištekliai aplinkosaugos projektams ir / arba darbuotojų kaita	Įvertiname numatytos veiklos apimtį ir veiklų įgyvendinimui reikalingus žmogiškuosius išteklius Skatiname visų organizacijos darbuotojų įsitraukimą į aplinkosaugos strategijos įgyvendinimą Virtualioje erdvėje saugome atsakingiems LTOU filialų darbuotojams prieinamą aplinkosauginę informaciją ir aktualių dokumentų kopijas
Diskriminacijos incidentai dėl rasės, lyties, religijos, amžiaus ir pan.	Bendrovėje inicijuojame vidines iniciatyvas įvairovės ir įtraukties skatinimui Kuriame ir plėtojame ambasadorystės programą
Incidentai dėl korupcijos ar interesų konflikto	Vykdomė korupcijos atpažinimo edukacinę programą Atliekame darbuotojų korupcijos suvokimo ir tolerancijos apklausas
Aplinkinių bendruomenių nepasitenkinimas dėl lėktuvų keliamo triukšmo	Atliekame triukšmo monitoringą Vykdomė edukaciją ir komunikaciją bendruomenėms dėl orlaivių tūpimo trajektorijos Aktyviau komunikuojame apie taikomas aplinkosaugines priemones
Taikomų triukšmo mažinimo priemonių nesilaikymas (variklių testavimas, išskridimų maršrutai ir t.t.)	Vykdomė taikomų triukšmo ir/arba jo poveikį mažinančių priemonių orlaiviui kylant monitoringą Stebime orlaivių maršrutus ir operacijas, fiksuojame pažeidimus Atliekame orlaivių keliamo triukšmo stebėseną, rengiame metinės triukšmo stebėsenos ataskaitas Kasmet analizuojame triukšmo žemėlapius, nustatome viršnorminių triukšmo zonų dydžius ir taikome korekcinius veiksmus Triukšmo valdymo srityje bendradarbiaujame su VĮ „Oro navigacija“ Dalyvaujame Vilniaus miesto teritorijų planavimo procedūrose

15.1.7. Suinteresuotų šalių įtraukimas

Suinteresuotųjų šalių įtraukimas, gerų santykių su jomis puoselėjimas yra mūsų veiklos strategijos pagrindas. Pagrindinės LTOU suinteresuotosios šalys yra klientai, akcininkas, partneriai, kolegos, visuomenė. Sėkmingam mūsų strategijos įgyvendinimui mums itin svarbu laikytis įsipareigojimų šių šalių atžvilgiu, atliepti jų poreikius ir lūkesčius. Bendrovės strategija ir tvarumo kryptys, o kartu ir šios ataskaitos turinys, yra sudaryta atsižvelgiant

į pagrindines suinteresuotosioms šalims rūpimas temas. Platesnė informacija apie suinteresuotųjų šalių įtraukimą yra skelbiama [mūsų interneto svetainėje](#).

31 LENTELĖ. Suinteresuotos šalys ir jų įsitraukimas

Suinteresuotos šalys	Iniciatyva / priemonė	Dažnumas	Prioritetinės tvarumo temos*
Akcininkas	Susitikimai	Reguliarūs	1. Saugumas ir sauga 2. Keleivių patirtis 3. Tvarus transportas 4. Atsakingas valdymas 5. Energetika
	Informaciniai laiškai	Kas savaitę	
	Ataskaitos	Pagal poreikį	
	Kita	Pagal poreikį	
Partneriai	Naujienlaiškiai	Kartą per mėn.	1. Saugumas ir sauga 2. Atsakingas valdymas 3. Darbuotojų gerovė 4. Triukšmas 5. Bendri projektai tvarumui
	Renginiai	Periodiškai	
	Informaciniai laiškai	Kas savaitę	
	Konferencijos ar maršrutų plėtros forumai	Pagal poreikį	
	Oro uosto naudotojų komitetas	Pagal poreikį	
	Kita	Pagal poreikį	
Darbuotojai	Naujienlaiškiai	Kartą per mėn.	1. Darbuotojų gerovė 2. Saugumas ir sauga 3. Keleivių patirtis 4. Atsakingas valdymas 5. Energetika
	Kas-ketvirtiniai susitikimai	Kartą į ketvirtį	
	Vidinis intranetas	Pagal poreikį	
	Vidiniai renginiai	Pagal poreikį	
	Mokymai	Pagal poreikį	
	Bendras el. paštas	Pagal poreikį	
	Žodynėlis	Pagal poreikį	
	Darbuotojams skirti ekranai	Pagal poreikį	
	Skelbimų lentos	Pagal poreikį	
	Darbuotojų taryba	Pagal poreikį	
	Pranešimų kanalai	Pagal poreikį	
	Kita	Pagal poreikį	
	Klientai ir visuomenė	Tinklalapis	
Žiniasklaida		Pagal poreikį	
Socialiniai tinklai		Kasdien	
LinkedIn ambasadoriai		Pagal poreikį	
Renginiai		Pagal poreikį	
Naujienlaiškiai		Kartą per mėn.	
Skambučių centras		Pagal poreikį	
Pranešimų kanalai		Pagal poreikį	
Ekranai		Pagal poreikį	
Garsiniai pranešimai		Pagal poreikį	
Informaciniai stendai		Pagal poreikį	
Marketinginės kampanijos		Pagal poreikį	
Kita		Pagal poreikį	

*Pastaba. Prioritetinės tvarumo temos iš Suinteresuotų šalių apklausos, kurią atlikome atliekant dvejojo reikšmingumo vertinimą.

Suinteresuotų šalių lūkesčiai susiję ne tik su tvarumu plačiau aprašomi [mūsų interneto svetainėje](#).

15.1.8. Asociacijos ir organizacijos

LTOU tvarumo tikslų siekiame padedami įvairių partnerių, organizacijų, su kuriais dalinamės gerąja praktika. Bendraujame su šiomis asociacijomis ir organizacijomis:

32 LENTELĖ. Asociacijos ir organizacijos

	<p>Nevyriausybinių organizacijų, vienijančių privataus, viešojo ir nevyriausybinių sektorių organizacijas, siekiančių kurti atvirą ir įtraukią darbo aplinką bei stiprinti savo socialinę atsakomybę. Su šia organizacija atliekame įvairovės ir įtraukties apklausą, dalijamės gerosiomis praktikomis.</p>
	<p>Asociacija, jungianti įmones ir organizacijas, siekiančias diegti ir vadovautis darnaus vystymosi principais. Su LAVA konsultuojamės ir dalijamės gerosiomis praktikomis.</p>
	<p>Organizacija, padedanti oro uostams siekti tvarumo tikslų pagal „Airport Carbon Accreditation“ (sutrumpintai ACA) programą. Tai tarptautinė oro uostų taryba, vykdanči keivių pasitenkinimo tyrimą ir dalijimosi gerosiomis patirtimis programą, kurioje nuo 2016 m. dalyvauja Vilniaus oro uostas.</p>
	<p>Labdaros ir paramos fondas, renkantis paramą maistu ir dalinantis ją nepasiturinčiais žmonėmis besirūpinančioms organizacijoms. Vilniaus oro uoste dėl aviacinio saugumo standartų rankinio bagažo turiniui keliautojų paliekami daiktai yra ne išmetami, o per „Maisto banką“ atrenkami ir perduodami nepasiturintiems žmonėms</p>
	<p>Nepriklausoma valstybės institucija, kurios vienas iš tikslų – užtikrinti, kad būtų laikomasi moterų ir vyrų lygių galimybių bei Lygių galimybių įstatymuose įtvirtinto asmenų diskriminacijos draudimo. Su taryba konsultuojamės ir dalijamės gerosiomis praktikomis.</p>
	<p>Lietuvos personalo profesionalus vienijanti visuomeninė organizacija, kuri siekia kelti personalo valdymo lygį ir efektyvumą Lietuvoje. Su asociacija konsultuojamės ir dalijamės gerosiomis praktikomis.</p>
	<p>Organizacija, kurianti ir taikanti socialines inovacijas, padedančias daugialypėje visuomenėje integruotis žmonėms iš įvairių pažeidžiamų socialinių grupių. Su šiuo institutu esame pasirašę neatlygintino bendradarbiavimo sutartį dėl automobilių stovėjimo prie terminalų, teikiant paslaugas keleiviams su negalia.</p>

	Socialinė įdarbinimo agentūra, su kuria konsultuojamės dėl žmonių su specialiais poreikiais įdarbinimo bei integracijos.
	Unikali paslauga, kuri padeda užtikrinti negalią turinčių žmonių kelionių organizavimą į ekonominio ir socialinio užimtumo vietas. Su „Socialiniu taksi“ esame pasirašę neatlygintino bendradarbiavimo sutartį dėl automobilių stovėjimo prie terminalų, teikiant paslaugas keleiviams su negalia.
	Labdaros organizacija, su kuria esame pasirašę neatlygintino bendradarbiavimo sutartį dėl automobilių stovėjimo prie terminalų, teikiant paslaugas keleiviams su negalia.
	Ne pelno siekianti įstaiga, kurios pagrindinis tikslas – vykdyti užstato sistemos administratoriaus funkcijas, kaip numatyta Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme. Įstaiga administruoja užstatą už vienkartinės pakuotes, teikiant VIP terminalo bei Verslo klubo keleivių maitinimo paslaugas.
	Organizacija, teikianti socialinę pagalbą, kuriai perduodame keleivių paliktus ir per 6 mėn. neatsiimtus, bet dar tinkamus naudoti daiktus

15.2. Taksonomija

Atitiktis ES Taksonomijos reglamentui apžvalga

Europos Sąjungos (ES) Taksonomijos reglamentas (ES) 2020/852 ir pagal jį priimti deleguotieji aktai (toliau – Taksonomija) yra aplinkosaugos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos klasifikavimo sistema, kurios tikslas – nukreipti privačias investicijas į aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą, padedančią siekti Europos žaliojo kurso tapti pirmuoju klimatui neutraliu žemynu. Taksonomijoje yra apibrėžti moksliniais įrodymais pagrįsti kriterijai veiklos tvarumui vertinti, nustatytos įmonių ataskaitų teikimo prievolės.

ES Taksonomijoje apibrėžti kriterijai veiklai, prisidedančiai prie šių tikslų:

- Klimato kaitos švelninimas.
- Prisitaikymas prie klimato kaitos.
- Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga.
- Perėjimas prie žiedinės ekonomikos.
- Taršos prevencija ir kontrolė.
- Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas.

Taksonominė ekonominė veikla (angl. *taxonomy-eligible*) yra apibrėžiama kaip veikla, galinti prisidėti prie vieno ar kelių ES aplinkosaugos tikslų, aprašyta Taksonomijos reglamento deleguotuosiuose aktuose – t. y. yra įtraukta į Taksonomiją. Svarbu pabrėžti, ES Taksonomija šiai dienai nėra išsamus tvarios ekonominės veiklos ir su ja susijusių kriterijų sąrašas, nes daug veiklos rūšių, įskaitant oro uostų veiklas, kol kas nėra apibrėžtos Taksonomijoje.

Kriterijus atitinkančia (angl. *taxonomy-aligned*) yra apibrėžiama taksonominė veikla, kuri atitinka Taksonomijos techninės analizės kriterijus, t.y. svariai prisideda prie bent vieno iš šešių aplinkosaugos tikslų ir nedaro reikšmingos žalos likusiems penkiems.

Šioje apžvalgoje teikiame geriausią ataskaitos teikimo metu pasiekiamą informaciją apie vykdomas taksonomines veiklas ir jų atitiktį Taksonomijos kriterijams pagal pagrindinius rodiklius: pajamas, kapitalo išlaidas (Capex) ir veiklos sąnaudas (Opex) (33-36 lentelės).

Pažymime, kad kai kurios Taksonomijos ir pagal ją priimtų deleguotųjų aktų formuluotės ir terminai vis dar yra interpretuojami skirtingai ir nėra oficialiai išaiškinti. Taip pat numatome, kad laikui bėgant reglamentas taps išsamesnis tvarios veiklos ir kriterijų požiūriu. Ateityje, atsižvelgiant į galimus naujus oficialius ES Taksonomijos išaiškinimus, mūsų nustatyta taksonominė veikla ir rodiklių apskaičiavimo metodika gali pasikeisti.

Taksonominės veiklos nustatymas ir rodiklių apskaičiavimas

Atlikę veiklos analizę nustatėme, kad LTOU vykdo taksonominę veiklą, galinčią prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos bei perėjimo prie žiedinės ekonomikos tikslų. Veiklą, galinčią prisidėti prie kitų trijų aplinkosaugos tikslų, bendrovė nevykdo.

Pajamos

Dalis bendrovės 2023 m. gautų pajamų atitinka šias Taksonomijoje apibrėžtas veiklas:

- Nekilnojamojo turto patalpų nuomos pajamos – Pastatų įsigijimas ir nuosavybė
- Aerodromų kilimo ir tūpimo takų, riedėjimo takų ir peronų priežiūros pajamos (priskiriant orlaivių tūpimo ir stovėjimo rinkliavas) – Kelių ir greitkelių priežiūra
- Antžeminių paslaugų pajamos (priskiriant keleivių bagažo priėmimo/išdavimo pajamas) – Oro transporto antžeminių paslaugų teikimas
- Elektros energijos iš stacionarių šaltinių tiekimo orlaiviams pajamos – Nedidelį anglies dioksido kiekį išskirianti oro uostų infrastruktūra

Taksonominės veiklos pajamų dalis apskaičiuota pajamas iš paslaugų, susijusių su taksonomine veikla, padalijus iš visų bendrovės pajamų.

CAPEX

Dalis bendrovės ilgalaikio turto papildymo per 2023 m. atitinka šias Taksonomijoje apibrėžtas veiklas:

- Nekilnojamojo turto (pastatų) pagerinimo investicijos – Pastatų įsigijimas ir nuosavybė
- Nauji pastatai – Naujų pastatų statyba
- Bagažo sistemos modernizavimas – Oro transporto antžeminių paslaugų teikimas
- Saulės jėgainės įrengimas – Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas
- Aerodromo priežiūros įranga – Kelių ir greitkelių priežiūra

Taksonominės veiklos kapitalo išlaidos apskaičiuotos investicijas, susijusias su Taksonomijoje apibrėžta veikla, padalijus iš visų kapitalo išlaidų.

OPEX

Dalis bendrovės veiklos sąnaudų pagal Taksonomiją per 2023 m. atitinka šias Taksonomijoje apibrėžtas veiklas:

- Pastatų remontas – Pastatų įsigijimas ir nuosavybė;
- Aerodromo priežiūra – Kelių ir greitkelių priežiūra;
- Bagažo sistemos remontas ir priežiūra – Oro transporto antžeminių paslaugų teikimas.

ES Taksonomijoje pateiktas veiklos išlaidų apibrėžimas yra gerokai siauresnis už įprastai finansinėje apskaitoje taikomą apibrėžimą. Pagal Taksonomijos apibrėžimą, į OpEx vardiklį įtraukėme tik turto priežiūros ir išlaikymo išlaidas.

Veiklos vertinimas pagal Taksonomiją

Veiklos vertinimas pagal techninės analizės kriterijus parodė, kad šiuo metu bendrovės vykdomos veiklos tik iš dalies atitinka Taksonomijos kriterijus, todėl bendrai yra vertinamos kaip neatitinkančios. Siekiame prisidėti prie Europos Žaliojo kurso, todėl ateityje numatome atsižvelgti į Taksonomijos reglamentą planuodami investicijas, kad kuo didesnė mūsų veiklos dalis būtų priskirta kriterijus atitinkančiai veiklai.

Techninės analizės kriterijai veiklai, kuri gali prisidėti prie perėjimo prie žiedinės ekonomikos tikslo, buvo paskelbti tik 2023 m. pabaigoje, todėl už 2023 m. atitikties techninės analizės kriterijams vertinimas yra neprivalomas.

Bendrovės mastu klimato rizikų ir veiklos pažeidžiamumo vertinimas nėra atliktas. Todėl šioje ataskaitoje bendrai teikiame įvertinimą, kad Bendrovės veikla neatitinka prisitaikymui prie klimato kaitos keliamo kriterijaus, ir veiklos atitikties kitiems reikšmingos žalos nedarymo kriterijams nevertiname.

Būtiniausios apsaugos priemonės

Pagal Taksonomiją, ekonominė veikla gali būti laikoma tvaria aplinkos atžvilgiu, tik jeigu ji yra vykdoma laikantis būtinausių apsaugos priemonių, kaip tai apibrėžia EBPO rekomendacijos daugiašalėms įmonėms ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniai principai, įskaitant Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) Deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe, aštuonias TDO pagrindines konvencijas ir Tarptautinę žmogaus teisių chartiją. Bendrovė yra įdiegusi šias priemones, todėl būtinausių apsaugos priemonių sąlygą atitinka.

33 LENTELĖ. Nustatyta taksonominė veikla pagal pajamas, CAPEX, OPEX ir techninės analizės kriterijai.

Veikla	LTOU Taksonomijos rodiklis 2023 m.	Techninės analizės kriterijai – punkto numeris deleguotajame reglamente (ES) 2021/2139
Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	Pajamos, CAPEX, OPEX	(ES) 2021/2139 I priedo 7.7. punktas (ES) 2021/2139 II priedo 7.7. punktas
Nedidelį anglies dioksido kiekį išskirianti oro uostų infrastruktūra	Pajamos	(ES) 2021/2139 I priedo 6.17. punktas
Oro transporto antžeminių paslaugų teikimas	Pajamos, CAPEX, OPEX	(ES) 2021/2139 I priedo 6.20. punktas
Kelių ir greitkelių priežiūra	Pajamos, CAPEX, OPEX	(ES) 2023/2486 II priedo 3.4. punktas
Naujų pastatų statyba	CAPEX	(ES) 2021/2139 I priedo 7.1. punktas (ES) 2021/2139 II priedo 7.1. punktas (ES) 2023/2486 II priedo 3.1. punktas
Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	CAPEX	(ES) 2021/2139 I priedo 7.6. punktas (ES) 2021/2139 II priedo 7.6. punktas

34 LENTELĖ. 2023 metų pajamos pagal Taksonomiją

				Svaraus prisidėjimo kriterijai	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai										
Ekonominė veikla	NACE kodas (-ai)	Absoliučios pajamos 2023 m.	Pajamų procentinė dalis 2023 m.	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vandens ir jūrų išteklių	Žiedinė ekonomika	Tarša	Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Būtiniausios apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančių pajamų procentinė dalis, 2023 m.	Kategorija (sąlygas sudaranti veikla)	Kategorija (perėjimo veikla)
		Tūkst. Eur	%	%	%	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	%	E	T
A. Taksonominė veikla:															
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti)															
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios) pajamos (A.1)		0	0 %										0 %		
A.2. Taksonominė, tačiau aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijus neatitinkanti taksonominė veikla)															
Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	L68	4 131	6,9 %												
Nedidelį anglies dioksido kiekį išskirianti oro uostų infrastruktūra	F41, F42	680	1,1 %												
Oro transporto antžeminių paslaugų teikimas	H52	294	0,5 %												
Kelių ir greitkelių priežiūra	F42	13 624	22,7 %												
Taksonominės, tačiau aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijus		18 947	31,6 %												

neatitinkančios taksonominės veiklos pajamos (A.2)				
VISO: A.1 + A.2		18 947	31,6 %	
B. Netaksonominė veikla				
Netaksonominės veiklos pajamos (B)		41 098	68,4 %	
VISO: A + B		60 045	100 %	

35 LENTELE. 2023 metų kapitalo išlaidos (Capex) pagal Taksonomiją

Ekonominė veikla	NACE kodas (-ai)	Absoliučios kapitalo išlaidos 2023 m.	Kapitalo išlaidų procentinė dalis 2023 m.	Svaraus prisidėjimo kriterijai		Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai						Būtiniausias apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančių kapitalo išlaidų procentinė dalis, 2023 m.	Kategorija (sąlygas sudaranti veikla)	Kategorija (perėjimo veikla)	
				Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vandens ir jūrų išteklių	Žiedinė ekonomika	Tarša	Biologinė įvairovė ir ekosistemos					Taip/ Ne
A. Taksonominė veikla:																
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti)																
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios) kapitalo išlaidos (A.1)		0	0 %										0 %			
A.2. Taksonominė, tačiau aplinkos atžvilgiu netviri veikla (kriterijus neatitinkanti taksonominė veikla)																
Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	L68	820	2,6 %													
Naujų pastatų statyba	F41	21 709	68,2 %													
Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų	F42, F43,	25	0,1 %													

įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28			
Oro transporto antžeminių paslaugų teikimas	H52	3 827	12,0 %	
Kelių ir greitkelių priežiūra	F42	361	1,1 %	
Taksonominės, tačiau aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijus neatitinkančios taksonominės veiklos) kapitalo išlaidos (A.2)		26 742	84,1 %	
VISO: A.1 + A.2		26 742	84,1 %	
B. Netaksonominė veikla				
Netaksonominės veiklos kapitalo išlaidos (B)		4 251	13,4 %	
VISO: A + B		31 813	100 %	

36 LENTELĖ. 2023 metų veiklos sąnaudos (Opex) pagal Taksonomiją

Ekonominė veikla	NACE kodas (-ai)	Absoliučios veiklos sąnaudos 2023 m.	Veiklos sąnaudų procentinė dalis 2023 m.	Svaraus prisidėjimo kriterijai		Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai						Būtiniausiasios apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančių veiklos sąnaudų procentinė dalis, 2023 m.	Kategorija (sąlygas sudaranti veikla)	Kategorija (perėjimo veikla)
				Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vandens ir jūrų išteklių	Žiedinė ekonomika	Tarša	Biologinė įvairovė ir ekosistemos				
		Tūkst. Eur	%	%	%	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	Taip/ Ne	%	E	T
A. Taksonominė veikla:															
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti)															

Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios) veiklos sąnaudos (A.1)		0	0 %		0 %	
A.2. Taksonominė, tačiau aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijus neatitinkanti taksonominė veikla)						
Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	L68	401	1,1 %			
Oro transporto antžeminių paslaugų teikimas	H52	191	0,5 %			
Kelių ir greitkelių priežiūra	F42	2 370	6,7 %			
Taksonominės, tačiau aplinkos atžvilgiu netvarios (kriterijus neatitinkančios) veiklos sąnaudos (A.2)		2 962	8,4 %			
VISO: A.1 + A.2		2 962	8,4 %			
B. Netaksonominė veikla						
Netaksonominės veiklos sąnaudos (B)		32 150	91,6 %			
VISO: A + B		35 112	100 %			

15.3. Aplinkosaugos sritis

Lietuvos oro uostai yra strateginės reikšmės objektas, todėl savo veikloje laikomės griežtų aplinkosaugos reikalavimų, numatytų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės akty, bei tarptautinių mūsų industrijai taikomų standartų. Vystydami savo veiklą, siekiame nustatyti ir valdyti bendrovės poveikį aplinkai, kurti atsakingą bendrovės kultūrą ir strategiškai siekti NET ZERO tikslų.

Pagrindinis mūsų dokumentas poveikio aplinkai valdymui yra vidinė Aplinkosaugos strategija 2018–2028 m., kuri yra orientuota į pasauliniu lygiu pripažintą Tarptautinės oro uostų tarybos (ACI) Tvarumo strategiją (angl. ACI Sustainability strategy). Mūsų Aplinkosaugos strategija padengia 5 veiklas iš ACI Tvarumo strategijoje deklaruojamo „subalansuoto veiklos modelio“ aplinkosaugos (klimato kaita, išteklių, vanduo, transportas ir bioįvairovė) poveikio krypčių. Nuo 2019 m. sekame ir tvarumo ataskaitose skelbiame informaciją apie aplinkosaugos rodiklius, atitinkančius ACI Tvarumo strategijos rodiklius. Aplinkosauga yra labai plati sritis, apimanti daugelį oro uostų veiklos aspektų, todėl Lietuvos oro uostuose yra stebima gana daug rodiklių. Pagrindiniai jų pateikti lentelėje, o toliau šiame skyriuje pateikiami GRI standartų rodikliai.

37 LENTELĖ. Aplinkosaugos rodikliai

LTOU aplinkosaugos KPI (atitinkantys ACI Tvarumo strategijos KPI)	VNO				KUN				PLQ			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
KLIMATO KAITA												
CO emisija (Scope 1 ir Scope 2), t	1061	3586	2101	1538	457	1988	1554	1064	111	516	418	310
CO emisija (Scope 1 ir Scope 2) keleiviui, kg CO ₂ /keleivį	0,81	1,89	0,5	0,35	1,24	4,1	1,34	0,82	0,9	6	1,5	1
Žaliosios elektros energijos % bendrame suvartojime	66	100	100	100	66	100	100	100	66	100	100	100
IŠTEKLIAI (ATLIEKOS)												
Atliekų susidarymas, kg/keleiviui	1,79	0,12	0,072	0,048	4,38	0,58	0,26	0,249	1,24	0,42	0,154	0,113
Antrą kartą panaudojamų / perdirbamų atliekų kiekis bendrame sraute, %	19,6	20,3	21,1	32,68	9,6	3,82	7,67	10,91	14,5	6,33	20,2	24,59
VANDUO												
Vandens sunaudojimas, m ³ /keleiviui	0,121	0,019	0,017	0,011	0,077	0,019	0,010	0,012	0,03	0,019	0,009	0,007

15.3.1. Poveikis klimato kaitai ir prisitaikymas (ir tvarus transportas)

Emisijų mažinimas

Savo tikslus siejame su 2015 m. Paryžiaus susitarimu ir 2019 m. Europos žaliuoju kursu (angl. European Green Deal), o 2021 m. prisijungėme prie Europos oro uostų iniciatyvos NET ZERO, kuria jau 324 Europos oro uostai įsipareigojo vėliausiai iki 2050 metų pasiekti nulį ŠESD emisijų į aplinką (vertinant emisijas į aplinką iš operacijų, kurias gali kontroliuoti).

Kodėl mums tai svarbu

Didėjanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD; CO₂) koncentracija atmosferoje ir jų sukelta klimato kaita yra viena pagrindinių pasaulinių šio amžiaus problemų. Nors pasauliniu mastu aviacijos sektoriaus ŠESD išmetimai sudaro tik 2 proc. visų ŠESD išmetimų, o Europos mastu – tik apie 4 proc. (oro uostų – dar mažiau), jei nieko nebus daroma, numatoma sparti sektoriaus plėtra gali nulemti dešimteriopą ŠESD emisijų augimą. Remiantis kai kuriomis įžvalgomis, prieš pradėdamas mažėti, aviacijos išmetamas CO₂ kiekis gali padidėti dar

penktadaliu. Be to, aviacija yra vienas sunkiausiai dekarbonizuojamų sektorių – kai kurių sprendimų įgyvendinimui gali prireikti dešimtmečių (pvz. vandeniliu ar elektra varomi tolumųjų skrydžių lėktuvai), todėl būtina pradėti kuo anksčiau.

Aviacijos industrija susidaro iš kelių tarpusavyje glaudžiai susijusių dalyvių: oro uostų, avialinijų, oro navigacijos paslaugų teikėjų, antžeminio aptarnavimo organizacijų. Visiems sektoriaus dalyviams būtina dėti koordinuotas ir bendras pastangas, siekiant atitikti aukščiausius poveikio klimatui reikalavimus, išvengti įvairių veiklos apribojimo grėsmių ir pateisinti visuomenės lūkesčius. Oro uostai aviacijos sektoriuje yra jungianti grandis, nuo kurių veiklos, iniciatyvų, technologijų ir infrastruktūros priklauso kitų sektoriaus dalyvių pasirinkimai.

Mūsų įtaka ir siekiai

Poveikį klimato kaitai darančios emisijos skirstomos į 3 sritis:

- 1 apimtis – tiesioginėje oro uostų veikloje išsiskiriančios ŠESD, kurias oro uostas gali kontroliuoti;
- 2 apimtis – ŠESD, kurių išmetimus sąlygoja ne oro uostuose vykdoma veikla, tačiau kurių kiekį oro uostas gali įtakoti;
- 3 apimtis – mūsų veiklos partnerių ŠESD išmetimai, kurių oro uostas tiesiogiai kontroliuoti negali, tačiau gali daryti reikšmingą įtaką: įtraukti partnerius į įvairias iniciatyvas (pvz. dėl tvaraus aviacinio kuro naudojimo), numatyti tam tikrus įsipareigojimus sutartyse su tiekėjais, kita.

Siekiant užtikrinti tvarią aviacijos sektoriaus plėtrą ir išlaikyti privalumus, kuriuos aviacija teikia pasaulinei bendruomenei, oro transporto veiklos grupė (angl. Air Transport Action Group, sutrumpintai ATAG) iškelė tikslą, kad visų pasaulinės civilinės aviacijos operacijų poveikis klimatui taptų nulinis iki 2050. Šį tikslą parėmė Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (angl. International Civil Aviation Organization, sutrumpintai CAO), ir jam įsipareigojo visos ICAO valstybės narės, įskaitant Lietuvą. Nors didžiausia aviacijos ŠESD emisijų dalis tenka oro vežėjams, oro uostų vaidmuo dekarbonizacijos procese yra esminis, kadangi jie turi užtikrinti tvarią ir naujiems sprendimams pritaiktą infrastruktūrą – ar kalbėtume apie tvariųjų aviacijos degalų tiekimą, ar apie elektrifikaciją, ar kitus sprendimus.

Poveikio klimato kaitai tema yra įtraukta į [LTOU darnumo politiką](#).

Šiuo metu teisės aktų, reglamentuojančių oro uostų išmetamų ŠESD kiekį ir įpareigojančių jį sekti (matuoti pėdsaką) bei mažinti – nėra. Tačiau oro uostai privalės užtikrinti priemonių, skirtų poveikio klimato kaitai mažinimui, įdiegimą. Pagrindiniai teisės aktai šioje srityje yra šie:

- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (*Alternative Fuels Infrastructure Regulation*, vad. AFIR) įpareigoja iki 2025 m. sausio 1 d. užtikrinti elektros tiekimą visiems orlaiviams, stovintiems prie galerijų (angl. *contact stand point*), o iki 2030 m. sausio 1 d. – užtikrinti elektros tiekimą visiems stovintiems orlaiviams (ir nutolusiose aikštelėse);
- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS dėl vienodų sąlygų darniam oro transportui užtikrinimo (vad. ReFuelEU Aviation initiative) nustato, kad nuo 2025 m. oro uostai turės užtikrinti ne mažiau 2 proc. tvariųjų aviacinių degalų (angl. Safe Aviation Fuels, SAF) tiekimą, kas 5 metus palaipsniui didinant šį kiekį iki 63 proc. (iš jų 28 proc. sintetinių aviacinių degalų) 2050 metais;
- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių (angl. *Union guidelines for the development of the trans-European transport network*, vad. TEN-T reglamentas) nustato, kad "naudojant oro transporto infrastruktūrą būtų tiekiamas kondicionuotas oras stovintiems orlaiviams".

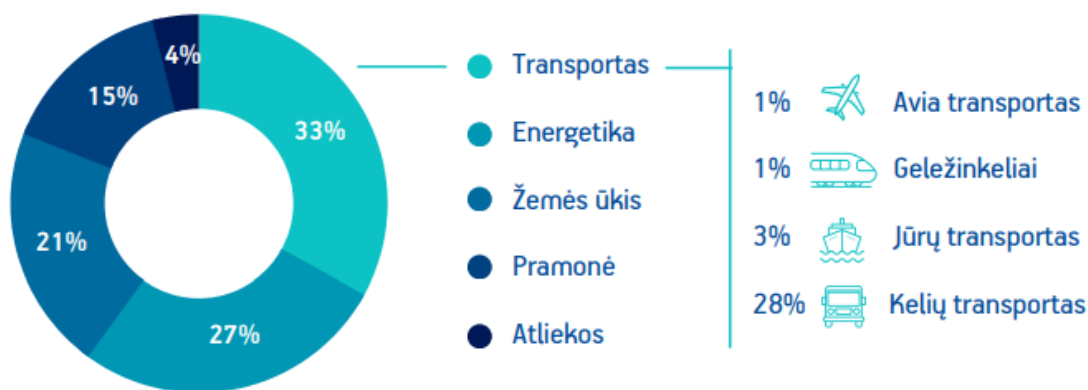
Į strateginį veiklos planą įtraukti du rodikliai:

Strateginis tikslas/uždaviniai	Rodiklis	2023F	2024P	2025P	2026P	2027P
Uždavinys. Didinti energetinį efektyvumą	Vidutinis elektros energijos suvartojimas, kWh 1 keleiviui	1,88	1,63	1,48	1,38	1,38
Uždavinys. Mažinti oro uostų CO2 pėdsaką	CO2 emisija (1 ir 2 apimtis), kg 1 keleiviui	VNO 0,35 KUN 0,82 PLQ 1	VNO 0,8 KUN 1,2 PLQ 0,7	VNO 0,7 KUN 1,1 PLQ 0,6	VNO 0,6 KUN 1,0 PLQ 0,5	VNO 0,5 KUN 0,9 PLQ 0,4

Į strateginį veiklos planą neįtraukti, tačiau matuojami rodikliai:

Tikslas	Rodiklis	2023F	2024P	2025P	2026P	2027P
Mažinti oro uostų CO2 pėdsaką	CO2 emisija (1 ir 2 apimtis), t	VNO 1538 KUN 1064 PLQ 310	VNO 974 KUN 801 PLQ 304	VNO 1022 KUN 684 PLQ 268	VNO 420 KUN 543 PLQ 232	VNO 359 KUN 413 PLQ 199

18 GRAFIKAS. ŠESD emisijos Lietuvoje pagal ekonomikos sektorius

19 GRAFIKAS. Transporto sektoriaus sudaroma ŠESD emisijų dalis

2023 m. pasiekimai:

2023 m. buvo parengtas detalus NET ZERO strategijos įgyvendinimo planas iki 2030 m. Planas sudarytas iš 7 teminių blokų:

1. Net Zero strategijos įgyvendinimo valdymas (16 priemonių, tokių kaip įgyvendinimo stebėsenos ataskaitos, ACA programos žingsniai, 3 apimties emisijų valdymo priemonės ir pan.);Transportas (18 priemonių, iš kurių

dyzelino iš atsinaujinančių šaltinių naudojimas, transporto elektrifikacija, specialiųjų transporto priemonių atnaujinimas ir pan.);

2. Transportas (18 priemonių, tokių kaip elektrifikacija, dyzelinas iš atsinaujinančių šaltinių, transporto parko atnaujinimas ir t. t.);

3. Elektros energija (6 priemonės, skirtos pasiekti 100 proc. elektros energijos iš atsinaujinančių šaltinių);

4. Šiluminė energija (3 priemonės, skirtos pasiekti 100 proc. šiluminės energijos iš atsinaujinančių šaltinių);

5. Pastatai ir energetinis efektyvumas (7 priemonės, tokios kaip pastatų ir jų sistemų renovacija ir pastatų valdymo sistemų diegimas);

6. 3 apimties emisijos (12 priemonių, iš kurių orlaivių maitinimo įrenginių ir antžeminio aptarnavimo transporto ir įrenginių elektrifikavimas, tvariųjų aviacinių degalų tiekimas, antžeminio susisiekimo žalinimas ir pan.);

7. Kitos 1 ir 3 apimties emisijos (apima tas emisijas, kurių vertinimas šiuo metu nėra privalomas; nepaisant to, numatytos 6 priemonės, iš jų – atliekų strategijos parengimas, pasirengimas elektra ir vandeniliu varomų orlaivių infrastruktūros įrengimui ir pan.).

- Pagal ACA programą, atnaujinta VNO, KUN ir PLQ narystė ACA programoje (VNO trečiajame „Optimisation“, o KUN ir PLQ – antrajame „Reduction“ etape). Tam buvo atliktas CO2 emisijų pėdsako skaičiavimas bei parengta metinė ataskaita.

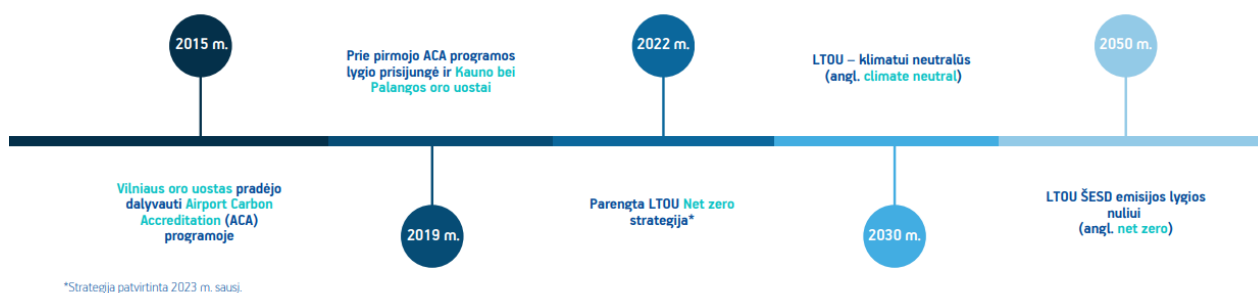
- Atnaujinta sutartis dėl lengvųjų automobilių nuomos: trejų metų laikotarpiui išnuomoti 7 elektriniai, 4 hibridiniai lengvieji ir 8 hibridiniai visureigiai automobiliai. Dėl šio pokyčio numatoma apie 36 t mažesnė CO2 emisija per metus.

ACA programa

Pagrindinė programa, kuria vadovaujamės apskaičiuodami ir mažindami ŠESD emisijas, yra speciali oro uostams parengta, pasauliniu mastu pripažinta „Airport Carbon Accreditation“ (toliau – ACA) programa, įgyvendinama Tarptautinės oro uostų tarybos (angl. Airport Council International, sutrumpintai ACI). Programos reikalavimams atitikti kasmet teikiame ataskaitas, rengiame CO2 mažinimo planus. Mažiausiai kas 2 metus mūsų ŠESD emisijų skaičiavimai yra tikrinami sertifikuoto programos vertintojo.

20 GRAFIKAS. Bendrovės „Net zero“ strategijos pagrindas

38 LENTELĖ. ŠESD (CO₂) emisijų pėdsakas

ŠESD emisijos		VNO			KUN			PLQ		
	Matavimo vnt.	2014	2023	Pokytis nuo 2014 ¹	2018	2023	Pokytis nuo 2018 ¹	2028	2023	Pokytis nuo 2018 ¹
Tiesioginės (1 apimties; angl. Scope 1) emisijos	t CO ₂ ekv.	337	1294 ³	+360 ³	668	689 ⁴	-154 ⁴	219	243 ⁴	-34
Netiesioginės (2 apimties; angl. Scope 2) emisijos ²		4031	244	-3787	840	375	-465	468	67	4-01
Kitos netiesioginės (3 apimties; angl. Scope 3) emisijos ²		n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d

¹Baziniai metai: Remiantis ACA programa, „Baziniai“ metai nustatomi kaip atskaitos taškas keliant CO₂ mažinimo tikslus, o pasirenkami gali būti bet kurie metai, kuriais duomenys buvo patikrinti sertifikuoto vertintojo. Pirmieji baziniai metai VNO buvo 2014 m., o KUN ir PLQ baziniai metai – 2018 m.

²Scope 2 ir Scope 3 apskaičiuota naudojant „rinkos metodą“ (angl. market based method), vertinant pagal faktinius energijos pirkimus. Skaičiuojant „geografiniu metodu“ (angl. location based method), t.y. pagal šaliai būdingą energijos gamybos pobūdį, 2021 m. bendrovės Scope 2 ŠESD emisijos būtų VNO: 753 t CO ekv.; KUN: 88.5 t CO ekv.; PLQ: 20.8 t CO ekv.; Scope 3 VNO būtų 26998 t CO ekv.

³ 2023 m. į VNO 1 apimties emisijų skaičiavimus buvo įtrauktos paviršių nuledinimo medžiagos ir freonai (atitinkamai 582,5 t ir 14,2 t CO₂), todėl pokytis įvertintas neįskaičiuojant minėtų emisijų

⁴ 2023 m. į KUN ir PLQ 1 apimties emisijų skaičiavimus buvo įtrauktos paviršių nuledinimo medžiagos (atitinkamai 175,3 t ir 57,7 t CO₂), todėl pokytis įvertintas neįskaičiuojant minėtų emisijų

Apskaičiuoti emisijų kiekiai apima ne tik CO, bet ir kitas veikloje vyraujančias šiltnamio efektą sukeliančias dujas (CH₄, N₂O), perskaičiuojant jas į CO ekvivalentą pagal standartinius koeficientus.

ŠESD emisijų apskaičiavimo metodika

Apskaičiuodami savo CO₂ pėdsaką vadovaujamės ACI metodika bei apskaitos įrankiu ACERT, paremtais visuotinai priimtu standartu „Greenhouse Gas Protocol“ (GHG) ir Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC) gairėmis.

Į Scope 3 emisijų skaičiavimą įtrauktos veiklos rūšys:

- 1) orlaivių kilimo-tūpimo ciklas iki 1000 m. aukščio, riedėjimas, pagalbinių jėgainių naudojimas, aptarnavimas, kita;
- 2) antžeminio aptarnavimo operacijos (keleivių pervežimas aerodrome, nuledinimo operacijos, bagažo iškrovimas, kita);
- 3) nuomininkų sunaudojama el. energija ir šiluma;

- 4) LTOU darbuotojų komandiruotės;
- 5) antžeminis susisiekimas su oro uostu;
- 6) atliekų tvarkymas.

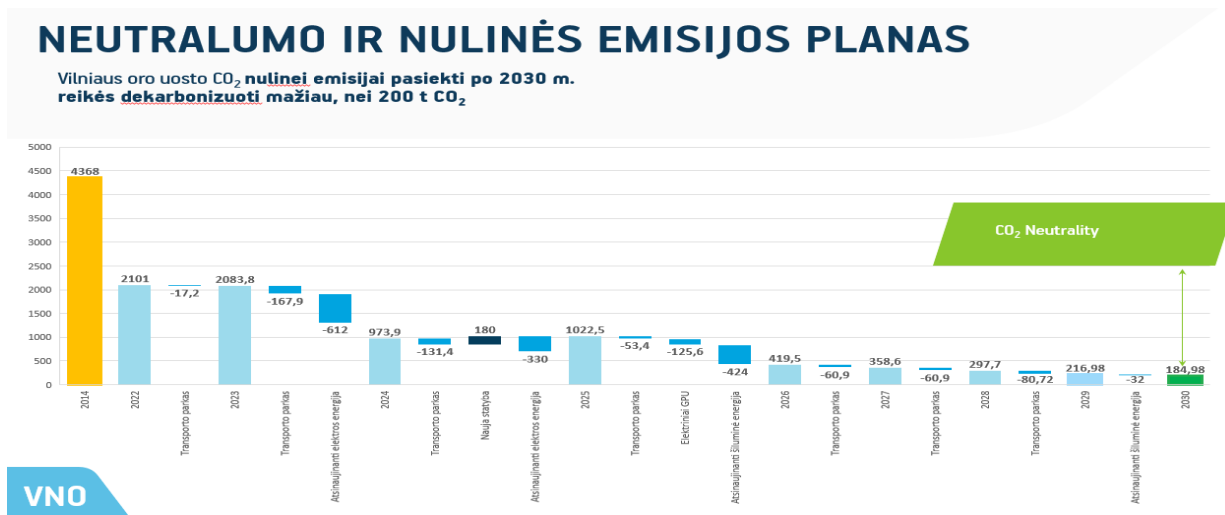
Biogeninės kilmės (pvz. iš deginamo biokuro) Scope 2 emisijų LTOU neišskiriama: VNO visa šilumos energija perkama iš centralizuotų šilumos tinklų, KUN ir PLQ turi nuosavus katilus, kūrenamus gamtinėmis dujomis. Duomenų apie biogeninės kilmės Scope 3 emisijas neturime, tačiau pagrindiniai teršėjai daugiausiai naudoja iškastinio pagrindo kurą (orlaiviai – aviacinį kurą; antžeminio aptarnavimo kompanijos – dyzeliną ir benziną).

Skaičiavimams atlikti naudojome ACERT pateiktus išmetamųjų teršalų faktorius (EF) ir visuotinio atšilimo potencialo (GWP) rodiklius. Scope 2 energijos EF šaltinis: naujaisi prieinami 2022 m. duomenys, skelbiami AIB European Residual Mixes (skaičiuojant pagal „rinkos metodą“ emisijų faktorius lygus 466,4 g CO₂/kWh, pagal „geografinį metodą“ – 242,1 g CO₂/kWh). Apskaičiuojant šilumos energijos gamybos išmetamo CO₂ kiekį, EF apskaičiuotas pagal 2023 m. duomenis. Bendrą Vilniaus miesto centralizuoto šilumos tiekimo sistemos 2023 m. išmestą CO₂ kiekį (teikiamas APVA ataskaitose) padalinome iš 2023 m. patiekto šilumos kiekio – 2 843 000 MWh. Gautas EF yra lygus 0,09 kg CO₂ /kWh.

Nuo skaičiavimo pradžios pasiektas ŠESD emisijų sumažinimas

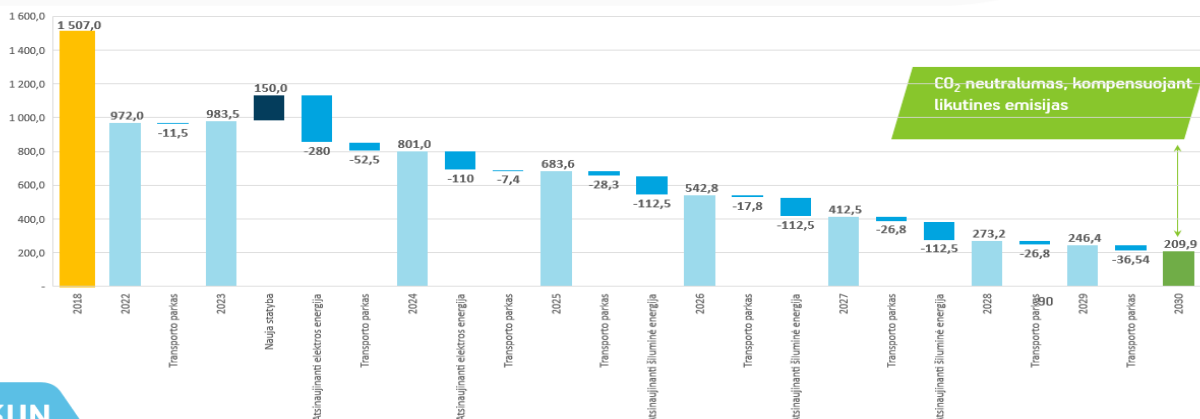
Siekiant CO₂ neutralumo ir nulinių emisijų, būtina susieti išmetimus su Paryžiaus susitarimo nuostatomis. Remiantis jomis, oro uostai turi pasiekti ne mažiau, nei 90 proc. CO₂ sumažėjimo, atskaitos tašku imant 2010 metus, arba pirmuosius metus, kai buvo apskaičiuotos CO₂ emisijos. VNO pirmieji CO₂ emisijų atskaitos („baziniai“) metai buvo 2014 m., KUN ir PLQ emisijos pradėtos skaičiuoti nuo 2018 m.

Grafikuose žemiau pavaizduotas VNO, KUN ir PLQ CO₂ emisijų (1 ir 2 apimties) mažėjimas pradedant pirmaisiais baziniais metais, ir numatomas CO₂ sumažėjimas, įgyvendinus NET ZERO įgyvendinimo plane numatytas priemones.

NEUTRALUMO IR NULINĖS EMISIJOS PLANAS

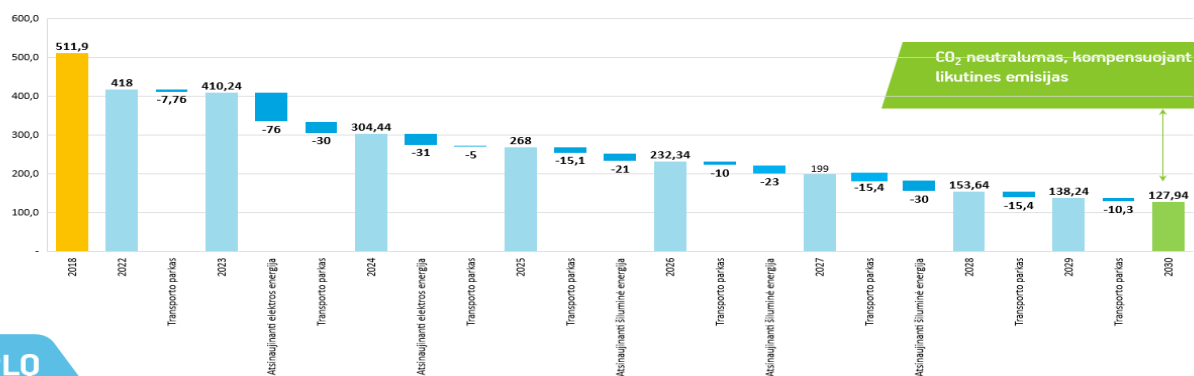
Kauno oro uosto CO₂ nulinei emisijai pasiekti po 2030 m. reikės dekarbonizuoti apie 200 t CO₂

KUN

NEUTRALUMO IR NULINĖS EMISIJOS PLANAS

Palangos oro uosto CO₂ nulinei emisijai pasiekti po 2030 m. reikės dekarbonizuoti apie 120 t CO₂

PLQ

Planuojamos ŠESD mažinimo priemonės iki 2030 m.

Transporto parkas. M1, M2 ir N1 kategorijų automobilius nuomojame trims metams. Kaskart atnaujindami nuomos sutartį didinsime hibridinių ir elektrinių automobilių skaičių, kol iki 2030 m. visi šių kategorijų automobiliai bus elektriniai. Palaipsniui atnaujinsime specialiąsias transporto priemones bei įrangą (gaisriniai sunkvežimiai, traktoriai, sniego valytuvai, žoliapjovės, kita), rinkdamiesi tvariausias rinkoje prieinamas alternatyvas. 2023 m. sudaryta nauja veiklos nuomos sutartis leis sumažinti CO₂ emisijas apie 36 t/metus.

GPU. Iki 2025 m. 8 VNO mobiliuosius dyzelinius GPU pakeisime elektriniais – CO₂ sumažės 125 t CO₂.

Iš atsinaujinančių šaltinių pagamintas dyzelinas. 2024 m. 30 proc. transporto parkui sunaudojamo kuro bus iš atsinaujinančių šaltinių pagamintas dyzelinas (223t mažiau CO₂). Atsinaujinančio dyzelino kiekį palaipsniui didinsime, kol LTOU transporto parkas taps klimatui neutralus (tik elektriniai ir atsinaujinančiu dyzelinu varomi automobiliai).

Šiluminė energija. Kol taps prieinamos iš atsinaujinančių šaltinių pagamintos dujos tinkle, KUN ir PLQ šildymui numatome naudoti dujas iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kurių kilmė patvirtinta kilmės garantija.

Elektromobilių įkrovimo tinklo plėtra. Iki 2025 m. VNO aerodromo teritorijoje įrengsime 1,08 MW bendros galios įkrovimo stotį, skirtą keleivinių elektrinių autobusų įkrovimui; 5 dvigubus įkrovimo taškus ir 5 trifazius elektros lizdus, kurių bendra galia 0,36 MW, skirtus aerodromo specialiųjų transporto priemonių, įrangos ir mobiliųjų GPU įkrovimui; 4 dvigubus 0,24 MW bendros galios įkrovimo taškus, skirtus antžeminio aptarnavimo kompanijų ir kitų partnerių transportui. KUN iki 2025 m. įrengsime 14 įkrovimo taškų įkrovimo stotį, skirtą

elektrinių autobusų, specialiųjų aerodromo transporto priemonių ir įrangos, bei partnerių automobilių krovimui, kurios bendra galia 1,32 MW. PLQ iki 2025 m. planuojame įrengti 3 įkrovimo stotis (kiekvienoje po du 44 kW galios įkrovimo taškus), skirtas elektrinių autobusų, specialiųjų aerodromo transporto priemonių ir įrangos, bei partnerių automobilių krovimui.

Žalioji elektros energija. Kol nėra užtikrinami žalios energijos gamybos pajėgumai LTOU poreikiui padengti, elektros energiją iš tinklo pirksime su patvirtintomis energijos kilmės garantijomis (2023 m. 60 proc. sunaudoto elektros energijos kiekio).

Nuosava žaliosios energijos gamyba. Sieksime, kad 100 proc. viso LTOU elektros energijos poreikio būtų padengiama nuosava atsinaujinančių šaltinių energija. Numatome fotovoltinių elementų statybai išnaudoti neužstatytus VNO, KUN ir PLQ sklypo plotus bei naujojo VNO T4 terminalo stogą. Kaip alternatyvą svarstome ir nutilusių jėgainių statybą, nuomą, kita.

Energetinis efektyvumas. Siekdami sumažinti sunaudojamos elektros ir šiluminės energijos kiekius, taikysime įvairias taupymo priemones: apšvietimui naudosisime tik LED šviestuvus, ne nuolat naudojamose zonose montuosime judesio daviklius, optimalios temperatūros sekimui įdiegsime temperatūros sensorius.

Tvarių pastatų standartai. Nauji pastatai bus projektuojami taip, kad atitiktų tarptautinių pastatų sertifikavimo standartų (BREEAM, LEED, kita) reikalavimus.

Tarptautiniai projektai

LTOU šiuo metu yra įsitraukę į du tarptautinius projektus, susijusius su aviacijos dekarbonizacija:

- **ALIGHT:** Šiam projektui vadovauja Kopenhagos oro uostas, o Vilniaus ir Romos oro uostai dalyvauja kaip partneriai, kurie diegs dekarbonizacijos sprendinius. Projekte iš viso dalyvauja 16 partnerių, atstovaujančių oro uostus, įvairius aviacijos industrijos sektorius, universitetus ir NVO. Pagrindinis projekto siekis - rasti sprendimus sėkmingam tvariųjų aviacijos degalų tiekimo įgyvendinimui, tam skiriama apie 60 proc. projekto veiklų. Likusios 40 proc. veiklų skirtos išmaniosioms oro uostų sistemoms, tokioms kaip atsinaujinantys energijos šaltiniai, energijos kaupimas, energijos valdymas, elektrifikavimas, kita.
- **HyAirports:** Šiam projektui vadovauja Hamburgo oro uostas, o projekto partneriai – oro uostai iš šalių prie Baltijos jūros (Swedavia, Finnavia, LTOU, Rygos, Talino, Poznanės oro uostai, kompanijos, gaminančios vandenilinį kūrą, bei kuriančios vandeniliu varomus orlaivius – PowerCELL AB, SIA Gulfstream Oil). Projekto tikslas – sujungti Baltijos jūros regionus su esamais aviacijos centrais ir skatinti tvarius skrydžius, plėtojant “žaliojo” vandenilio tiekimo grandinę nuo gamybos iki degalų tiekimo orlaiviams ar oro uosto antžeminės įrangos. Lietuvos oro uostų tikslas projekte – sustiprinti pasirengimą vandenilio kuro dislokavimui, numatyti būtinus infrastruktūros pokyčius ir iširti įvairias vandenilio panaudojimo galimybes. Planuojami bent du bandomieji atvejai – modifikuoto sniego valymo automobilio, varomo vandenilio kuru, bandymas ir demonstracinis skrydis vandeniliu varomu lėktuvu iš Hamburgo oro uosto į vieną iš projekte dalyvaujančių oro uostų.

15.3.2. Vandens tvarkymas

Dirvožemio ir vandens tausojimas bei nuotekų tvarkymas

Oro uostų veikloje neišvengiamai susidaro įvairių taršos šaltinių, kurie veikia aplinkos būklę, vietinius vandens telkinius (pvz. tokių procesų, kaip dangų ir orlaivių nuledinimo metu susidaranti nuotekos, paviršinės nuotekos susidaranti nuo aerodromo teritorijos liūčių metu). Atliekame taršos šaltinių monitoringą, stebime ir kontroliuojame šį poveikį, nuolat ieškome būdų ir įgyvendiname priemones poveikiui mažinti. Sėkmingas šio poveikio valdymas padeda siekti strateginių tikslų – mažinti ŠESD emisijas ir su aplinkosauga, atitikimu teisės aktams susijusią riziką. Nemažą įtaką šioje srityje turi ir bendradarbiavimas su veiklos partneriais bei nuomininkais, vykdančiais veiklą mūsų teritorijose.

Atliekame išmetamų ir (ar) išleidžiamų su nuotekomis teršalų monitoringą pagal su Aplinkos apsaugos agentūra (AAA) suderintas programas: KUN ir PLQ – paviršinėms, VNO – gamybinėms-komunalinėms

nuotekoms. Tyrimų rezultatai skelbiami mūsų interneto svetainėje. Periodiniai paviršinių ir gamybinių nuotekų tyrimai atliekami kasmet, kartą per ketvirtį. VNO ir PLQ atliekame poveikio požeminiam vandeniui monitoringą dėl teritorijoje eksploatuojamų naftos produktų saugyklų, kasmet teikiame duomenis Lietuvos geologijos tarnybai. Veiklai vykdyti mums suteikti taršos leidimai, kasmet mokame mokesčius už į aplinką patenkančius teršalus.

Vandens suvartojimas

Visuose oro uostuose geriamąjį vandenį pagal sutartis perkame iš centralizuotų vandens tiekėjų: VNO – iš UAB „Vilniaus vandenys“, KUN – iš UAB „Giraitės vandenys“, PLQ – iš UAB „Palangos vandenys“. Nuotekos išleidžiamos į tų pačių tiekėjų nuotekų šalinimo sistemas, kuriomis patenka į nuotekas tvarkančių įmonių valymo įrenginius.

Oro uostuose daugiausia geriamo vandens sunaudojame:

- Buitinėms reikmėms (prekybos, paslaugų teikimo ir maitinimo įmonių veikloje, veiklos partnerių ir administracinėse patalpose).
- Gamybinėms reikmėms (transporto priemonių plovimui, įvairių techninių patalpų valymui, grindų plovimui).

VNO geriamąjį vandenį pratyboms, mokymams, gaisrų gesinimui naudoja ir gaisrininkai. KUN turime atskirą gaisrų gesinimo vandentiekio sistemą. Gaisrininkai pratyboms, mokymams, gaisrų gesinimui vandenį naudoja iš KUN teritorijoje esančių trijų gaisrinių rezervuarų, kuriuose vanduo pagal poreikį papildomas iš dviejų teritorijoje esančių nuosavų gręžinių. Iš gręžinių išgauto vandens apskaitą vykdome pagal skaitiklio parodymus. Kas ketvirtį mokame mokesčius už gamtos išteklių išgavimą.

KUN vandens tiekimo patikimumui užtikrinti yra pastatytas švaraus vandens rezervuaras su II laipsnio kėlimo siurbline iš kurios vanduo tiekiamas oro uosto vartotojams esant vandens tiekimo sutrikimui Karmėlavos miestelio tinkluose.

Visuose filialuose vandens apskaitą vykdome pagal vandens skaitiklį, įrengtų mūsų patalpose, parodymus. Išleidžiamų buitinių nuotekų į nuotekų tinklus kiekį apskaitome pagal kiekviename filiale sunaudotą vandens kiekį. Visi geriamojo vandens tiekėjai savo vandenviečių veiklą, įrenginių priežiūrą, higienos normas užtikrina teisės akty nustatyta tvarka, tiekėjų veiklos procesų nekontroliuojame.

Suvartojamo vandens kiekis priklauso nuo keleivių skaičiaus, mūsų teritorijoje veikiančių verslo partnerių ir nuomojamų patalpų ploto bei jose vykdomų veiklų. Kartu su veiklos partneriais esame suinteresuoti tausoti vandens išteklius, nes nuo to priklauso ir mokesčių už komunalines paslaugas dydis.

39 LENTELĖ. Geriamo vandens suvartojimas

Vanduo	Matavimo vnt.	2023
Geriamojo vandens suvartojimas (iš viso):	ML (megalitrai)	65,434
VNO		47,392
KUN		15,257
KUN iš nuosavų gręžinių išgauta		0,444
PLQ		2,341

Nuotekų valdymas

Buitinės nuotekos. VNO ir KUN oro uostų veikloje susidaranti nuotekos priskiriamos gamybinėms nuotekoms dėl keleivių terminaluose ir kituose pastatuose veikiančių prekybos, paslaugų teikimo ir maitinimo įmonių. Taip pat gamybinės nuotekos VNO ir KUN susidaro įvairių patalpų valymo metu, VNO – oro uosto transporto

priemonių plovimo plovykloje metu. VNO, KUN ir PLQ buitinės ir (arba) gamybinės nuotekos pagal sutartis išleidžiamos į miestų centralizuotus nuotekų tinklus.

40 LENTELĖ. Buitinės nuotekos

Nuotekos	Matavimo vnt.	2023
Buitinės nuotekos (iš viso):	ML (megalitrai)	64,99
VNO		47,392
KUN		15,257
PLQ		2,341
Paviršinės lietaus nuotekos (iš viso):		1057,418
VNO		583,828
KUN, iš kurių:		177,206
į Rykštynės upelį		10,429
į Zversos upelį		102,964
į Musinės upelį		63,812
PLQ, iš kurių:		59,588
į priešgaisrinės paskirties tvenkinį per išleistuvą Nr. 1		8,578
į priešgaisrinės paskirties tvenkinį per išleistuvą Nr. 3		9,754
į Ošupio upelį (įteka į Baltijos jūrą)		41,255

Pastaba: VNO paviršinių lietaus nuotekų išskaidymas pagal priimančius vandens telkinius nėra teikiamas, nes šie duomenys nerenkami – visos nuotekos išleidžiamos į UAB „Grinda“ priklausančius paviršinių nuotekų tinklus.

Paviršinės nuotekos

41 LENTELĖ. Paviršinių nuotekų valdymas

VNO	Teritorijoje yra įrengta paviršinių nuotekų surinkimo sistema. Apie 60 ha (19,5 proc.) teritorijos yra padengta dirbtinėmis vandeniu nelaidžiomis dangomis (orlaivių kilimo-tūpimo takas, manevravimo keliai, stovėjimo aikštelės, aptarnavimo keliai ir zonos, pastatai ir kt.). Ant šių dangų susidariusios paviršinės nuotekos didžiąja dalimi yra surenkamos paviršinių nuotekų surinkimo sistema ir nuvedamos bei išleidžiamos per du UAB „Grinda“ priklausančius išleistuvus: per šiaurinį išleistuvą – į centralizuotus miesto paviršinių nuotekų tinklus, per pietinį išleistuvą – į upelį R2.
KUN	Nuo galimai teršiamų teritorijų dangų, kurios sudaro apie 44,54 ha, surenkamos paviršinės nuotekos yra valomos nuosavuose nuotekų valymo įrenginiuose ir išleistuvais, – rytiniu, vakariniu ir šiauriniu (atitinkamai Nr. 1, 2, 5), – išleidžiamos į paviršinių nuotekų tinklus, kuriais patenka į paviršinius vandens telkinius.
PLQ	Paviršinės nuotekos nuo galimai teršiamų teritorijų, kurios sudaro apie 22,72 ha, yra surenkamos atskirai ir nuvedamos į lietaus nuotekų valymo įrenginius (6 vnt.), kuriuose yra išvalomos nuo naftos produktų ir skendinčių medžiagų, ir trimis išleistuvais išleidžiamos į gamtinę aplinką (priešgaisrinės paskirties paviršinio vandens bei nuotekų surinkimo telkinius).

Pagrindinės iniciatyvos:

- Po VNO šiaurinio perono rekonstrukcijos, eksploatuojamos 2 dedikuotos orlaivių nuledinimo aikštelės su specialia nuotekų surinkimo sistema. Ši sistema leidžia surinkti nuledinimo medžiagomis užterštas nuotekas ir nukreipti jas į nuotekų valyklą (perdirbimo įrenginį).
- 2023 m. VNO užbaigti orlaivių nuledinimo metu susidariusių nuotekų automatizuoto perdirbimo įrenginio statybos darbai. Šiame įrenginyje bus išgaunama medžiaga tinkama antriniam panaudojimui – propilenglikolis. Šiuo metu vykdomos propilenglikolio, kaip produkto, pasirengimo sertifikavimui procedūros. Tai leidžia ne tik užkirsti kelią teršiančių medžiagų patekimui į dirvožemį ir vandenį, bet ir tausoti išteklius bei įgyvendinti žiedinės ekonomikos principus. Nuotekų valykla / perdirbimo įrenginys suprojektuotas tokiems pajėgumams, kad ateityje būtų galima priimti ir KUN bei PLQ paviršines nuotekas.

- Dėl KUN šiaurinio perono plėtos, rekonstrukcijos metu įrengiamos paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos, pradėtas atnaujinti ir su Aplinkos apsaugos agentūra derinamas KUN taršos leidimas bei monitoringo programa.
- Oro uosto bendruomenės vystymas, įtraukiant darbuotojus ir partnerius.

15.3.3. Atliekų tvarkymas

Žiedinės ekonomikos skatinimas

Pereiti prie žiedinės ekonomikos, kurioje siekiama kiek įmanoma sumažinti atliekų kiekį pakartotiniu medžiagų naudojimu ir taisymu, perdirbimu, tvariu vartojimu ir naujais verslo modeliais, yra vienas iš Europos žaliajo kurso tikslų. Griežtėjantys atliekų perdirbimo ir sąvartynų mažinimo reikalavimai yra glaudžiai susiję su pagrindiniu ES siekiu tapti klimatui neutraliu žemynu. Savo veikloje įsipareigojame prisidėti prie šių tikslų ir ilgalaikėje perspektyvoje mažinti į sąvartynus patenkančių atliekų kiekius, gerinti atliekų tvarkymo bei rūšiavimo praktiką, didinti pakartotinai naudojamų ir perdirbamų atliekų dalį bendrame atliekų sraute, į šiuos procesus įtraukiant ir mūsų partnerius bei tiekėjus. Ateityje apsvaistysime ir energijos gavybos iš atliekų alternatyvas. Atliekų prevencija ir pakartotinis naudojimas gali padėti mums sumažinti išlaidas bei ŠESD emisijų pėdsaką.

2024 m. planuojame atlikti VNO partnerių/nuomininkų atliekų susidarymo apklausą, nustatyti atliekų susidarymo srautus ir atliekų kiekius. Šios analizės rezultatai bus svarbūs Atlieku tvarkymo strategijos parengimui, kurios tikslas – išskirti prioritetines atliekų tvarkymo veiklos vystymo kryptis, pagrįstas efektyviu bei ekonomiškai naudingu atliekų tvarkymo procesų įgyvendinimu, atsižvelgiant į žiedinės ekonomikos principus. Atlieku tvarkymo strategijos rengimo metu planuojame atlikti išsamią esamos situacijos analizę, nustatyti rodiklius atliekų tvarkymo pažangai matuoti, iškelti konkrečius tikslus ir uždavinius, parengti veiksmų planą.

Šiai dienai atliekų valdymo tema yra pagrindinės LTOU strategijos dalis, įtraukta į mūsų Strategiją 2030, NET ZERO Strategiją 2023–2050 m., Aplinkosaugos strategiją 2018–2028 m., Strateginį veiklos planą 2024–2027 m. Nuo 2015 m. atliekų tema yra įtraukta į LTOU Aplinkosaugos politiką. Organizuodami atliekų apskaitą, rūšiavimą, perdavimą atliekų tvarkytojams ir kitas procedūras, vadovaujamės bendrovės viduje patvirtinta Atlieku tvarkymo tvarka ir procedūrų aprašais. Darnumo ataskaitose kasmet teikiami pagrindiniai atliekų valdymo rodikliai.

Atliekų susidarymas ir susijęs poveikis

Oro uostų veikloje susidaro daug įvairių rūšių atliekų, tokių kaip komunalinės, pramoninės, tarptautinės ir kitos atliekos (žr. lentelėje). Susidarančios atliekų rūšys ir srautai susiję ne tik su mūsų, bet ir su veiklos partnerių, – aviacines ir neaviacines paslaugas ir prekes teikiančių bendrovių, – veikla. Daliai susidarančių atliekų yra keliami specialūs, griežtesni reikalavimai (pvz., tarptautinius skrydžius aptarnaujančiuose terminaluose susidarančios karantininės atliekos), kurių tvarkymą organizuoja mūsų veiklos partneriai.

42 LENTELE. Atliekos, jų šaltiniai ir atliekų tvarkymas

Atliekų rūšys	Iš ko susideda	Atliekų šaltiniai	Atliekų tvarkymą organizuojanti šalis
Komunalinės atliekos	Kasdien naudojami ir išmetami daiktai: aliuminio ir plieno skardinės, stikliniai buteliai ir talpyklos, plastikiniai buteliai ir talpyklos, plastiko pakuotės ir maišeliai, popieriaus gaminiai ir kartonas ir kt.	Terminalo atliekos – iš viešųjų erdvių ir oro uosto administracinių įstaigų; nuomininkų atliekos – iš terminalo mažmeninės prekybos ir kt.; krovinių atliekos – iš krovos operacijų; oro linijų atliekos – iš lėktuvų ir oro linijų biurų	LTOU

Statybos ir griovimo atliekos	Betonas, mediena, metalai, gruntas, plytos ir mūro likučiai, asfaltbetonio, mišrios statybinės atliekos, izoliacinės medžiagos, gipso kartono, plastiko, vamzdžių atliekos ir kt.	Žemės darbai, kasimo, rekonstrukcijos, renovavimo, griovimo darbai	Dalį šių atliekų tvarkymo organizuoja rangos darbus atliekančios kompanijos, dalį – LTOU
Biologiškai skaidžios atliekos	Nesuvartotas maistas arba maisto ruošimo metu susidaranti atliekos	Maisto atliekos iš terminalų	Dalį šių atliekų tvarkymo organizuoja maitinimo įstaigos, veikiančios keleivių terminaluose, dalį – LTOU
Oro uosto aplinkos priežiūros atliekos	Žaliosios atliekos – medžiai, krūmai, nupjauta žolė, lapai ir panaši augmenija. LTOU šios atliekos gali būti klasifikuojamos kaip komunalinės atliekos	Susidaro prižiūrint kraštovaizdį	LTOU
Pavojingos ir pramoninės atliekos	Alyvos, tirpikliai ir kitos cheminės veiklos atliekos	Orlaivių ir antžeminių transporto priemonių plovimas ir valymas, degalų papildymas, orlaivių priežiūra ir remontas, antžeminių transporto priemonių techninė priežiūra	Dalį šių atliekų tvarkymo organizuoja orlaivių aptarnavimą vykdančios bendrovės, dalį – LTOU
Orlaivių kabinų atliekos	Lėktuvo kabinos virtuvės atliekos: atliekų ir maisto vežimėliai bei maišai, įrankiai, maisto produktų atliekos	Iš orlaivių kabinų, po keleivinių skrydžių	Oro linijų bendrovės
Tarptautinės atliekos	Tai atliekos, kilusios iš šalių, kuriose taikomi skirtingi reikalavimai, politika ir reglamentai. Tokios atliekos gali kelti augalų kenkėjų, ligų ir kitų teršalų patekimo pavojus, jos dar gali būti klasifikuojamos kaip karantininės	Tarptautinių skrydžių metu ir tarptautinius skrydžius aptarnaujančiuose terminaluose	Veiklos partneriai: lėktuvus aptarnaujančios ar krovinių pervežimo bendrovės
Tualetų atliekos	Sudėtyje yra cheminių medžiagų ir galimų patogeninių mikroorganizmų, galinčių kelti pavojų aplinkai bei žmonių sveikatai	Orlaivių kabinų tualetų atliekos	Veiklos partneriai: orlaivių aptarnavimą vykdančios bendrovės

43 LENTELĖ. Atliekų susidarymas 2023 m.

Atliekų susidarymas	2023		
	VNO	KUN	PLQ
Susidariusios atliekos (iš viso, tonomis), iš kurių:	215,527	315,887	34,646
Komunalinės atliekos	145,298	282,517	26,812
Statybinės ir griovimo atliekos	26,883	25,229	0
Organinės atliekos	0,011	0	0
Nepavojingų ir pavojingų pakuočių atliekos	26,095	6,305	0,254
Elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekos	6,225	0,048	0,294
Pramoninės pavojingos ir nepavojingos atliekos	7,146	1,788	5,880
Didžiosios atliekos (balnai ir kt.)	3,869	0	1,406

Atliekos, kurių tvarkymui taikomi specialūs reikalavimai	0	0	0
--	---	---	---

Pastaba: LTOU veikloje susidariusios atliekos apskaitomos pildant GPAIS platformą, vadovaujantis LR Atliekų tvarkymo įstatymu Nr. VIII-787, Atliekų tvarkymo taisyklėmis Nr. 217 ir Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis Nr. D1-367.

Atliekų valdymas

LTOU veikloje susidarantys atliekų srautai yra valdomi ir tvarkomi laikantis ES ir nacionalinių atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų. Tvarkydami atliekas remiamės tarptautinių organizacijų specialiai oro uostų sektoriui sudarytomis rekomendacijomis, gerosiomis praktikomis. LTOU veikloje susidariusios atliekos rūšiuojamos jų susidarymo vietoje, apskaitomos GPAIS sistemoje ir pagal sutartis perduodamos atliekų tvarkytojams, turintiems teisę jas tvarkyti. Periodiškai atliekame atliekų apskaitos vykdymo kontrolę ir oro uosto padalinių aplinkosauginius vidaus auditus.

Pagrindinės iniciatyvos:

Atliekų rūšiavimas. Keleivių terminaluose ir jų prieigose bei administraciniuose pastatuose yra pastatyti popieriaus, plastiko, buitinių atliekų rūšiavimo konteineriai, skatinantys keleivius ir darbuotojus rūšiuoti atliekas. Pagal sutartis, LTOU nuomininkai yra įpareigojami surinkti ir rūšiuoti patalpose vykdomos veiklos metu susidarancias atliekas.

Plastikinės taros ir pakuotės mažinimas. Įgyvendiname įvairias iniciatyvas, skirtas mažinti vienkartinio plastiko naudojimą: Vilniaus oro uoste įrengtos nemokamos geriamojo vandens stotelės, VIP terminale ir Verslo klube naudojama tik stiklinė tara. Ateityje planuojame plėsti šią iniciatyvą ir skatinti LTOU veiklos partnerius rinktis tvirtos kilmės produktus bei pakuotes.

Maisto ir higieninių priemonių švaistymo mažinimas. Vilniaus oro uoste dėl aviacinio saugumo standartų rankinio bagažo turiniui keliautojų paliekami daiktai yra ne išmetami, o per „Maisto banką“ atrenkami ir perduodami nepasiturintiems žmonėms. Šiuo metu ieškome sprendimų dėl kitų oro uoste rastų paliktų daiktų perdavimo „Maisto bankui“ ar kitoms labdaros organizacijoms.

44 LENTELĖ. Maisto bankui perduoti produktai

	Matavimo vnt.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
„Maisto bankui“ perduotos higienos priemonės, gėrimai ar kiti oro uoste palikti daiktai	kg	7 245,66	8 187,37	5 411,96	1 834,06	2 995,7	6 575,4	1 065,95

Pastaba: „Maisto banko“ pateikti duomenys.

45 LENTELĖ. Pakartotinai naudojamoms ir perdirbamos atliekos

Pakartotinai naudojamoms ir perdirbamos atliekos	2023		
	VNO	KUN	PLQ
Perdirbti tinkamos atliekos bendrame atliekų sraute, tonomis (proc.)	70,432 (32,68 proc.)	34,46 (10,91 proc.)	8,522 (24,59 proc.)
Pavojingos atliekos, nešalinamos sąvartyne, tonomis	9,069	0,466	0,794
Nepavojingos atliekos, nešalinamos sąvartyne, tonomis	33,736	7,961	7,040

Pastaba: Tinkamų perdirbimui, antriniam panaudojimui atliekų dalį ir pavojingų atliekų kiekius išskiriame tik savo susidariusių atliekų sraute. Perdavę atliekas atliekų tvarkytojams, atliekų apdorojimo procesą nekontroliuojame ir duomenų nerenkame, todėl negalime

užtikrinti, kad visos atliekos ar jų dalis po tvarkytojų apdorojimo tikrai bus perdirbta ar panaudota energijai išgauti. Išsamią atliekų tvarkymo proceso analizę, atliekant tiekėjų patikrinimus, planuojame atlikti LTOU Atliekų tvarkymo strategijos rengimo metu.

15.3.4. Biologinė įvairovė ir teritorijos planavimas

2023 metais atliekant dvejetainio reikšmingumo vertinimą buvo nustatyta, kad biologinė įvairovė ir teritorijos planavimas yra reikšminga tema mūsų bendrovei, tačiau kol kas nėra tarp prioritetinių temų, konkrečių tikslų šiuo metu jai nekeliame. Ateityje planuojame jai skirti daugiau dėmesio ir išsikelti tikslus.

Svarbu paminėti, kad nei vienas Lietuvos oro uostas veiklos biologinės įvairovės požiūriu saugomose teritorijose (draustiniuose) ar šalia jų nevykdo.

Gyvūnų pavojaus mažinimo planas

Šiuo metu pagrindinis fokusas yra užtikrinti skrydžių saugą ir sumažinti susidūrimų su laukiniais gyvūnais bei paukščiais skaičių. Tam turime įsdiegę nemažai priemonių:

- Paukščių baidymo garsinės patrankos valdomos nuotolinio pulto pagalba;
- Paukščių pavojaus klyksmo garso įranga;
- Paukščiams ir gyvūnams baidymo garsinė įranga ant automobilių;
- Kita.

Šias priemones įsdiegėme vadovaudamiesi:

- Europos Sąjungos reglamentu Nr. 1108/2009;
- Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) Konvencijos 14 priedu;
- Oro uostų aptarnavimo vadovu (DOC 9137 – AN/898);
- Tarptautinio susidūrimo su paukščiais komiteto (IBSC) rekomendacijomis aerodromams;
- Tarptautinės oro uostų tarybos (ACI) Gyvūnų keliamo pavojaus aerodromuose valdymo vadovu.

Kiekvienais metais skaičiuojame, kiek buvo patvirtintų paukščių susidūrimų 1000 skrydžių (susidūrimų sk. / skrydžių skaičius per mėn.)

46 LENTELĖ. Susidūrimai su paukščiais

	2021			2022			2023			
	VNO	KUN	PLQ	VNO	KUN	PLQ	VNO	KUN	PLQ	
Susidūrimai, iš viso vnt.	7	9	0	13	12	4	9	9	6	
Susidūrimų sk. tenkantis 1000 skrydžių	Tikslas	0,42	0,83	0	0,25	0,92	0	0,35	0,97	0,86
	Faktas	0,26	0,96	0	0,35	0,98	0,87	0,23	0,61	1,49

15.3.5. Oro kokybė

Apie trečdalis miestuose gyvenančių žmonių kvėpuoja oru, kurio užterštumo lygis viršija ES ir nacionaliniais teisės aktais nustatytus reikalavimus. Tokie miestų aplinkai būdingi teršalai, kaip NOx, KD10 ir KD2,5, yra siejami ir su oro uostuose vykdoma veikla: orlaivių ir transporto priemonių judėjimu aerodromuose, antžeminės įrangos ir generatorių naudojimu, ir pan. Europos žaliąjį kursą nuostatose teigiama, kad „oro kokybė šalia oro uostų turėtų būti gerinama, mažinant lėktuvų ir oro uostų veiklos išmetamų teršalų kiekį“.

Siekiant įvertinti ir numatyti priemones aplinkos oro užterštumui gerinti, 2021 m. atlikome aplinkos oro teršalų - NOx, KD10, KD2,5 ir juodosios anglies matavimus Vilniaus oro uoste (judrioje aerodromo teritorijoje). Nė

vieno iš teršalų koncentracija ne tik kad neviršijo, bet ir nesiekė nustatytų maksimalių leistinų koncentracijų. Juodosios anglies matavimo rezultatai parodė, kad didžiausią šios taršos dalį sudaro transporto (apie 66 proc.) nulemtos emisijos.

Faktas, kad aerodrome aplinkos oro teršalų koncentracijos yra mažos, leidžia teigti, kad greta oro uosto įsikūrusiose gyvenamosiose teritorijose aplinkos oro užterštumą labiau įtakoja automobilių transporto išmetimai. Nepaisant to, LTOU planuoja tęsti ir dažninti aplinkos oro teršalų matavimus. 2024 m. numatytos dvi matavimų sesijos Vilniaus oro uoste. Ateityje, siekiant atliepti galimą augančio skrydžių skaičiaus poveikį, panašios matavimo sesijos bus vykdomos ir Kauno bei Palangos oro uostuose.

Klimato kaitai mažinti suplanuotos priemonės aprašytos „Poveikis klimato kaitai ir prisitaikymas“ temoje turės (pvz., dyzelinių GPU atsisakymas, transporto elektrifikavimas, kita) teigiamos įtakos ir aplinkos oro užterštumui oro uosto aplinkoje.

15.4. Socialinė sritis

15.4.1. Skrydžių sauga ir aviacinis saugumas (ir asmens duomenų apsauga)

Skrydžių sauga ir aviacijos saugumas yra viena svarbiausių mūsų tvarumo temų. Kasdienėje savo veikloje taikydami visus saugos valdymo sistemos principus ir elementus siekiame užkirsti kelią nelaimingiems atsitikimams, saugumo – užtikrinti pakankamą priemonių, procedūrų, išteklių visumą siekiant apsaugoti nuo galimų grėsmių pasireiškimo. Saugumo sritis apima ir tokias temas kaip aviacijos saugumas, korupcijai atsparios aplinkos kūrimas, kibernetinis saugumas, nacionalinis saugumas, asmens duomenų bei informacijos saugumas.

Ugdoma saugos ir saugumo kultūra

Aviacijos saugumas, kaip ir sauga, yra esminė mūsų veiklos sėkmės sąlyga. Bendrovėje yra įgyvendinamos priežiūros institucijos (TKA) patvirtinta Saugumo politika bei vidinė Aviacijos saugumo programa, parengta remiantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) reikalavimais. Programoje yra numatyti veiksmai ir priemonės saugumo kultūros ugdymui ir puoselėjimui. Į saugumo užtikrinimą yra įsitraukę ir visi LTOU aviacinės veiklos partneriai.

Tobulindami saugumo procedūras, stiprindami kibernetinį saugumą oro uostuose nuolat diegiame naujus technologinius sprendimus, bendradarbiaujame ir dalinamės gerosiomis praktikomis su atsakingomis valstybės institucijomis. Siekdami, kad saugumas tarp darbuotojų būtų dar aiškiau suvokiamas kaip organizacinės kultūros dalis, skiriame daugiau dėmesio vidinėje komunikacijoje.

Skrydžių sauga

Oro uostuose atliekant visas skrydžių ir antžemines operacijas privalome užtikrinti aukščiausią saugos lygį: užkirsti kelią pavojingų situacijų susidarymui, pašalinti avarijų ir bet kokių incidentų galimybę. Saugos valdymas LTOU atitinka Europos aviacijos saugumo agentūros (angl. European Aviation Safety Agency, EASA) reikalavimus. Visuose oro uostuose taikoma veiklos priežiūros institucijos (TKA) patvirtinta Saugos valdymo sistema, kurios sudedamoji dalis – Saugos politika. Politikoje apibrėžiama, kad sauga yra aukščiausias bendrovės prioritetas prieš bet kokį komercinį, operacinį, aplinkos ar socialinį interesą.

Visiems LTOU aviacinės veiklos partneriams taikomas tas pats reglamentavimas (pagal veiklos apimtį), saugos reikalavimai bei tie patys saugos valdymo sistemos principai, siekiant užtikrinti nuolatinį saugos lygio ir taikomos sistemos efektyvumo augimą, bei tobulėjimą.

Strateginis saugos tikslas

Nors 2023 metai pasižymėjo augančiu skrydžių intensyvumu, dideliu kiekiu pokyčių valdymo (NATO Summit, T4 rekonstrukcijos etapai, KUN šiaurinio perono plėtra, kita), tačiau saugos lygis LoSP (angl. Level of Safety Performance) visuose trijuose aerodromuose išlaikė stebėtinai geresnis ir bendrai siekė 93,63 proc., kai lyginant 2022 metais buvo – 91,79 proc.

Saugos valdymo sistemos, nustatyta saugios veiklos stebėjimo metodika, ja nustatomi tikslai (angl. SPT - Safety Performance Target) ir rodikliai (angl. SPI – Safety Performance Indicator) kasdienėje veikloje leidžia greitai nustatyti operacines veiklas, kuriose didėja rizikos susijusios su skrydžių sauga arba antžeminėmis operacijomis ir jas savalaikiai suvaldyti, nustatant rizikos mažinimo priemones.

Visuose trijuose filialuose LoSP sudaro 27 skirtingų veiklų ir su tomis veiklomis susijusių pavojų rodiklių (pvz. SPI03 - Orlaivio įriedėjimas į kilimo ir tūpimo taką be leidimo per 1000 skrydžių) visuma, o kartu visų trijų filialų bendras vidurkis įtraukiamas į strateginį AB Lietuvos oro uostų planą.

Siekiant užtikrinti saugos gerinimą, kiekvieniems kalendoriniams metams yra nustatoma 1proc. didesnė rodiklio reikšmė, lyginant su buvusiais kalendoriniais metais, todėl siektinas 2024 metų LoSP – 94,63 proc. Išlaikant stabilų veiklos gerinimo tempą, tikimasi 2027 metais LoSP matyti 97,63 proc. ribose.

47 LENTELĖ. Strateginis rodiklis ALoSP, proc.

	2022	2023	2024	2025	2026
TIKSLAS SPT	90,17%	92,79	94,63%	95,63%	96,63%
FAKTAS ALoSP	91,79%	93,63%	–	–	–

Saugos politika

Saugos politika aiškiai apibrėžia aviacijos saugą kaip aukščiausią bendrovės prioritetą prieš bet kokią komercinį, operacinį, aplinkos ar socialinį interesą. Ja siekiama:

- išlaikyti priimtina saugos lygį ir jei yra įmanoma, jį pagerinti visose aerodromo veiklos srityse;
- sumažinti bet kokių avarių, įvykių ar incidentų galimybę tiek kiek tai bus pagrįstai įmanoma.

Ši politika periodiškai peržiūrima siekiant užtikrinti jos aktualumą ir tikslingumą.

Saugos rizikos valdymo procesas

Saugos valdymo sistemos pagrindu laikome saugos rizikų valdymo procesą, kuriuo proaktyviai nustatomi galimi pavojai skrydžių saugai ir su jais siejamos rizikos, kas leidžia savalaikiai nustatyti rizikos mažinimo priemones ir būdus joms suvaldyti. Šio proceso, dažnu atveju nėra įmanoma atlikti vieniems, dėl skirtingų kompetencijų ir žinių poreikio, todėl sudaromos saugos grupės iš LTOU atskirų padalinių, bei aerodromuose veikiančių partnerių (oro navigacijos paslaugų, bei antžeminių paslaugų teikėjai, oru vežėjų atstovai, techninės priežiūros organizacijos, kita).

Kiekviename aerodrome veikia atskiri saugos komitetai, kurių pagrindine užduotimi tampa proaktyviai valdomos aerodromo operacinėje veikloje nustatomos rizikos. Saugos komitetas ir jų narių įsitraukimas, sukuria sąlygas išgirsti ir vertinti visų darbuotojų pastabas, nuomones ir siūlymus, kurie kasdien susiduria su jau nustatytais ir naujais pavojais atlikdami savo funkcijas dinamiškoje aerodromo operacijų aplinkoje.

Vienu sudėtingiausiu projektų 2023 metais tapo NATO viršūnių susitikimas, kur saugos vertinimais pagrįstos operacijos vyko be nuokrypių nuo nustatytų taisyklių (taikomų tik projektui) ar incidentų.

Siekdami užtikrinti kuo greitesnį rizikų nustatymo ir jų valdymo nuolatinį tobulėjimą, 2024 metais diegiamas visos saugos valdymo sistemos skaitmenizacijos procesas, kuris užtikrins greitesni atgalinį ryšį su pranešimų teikėjais, leis efektyviau sisteminti ir apdoroti nustatytas grėsmes, pagreitins informacijos sklaidos procesą, kita.

Nacionalinis ir kibernetinis saugumas

LTOU yra pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė, teikianti ypatingos svarbos paslaugas bei valdanti nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą. Nacionalinių teisės aktų pagrindu yra patvirtinti vidiniai bendrovės teisės aktai bei procesai, detalai reglamentuojantys mūsų veiklos procedūras, rizikų nustatymo bei valdymo procesus ir kt. Bendrovė, kaip pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui svarbi įmonė, taip pat yra parengusi bei su kompetentingomis institucijomis suderinusi Saugumo planą, kuriame numatomos fizinio, kibernetinio, personalo saugumo, informacinio slaptumo priemonės ir kt. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės saugumo plane taip pat nurodomas turtas, kuris yra svarbus nacionaliniam saugumui užtikrinti vykdant svarbią veiklą.

Temos valdymas

Nacionalinio saugumo temos valdymas yra aprašytas LTOU ketinamų sudaryti sandorių, turto sunaikinimo ir asmenų atitikties nacionalinio saugumo interesams bei korupcijos prevencijos kriterijams valdymo procesu apraše, kuris parengtas vadovaujantis LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu bei kitais teisės aktais, kurių pagrindu ir vykdomos asmenų, investuotojų bei sandorių patikros procedūros.

Užtikrindami kibernetinį saugumą ir informacijos saugą vadovujamės LR Kibernetinio saugumo įstatymu ir jį detalizuojančiais teisės aktais bei vidiniais bendrovės informacijos saugos dokumentais ir specialiais aprašais, suderintais su Nacionaliniu kibernetinio saugumo centru. Veikloje taikome gerąsias kibernetinio saugumo praktikas, nuolat tobuliname ir diegiame papildomas saugumo priemones, nuolat komunikuojame šiais klausimais bei skatiname darbuotojų atsakingą požiūrį į informacijos saugą bei kibernetinį saugumą. Periodiškai atliekami tiek vidiniai, tiek išoriniai kontroliuojančių institucijų patikrinimai, atitikties bei rizikos vertinimai kibernetinio saugumo srityje. Valdome identifikuotas rizikas bei įgyvendiname pateiktas rekomendacijas tobulindami vidines procedūras bei teisės aktus, nuolat diegiame naujas gerąsias praktikas.

Pastaraisiais metais bendrovė itin didelį dėmesį skyrė veiklos partnerių patikrai bei tarptautinių sankcijų įgyvendinimo politikai ir su tuo susijusių rizikų valdymui:

- Buvo parengtas [Tarptautinių sankcijų įgyvendinimo politikos aprašas](#);
- Buvo parengtas Veiklos partnerių patikros procesas;
- Įgyvendinama „Pažink savo klientą“ procedūra.

2023 m. tęsėme bendradarbiavimą su atsakingomis valstybinėmis institucijomis, dalyvavome kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis skydas 2023“.

LTOU CYBER

LTOU veikia kibernetinių incidentų valdymo ir šių incidentų padarinių šalinimo grupė – LTOU CYBER.

Šią grupę sudaro skirtingų struktūrinių padalinių specialistai, turintys įvairialypę patirtį skirtingose bendrovės veikos srityse (informacinių technologijų palaikymas, informacinių technologijų vystymas, nacionalinės ir užsienio teisės taikymas, korupcijos / nusikalstamumo prevencija, kibernetinio saugumo / atsparumo užtikrinimas, kita).

Grupės tikslas – tinkamai, efektyviai ir sklandžiai pasiruošti kibernetiniams incidentams, kurių metu gali nukentėti konfidencialūs juridinio asmens ar fizinių asmenų bendrojo pobūdžio ar jautresni duomenys, ir tinkamai kovoti su šių incidentų pasekmėmis bendrovės viduje.

Asmens duomenų apsauga

LTOU yra įsipareigojusi tinkamai tvarkyti bei apsaugoti savo darbuotojų, keleivių, klientų, partnerių, paslaugų tiekėjų, kitų asmenų duomenis ir daro viską, kad bendrovės veikla atitiktų Bendrojo duomenų apsaugos reglamento bei Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimus. Įvairiais būdais, formomis ir apimtimis tvarkomi fizinių asmenų duomenys daro apčiuopiamą, teigiamą ir esminę įtaką įgyvendinant bendrovei tenkančias prievoles bei išsikeltus komercinius tikslus, todėl bendrovė imasi maksimalių pastangų ir priemonių siekdama aukštų duomenų apsaugos, duomenų tvarkymo ir suinteresuotų asmenų privatumo apsaugos standartų.

Įgyvendinant nurodytus standartus bei tvarkant bendrovei perduotus arba suteiktus fizinių asmenų duomenys, LTOU vadovaujasi [7 visuotinai pripažintais asmens duomenų tvarkymo principais](#). Bendrovė siekia, kad šių principų veikimas pasireikštų kiekvienoje jos vykdomos veiklos srityje, nepriklausomai nuo to apie kurią asmens duomenų tvarkymo / duomenų apsaugos dalis mes kalbėtume.

Turime bendrovės mastu veikiančią asmens duomenų apsaugos politiką, kurią sudaro apie dešimt įvairių tvarkų, kurios apibūdina esmines asmens duomenų tvarkymo /asmens duomenų apsaugos bendrovėje sritis. Viešai skelbiama [privatumo politika](#), kurio yra išgryninta asmens duomenų apsaugos politikos versija. Jos siekis yra informuoti fizinius asmenis apie esmines ir su jais su jais galimai susijusius asmens duomenų tvarkymo veiksmus.

2023 metais gavome 4 pranešimus ir (arba) skundus iš fizinių asmenų (keleivių, partnerių, darbuotojų ir kt.) dėl jų privatumo ar asmens duomenų saugumo pažeidimo:

- Gautas 1 (vienas) keleivio pranešimas apie asmens duomenų saugumo pažeidimą, kuris mūsų pradinio tyrimo metų nepasitvirtino;
- Bendrovės viduje nustatyti 2 (du) atvejai, kurie galėjo turėti asmens duomenų saugumo pažeidimo požymių. Pradinio ir paskesnio vidinių tyrimų metu buvo nustatyta, jog iš tikrųjų mūsų informacinėse sistemose buvo įvykę asmens duomenų saugumo pažeidimai. Pagal savo pobūdį, kontekstą jie buvo skirtingi, tačiau panašūs savo asmens duomenų apimtimi. Po šių incidentų buvo imtasi taisomų veiksmų;
- Gautas anoniminis darbuotojo pranešimas apie galimą asmens duomenų saugumo pažeidimą. Vidinio tyrimo metu, remiantis patikrinimo metu gautais duomenimis, buvo nustatyta, kad darbuotojo pranešime nurodyta informacija atitinka tikrovę ir asmens duomenų saugumo pažeidimas yra įvykęs. Po vidinio tyrimo buvo priimtas sprendimas dėl asmens duomenų tvarkymo procedūrų pokyčio. Šie pokyčiai turėtų sumažinti panašių asmens duomenų saugumo pažeidimų atsiradimo riziką.

Iš Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos negavome jokių skundų ar pranešimų dėl pažeidimų.

Mokymai

Ne mažesnis dėmesys bendrovės viduje yra skiriamas darbuotojų tobulėjimui duomenų tvarkymo ir apsaugos srityje.

Kiekvienas bendrovės darbuotojas vidinėje sukurtoje ir administruojamoje mokymų savitarnos sistemoje „ASmokymai,“ prieš pradėdamas su duomenimis tiesiogiai arba netiesiogiai susijusį darbą privalo išklaudyti įvairius mokymus ir atlikti žinių patikrinimą.

Kiekvienais metais yra organizuojami įvairūs pagal savo turinį, apimtį, pobūdį bei reikšmę papildomi darbuotojų nuotoliniai arba gyvi mokymai apie duomenų tvarkymo / apsaugos ypatumus. Bendrovė deda dideles

pastangas, kad kiekvienais kalendoriniais metais įvyktų keletas bendrųjų arba tikslių mokymų visiems arba daliai darbuotojų.

Bent kartą per metus bendrovė organizuoja tarpdisciplinines pratybas organizacijos viduje, kurių metu yra siekiama išsiaiškinti koks yra bendras organizacijos atsparumo kibernetinėms atakoms lygis, patikrinti įdiegtų techninių ir organizacinių apsaugos priemonių efektyvumą, ugdyti darbuotojų sugebėjimus kritinių situacijų metu.

2023 m. organizuoti mokymai

64 darbuotojai išklausė BDAR mokymus.

Papildomi mokymai:

- Poveikio duomenų apsaugai vertinimas (PDAV). Procesas ir įgyvendinimo subtilybės (bendri visiems darbuotojams).
- Tinkamų asmens duomenų tvarkyme dalyvaujančių subjektų vaidmenų nustatymas (bendri visiems darbuotojams);
- Teisėto intereso (balanso) testo rengimo problematika (individualiai tiems kolegoms, kuriems reikėjo parengti šiuos testus).

15.4.2. Dirbančiųjų oro uoste sauga

Saugios darbo sąlygos darbuotojams yra viena iš prioritetinių sričių sėkmingai oro uostų veiklai. Dėl oro uostų veiklos specifikos, LTOU yra atliekama įvairių darbų, siejamų su aukštesne nei įprasta rizika patirti traumą ar neigiamą poveikį sveikatai, tarp jų – specialių sniego valymo, gaisro gesinimo transporto priemonių vairavimas, gaisrų gesinimo, gelbėjimo darbai, darbai atliekami neįprastomis oro sąlygomis, darbas kitomis sveikatai kenksmingomis sąlygomis (triukšmas, vibracija, oro ir darbo aplinkos temperatūra), darbas aukštyje, kita.

Kad užtikrintume saugią darbo aplinką darbuotojams laikomės teisinių reguliacinių įsipareigojimų, įgyvendiname papildomas priemones bei suteikiame įvairių papildomų naudų:

- atliekame profesinės rizikos vertinimą;
- sveikatos patikrinimus;
- įgyvendiname gausias prevencines priemones;
- rengiame saugaus darbo instrukcijas;
- organizuojame privalomus darbuotojų instruktavimus;
- draudžiame papildomu sveikatos draudimu;
- apdraudžiame nuo nelaimingų atsitikimų;
- siūlome papildomus skiepus;
- rengiame mokymus;
- kita.

2023 m. fiksuotas 1 lengvas nelaimingas atsitikimas pakeliui iš darbo (raiščių patempimas). Įvykis buvo iširtas.

48 LENTELĖ. Nelaimingų atsitikimų skaičius

	Matavimo vnt.	2021	2022	2023
Lengvi nelaimingi atsitikimai darbe	Vnt.	2	3	0
Sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe	Vnt.	0	0	0
Nelaimingi atsitikimai pakeliui į darbą ir iš darbo	Vnt.	0	0	1
Lengvų nelaimingų atsitikimų (sužeidimų) skaičius milijonui išdirbtų valandų	Rodiklis	2,3	3,12	0

Pastaba: Lengvų nelaimingų atsitikimų (sužeidimų) skaičius milijonui išdirbtų valandų (angl. total recordable injury rate per million hours worked) rodiklis yra apskaičiuotas pagal GRI 403–9 standarto formulę.

2023 m. atlikti darbai:

- Atlikome profesinės rizikos vertinimą Kauno ir Palangos oro uostuose visose darbo vietose, buvo vertinami visi galimi veiksniai (fizikiniai, cheminiai, biologiniai, ergonominiai, fiziniai) konkrečiuose darbo vietose. Tuo vertinimo pagrindu buvo nustatyta, kad darbo vietose rizika yra priimtina, saugi darbuotojams.
- Atsinaujinome ir pasitvirtinome darbuotojų dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksnių poveikis ir (ar) pavojingas darbas), pareigybių, kurioms privaloma tikrintis iš anksto ir vėliau periodiškai profilaktinis sveikatos tikrinimas, kuriame apsiraišėme net 37 skirtingus galimus kenksmingus rizikos veiksnius.
- Atlikome profesinės rizikos veiksnių ir pavojų įvertinimą, parenkant asmenines apsaugos priemones ir nustatėme, kad išduodame netgi 59 skirtingas asmens apsaugos priemones;
- Atsinaujinome asmens apsaugos priemonių išdavimo procesą.

Nuo 2024 m. ypatingą dėmesį numatėme skirti darbuotojų saugai ir sveikatai su padidintos rizikos darbais.

15.4.3. Darbuotojų gerovė

Siekdami užtikrinti efektyvią oro uostų veiklą ir plėtrą, ypatingą dėmesį skiriame partnerystę ir rūpesčiu grįstą santykių kūrimui tarp darbuotojo ir organizacijos. Nuolat tobuliname atlygio politiką ir naujų darbuotojų adaptacijos procesą, ugdome darbuotojų kompetencijas, skatiname ir sudarome sąlygas siekti karjeros bendrovės viduje, siekiame vis didesnio darbuotojų įsitraukimo.

2024 m. personalo valdyme daugiausia pastangų dėsimė į šiuos projektus, patvirtintus 2023-2026 m. strateginiame veiklos plane:

- Atlygio politikos atnaujinimas.
- Talentų valdymas ir kompetencijų stiprinimas.
- Darbuotojų emocinės gerovės stiprinimas (plačiau aptariama skyriuje Darbuotojų fizinė ir emocinė sveikata)

2023 m. pasiekimai:

- Siekiant sulaukti grįžtamojo ryšio iš bendrovę paliekančių darbuotojų, pradėjome vykdyti trumpas jų apklausas.
- Siekiant įvertinti naujų darbuotojų adaptacijos procesą, pradėjome vykdyti adaptacijos pokalbius bandomuoju laikotarpiu.
- Nuo 2023 m. darbuotojams suteikiame galimybę dirbti iš ES šalies (iki 1 mėn. per metus). Tokiu būdu prisidedame prie darbo-poilsio balanso gerinimo bei lankstesnių darbo sąlygų.
- Net 4,28 proc. darbuotojų pasinaudojo vidinės karjeros galimybėmis.
- Organizavome gyvus renginius darbuotojams: naujokų dienas, vaikų dieną, judėjimo iššūkį „walk15” , vasaros ir žiemos šventes.
- Organizavome papildomus mokymus ir praktikas (apie tai plačiau prie „Talentų valdymas ir kompetencijų stiprinimas”).

Darbuotojų įsitraukimas

Vienas iš svarbiausių mūsų bendrovės strateginių rodiklių siekiant stiprinti darbuotojų gerovę - įsitraukimo indeksas, kurį nuo 2015 m. kasmet matuojame apklausos būdu. Apklausos rezultatai padeda identifikuoti pagrindinius kolegų lūkesčius, išgryninti tobulintinas sritis.

2023 m. darbuotojų įsitraukimas siekė 62 proc. ir nors nebuvo pasiektas rekordinis praėjusių metų rezultatas, įsitraukimas išliko aukštas. Tikėtina, kad darbuotojų įsitraukimas buvo mažesnis, nei planuota (65 proc.), nes organizacija 2023 m. neturėjo nuolatinio vadovo, taip pat vyko dideli pokyčiai aukščiausio lygio vadovų komandoje. Galima daryti prielaidą, kad šie pokyčiai darbuotojams galėjo suteikti nestabilumo ir nesaugumo jausmą. Taip pat kasmet darbo rinkoje stebimi didėjantys darbuotojų lūkesčiai darbo sąlygoms.

Tai pat šių metų apklausa parodė, kad daugiau dėmesio turėtume skirti atlygio politikai, karjeros ir talentų valdymui, aukščiausios vadovybės bei komunikacijos srityse, o geriausiai vertiname tarpusavio bendradarbiavimą, tiesioginius vadovus, psichologinį saugumą bei įgalinimą.

49 LENTELĖ. Darbuotojų įsitraukimo indeksas

Metai	Siekiamos reikšmės	Rezultatai
2021	60%	60%
2022	65%	67%
2023	65%	62%
2024	67%	n/d
2025	69%	n/d
2026	70%	n/d

Lojalumo rodiklis

LTOU matuojame ir darbuotojų lojalumo rodiklį (eNPS), kuris rodo, kiek darbuotojų rekomenduotų bendrovę. 2023 m. nustatytas aukščiausias – 28 proc. darbuotojų lojalumo rodiklis (eNPS), kuris nuo praeitų metų pakilo net 9 proc. Lietuvos įmonėse jis vidutiniškai siekė 12 proc., o valstybės valdomose įmonėse 14 proc., tad mūsų bendrovės rezultatas gan aukštas.

50 LENTELĖ. Darbuotojų lojalumo rodiklis (eNPS)

Metai	eNPS (darbuotojų lojalumas)
2021 m.	8 proc.
2022 m.	19 proc.
2023 m.	28 proc.

Darbuotojų skaičius ir jo išskaidymas

2023 m. gruodžio 31 d. bendrovėje dirbo 668 darbuotojai (2022 m. pabaigoje – 595, 2021 m. – 519). Palyginus su 2022 m., padidėjęs darbuotojų skaičius yra susijęs su keleivių patirties gerinimu, aviacinio saugumo funkcijų užtikrinimu vadovaujantis esamu reglamentavimu. Toliau lentelėse pateikiamas detalus darbuotojų skaičiaus išskaidymas, priimtų naujų darbuotojų ir darbuotojų kaitos rodikliai.

51 LENTELĖ. Darbuotojų skaičius pagal darbo sutarties pobūdį *

	2022					2023				
	Visi darbuotojai (vnt.)	Dirbantys pagal neterminuotąs sutartis	Dirbantys pagal terminuotąs sutartis	Dirbantys pilnu etatu **	Dirbantys nepilnu etatu	Visi darbuotojai (vnt.)	Dirbantys pagal neterminuotąs sutartis	Dirbantys pagal terminuotąs sutartis	Dirbantys pilnu etatu ¹	Dirbantys nepilnu etatu
Bendras skaičius, iš jų:	595	581	14	583	12	668	655	13	652	16
Moterys	219	208	11	216	3	245	236	10	242	3
Vyrai	376	373	3	367	9	423	419	3	410	13
VNO	412	399	13	404	8	463	452	11	450	13
KUN	113	112	1	113	0	129	127	2	129	0
PLQ	70	70	0	66	4	76	76	0	73	3

Pastaba. Pateikti duomenys nurodo darbuotojų skaičių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, t. y. 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2023 m. gruodžio 31 d.

* Įskaičiuoti darbuotojai, esantys vaiko priežiūros atostogose.

**Pilnu etatu dirbančiais įvardijami darbuotojai dirba 40 val. per savaitę. Dirbantys nepilnu etatu dirba mažiau nei 40 val. per savaitę. LTOU pagal sutartį su paslaugas teikiančia įmone taip pat dirba 7 tos įmonės darbuotojai, kurie atlieka aviacijos saugumo patikros funkciją keleivių patikroje ir vykdo neleistino parkavimo priežiūrą, vadovaujantis sutartimi dėl funkcijos atlikimo pagal poreikį. Šis skaičius nurodo darbuotojų skaičių 2023 m. gruodžio 31 d., neatsižvelgiant į išdirbtas valandas ar etatą.

52 LENTELĖ. Priimti nauji darbuotojai ir darbuotojų kaita

	2023			
	Priimti nauji darbuotojai		Darbuotojų kaita (išėję / atleisti darbuotojai)	
	Vnt.	Dalis kiekvienoje kategorijoje (angl. rate)	Vnt.	Kaita kiekvienoje kategorijoje (angl. rate)
Visi darbuotojai, iš kurių:	167	24.27%	94	14,07 %
Moterys	70	31.96 %	44	20.09%
Vyrai	97	25.80%	50	13.30%
Iki 30 m.	60	61.86%	15	15.46%
30-50 m.	84	21.58%	59	15.53%
Daugiau nei 50 m.	23	13.09%	20	10.47%
VNO	115	27.91%	71	17.23%
KUN	41	36.28%	18	15.93%
PLQ	11	15.71%	5	7.14%

Pastabos: Dalis kiekvienoje kategorijoje (angl. rate) yra apskaičiuota 2023 m. priimtų naujų darbuotojų skaičių ir (arba) darbuotojų kaitos skaičių padalinus iš viso darbuotojų skaičiaus pagal kategorijas.

2023 m. bendra savanoriška darbuotojų kaita buvo 11 proc. (2022 m. - 8,5 proc.). Sieksime, kad savanoriška darbuotojų kaita neviršytų 15 proc.

Atlygis

Atlygio politika

Siekiame, kad mūsų komandą sudarytų kompetentingi ir motyvuoti darbuotojai, todėl su atlygio valdymu susijusiuose sprendimuose siekiame užtikrinti ne tik vidinį teisingumą bet ir išorinį konkurencingumą. Norime pritraukti, motyvuoti ir išlaikyti reikiamos kvalifikacijos darbuotojus, kurie įgyvendintų strateginius verslo tikslus.

Visos Bendrovės pareigybės yra suskirstytos į lygius pagal darbui atlikti reikalingas žinias, atsakomybę ir problemų sprendimą. Visiems darbuotojams, esantiems tame pačiame pareigybės lygyje, atlygio rėžiai yra vienodi. Konkretūs atlygiai yra nustatomi atsižvelgiant į pareigybės atlygio rėžį, darbuotojo patirtį, turimas kompetencijas, vidinį teisingumą bei tendencijas darbo rinkoje.

Pagal 2023 m. pabaigoje atlikto darbuotojų įsitraukimo tyrimo rezultatus paaiškėjo, kad kiek mažiau nei pusė, t. y. 48 proc., darbuotojų yra patenkinti dabartine atlygio sistema, todėl, nepaisant to, kad pasitenkinimas atlygiu yra aukštesnis nei Lietuvos įmonių ir valstybės valdomų įmonių vidurkis, strateginiame veiklos plane išsikėlėme tikslą ją atnaujinti.

Informacija apie LTOU darbuotojų atlyginimus yra skelbiama mūsų [interneto svetainėje](#).

Pagal LTOU patvirtintus darbo apmokėjimo nuostatus, nustatydami atlyginimą vadovaujamės šiais principais:

- teisingumo – teisingai atlyginti darbuotojams už darbą.
- visuotinumą – bendrovės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems bendrovės darbuotojams.

- nediskriminavimo – bendrovės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems LTOU darbuotojams nepaisant jų amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, rasės ar etninės priklausomybės, kalbos, socialinės padėties, religijos ar įsitikinimų.
- aiškumo – kiekvienas darbuotojas žino savo atlygio režius bei bendrovės atlygio politiką.
- palyginamumo – pareigybių atlygiai lyginami su Lietuvos darbo rinkos atlygiais.
- nuoseklumo – sprendimai dėl atlygių priimami argumentuotai ir nuosekliai, nedaromi savavališki, neargumentuoti sprendimai.

Valdybos atlygio principai

Atlygio mokėjimo valdybos nariams tvarką nustato 2015 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1092 patvirtintas Atlygio valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos aprašas (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais). Valdybos nariams už jiems teisės aktuose, bendrovės dokumentuose ir sudarytose kolegialių organų narių veiklos sutartyse nustatytų funkcijų vykdymą mokamas fiksuotas mėnesinis atlygis, kurio dydį nustato Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.

Valdybos kadencijos laikotarpiui nepriklausomam nariui nustatomas fiksuotas mėnesinis atlygis ne mažesnis kaip 1/4 Bendrovės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (neatskaičius mokesčių), apskaičiuoto pagal 2023 metų faktinius atlygio išmokėjimo duomenis. Jeigu Bendrovės valdybos nepriklausomas narys išrenkamas valdybos pirmininku, pirmininko pareigų ėjimo laikotarpiu jam nustatomas fiksuotas mėnesinis atlygis ne mažesnis kaip 1/3 Bendrovės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (neatskaičius mokesčių), apskaičiuoto pagal 2023 metų faktinius atlygio išmokėjimo duomenis. Konkretų atlygio dydį eurais nustato Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.

Valdybos nariui taip pat gali būti kompensuojamos pagrįstos išlaidos (įskaitant kelionės (transporto) ir nakvynės išlaidas, komandiruotes (į parodas, konferencijas, kitus renginius, tiesiogiai susijusius su Bendrovės veiklos sritimi), patirtos vykdant valdybos nario veiklą.

Informacija apie valdybos narių atlygį skelbiama [mūsų interneto svetainėje](#).

2023 m. Valdybos ir Vadovybės narių atlygio politika nebuvo tiesiogiai susieta su bendrovės rezultatais darnumo atžvilgiu.

Generalinio direktoriaus ir vadovybės atlygio principai

Bendrovės Generalinio direktoriaus atlygį nustato valdyba, vadovaudamasi teisės aktais, reglamentuojančiais valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio nustatymą. Visiems Bendrovės Darbuotojams taikomos papildomos naudos be išimties taikomos ir generaliniam direktoriui, o Papildomų naudų, kurios taikomos tik tikslinėms darbuotojų grupėms, taikymo generaliniam direktoriui klausimą sprendžia valdyba.

Aukščiausio lygmens vadovams darbo užmokestį nustato Bendrovės generalinis direktorius, suderinęs su Bendrovės valdyba. Darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis vieningais, visiems Bendrovės darbuotojams taikomais, principais. Konkretūs atlygiai yra nustatomi atsižvelgiant į pareigybės atlygio režį, darbuotojo patirtį, turimas kompetencijas, vidinį teisingumą bei tendencijas darbo rinkoje.

53 LENTELĖ. Bendras metinio atlyginimo santykis

Bendras metinio atlyginimo santykis	Matavimo vnt.	2023
Organizacijoje daugiausiai uždirbančio asmens metinis atlygis lyginant su visų darbuotojų atlygio mediana	Santykis	5,7 : 1
Organizacijoje daugiausiai uždirbančio asmens metinio atlygio procentinis padidėjimas lyginant su visų darbuotojų metinio atlygio medianos padidėjimu		0 : 1

Pastabos: Pateiktas santykis, kiek geriausiai apmokamas darbuotojas organizacijoje uždirba daugiau už bendrą bendrovės darbuotojų medianą (neįtraukiant daugiausiai uždirbančio darbuotojo darbo užmokesčio).

2023 m. metinis atlygis organizacijos geriausiai apmokamam darbuotojui padidėjo 0 proc., visiems darbuotojams vidutiniškai kilo proc.

54 LENTELĖ. Moterų ir vyrų atlyginimo santykis

	Moterų vidutinis DU, Eur	Vyrų vidutinis DU, Eur	Moterų ir vyrų vidutinio DU santykis
Vilnius			
Aukščiausio lygmens vadovai	6111	7265	0,8:1
Vidurinio lygmens vadovai	3954	4166	0,9:1
Grupių ir pamainų vadovai	3 193	1 975	1,6:1
Specialistai	2 556	3 021	0,8:1
Operatyviniai darbuotojai	1540	1522	1:1
Kaunas			
Vidurinio lygmens vadovai	*	*	*
Grupių ir pamainų vadovai	1 883	2 227	0,8:1
Specialistai	1 224	2 327	0,5:1
Operatyviniai darbuotojai	1 247	1 388	0,9:1
Palanga			
Vidurinio lygmens vadovai	*	*	*
Grupių ir pamainų vadovai	1 868	1 868	1:1
Specialistai	1 886	2 203	0,9:1
Operatyviniai darbuotojai	1 229	1 468	0,8:1

* duomenys neteikiami dėl BDAR

Talentų valdymas ir kompetencijų stiprinimas

2023 M. SUORGANIZUOTI MOKYMAI 147 TEMOMIS

Siekiame, kad darbuotojai nuolat tobulėtų bei atnaujintų privalomųjų profesinių kompetencijų žinias. Kadangi aviacija yra *unikalus* verslas ir parengtų darbuotojų su aviacijos saugumo ir aerodromo saugos kompetencijomis nėra daug, todėl daug dėmesio skiriame vidiniams aviacijos saugumo ir aerodromo saugos mokymams, kuriuos veda vidiniai instruktoriai. Tuo pačiu LTOU yra vystomi unikalūs projektai, siekiame išlaikyti talentus suteikdami galimybę mokytis ir stiprinti žinias, taip motyvuodami darbuotojus likti ir įgyvendinti valstybei svarbus projektus.

Darbuotojų kompetencijų ugdymo ir stiprinimo priemonės ir projektai:

- Privalomieji mokymai (bendri visiems ir pagal pareigybes);
- Išoriniai mokymai ir konferencijos kitoms kompetencijoms (įskaitant tarptautinius);
- Vadovų magistrantūros studijos ISM Vadybos ir ekonomikos universitete;
- Vidinė vadovų ugdymo programa;
- Sukurti e. mokymai efektyvesniam žinių pateikimui.

55 LENTELĖ. Vidutinis mokymų valandų skaičius, per metus tenkantis darbuotojui

Vidutinis mokymo valandų skaičius, per metus tenkantis darbuotojui	Matavimo vnt.	2021	2022	2023
Aukščiausio lygmens vadovai	Val.	n/d	36	43
Vidurinės grandies vadovai			24	76
Administracijos darbuotojai			17	27
Operatyviniai darbuotojai			56	21

*pastaba: duomenys apie darbuotojams per metus tenkančių mokymų valandų skaičiaus išskaidymą pagal lytį nerenkami.

Tikslas nėra didinti valandų skaičiaus, pagrindinis tikslas - užtikrinti būtinas kompetencijas. Tačiau didėjantis valandų skaičius rodo poreikį stiprinti tam tikros kategorijos darbuotojų kompetencijas, laiku atlikti privalomuosius mokymus

LTOU laikomės 70/20/10 ugdymo modelio principo:

- 70 proc. augimo vyksta darbo vietoje;
- 20 proc. mokantis iš kolegų ir kolegijų bei grįžtamojo ryšio;
- 10 proc. laiko skiriama formaliajam ugdymui.

Vadovų kompetencijų stiprinimas. Atlikus vadovų kompetencijų 360 vertinimą, parengta, atsižvelgiant į rezultatus specializuota vadovų kompetencijų stiprinimo programa. Tyrime dalyvavo 51 vadovai (8 aukščiausio lygmens, 29 vidurinės grandies ir 14 pirmosios grandies). Programoje buvo nagrinėtos situacinio vadovavimo, asmeninio efektyvumo, komandos formavimo temos, organizuojamos kūrybinio mąstymo dirbtuvės. Programos trukmė 6 mėn.

Darbuotojų talentų bankas. Tai darbuotojų išlaikymui sukurtas projektas, kurio tikslas - registruoti darbuotojus, kurie galimai išsaugos savo funkcijas. Šia informacija dalinasi vadovai apie savo darbuotojus su tikslu, kad jeigu yra galimybė - išlaikyti viduje specifines kompetencijas. Projektas vystomas nuo 2022 m.

Studijos. Vadovai turi galimybę į magistro studijas. 2023 m. 12 vadovų studijavo ISM Ekonomikos ir vadybos universitete, taip gilindami savo žinias ir atsinešdami bei pritaikydami lyderystės praktikas iš kitų įmonių patirčių.

Mokymai. Mokymų biudžeto planavimas vyksta kartą metuose ir kiekvienas skyrius atsižvelgdamas į darbuotojų poreikius susiplanuoja mokymus ateinantiems metams.

Mentorystės programa. LTOU plėtojama mentorystės programa gerųjų praktinių/profesinių žinių dalinimuisi. LTOU mentorystę taikome keliomis kryptimis: vadovų pamainumo ruošimui, specialistų kompetencijų stiprinimui, aviacinio saugumo naujų adaptacijai, kuomet žiniomis dalinasi daugiau žinių turintis kolega, taip padėdamas auginti profesines kompetencijas specifiškai reikalingas LTOU. 2023 m. šiame projekte dalyvavo 20 kolegų. 2024 m. šį projektą tęsime.

Tarptautiniai mokymai ir konferencijos. Bendrovės darbuotojai turi galimybę ugdyti savo kompetencijas ir gilinti žinias tarptautinėse konferencijose, parodose ar mokymuose. Tai ypatingai svarbu darbuotojams, kurie dirba su aviacijos saugumu, oro uostų valdymu, aerodromo sauga, kadangi mokymai Lietuvoje neorganizuojami. Tokie mokymai suteikia galimybę pritaikyti tarptautines praktikas ir naujoves bendrovėje.

E. mokymai. Kadangi oro uostų darbuotojai privalo išklausti daug saugumo mokymų, tad 2023 metais sukūrėme e. mokymus efektyvesniam žinių pateikimui.

Sveikata

Fizinė ir emocinė sveikata yra vienas iš prioritetų kalbant apie darbuotojus. Daug papildomų naudų, kurias suteikia bendrovė, yra nukreipta būtent į tai (apie tai plačiau rašoma šiame skyriuje, kitose potemėse).

2023 m. atlikti darbai:

- Pristatėme psichosocialinių rizikos veiksnių ataskaitą ir ėmėmės priemonių darbuotojų psichinei sveikatai gerinti;
- Organizavome diskusijų grupes apie darbuotojų patiriamas neigiamas emocijas ar stresą darbe;
- Organizuotos tęstinės atidos (angl. mindfulness) praktikos darbuotojams;
- Organizavome įvairius mokymus apie smurto pavojų ir jo prevenciją, konfliktinių situacijų valdymą, psichikos sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą, sveikos gyvensenos.

Papildomos naudos darbuotojams

Papildomos naudos:

- Hibridinis darbo modelis ir galimybė pasirinkti patogų darbo pradžios ir pabaigos laiką;
- 1 mėn. darbostogų ES;
- Renginiai;
- Sportinės veiklos;
- Sporto salės;
- Mokymai ir kvalifikacijos kėlimas;
- Nuolaidos perks.lt ir pas oro uostų partnerius;
- Nelaimingų atsitikimų draudimas;
- Sveikatos draudimas (su galimybe naudotis psichoterapeuto paslaugomis);
- Skiepai ir sveikatos patikros programos.

Papildomos apmokomos poilsio ir atostogų dienos:

- 5 papildomos kasmetinių atostogų dienos darbuotojams, dirbantiems pamaininiu darbo grafiku;
- 2 papildomos kasmetinių atostogų darbo dienos darbuotojams, dirbantiems nekintamu darbo laiko režimu;
- papildoma laisva diena gimtadienio mėnesį;
- 2 laisvos dienos per metus asmeniniams poreikiams;
- 3 darbo dienos santuokai sudaryti;
- 1 darbo diena sėkmingai baigiantiems studijas aukštosiose mokyklose;
- pirmoji mokslų metų diena darbuotojams, auginantiems bendrojo ugdymo mokykloje besimokantį vaiką (-us);
- 3 darbo dienos artimo giminaičio mirties atveju.

Papildomos išmokos:

- 645 Eur išmoka gimus vaikui ar įsivaikinus;
- iki 6 mėn. išmokos į pensiją išeinantiems darbuotojams;
- 1200 Eur išmoka darbuotojo artimojo mirties atveju;
- 2000 Eur išmoka darbuotojo mirties atveju;
- 970 Eur išmoka dėl sunkios materialinės padėties;
- 155 Eur išmoka jubiliejaus proga;
- 518 Eur išmoka už kandidatų rekomendacijas;
- 100 proc. neįgalaus vaiko sanatorijos ar rehabilitacijos centro kompensavimas iki vieno MMA dydžio per kalendorinius metus;
- 80 proc. vaikų, besimokančių bendrojo lavinimo mokyklose, išlaidų už stovyklas kompensavimas iki vieno MMA dydžio per kalendorinius metus.

Darbuotojų taryba

Darbuotojų teisėms ir interesams atstovauja darbuotojų išrinkta darbo taryba, kuri dalyvauja, teikia pasiūlymus, įžvalgas bendrovės priimamuose sprendimuose, susijusiuose su kolektyviniais interesais. Darbo tarybą sudaro darbuotojai dirbantys skirtingose bendrovės padaliniuose ir pozicijose, kad būtų kuo efektyviau atstovaujamos skirtingos darbuotojų grupės.

Darbuotojų informavimas

LTOU yra taikomas mažiausiai 5 darbo dienų darbuotojų informavimo laikotarpis, prieš įvykdant bet kokius esminius veiklos pakeitimus, kurie gali turėti reikšmingos įtakos jų gerovei. Apie svarbiausius pokyčius pranešame kartą per ketvirtį vykstančių darbuotojų susitikimų metu, vidiniame intranete, darbuotojų ekranuose, naujienlaiškiuose, renginių metu, el. paštu ar kitomis priemonėmis.

Smurto ir priekabiavimo prevencija

Bendrovėje netoleruojamas joks psichologinis smurtas, priekabiavimas ar kitoks neetiškas elgesys, todėl esame parengę ir visus darbuotojus supažindinę su [smurto ir priekabiavimo prevencijos politika](#).

Darbuotojai, pagrįstai manantys, kad patyrė ar galimai patyrė smurtą ir (arba) priekabiavimą, turi teisę apie tai pranešti vienu iš šių būdų:

- Kreiptis į savo tiesioginį vadovą;
- Pranešti apie situaciją el. paštu pranesk@ltou.lt;
- Užpildyti pranešimo formą vidiniame intranete;
- Įmetę laisvos formos laišką į specialias pašto dėžutes.

Darbuotojams nuolat primenami pranešimo būdai: gyvų ar online susitikimų metu, vidiniame intranete, ekranuose, kita.

LTOU yra sudaryta Komisija, nagrinėjanti smurto bei priekabiavimo atvejus. Per 2023 m. Komisijoje buvo gauti ir nagrinėti 5 tokio pobūdžio pranešimai:

- 1 pranešimas dėl netinkamai reiškiamos kritikos. Atlikus tyrimą priimtas sprendimas tobulinti vidaus procesus, organizuoti mokymus;
- 1 pranešimas dėl netinkamo vieno iš veiklos partnerių darbuotojų elgesio. Atlikus tyrimą buvo priimtas sprendimas kreiptis į Veiklos partnerį dėl informavimo apie netoleruotiną elgesį;
- 1 pranešimas susijęs su diskriminacija. Nagrinėjant galimą diskriminacinio pobūdžio atvejį buvo identifikuoti netinkami asmens veiksmai, imtasi prevencinių priemonių, kad tokie veiksmai nesikartotų ateityje.
- 1 pranešimas apie netinkamą bendravimą tarp kolegų. Atlikus tyrimą priimtas sprendimas įpareigoti vadovus spręsti netinkamo darbuotojų elgesio apraiškas;
- 1 pranešimas apie netinkamą darbuotojo veiklos įvertinimą. Atlikus tyrimą priimtas sprendimas tobulinti atlygio skaičiavimo metodiką ir perskaičiuoti darbuotojui darbo užmokestį.

Įvairios iniciatyvos ir projektai

Nuo 2017 m. kasmet bendrovėje vykdomė šešėliavimo iniciatyvą. Tai diena, kuomet darbuotojas pasirenka, kokiame kitame skyriuje norėtų padirbti.

Trys pagrindinės šešėliavimo naudos darbuotojams:

- Stiprina bendradarbiavimą ir leidžia pamatyti, ką kolegos daro vardan bendro tikslo – laimingo keleivio;
- Didina profesinių žinių bagažą;
- Suteikia galimybę pažinti nežinomą sritį, įgyti naujų kompetencijų ir planuoti karjerą.

2023 metais šioje iniciatyvoje dalyvavo 40 darbuotojų.

Bendradarbiavimas su SOPA

Jau ne vienerius metus bendradarbiaujame su socialine įdarbinimo agentūra SOPA, kuri rūpinasi žmonių su įvairiomis negaliomis integracija į darbo rinką. Jie kasmet organizuoja DUOday, per kurią įmonės bei organizacijos visame pasaulyje kviečia žmones su matoma ar nematoma negalia išbandyti naujas profesijas bei darbo roles. Prie šios iniciatyvos prisijungiame ir mes.

2023 m. DUOday iniciatyvos metu pas mus apsilankė šeši žmonės su skirtingomis negaliomis, kuriems suteikėme galimybę iš arčiau susipažinti su aviacijos saugumo, verslo procesų, komunikacijos bei personalo valdymo sritimis.

Kita

Su darbuotojų gerove labai stipriai susijusi įvairovės, lygybės ir įtraukties tema, kurioje esame išsikelę strateginį tikslą. Plačiau apie tai rašoma „Įvairovės, lygybės ir įtraukties“ temoje.

15.4.4. Klientų patirtis

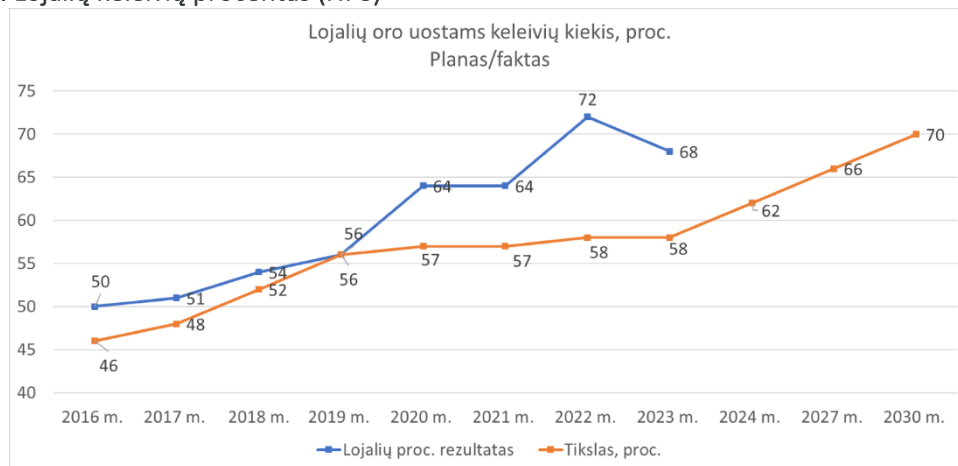
Klientų patirties gerinimas nuo 2014 m. yra strateginė mūsų veiklos kryptis, kuria siekiame užtikrinti visų keleivių poreikius, padėti jiems sumažinti kelionės stresą, pritaikyti infrastruktūrą ir procesus, kad visi klientai oro uostuose jaustųsi patogiai bei patirtų kuo mažiau iššūkių. Šiai temai valdyti vadovaujamės 2022 m. patvirtinta „Keleivių patirties gerinimo strategija 2030 m.“. Strategijoje numatyta daug veiksmų ir priemonių, kurios padeda gerinti klientų patirtį keliaujant.

Pagrindinės klientų patirties veiklos sritys 2023–2030 m. laikotarpiui:

- Infrastruktūros priežiūra ir naujojo Vilniaus terminalo plėtra;
- Švaros ir saugumo užtikrinimas kelionės procese;
- Klientų aptarnavimo kompetencijų vystymas;
- Klientų pažinimas per atliekamus tyrimus ir apklausas;
- Oro uosto bendruomenės vystymas, įtraukiant darbuotojus ir partnerius.

Vienas iš bendrovės strateginių veiklos rodiklių, padedančių įvertinti progresą šioje temoje - NPS tyrimas (angl. Net Promoter Score, toliau - NPS). Tai klientų lojalumo ir pasitenkinimo rodiklis, nustatomas klausiant klientų, kiek tikėtina, kad jie rekomenduos organizacijos produktą ar paslaugą kitiems. Procentinė reikšmė nurodo, kuri dalis klientų rekomenduotų organizaciją (t. y. yra lojalūs).

21 GRAFIKAS. Lojalių keleivių procentas (NPS)

Visų kokybės ir keleivių patirties gerinimo tyrimų rezultatai aptariami bendrovėje, kasmet sudaromas veiksmų planas, dar vadinamas NPS programa, kurios tikslas – gerinti keleivių patirtį.

2023 m. NPS programos veiksmai įgyvendinti 91 proc.

2023 m. įgyvendinti projektai:

- Kauno oro uoste įrengti net 4 nauji maitinimo taškai, siūlantys platų asortimentą, teikiami maisto rinkinių pasiūlymai, neštis į orlaivius;
- atsirado naujų prekybos vietų;
- atnaujinti ir visuose oro uostuose nemokama naudojimui skirti vaikų vežimėliai bei vežimėliai sunkiai judantiems keleiviams.
- Vilniaus oro uoste kartu su partneriu „Alma Litera“ įrengta skaitymo ir užsiėmimų erdvė mažiesiems keliautojams;
- visuose oro uostuose įrengta daugiau sėdėjimo vietų bei mobiliųjų įrenginių pakrovimo galimybių;
- metų pabaigoje visuose trijuose oro uostuose šventėme „Kliento dieną“, padedant ir džiuginant keleivius bei įtraukiant oro uosto partnerius į bendrą veiklą.

Prie klientų patirties gerinimo taip pat prisideda ir veiksmai, priemonės bei iniciatyvos „Įvairovės, lygybės ir įtraukties“ temoje.

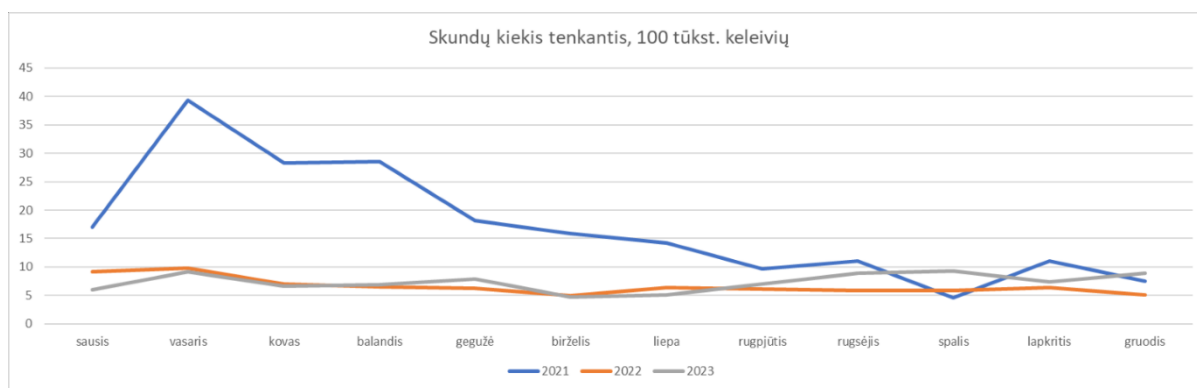
Keleivių skundai

Keleiviai skundus gali pateikti įvairiais kanalais: telefonu, elektroniniu paštu, interneto svetainėje ar per socialinius tinklus. Visi jie yra registruojami, sprendžiami, atsakomi klientams.

Bendrovėje stebimas rodiklis - skundų skaičius, tenkantis 100 tūkstančių aptarnautų keleivių.

2023 m. nusibrėžtas tikslas buvo - mažiau kaip 10 skundų/100 tūkst. keleivių, faktas – 7 skundai/100 tūkst. keleivių. Daugiausiai skundų gauta dėl antžeminio aptarnavimo veiklų (keleivių registracijos, laipinimo, bagažo) bei aviacijos saugumo patikros procesų. Kiekvienas skundas nagrinėjamas, įtraukiant suinteresuotas šalis, atsakoma klientui, taip pat imamasi prevencinių veiksmų situacijos valdymui. Pasibaigus pandemijai ir ribojimams bei reikalavimams kelionėms, skundų kiekis ženkliai sumažėjo ir nuo 2021 m. rudens išlieka stabilus, iki 10 per mėnesį. 2023 m. rudenį skundų išaugo dėl didelių keleivių srautų ir išaugusių eilių Vilniaus oro uoste.

22 GRAFIKAS. Skundų statistika 2021-2023 metais

2024 m. planai:

- 2024 m. daug dėmesio bus skiriama Vilniaus ir Kauno terminalų plėtros projektų įgyvendinimui. Statybos apsunkina keleivių patirtį, todėl numatytos papildomos valdymo priemonės, įrengiant Vilniaus oro uosto prieigas ir transporto sistemą, taip pat įrengiant, ženklinant ir testuojant naują išvykimo terminalą.
- Organizuosime ir vėl susitikimą su įvairias negalias atstovaujančiomis organizacijomis.
- Vykdydysime mokymus darbuotojams bei oro uostų teritorijoje dirbantiems partneriams. Vieni iš jų - „Rašytinio teksto lengvai suprantama kalba“.

- Atnaujinsime internetinį polapį, kuriame yra visa informacija apie specialiąją pagalbą keleiviams su individualiais poreikiais. Polapis bus atnaujintas pagal „Rašytinio teksto lengvai suprantama kalba“ metodiką.

Keleiviai su individualiais poreikiais

Keleiviai su individualiais poreikiais arba matomomis ir nematomomis negaliomis yra svarbi dalis, kai kalbame apie infrastruktūros ir paslaugų gerinimą klientams.

Kasmet daugėja per Lietuvos oro uostus keliaujančių keleivių, turinčių įvairias negalias ir užsisakančių pagalbos paslaugas. Lyginant su 2022 m. su 2023 m. šią paslaugą užsisakė 22 proc. daugiau keliautojų. Šių keleivių skaičiaus augimas pastebimas nuo 2014 m. (išskyrus pandeminius metus).

56 LENTELĖ. Aptarnautų keleivių su individualiais poreikiais skaičius

Metai	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bendras aptarnautų keleivių su negalia skaičius (visuose trijuose oro uostuose)	3771	6017	7543	8000	11094	11495	3659	6117	11958	15083
Vilniaus oro uoste aptarnautų spec. poreikių keleivių skaičius	3 084	5 017	6 064	6 138	8 325	7 996	2 346	3 689	7 610	9628
Kauno oro uoste aptarnautų spec. poreikių keleivių skaičius	687	1 000	1 237	1 452	2 117	2 935	1 158	2 261	3 724	4657
Palangos oro uoste aptarnautų spec. poreikių keleivių skaičius	n/d	132	242	410	652	564	155	167	624	798

Kalbant apie asmenis su individualiais poreikiais, yra dvi pagrindinės rizikos:

- netinkamas specialiųjų poreikių turinčių keleivių poreikių patenkinimas, jų diskriminavimas ar patyčios;
- keleivio įrangos sugadinimas ir žalos atlyginimo kaštai.

Šioms rizikoms suvaldyti turime nusimatę nuolatinius veiksmus.

Nuolatiniai veiksmai bei priemonės:

- Nuolat investuojame į infrastruktūrą ir paslaugų kokybę, kad šios grupės asmenys patirtų kuo mažiau iššūkių keliaujant. Turime pagalbos iškvietimo mygtukus, specialias stovėjimo aikšteles, nemokamus vėžimėlius, kita. Visa ši informacija nuolat atnaujinama tam specialiai skirtame kiekvieno oro uosto polapyje: [Vilniaus oro uoste](#), [Kauno oro uoste](#), [Palangos oro uoste](#).
- Bendradarbiaujame su įvairias negalias atstovaujančiomis organizacijomis, siekiant kuo geriau pritaikyti oro uostus ir procesus keliautojams: SOPA, Socialinis taksi, Įvairovės chartija, Lietuvos aklyjų ir silpnaregių sąjunga, kita;
- Nuolat atliekame specialiosios pagalbos paslaugų teikimo kokybės monitoringą, apklausime keleivius, reaguojame ir analizuojame gautus nusiskundimus bei išorinių auditų išvadas, kad užtikrinti kokybišką paslaugų teikimą;
- Keliame kvalifikaciją šių paslaugų teikimo srityje ir dalinamės patirtimi su darbuotojais, partneriais, kitais oro uostais;

- Esame pirmieji oro uostai Baltijos šalyse prisijungę prie tarptautinės iniciatyvos „Nematomos negalios Saulėgrąža“ (angl. The Hidden Disabilities Sunflower). Šia iniciatyva siekiama padėti nematomas negalias turintiems žmonėms lengviau įvardinti savo poreikius, o oro uosto darbuotojams – atpažinti keleivius, kurių negalia nėra iškart pastebima ir laiku suteikti reikiamą pagalbą. Darbuotojai yra apmokyti atpažinti šį aksesuarą bei pasiruošę skirti daugiau dėmesio ir laiko. Juostelę nemokamai galima gauti prie registracijos stalų. [Plačiau apie iniciatyvą.](#)

57 LENTELĖ. Įgyvendinti projektai bei veiksmai 2023 m.

Atlikome apklausas	2023 m. keleivių apklausos rezultatai parodė, kad 100 proc. apklaustųjų yra patenkinti pagalbos paslaugos užsakymu ir teikimo. O 95 proc. Respondentų teigiamai įvertino pagalbą teikusių darbuotojų profesionalumą ir mandagumą. Jokių žmogaus teisių pažeidimų nustatyta nebuvo.
Organizavome mokymus darbuotojams	617 darbuotojų dalyvavo mokymuose apie tinkamą keleivių, turinčių individualių poreikių aptarnavimą: 381 darbuotojas išklaušė elektroninius šios srities mokymus ir dar 236 dalyvavo praktiniuose mokymuose.
Organizavome renginį	Virš 20 skirtingų organizacijų, kurios vienija žmones su įvairiomis negaliomis, dalyvavo mūsų inicijuotame renginyje. Aptarėme teikiamų paslaugų kokybę, iššūkius ir jau pradėjome įgyvendinti pateiktus pasiūlymus. Pavyzdžiui, pakoregavome skrydžių ekranų spalvinius kontrastus, kad jie būtų geriau matomi žmonėms, turintiems regėjimo sutrikimų.
Edukavome visuomenę	Vykdėme „Nematomos negalios Saulėgrąža“ edukaciją ne tik savo darbuotojams, bet ir visuomenei. Tam pasitelkėme oro uostų ekranus bei socialinius tinklus.

15.4.5. Triukšmo valdymas

Subalansuotas triukšmo valdymas yra būtina sąlyga sėkmingai LTOU oro uostų veiklai ir plėtrai. Aviacijos sektoriaus augimo priimtinumai tiesiogiai priklauso nuo jo daromo globalaus ir lokalaus poveikio aplinkai ir visuomenei. Svarbų vaidmenį vaidina visuomenė ir draugiška kaimynystė, turinti įtakos ne tik oro uostų įvaizdžiui, bet ir planuojamų projektų vystymui, todėl būtina laikytis subalansuoto požiūrio ir atsižvelgti į vietos sąlygas, triukšmo poveikio problemą, taikyti teritorijų planavimą, vertinti oro uostų apylinkėse gyvenančių žmonių gyvenimo kokybę, apsaugoti bendruomenes nuo orlaivių keliamo triukšmo neigiamo poveikio. Oro uostų vystymasis ir plėtra turi būti vykdoma laikantis tvarumo principų ir siejama su bendruomenės apsauga.

Pagrindinis triukšmo valdymo tikslas – net augant skrydžių skaičiui nedidėjančios arba mažėjančios viršnorminio triukšmo zonos ir į jas patenkančių gyventojų skaičius.

Poveikis vietos bendruomenėms

VNO. Vilniaus oro uostas yra vos 5 km atstumu nuo Vilniaus miesto centro, patogiai ir greitai pasiekiamas bet kokia transporto priemone. Tai didelis privalumas oro uostui, tačiau dėl patogaus susisiekimo su miesto centru ir neribojamo žemės naudojimo, plečiantis miestui, oro uosto apylinkėse daugėja naujakurių, formuojasi gyvenamųjų namų kvartalai (Salininkuose, Kalnėnuose ir kt.). Dėl VNO kilimo-tūpimo tako (KTT) padėties, dalis išvykimo ir artėjimo maršrutų driekiasi virš apgyvendintų miesto teritorijų tiek šiaurės, tiek pietų kryptimi, todėl orlaivių keliamas triukšmas neigiamai veikia tiek greta oro uosto ar jo apylinkėse, tiek toliau ties orlaivių kilimo / leidimosi koridoriais gyvenančių žmonių gyvenimo kokybę.

KUN. Kauno oro uostas yra patogiai pasiekiamas ir įsikūręs Karmėlavos gyvenvietėje, 13 km į šiaurės rytus nuo Kauno, 8 km nuo A1 magistralinio kelio Vilnius – Kaunas – Klaipėda, jungiančio tris didžiausius Lietuvos miestus. Karmėlavos gyvenvietės gyvenamųjų namų kvartalai yra išsidėstę arti KUN ribų, šiaurės, šiaurės-vakarų kryptimis. Kitos arti KUN esančios gyvenvietės – pietvakarių pusėje esantys Ramučiai, o toliau į vakarus – Lapės. Orlaivių kilimo / leidimosi koridoriai driekiasi virš Kauno miesto ir rajono teritorijų, tačiau orlaiviai tose vietose jau būna pasiekę gana didelį aukštį, todėl triukšmo lygis leistinų ribinių verčių neviršija.

PLQ. Palangos oro uostas yra vakarų Lietuvoje, 32 km nuo Klaipėdos, 17 km nuo Kretingos miesto centro, 7 km nuo Palangos miesto centro. Orlaivių kilimo / leidimosi koridoriai Vakaruose driekiasi virš Palangos miesto, o šiaurėje – virš Šventosios kurortinės gyvenvietės Baltijos pajūryje. Kadangi Palangos miestas yra kurortas,

vadovaujantis Higienos norma HN 33:2011, objektų esančių kurortuose ir kurortinėse teritorijose, aplinkoje taikomi 5 dBA mažesni triukšmo ribiniai dydžiai.

Temos valdymas

Triukšmo valdymo tema yra įtraukta į LTOU Strategiją 2030, LTOU Aplinkosaugos strategiją 2018-2028 m., kurioje triukšmas išskirtas kaip prioritetinga aplinkosauginė veiklos kryptis. Taip pat įtraukta ir į LTOU Strateginį veiklos planą 2024-2026 bei 2015 LTOU Aplinkosaugos politiką.

LTOU veiklą triukšmo srityje reglamentuoja ne tik Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktai, tačiau ir Tarptautinės civilinės aviacijos (toliau – ICAO) organizacijos dokumentai, industrijos standartai, taip pat veiklą stebi tiek nevyriausybinės organizacijos, tiek visuomenė.

ICAO 4 principai, kuriais vadovaujamės:

- Mažinti orlaivių triukšmą susidarymo vietoje;
- Taikyti teritorijų planavimą;
- Keisti operacijų procedūras;
- Aprobuoti triukšmingiausių orlaivių naudojimą.

Nuolatiniai veiksmai ir priemonės:

- 2019 m. parengėme ir su VĮ „Oro navigacija“ (toliau – ON) suderinome Vilniaus oro uosto triukšmo valdymo planą (TVP), kuriame numatytos triukšmo valdymo ir mažinimo priemonės;
- Visuose oro uostuose nuolat vykdomė orlaivių keliamo triukšmo stebėseną. Kiekvieno oro uosto apylinkėse turime įsirengę triukšmo monitoringo stotis, kuriose orlaivių keliamas triukšmas matuojamas 24/7, 365 dienas per metus;
- Vilniau oro uoste vykdomė orlaivių, išvykstančių 01 kursu, išskridimo maršrutų laikymosi stebėseną;
- Kasmet rengiame metines triukšmo stebėsenos ataskaitas ir teikiame jas Lietuvos transporto saugos administracijai (toliau - LTSA). Jose pateikiama metinė skrydžių statistika, nustatyti viršnorminių triukšmo zonų dydžiai ir į jas patenkančių gyventojų skaičius, taip pat triukšmo kontūrų žemėlapiai, kurie kasmet viešiname LTOU internetinėje svetainėje;
- Organizuojame ir įgyvendiname aerodromų TAZ nustatymo, TAZ viešinimo ir visuomenės informavimo procedūras. Apie tai plačiau [čia](#);
- Komunikuojame su bendruomenėmis įsikūrusiomis oro uostų apylinkėse, atsakydami į užklausas ar skundus.
- Triukšmo valdymo problematiką ir klausimus periodiškai aptariame ir komunikuojame su LTSA ir ON.

Visų trijų oro uostų triukšmo žemėlapiai yra skelbiami mūsų [interneto svetainėje](#).

2023 m. įgyvendinti projektai:

1. 2023 m. atnaujintos triukšmo monitoringo stotys KUN ir PLQ su integruota stebėjimo programine įranga, leidžiančia vykdyti orlaivių skrydžių stebėseną ir analizuoti jų keliamo triukšmo poveikį ir skrydžių duomenis;
2. Pradėtos aerodromų TAZ nustatymo procedūros;
3. Pradėta bendradarbiauti su ON, siekiant nustatyti dėl kokių operacinių reikalavimų, užfiksuoti orlaiviai nesilaikė išskridimo procedūrų.

2024 m. planuojami projektai:

1. Peržiūrėti ir atnaujinti TVP ir jame numatytas triukšmo mažinimo priemones;
2. Organizuoti stebėsenos procedūros vykdymo ir keitimosi duomenimis su ON sutarties parengimą ir rašytinį pasirašymą;
3. Užbaigti TAZ nustatymo procedūras ir įregistruoti nustatytas VNO, KUN ir PLQ TAZ;
4. Parengti 2024 m. perspektyvinius triukšmo žemėlapius, skirtus kompensacijoms išmokėti, bei įgyvendinti šių žemėlapių viešinimo ir gyventojų informavimo procedūras;

5. Stebėsenos procedūros vykdymo ir keitimosi duomenimis su ON sutarties parengimas ir pasirašymas.

Skundai dėl triukšmo

Per 2023 m. iš viso LTOU gavo 9 skundus/užklausus dėl orlaivių keliamo triukšmo.

VNO. Buvo gauti 3 skundai: vienas skundas buvo gautas iš Turniškių gyvenvietės dėl besileidžiančių orlaivių keliamo triukšmo, du skundai iš Gulbinų bei Dvarčionių gyvenviečių buvo gauti dėl kylančių orlaivių.

KUN. Buvo gauti 2 skundai: vienas skundas buvo gautas dėl nuolat kylančių civilinių orlaivių ir darančių posūkį virš Kalnėnų gyvenvietės, antras skundas buvo gautas iš Neveronių gyventojų, dėl naktimis vykdomų mokomųjų skrydžių lengvaisiais orlaiviais.

PLQ. Buvo gautos 3 užklaustos ir 1 skundas. Užklaustos Palangoje buvo susijusios su teritorijų planavimu: pareiškėjai teiraujasi, kada bus nustatytos triukšmo apsaugos zonos, nes Palangos m. savivaldybė neišduoda sąlygų planuojamai infrastruktūros plėtrai, kol nebus nustatytos aerodromų triukšmo apsaugos zonos. Vienas skundas buvo gautas dėl nakties metu besileidžiančių civilinių orlaivių į PLQ keliamo triukšmo: gyventojas kreipėsi į NVSC, siekiant išmatuoti triukšmo lygius pareiškėjo gyvenamojoje teritorijoje, NVSC kreipėsi į LTOU su nurodymu parengti triukšmo valdymo planą, siekiant sumažinti orlaivių keliamo triukšmo poveikį pareiškėjo gyvenvietėje.

Nuolat bendraujame su visuomene, atsakant į nusiskundimus dėl orlaivių keliamo triukšmo. Taip pat valdome bendradarbiaujame su LTSA bei kitomis šią temą valdančiomis šalimis. Taip pat taikome valdymo priemones ir veiksmus, įvardintus šiame skyriuje.

15.4.6. Įvairovė, lygybė ir įtrauktis

Lietuvos oro uostai yra vartai į pasaulį - būtent mūsų darbuotojai pirmieji sutinka ir išlydi milijonus keleivių (pavyzdžiui 2023 m. per visus tris oro uostus skrido kiek daugiau nei 6 mln. keleivių), o kur dar daugiau nei 600 mūsų darbuotojų. Galime tik įsivaizduoti, kokie visi jie ir jos yra skirtingi.

Dėl šios priežasties turime ambicingą tikslą – kurti tokią aplinką, kurioje kiekvienas jaustųsi 100 proc. savimi. Tai aplinka, kurioje būtų gerbiama žmonių įvairovė, puoselėjamas vienodas ir nediskriminuojantis požiūris bei užtikrinamos žmogaus teisės. Tokioje aplinkoje:

- gerinama darbuotojų fizinė bei ypatingai emocinė sveikata ir kuriama įtraukianti bei motyvuojanti aplinka;
- gerinama ne tik keleivių, bet ir visų suinteresuotų šalių patirtis.

Savo suinteresuotųjų šalių atžvilgiu laikomės šių nuostatų:

- **KLIENTAI.** Siekiame, kad visi keleiviai jaustųsi laukiami oro uostuose. LTOU, todėl laikomės „Keleivių aptarnavimo standarto“, su kuriuo yra supažindinti visi darbuotojai ir partneriai. Standartą periodiškai atnaujiname, atsižvelgiant į kolegų bei partnerių gaunamas pastabas ir naujausias šios srities tendencijas, nuolat vykdomė standarto laikymosi kontrolę.
- **PARTNERIAI.** 2022 m. atnaujinome ir partnerius supažindinome su „Partnerių etikos kodeksu“, kuris yra vienodai taikomas visiems LTOU veiklos partneriams, ir skelbiamas viešai [čia](#).
- **DARBUOTOJAI.** Visi darbuotojai yra supažindinti su „Lygių galimybių politika“, kurią pasitvirtinome 2022 m., ji skelbiama viešai [čia](#). Politikoje yra apibrėžti svarbiausi principai, siekiant užtikrinti, kad visose darbo santykių srityse bendrovėje būtų laikomasi lygių galimybių bei nediskriminavimo principų, t. y. su esamais ar atleidžiamais darbuotojais ir asmenimis, kurie siekia įsidarbinti LTOU.

Nuolatiniai veiksmai:

- Kasmet atliekame „Įvairovės chartijos“ apklausą, kuri leidžia identifikuoti problemas bei įvertinti progresą. 2022 m. apklausą atliko 89 darbuotojai, 2023 m. - 204 darbuotojai;
- Esame vieni iš „Įvairovės chartijos“ steigėjų, mūsų darbuotojas yra vienas iš chartijos valdybos narių. Nuolat dalyvaujame jų rengiamuose mokymuose, seminaruose, dalinamės gerosiomis praktikomis;
- Vykdomė įvairovės ir įtraukties ambasadorių projektą, kuriame dalyvauja net 20 įmonės darbuotojų-ambasadorių. Nuolat keliamė ambasadorių kompetencijas šioje temoje, inicijuojame įvairius projektus;

- Daug dirbame su keleiviais turinčiais individualių poreikių (apie tai plačiau prie tvarumo temos – KLIENTŲ PATIRTIS);
- Turime aiškų metinį veiksmų planą, kuris padeda didinti įvairovę, lygybę bei įtrauktį kalbant apie visas suinteresuotas šalis.

Šios temos tikslas - gerėjantis bendras įvertinimas „Įvairovės chartijos“ metinėje įvairovės ir įtraukties darbuotojų apklausoje, kuris atsirado tik nuo 2023 m. Šis rodiklis nuo pernai metų yra įtrauktas į bendrovės strateginius tikslus.

58 LENTELĖ. Darbuotojų įvairovės ir įtraukties metinės apklausos įvertinimas (balas iš 10)

Metai	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tikslas	Neturėjome dar išsikėlę	Neturėjome dar išsikėlę	6.7	6.9	7.1	7.3
Faktas	6.5	6.5	-	-	-	-

59 LENTELĖ. Darbuotojų įvairovė *

Darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas	2023			
	Valdyba	Aukščiausio lygmens vadovai	Vidurinėsios grandies vadovai	Visi darbuotojai
Visi darbuotojai	5	9	25	668
Moterys	1 (20%)	3 (33%)	10 (40%)	245 (37%)
Vyrai	4 (80%)	6 (67%)	15 (60%)	423 (63%)
Iki 30 m.	0	0	0	98 (15%)
30-50 m.	3 (60%)	9 (100%)	23 (92%)	382 (57%)
Daugiau nei 50 m.	2 (40%)	0	2 (8%)	188 (28%)

* Įskaičiuoti darbuotojai, esantys vaiko priežiūros atostogose.

2023 m. įgyvendinti projektai:

- Pirmą kartą LTOU istorijoje išreiškėme palaikymą LGBTQ+ bendruomenei. Birželio mėnesį oro uostų ekranuose bei socialiniuose tinkluose sukosi palaikanti kampanija, o norintys darbuotojai ir partneriai buvo įsisegę bendruomenę palaikantį ženkliuką;
- Į bendrovės veiklą pradėjome įtraukinėti vaiko priežiūros atostogas esančius darbuotojus ir darbuotojas: siunčiame jiems ir joms visiems darbuotojams skirtus naujienlaiškius, kviečiame į bendrovės šventes, mokymus, kita.
- „Sustain Academy“ studentams pasakojome apie įvairovę, lygybę ir įtraukti LTOU;
- Atstovavome Lietuvą Briuselyje vykusiame renginyje „European Capitals of inclusion and diversity award 2023“;
- Paleidome ambasadorių sugalvotą ir įgyvendintą idėją – „Išsklaidykime debesis“ kampaniją. Tai papildomas pranešimų kanalas bendrovės viduje – fizinės pašto dėžutės, į kurias galima anonimiškai įmesti pranešimą apie smurto, diskriminacijos ar kitus atvejus;
- Pakvietėme visas organizacijas, kurios dirba su asmenimis, turinčiais individualių poreikių, į renginį Vilniaus oro uoste, kurio tikslas buvo pristatyti paslaugas ir infrastruktūrą, pritaikytą keleiviams su matomomis ir nematomomis negaliomis, bei padiskutuoti, kaip dar galime tobulėti.
- Keitėme žodyną. Teikėme pasiūlymus darbuotojams, kur ir kaip galime naudoti įtraukų žodyną.
- Mokymai. Organizavome mokymus visų grandžių vadovams: „Įtrauki lyderystė: nuo ko pradėti“ ir „Vadovo vaidmuo kuriant saugią ir pagarbą darbo aplinką“.

2023 metais vykusiuose Nacionalinio atsakingo verslo apdovanojimuose, didelių įmonių kategorijoje, laimėjome „Įvairovę skatinanti darbovietė 2023 m.“ titulą už tai, kad skatiname įvairovę ir įtrauktį ne tik bendrovėje, bet ir už jos ribų.

2024 m. planai:

- Toliau tobulinti pranešimų kanalą;
- Darbuotojų mokymai apie įtraukų žodyną;
- Ambasadorių projekto vystymas;
- Fokusas į keleivius, turinčius individualių poreikių;
- Metinė įvairovės ir įtraukties apklausa;
- LGBTQ+ mėnesio kampanija;
- Atnaujinti lygių galimybių politiką;
- Įsitraukimas į „Įvairovės chartijos“ veiklą;
- Kita.

Informacija apie gautus pranešimus, susijusius su šia tema, pateikta „Darbuotojų gerovė“ temoje.

15.5. Valdymo sritis

15.5.1. Atsakingas valdymas

Siekiam būti Lietuvos augimo ir klestėjimo sparnais, tad mums labai svarbu atitikti verslo etikos, skaidrumo ir antikorupcijos reikalavimus.

Strateginis tikslas

Kiekvienais metais siekiame aukščiausio Valdymo koordinavimo centro gerosios valdysenos indekso įvertinimo. Šis įvertinimas yra vienas iš mūsų bendrovės strateginių tikslų. Daugiau informacijos apie šį vertinimą [čia](#).

60 LENTELĖ. Gerosios valdysenos indekso įvertinimas

Metai	2022	2023	2024	2025	2026
Tikslas	A+	A+	A+	A+	A+
Faktas	A+	n/d	n/d	n/d	n/d

2022 m. gerosios valdysenos įvertinimas A+ (tvarumo dalies taip pat A+). Tokio įvertinimo sieksime ir už šią ataskaitą.

Kova su korupcija ir kyšininkavimu

Bendrovėje visada skyrėme labai daug dėmesio korupcijai atsparios aplinkos kūrimui ir įgyvendinimui. Netoleruojame jokių formų korupcijos savo veikloje, todėl nuolat vertiname ir valdome korupcijos rizikas, ugdome nepakantumo korupcijai nuostatas tarp darbuotojų ir partnerių, sistemiškai diegiame priemones, skirtas pašalinti visas galimas korupcijos priežastis ir sąlygas.

Temos valdymas

Pagrindiniai dokumentai, kuriais vadovaujamės šioje srityje:

- LR Korupcijos prevencijos įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai;
- LR susisiekimo ministro įsakymais tvirtinami sektoriaus atsparumo korupcijai dokumentai;
- Vidinis [Korupcijos prevencijos politikos aprašas](#) bei kiti teisės aktai.

Korupcijos prevencijos aprašas. Šis aprašas reglamentuoja bendrąsias korupcijos netoleravimo LTOU nuostatas, korupcijos prevencijos pagrindinius principus, bendrovėje taikomas priemones, jų įgyvendinimo

koordinavimą ir kontrolę. Kiekvienas LTOU darbuotojas įsipareigoja laikytis apraše numatytų principų, vengti bet kokių korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų bei jam patikėtas funkcijas vykdyti sąžiningai ir skaidriai.

Etikos kodeksai. Bendrovės vertybių sistemą bei ideologiją, kurią diegiame tiek darbuotojams, tiek ir veiklos partneriams taip pat atspindi ir LTOU [Darbuotojų etikos kodeksas](#), kurio priede taip pat pateikiamos elgesio rekomendacijos dėl korupcinio ar neskaidraus elgesio situacijų bei [Veiklos partnerių etikos kodeksas](#). Taigi, į LTOU kovos su korupcija sistemą įtraukiame ir visus veiklos partnerius.

LTOU patvirtinti ir taikomi bei mūsų interneto svetainėje skelbiami Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo tvarkos aprašas, Dovanų apskaitos valdymo ir veiksmų, gavus neteisėtą atlygį procesai, Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašas, kita aktuali informacija apie bendrovės įgyvendinamas atsparios aplinkos įgyvendinimo priemones.

Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis

Kuriant korupcijai atsparią aplinką bendradarbiaujame su kompetentingomis institucijomis, dalinamės gerąja praktika tiek pačiame susisiekiame sektoriuje, tiek ir su kitomis organizacijomis. Pavyzdžiui, dalyvaujame rengiant bei įgyvendinant susisiekiame sektoriaus korupcijos prevencijos veiksmų planą, kuris tvirtinamas LR susisiekiame ministro įsakymu, dalyvaujame Skaidrumo akademijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos bei Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos ir kt. renginiuose.

Korupcijos prevencijos veiksmų planas yra rengiamas bent 2 metams, kasmet peržiūrimi jo įgyvendinimo rezultatai, periodiškai atliekami vidiniai audita. Plane pateikiama korupcijos rizikos veiksnių analizė, numatomos rizikos mažinimo priemonės, atskaitomybė, terminai, vertinimo kriterijai.

Apie tai [plačiau](#).

Pagrindinės korupcijos rizikos

Itin svarbi korupcijai atsparios aplinkos kūrimo dalis – su korupcija susijusių rizikų identifikavimas ir valdymas. Kiekvienais metais peržiūrimė veiklos sričių sąrašą ir nustatome potencialias korupcijos rizikas.

Visos bendrovės veiklos sritys (100 proc.) yra įvertintos dėl su korupcija susijusios rizikos. Nustatytos 7 sritys, kuriose korupcijos pasireiškiame tikimybė gali būti didžiausia:

1. Pirkimų organizavimas ir vykdymas;
2. Turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo;
3. Projektų įgyvendinimas ir priežiūra;
4. Žmogiškųjų išteklių administravimas;
5. Viešųjų ir privačių interesų derinimas ir deklavimas;
6. Informacijos, galinčios kelti korupcijos rizikos grėsmes naudojimas, administravimas, apsauga ir kontrolė;
7. Sprendimų, susijusių su trečiųjų asmenų priežiūra, priėmimas.

Pagrindinių korupcijos rizikų valdymas

• **VERTINIMAS.** Kiekvienais metais korupcijos pasireiškiame tikimybės vertinimas atliekamas bent vienoje iš sričių. 2023 m. korupcijos rizika įvertinta viešųjų pirkimų bei personalo valdymo veiklos srityse. Reikšmingos korupcijos pasireiškiame rizikos (didelės pasireiškiame tikimybės) nenustatyta, o numatytos įgyvendinamos priemonės įvertintos kaip veiksmingos. Bendrovės vadovo patvirtintą vertinimo išvadą skelbiame viešai mūsų [internetu svetainėje](#).

- **REGISTRAS.** Siekdami, kuo efektyviau kurti korupcijai atsparią aplinką, vedame prevencinių rizikų, įskaitant ir korupcinių rizikų, registrą, periodiškai peržiūrime didžiausią korupcijos pasireiškimo tikimybę turinčių veiklos sričių sąrašą bei imamės papildomų veiksmų nustatytoms rizikoms pašalinti.
- **MOKYMAI.** Nuolat organizuojame mokymus šiomis temomis.
- **ATASKAITA.** Apie korupcijos prevencijos veiksmų plano įgyvendinimą kasmet teikiama ataskaita Susisiekimo ministerijai, Valdybai ir Audito komitetui. Ji [viešinama svetainėje](#).
- **PRISTATYMAI.** Veiklos rezultatai, svarbūs pokyčiai ir įvykiai pagal poreikį pristatomi Valdybos ir Audito komiteto posėdžiuose. Taip pat periodiškai pristatomi vadovams bei darbuotojams pasitarimų metu bei vidiniame tinklapyje.
- **DARBUOTOJŲ INFORMAVIMAS.** Darbuotojai su antikorupcijos politikomis ir tvarkomis yra supažindinami per dokumentų valdymo sistemą, Bendrovės procesų saugyklą, o neturinčius skaitmeninės prieigos privalo supažindinti tiesioginiai vadovai.

Korupcijos prevencijos komunikacija ir mokymai

Bendrovėje įgyvendinama korupcijos prevencijos mokymų programa, nuolat vykdomi įvadiniai ir periodiniai darbuotojų mokymai, tiek gyvai, tiek ir vidinėje nuotolinių mokymų platformoje.

Visi bendrovės darbuotojai ir valdymo organų nariai 100 proc. yra informuoti ir apmokyti apie korupcijos prevenciją, politikos taikymą ir procedūras.

Esame parengę ir tarp darbuotojų išplatinę įvairios metodinės medžiagos, periodiškai aptariame aktualius antikorupcijos klausimus susitikimų su darbuotojais metu, susitikimų įrašai pasiekiami visiems darbuotojams. Darbuotojų edukacijos temomis bendradarbiaujame ir su kitomis institucijomis: LR Generaline prokuratūra, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija, Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT), kurios e. mokymų platforma aktyviai naudojasi darbuotojai.

2023 m. itin didelį dėmesį skyrėme darbuotojų mokymui įvairiomis korupcijai atsparios aplinkos kūrimo temomis. LTOU mokymų platformoje atnaujinome įvairius ir periodinius mokymus darbuotojams.

Nulinė dovanų politika

Bendrovėje laikomės [nulinės dovanų politikos](#) ir apie tai informuojame savo veiklos partnerius. Nulinė dovanų politika reiškia, kad darbuotojai, atlikdami jiems pavestas funkcijas, neturi teisės nei tiesiogiai, nei netiesiogiai priimti, teikti dovanų, išskyrus teisės aktuose numatytas išimtis, ir visos gautos dovanos yra registruojamos nepriklausomai nuo jų vertės.

Gautų dovanų registras skelbiamas mūsų interneto svetainėje ir yra nuolat atnaujinamas. Jį rasite [čia](#).

Temos valdymas

Nauji darbuotojai yra supažindinami su tvarka, o jau dirbantiems darbuotojams nuolat primenama informacija naudojantis įvairiomis priemonėmis: naujienlaiškiais, el. laiškais, vidiniame intranete, darbuotojų ekranuose, gyvų susitikimų ar mokymų metu, kita.

Pranešimų kanalai

Darbuotojai bei kiti asmenys, įvairiais etiško elgesio klausimais gali kreiptis į bendrovėje už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus asmenis Saugos ir saugumo departamente.

Pranešimą galima pateikti:

- el. paštu pranesk@ltou.lt;

- užpildžius formą bendrovės vidiniame intranete;
- interneto svetainėje užpildyti pranešimo apie [pažeidimą formą](#);
- atvykus į bendrovę.

2023 m. vidiniais ir išoriniais kanalais buvo gauta – 445 pranešimai. Iš jų dėl korupcinio pobūdžio galimų teisės pažeidimų - 3, dėl kurių visais atvejais buvo atlikti vidiniai tyrimai. Atlikus vidinius tyrimus pažeidimai nebuvo identifikuoti, tačiau pateikti siūlymai įdiegti papildomas vidaus kontrolės priemones.

Renkantis, kuriose srityse konkrečiais metais bus atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas, visada atsižvelgiama į pranešimų kanalais gautą informaciją.

Interesų konfliktai

Bendrovės sudaromų sandorių su susijusiomis šalimis priežiūros ir atskleidimo procedūros, privačių interesų deklaravimo bei interesų konfliktų vertinimas, yra apibrėžti :

- LTOU Sandorių su susijusiomis šalimis politikoje;
- LTOU [viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo tvarkos apraše](#) kuris numato kaip galimi interesų konfliktai valdomi bendrovės viduje, taip pat pateikia privačius interesus deklaruojančių pareigybų sąrašą.

Valdybos nariai bei generalinis direktorius privačius interesus deklaruoja remdamiesi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo bei jį detalizuojančio Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymo nuostatomis. Periodiškai atliekama privačių interesų deklaracijų duomenų stebėseną bei apie jos rezultatus informuojamas bendrovės vadovas.

Darbuotojai, privačius interesus deklaruoja remdamiesi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo bei LTOU viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo tvarkos aprašu. LTOU privačius interesus deklaruoja - struktūrinių padalinių vadovai bei pavaduotojai, asmenys, užimantys pareigybes, kurių sąrašas buvo suderintas su VTEK, asmenys einantys pareigas viešuosiuose pirkimuose (komisijos nariai, iniciatoriai, ekspertai, asmenys paskirti atsakingais už supaprastintus pirkimus).

15.5.2. Tiekimo grandinė

Prie siekio įgyvendinti tvarumo tikslus itin svariai prisideda mūsų tiekimo grandinės dalyviai. Siekiame, kad mūsų įsigytos prekės, paslaugos ar darbai darytų kuo mažesnę neigiamą poveikį aplinkai, skatiname inovatyvių produktų kūrimą bei pasiūlą ir tuo pačiu siekiame prisidėti prie socialinių problemų sprendimo. Mums svarbu, kad įsigyti produktai būtų kuriami užtikrinant žmogaus teisių apsaugą bei laikantis etiško verslo principų.

Temos valdymas:

- Į Lietuvos oro uostų strateginį veiklos planą 2024 – 2027 metams įtraukta žaliųjų viešųjų pirkimų plėtra ir numatyti veiksmai, padedantys pasiekti 2021 m. birželio 21 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 478 nustatytus tikslus.
- Laikomės Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintų principų ir tikslų;
- Vadovaujamės Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo (toliau – Įstatymas) ir kitų teisės aktų nuostatomis.
- Vadovaujamės 2022 m. patvirtinta Lietuvos oro uostų darnumo politika.
- Įpareigojame bendrovės tiekėjus laikytis 2022 m. patvirtintu Veiklos partnerių etikos kodeksu.

Priemonės

2023 metais sėkmingai įgyvendinome strateginiame veiklos plane numatytas priemones:

- **ATMINTINĖ.** Parengėme žaliųjų reikalavimų nustatymo atmintinę, kuri atkreipia dėmesį į esminius tvarumo aspektus pirkimuose ir kaip kiekvieną kartą galima prisidėti prie tvarumo skatinimo, atnaujinome ir sistemškai kartojome praktinius aplinkosauginių reikalavimų taikymo mokymus mūsų darbuotojams. Atmintinė pavišinta mūsų vidinėje procesų saugykloje.
- **MOKYMAI.** Viešuosius pirkimus vykdančiams specialistams ir teisininkams buvo organizuojami specializuoti mokymai, kurių metu be kitų klausimų aptarta konkurencingumo viešuosiuose pirkimuose problematika, tiekėjų (ypač smulkaus ir vidutinio verslo) apsisprendimą dalyvauti viešuosiuose pirkimuose labiausiai nulemiantys aspektai. Viešųjų pirkimų specialistai kvalifikaciją darniųjų pirkimų tema kelia VŠĮ Baltijos aplinkos forumo organizuojamuose mokymuose, kuriuos veda Viešųjų pirkimų tarnybos ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovai pagal Europos Komisijos parengtą Europos Sąjungos šalyse naudojamą [Žaliųjų viešųjų pirkimų mokymų programą](#), koordinuojamą tvarumo siekiančių vietos valdžios institucijų organizacija [ICLEI](#) ir VŠĮ Baltijos aplinkos forumas. 2024 m. mokymus tęsime.

61 LENTELĖ. 2023 m. pasiekimai

2023 M. PASIEKIMAI							
100% viešųjų pirkimų įvykdėme žaliai (taikydami aplinkosauginius reikalavimus)	Inovatyvūs pirkimai sudarė 6,5% visų įvykdytų pirkimų vertės	Buvo skiriamas dėmesys socialiai atsakingų pirkimų vykdymui	93% naujų sutarčių sudaryta vietiniais tiekėjais	Paskelbta 28% daugiau rinkos konsultacijų	Parengėme žaliųjų reikalavimų nustatymo atmintinę,	Organizavome mokymus	

Galime pasidžiaugti, jog 2023 m. pasiekėme užsibrėžtą tikslą ir 100 proc. viešųjų pirkimų įvykdėme žaliai, t. y. taikydami aplinkosauginius reikalavimus, kai tuo tarpu 2022 m. įvykdyti žalieji pirkimai sudarė 71,1 proc. visų pirkimų. Ateityje tikimasi išlaikyti pasiektą 100 proc. rodiklį, visuose būsimuose pirkimuose nustatant reikalavimus, užtikrinančius kuo mažesnę neigiamą poveikį aplinkai.

Šalia sėkmingai įvykdytų 100 proc. žaliųjų viešųjų pirkimų galime džiaugtis didėjančiu inovatyvių pirkimų rodikliu – 6,5 proc. visų 2023 m. įvykdytų pirkimų vertės sudaro inovatyvūs pirkimai, kai tuo tarpu ankstesniais laikotarpiais inovatyvių pirkimų nebuvo atlikta.

2023 m. taip pat buvo skiriamas dėmesys socialiai atsakingų pirkimų vykdymui, kuomet siekiama skatinti tiekėjus sutarčių vykdymui paskirti asmenis, priklausančius atitinkamoms socialiai remtinų asmenų grupėms. Vykdamas skelbiamus pirkimus nustatome pašalinimo pagrindus, susijusius su socialiniais reikalavimais. Mes nepalaikome ir jokiais būdais netoleruojame žmogaus ir darbo teisės pažeidimų bei konkurenciją ribojančių susitarimų.

Didžiąją dalį įsigyjamų produktų perkame iš vietinių – Lietuvos Respublikoje verslą įsteigusių tiekėjų, taip prisidedame prie vietinės ekonomikos stiprinimo – 2023 m. beveik 93 proc. naujų sutarčių sudaryta su vietiniais tiekėjais. Dėl Rusijos karo su Ukraina kilusios tiekimo grandinės problemos sprendžiamos įsigyjant dažniausiai Europoje gamintus produktus. Atitinkamai užtikrinamas ypatingas dėmesys ES nustatytų sankcijų laikymuisi, siekiama užkirsti kelią dalyvauti viešuosiuose pirkimuose įmonėms, kurios turi bet kokių sąsajų su šalimis agresorėmis.

Skatiname smulkaus ir vidutinio verslo dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose vis dažniau pasiūlymus vertindami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės vertinimo kriterijų, taip siekiame paskatinti tiekėjus siūlyti kokybiškesnius, tvaresnius produktus ir rinktis darnesnius sprendimus teikiant paslaugas ar tiekiant prekes. Skatinamas bendradarbiavimas su tiekėjais dar iki prasidedant pirkimo procedūroms – 2023 m., lyginant su 2022 m., buvo paskelbta 28 proc. daugiau rinkos konsultacijų – taip kuo anksčiau informuojame tiekėjus apie būsimą pirkimą ir sudarome galimybę pateikti pastabas, į kurias, įvertinus aplinkybes, stengiamės atsižvelgti.

Žmogaus teisės tiekimo grandinėje

Mūsų veikla yra griežtai kontroliuojama, kad būtų išvengta žmogaus teisių nesilaikymo rizikos. Per 2023 m. nei mūsų veikloje, nei tarp tiekėjų, nebuvo nustatyta žmogaus teisių pažeidimo atvejų. Iki šiol nesame nustatę atvejų, kad tiekėjų įmonėse būtų pažeistos pamatinės darbuotojų teisės, apribotos teisės vesti kolektyvines derybas, kiltų rizika dėl priverstinio ar privalomojo darbo, vaikų darbo ir (arba) kuriose jaunuoliai būtų verčiami atlikti pavojingus darbus. Įmonės, dalyvaujančios mūsų pirkime ir siekiančios tapti mūsų tiekėjomis, privalo laikytis LTOU taikomų tvarkų, susijusių saugiomis darbo sąlygomis, antikorupcija ir žmogaus teisėmis.

Siekiant kovoti su šešėline ekonomika bei skatinti tiekėjų socialinę atsakomybę bei sąmoningumą mokant sąžiningus atlyginimus savo darbuotojams, tam tikro pobūdžio pirkimuose taikome socialinį vertinimo kriterijų ir vertiname, kiek tiekėjo ir subtiekiejo, jeigu jis pasitelkiamas, sutartį vykdysiantiems ir mūsų pirkimo dokumentuose nurodytas užduotis atliksiantiems darbuotojams siūlomo darbo užmokesčio mėnesio mediana viršija Lietuvos Respublikoje nustatytą minimalų darbo užmokestį.

15.6. GRI rodiklių sąrašas

62 LENTELĖ. GRI rodikliai

Pareiškimas dėl GRI standartų naudojimo		Akcinės bendrovės Lietuvos oro uostai tvarumo ataskaita atitinka GRI standartus ir yra pateikta už laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.
Taikomi GRI 1		GRI 1: Taikymo pagrindai 2021
Taikomi GRI standartai sektoriams		Netaikomi
GRI 2: Bendroji informacija 2023		
GRI standartas		Skyrius
1. Organizacija ir jos ataskaitų teikimo praktika		
2-1	Informacija apie organizaciją	15.1.
2-2	Subjektai, įtraukti į organizacijos tvarumo ataskaitą	15.1.
2-3	Ataskaitinis laikotarpis, ataskaitų teikimo dažnumas ir kontaktinis asmuo klausimams apie ataskaitą	15.1.
2-4	Pasikartojanti informacija	15.1.
2-5	Išorinis patikrinimas	15.1.
2. Veikla ir darbuotojai		
2-6	Veikla, vertės grandinė ir kiti verslo santykiai	1.
2-7	Darbuotojų skaičius ir įvairovė	15.4.3.
2-8	Darbininkai, kurie nėra organizacijos darbuotojai	15.4.3.
3. Valdymas		
2-9	Valdymo struktūra ir sudėtis	15.1.3.
2-10	Aukščiausiojo valdymo organo narių siūlymas ir atranka	15.1.3.
2-11	Aukščiausiojo valdymo organo pirmininkas	15.1.3.
2-12	Aukščiausiojo valdymo organo vaidmuo prižiūrint organizacijos poveikio valdymą	15.1.3.
2-13	Atsakomybės už organizacijos poveikio valdymą delegavimas	15.1.3.
2-14	Aukščiausiojo valdymo organo vaidmuo teikiant tvarumo ataskaitas	15.1.3.
2-15	Interesų konfliktai	15.5.1.
2-16	Pranešimai apie kritines problemas	15.1.3.

2-17	Aukščiausiojo valdymo organo narių turimos žinios darnaus vystymosi srityje	Informacija neprieinama, nes iki šiol nebuvo atskirai registruojama, kaip valdybos nariai gerina žinias darnaus vystymosi srityje.
2-18	Aukščiausiojo valdymo organo veiklos rezultatų vertinimas	15.1.3.
2-19	Atlygio politika	15.4.3.
2-20	Atlyginimų nustatymo procesas	15.4.3.
2-21	Metinio atlyginimo santykis	15.4.3.
4. Strategija, politika ir taikomos praktikos		
2-22	Pareiškimas apie tvarios plėtros strategiją	Vadovo žodis
2-23	Atsakingo verslo politika	15.1.2.
2-24	Atsakingo verslo politikoje apibrėžtų įsipareigojimų įtvirtinimas	15.1.2.
2-25	Sukelto neigiamo poveikio ištaisymo procesai	15.1.2.
2-26	Patarimų ir susirūpinimą keliančių klausimų išskėlimo instrumentai	15.1.2.
2-27	Atitiktis teisiniam reguliavimui	Per ataskaitinį laikotarpį bendrovėje nebuvo jokių reikšmingų įstatymų ir teisės aktų nesilaikymo atvejų.
2-28	Narysė asociacijose	15.1.8.
5. Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas		
2-29	Bendradarbiavimo su suinteresuotomis šalimis praktika	15.1.7.
2-30	Kolektyvinės sutartys	Bendrovė nėra sudariusi su darbuotojais kolektyvinės sutarties.
GRI 3: Pagrindinės tvarumo temos 2021		
3-1	Pagrindinių tvarumo temų nustatymo procesas	15.1.4.
3-2	Pagrindinių tvarumo temų sąrašas	15.1.4.
3-3	Pagrindinių tvarumo temų valdymas	15.1.5.
Ekonominės temos		
GRI 205: Antikorupcija 2016		
205-1	Operacijos, kurios buvo įvertintos dėl su korupcija susijusios rizikos	15.5.1.
205-2	Antikorupcinių politikų ir procedūrų komunikacija ir mokymai	15.5.1.
205-3	Patvirtinti korupcijos incidentai ir veiksmai, kurių buvo imtasi	15.5.1.
GRI 204: Pirkimų praktika 2016		
204-1	Išlaidų vietiniams tiekėjams dalis	15.5.2.
Aplinkosaugos temos		
GRI 303: Vanduo ir nuotekos 2018		
303-1	Poveikis, susijęs su vandeniu	15.3.1.
303-2	Su vandens išleidimu susijusio poveikio valdymas	15.3.2.
303-4	Vandens išleidimas	15.3.2.
303-5	Vandens suvartojimas	15.3.2.
GRI 304: Bioįvairovė		
304-1	Veiklos vietos, priklausančios, nuomojamos, valdomos saugomose zonose arba šalia jų ir zonose, pasižyminčiose didele biologinės įvairovės verte, esančiose už saugomų zonų ribų	15.3.4.

GRI 305: Emisijos 2016		
305-1	Tiesioginės (Scope 1) ŠESD emisijos	15.3.1.
305-2	Netiesioginės (Scope 2) energijos ŠESD emisijos	15.3.1.
305-3	Netiesioginės (Scope 3) ŠESD emisijos	15.3.1.
305-4	ŠESD emisijų intensyvumas	15.3.
305-5	ŠESD emisijų mažinimas	15.3.1.
GRI 306: Atliekos 2020		
306-1	Atliekų susidarymas ir reikšmingas su atliekomis susijęs poveikis	15.3.3.
306-2	Reikšmingo su atliekomis susijusio poveikio valdymas	15.3.3.
306-3	Susidariusios atliekos	15.3.3.
306-4	Atliekos, kurios nebuvo pašalintos	15.3.3.
GRI 308: Tiekėjų patikrinimas pagal aplinkosaugos kriterijus 2016		
308-1	Nauji tiekėjai, kurie buvo patikrinti pagal aplinkosaugos kriterijus	15.5.2.
Socialinės temos		
GRI 401: Įdarbinimas 2016		
401-1	Priimti nauji darbuotojai ir darbuotojų kaita	15.4.3.
GRI 402: Darbo santykiai 2016		
402-1	Trumpiausias pranešimų apie veiklos pakeitimus laikotarpis	15.4.3.
GRI 403: Darbuotojų sveikata ir sauga 2018		
403-6	Darbuotojų sveikatos skatinimas	15.4.2. 15.4.3.
403-9	Sužeidimai, susiję su darbu	15.4.2.
GRI 404: Darbuotojų mokymai ir ugdymas 2016		
404-1	Vidutinis mokymo valandų skaičius, per metus tenkantis darbuotojui	15.4.3.
GRI 405: Įvairovė ir lygios galimybės 2016		
405-1	Valdymo organų ir darbuotojų įvairovė	15.4.6.
GRI 406: Nediskriminavimas 2016		
406-1	Diskriminavimo atvejai ir korekciniai veiksmai, kurių buvo imtasi	15.4.6.
GRI 407: Darbuotojų teisė vesti kolektyvines derybas ir sudaryti kolektyvines sutartis 2016		
407-1	Veikla ir tiekėjai, kuriuose gali kilti pavojus teisei vesti kolektyvines derybas ir sudaryti kolektyvines sutartis	15.5.2.
GRI 408: Vaikų darbas 2016		
408-1	Veikla ir tiekėjai susiję su didele vaikų darbo atvejų rizika	15.5.2.
GRI 409: Priverstinis ar privalomasis darbas 2016		
409-1	Veikla ir tiekėjai, susiję su didele priverstinio ar privalomojo darbo atvejų rizika	15.5.2.
GRI 413: Vietos bendruomenės 2016		
413-2	Veikla, turinti didelį faktinį ir (arba) galimą neigiamą poveikį vietos bendruomenėms	15.4.5.
GRI 414: Tiekėjų vertinimas pagal socialinius kriterijus 2016		
414-1	1 Nauji tiekėjai, kurie buvo patikrinti pagal socialinius kriterijus	15.5.2.
GRI 418: Klientų privatumas 2016		

418-1	Pagrįsti skundai dėl klientų privatumo pažeidimų ir klientų duomenų praradimo	15.4.1.
-------	---	---------

15.7. JT pasaulinio susitarimo principai

Šio amžiaus pradžioje Jungtinės Tautos sudarė ir paskelbė 10 universalių principų (angl. Global Compact), kurių savanoriškai laikytis kviečiamos visos organizacijos, siekiančios veiklą vykdyti atsakingai ir tvariai. Savo veikloje remiame šiuos principus ir skatiname jų įgyvendinimą tose srityse, kuriose galime daryti įtaką. Žemiau pateikiame visų principų sąrašą ir nurodome, kuriuose puslapiuose šioje ataskaitoje yra aprašyta mūsų veikla, siekiai ir iniciatyvos šių principų įgyvendinimo atžvilgiu.

63 LENTELĖ. JT pasaulinio susitarimo principai

Pasaulinio susitarimo principas		Skyrius
1	Mes remiame ir gerbiame tarptautiniu mastu pripažintas žmogaus teises.	15.3. 15.5.
2	Įsipareigojame nebūti žmogaus teisių pažeidimų bendrininkais.	15.3. 15.5.
3	Užtikriname laisvę jungtis į asociacijas, profesines sąjungas, ir pripažįstame darbuotojų teisę į kolektyvines derybas.	15.3. 15.5.
4	Nesinaudojame privalomuoju ar priverstiniu darbu ir siekiame prisidėti jį naikinant aplinkoje, kurioje galime daryti įtaką.	15.3. 15.5.
5	Nesinaudojame vaikų darbu ir stengiamės prisidėti jį naikinant aplinkoje, kurioje galime daryti įtaką.	15.3. 15.5.
6	Nediskriminuojame ir stengiamės prisidėti prie profesinės diskriminacijos panaikinimo aplinkoje, kurioje galime daryti įtaką.	15.3. 15.5.
7	Taikome prevencines priemones ir laikomės atsargumo principo aplinkos atžvilgiu.	15.3.
8	Imamės iniciatyvų, skatinančių atsakomybę už aplinką.	15.3.
9	Skatiname aplinkai draugiškų technologijų kūrimą ir taikymą.	15.3.
10	Netoleruojame korupcijos ir kovojame su visomis jos formomis, įskaitant papirkimą ir kyšininkavimą.	15.5.

16. Informacija apie Skaidrumo gairių II–III skyrių nuostatų laikymąsi

Metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinius AB Lietuvos oro uostai rengia vadovaudamasi Skaidrumo gairių aprašo nuostatomis, patvirtintomis LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (ir vėlesniais jo pakeitimais) (toliau – Skaidrumo gairės) ir Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme nustatytais reikalavimais. Bendrovės interneto svetainėje (<http://www.ltou.lt>) bei filialų internetinėse svetainėse skelbiama bendrovės misija, vizija, vertybės, strateginiai tikslai ir uždaviniai, informacija apie esamą darbuotojų skaičių, metinį darbo užmokesčio fondą, bendrovės vadovų ir jo pavaduotojų mėnesinę algą, skrydžių bei keleivių statistika. AB Lietuvos oro uostai šiame metiniame pranešime pateikta informacija užtikrina visų LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarime Nr. 1052 nurodytų skaidrumo gairių laikymąsi. Informacija apie Skaidrumo gairių II – III skyrių nuostatų laikymąsi pateikiama lentelėje apačioje:

64 LENTELĖ. Skaidrumo gairių laikymosi suvestinė.

	Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
II. skyrius Valstybės valdomos įmonės informacijos atskleidimas			
5. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie duomenys ir informacija:			
	<p>5.1. – 5.14. Pavadinimas; kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie įmonę; buveinė (adresas); teisinis statusas, jeigu valstybės valdoma įmonė pertvarkoma, reorganizuojama (nurodomas reorganizavimo būdas), likviduojama, yra bankrutuojanti ar bankrutavusi; valstybei atstovaujančios institucijos pavadinimas ir nuoroda į jos interneto svetainę; veiklos tikslai, vizija ir misija; struktūra; vadovo duomenys; valdybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma valdyba; stebėtojų tarybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma stebėtojų taryba; komitetų pavadinimai, jų pirmininkų ir narių duomenys, jeigu sudaromi komitetai; valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominalių verčių suma (eurais euro cento tikslumu) ir dalis (procentais) valstybės valdomos bendrovės įstatiniame kapitale; informacija apie socialinės atsakomybės iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus.</p>	+	<p>Visa vieša informacija apie bendrovę skelbiama LTOU internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt</p>
	<p>6. Siekiant viešumo dėl valstybės valdomose įmonėse sudaromų valdymo ir priežiūros organų, taip pat komitetų narių profesionalumo, skelbiami šie Aprašo 5.8–5.11 papunkčiuose nurodytų asmenų duomenys: vardas, pavardė, einamų pareigų pradžios data, kitos einamos vadovaujamosios pareigos kituose juridiniuose asmenyse, išsilavinimas, kvalifikacija, profesinė patirtis. Jeigu Aprašo 5.9–5.11 papunkčiuose nurodytas asmuo yra išrinktas ar paskirtas kaip nepriklausomas narys, tai papildomai nurodoma prie jo duomenų.</p>	+	<p>Visa vieša informacija apie bendrovę skelbiama LTOU internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt</p>
7. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie jos dokumentai:			
	<p>7.1. – 7.6. Įstatai; valstybei atstovaujančios institucijos raštas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių valstybės valdomoje įmonėje nustatymo; veiklos strategija arba jos santrauka tais atvejais, jei veiklos strategijoje yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi; atlyginimų politiką, apimančią valstybės valdomos įmonės vadovo darbo užmokesčio ir valstybės valdomoje įmonėje sudaromų kolegialių</p>	+	<p>Visa vieša informacija apie bendrovę skelbiama LTOU internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt</p>

Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
organų bei komitetų narių atlygio nustatymą, detaliau apibūdinantį Bendrovių valdymo kodekse, nustatantis dokumentas; valstybės valdomos bendrovės metiniai ir tarpiniai pranešimai, valstybės įmonės metinės ir tarpinės veiklos ataskaitos už ne trumpesnį kaip 5 metų laikotarpį; ne trumpesnio kaip 5 metų laikotarpio metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvados.		
III. skyrius Finansinių ataskaitų rinkinių, pranešimų ir veiklos ataskaitų rengimas		
14. Valstybės valdomos įmonės apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus.	+	Bendrovės finansinės ataskaitos ruošiamos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.
15. Be metinių finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės valdoma bendrovė rengia 6 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį.	+	Bendrovė rengia metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir 3, 6, 9 ir 12 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius ir skelbia juos LTOU internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
16. Valstybės valdoma bendrovė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinio pranešimo, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinį pranešimą. Valstybės įmonė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinės veiklos ataskaitos, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinę veiklos ataskaitą.	+	Bendrovė rengia metinę veiklos ataskaitą ir 6 mėnesių tarpinę veiklos ataskaitą ir skelbia jas LTOU internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
17. Valstybės valdomos bendrovės metiniame pranešime arba valstybės įmonės metinėje veiklos ataskaitoje, be Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme arba Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytų turinio reikalavimų, papildomai turi būti pateikiama:		
17.1. trumpas valstybės valdomos įmonės verslo modelio aprašymas;	+	Informacija apie bendrovės verslo modelį pateikiama 1 skyriuje „Bendrovės infrastruktūra, veiklos strategija bei tikslai“ ir 2 skyriuje „Bendrovės valdymo struktūra, valdymo organai“.
17.2. informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinio pranešimo arba metinės veiklos ataskaitos parengimo) ir turėjusius esminę reikšmę valstybės valdomos įmonės veiklai;	+	Informacija apie pagrindinius įvykius, turinčius esminės reikšmės valstybės valdomos įmonės veiklai, įvykusius per ataskaitinį laikotarpį ir po jo, pateikiama 3 skyriuje „Pagrindiniai bendrovės veiklai reikšmingi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį“ ir 14 skyriuje „Svarbūs įvykiai po finansinių metų“.
17.3. valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimo rezultatai;	+	Informacija apie valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimą rezultatai pateikiami 1 skyriuje „Bendrovės infrastruktūra, veiklos strategija bei tikslai“.

Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
17.4. pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai;	+	Informacija apie bendrovės pasiektus rodiklius pateikiama 10 skyriuje „Bendrovės pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų analizė“.
17.5. specialiųjų įpareigojimų vykdymas;	-	Bendrovė specialiųjų įpareigojimų nevykdo.
17.6. investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus;	+	Informacija apie investicijas per ataskaitinį laikotarpį, didžiausius vykdomus ir planuojamus projektus pateikiama 7 skyriuje „Bendrovės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai“.
17.7. valstybės valdomoje įmonėje taikomos rizikos valdymo politikos įgyvendinimas;	+	Informacija apie bendrovėje taikomus rizikų valdymo politikos įgyvendinimą pateikiama 13 skyriuje „Aplinkos veiksnių analizė - rizikos ir jų valdymas“.
17.8. dividendų politikos įgyvendinimas valstybės valdomose bendrovėse;	+	Informacija apie bendrovės dividendų politiką pateikiama 6.1 skyriuje „Savininko kapitalo pokyčiai“.
17.9. atlyginimų politikos įgyvendinimas;	+	Bendrovės taikoma atlygio politika pateikiama 8 skyriuje „Darbo užmokestis ir personalas“.
17.10. bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius;	+	Informacija apie bendrą metinį darbo užmokesčio fondą ir vidutinį mėnesinį nustatytąjį (paskirtąjį) darbo užmokestį pagal pareigybių grupes pateikiama 8 skyriuje „Darbo užmokestis ir personalas“.
17.11. informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi: nurodoma, kaip jos įgyvendinamos, kokių nuostatų nesilaikoma, ir paaiškinama kodėl.	+	Informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi nurodoma 16 skyriuje „Informacija apie skaidrumo gairių II ir III skyrių nuostatų laikymąsi“.
18. Valstybės valdomoms bendrovėms ir valstybės įmonėms, kurioms neprivalomas socialinės atsakomybės ataskaitos rengimas, rekomenduojama atitinkamai metiniame pranešime ar metinėje veiklos ataskaitoje pateikti informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimais.	+	Informacija apie vykdomas socialines, aplinkosaugos, personalo, žmogaus teisių užtikrinimo ir kovos su kyšininkavimu iniciatyvas bei politikas pateikiama 15 skyriuje „Tvarumas“.

Taip pat siekdami padidinti skaidrumą AB Lietuvos oro uostai viešina savo veiklos rezultatus per įvairias žiniasklaidos priemones. AB Lietuvos oro uostai informuoja apie savo oro uosto veiklą suinteresuotas šalis, bendradarbiauja su įvairiomis organizacijomis, viešina savo planuojamus įgyvendinti plėtros projektus. Oro uostas taip pat bendradarbiauja su oro uostų naudotojų komitetu, kuriam yra pristatomi veiklos rezultatai, kainodaros politika, plėtros projektai ir kita svarbi informacija.

17. Informacija apie atliktą metinių finansinių ataskaitų auditą

Vadovaujantis LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu savininko teises įgyvendinanti institucija – LR susisiekimo ministerija parenka atestuotą auditorių ar audito įmonę įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti. LTOU yra taikomi viešųjų pirkimų teisės aktų reikalavimai, todėl visi audito pirkimai vykdomi viešųjų pirkimų būdu. UAB ROSK Consulting buvo atrinkti teikti audito paslaugas už 2022-2024 finansinius metus. Sutartis pasirašyta 2022 m. birželio 9 d. Informacija apie kitas suteiktas paslaugas: vertimo paslaugos.

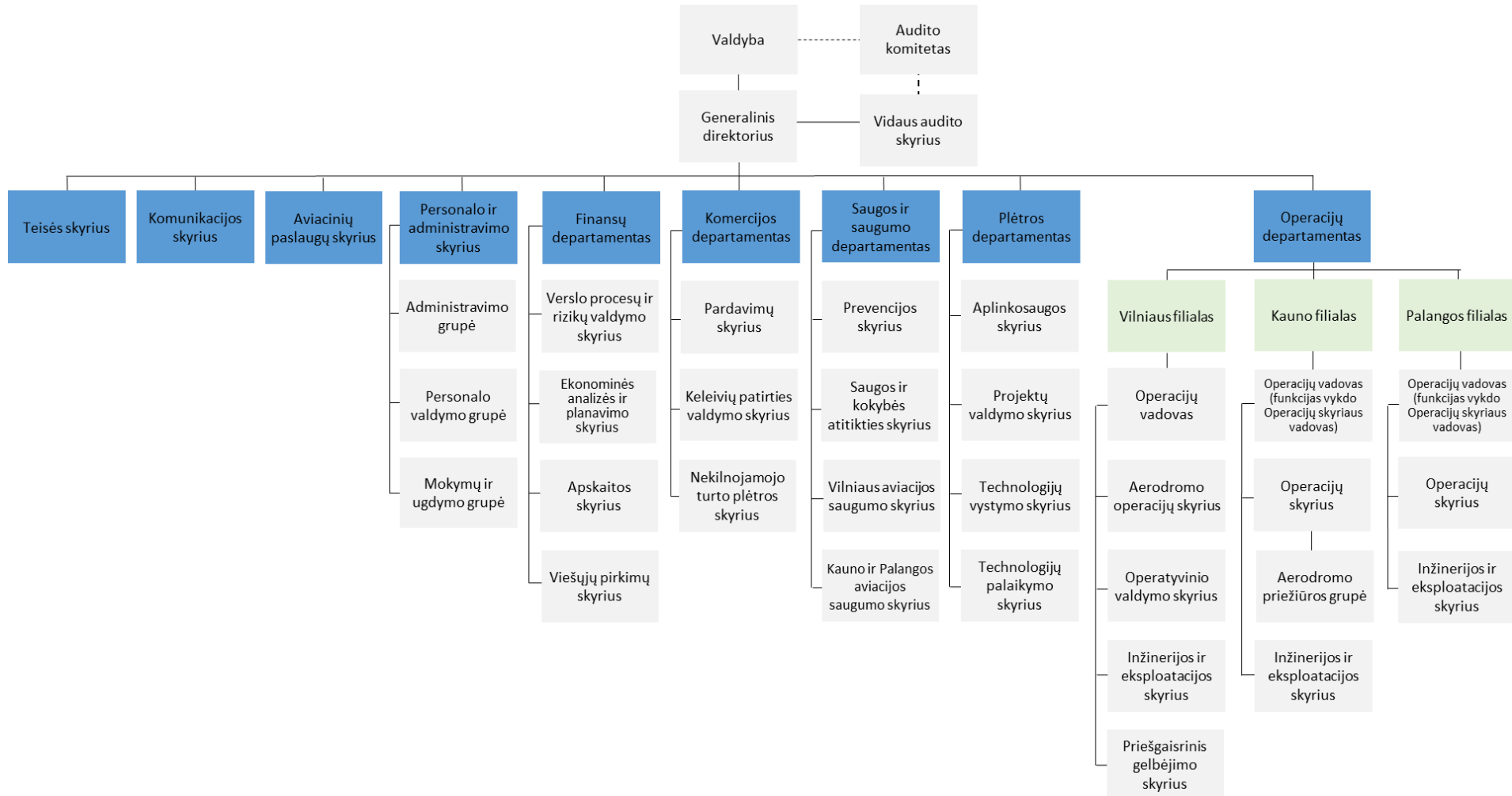
65 LENTELĖ. Duomenys apie auditorių ir finansinių ataskaitų rinkinį.

Auditą atlikęs subjektas	UAB ROSK Consulting
Atlyginimas už audito atlikimą už 2023 m. ir metinio pranešimo peržiūrą	41 000 Eur
Nuoroda į auditoriaus išvadą	http://www.ltou.lt/lt/lietuvos-oro-uostai/veikla/ataskaitos/
Nuoroda į audituotą finansinę atskaitomybę	http://www.ltou.lt/lt/lietuvos-oro-uostai/veikla/ataskaitos/
Metinis pranešimas skelbiamas adresu	http://www.ltou.lt/lt/lietuvos-oro-uostai/veikla/ataskaitos/

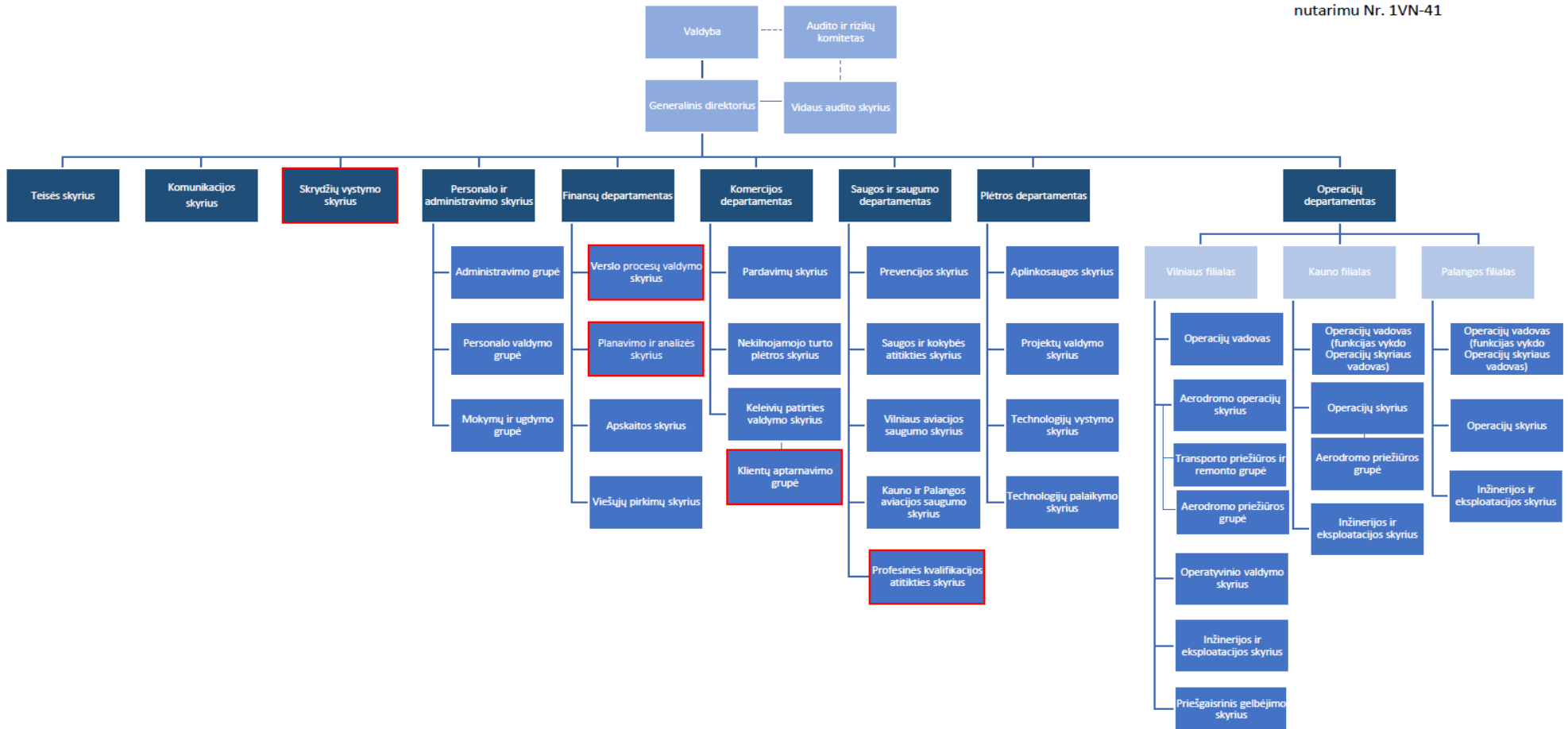
1 Priedas. Bendrovės organizacinė valdymo struktūra (2023 m. pabaigai)

PATVIRTINTA
 Akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų valdybos
 2023 m. rugsėjo 4 d. sprendimu
 (2023 m. rugsėjo 4 d., protokolas Nr. 1VN-25)

Akcinės bendrovės Lietuvos oro uostai valdymo struktūra nuo 2024 01 01

PATVIRTINTA:
AB Lietuvos oro uostai valdybos
2023 m. lapkričio 21 d. posėdyje
nutarimu Nr. 1VN-41

2 priedas. Strateginiai tikslai, uždaviniai, rodikliai

Strateginė kryptis	Suinteresuotoji šalis	Strateginis tikslas/uždaviniai	Rodiklis	2021F	2022F	2023L	2024P	2025P	2026P	2027P	Atsakingas už tikslo/uždavinio įgyvendinimą	Rizikos tikslo/uždavinio pasiekimui
Išaugęs pasiekiamumas atvykstančiam keleivių srautui ir penkių žvaigždučių patirtis	Keleiviai	Tikslas. Pasiūlyti konkurencingą krypčių tinklą ir paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą	Keleivių skaičius, mln.	2,5	5,3	6,0	≥6,3	≥6,6	≥6,9	≥7,2	Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas	Sumažėjęs keleivių skaičius
		Uždavinys. Didinti šalies pasiekiamumą	Connectivity index, šalies vieta reitinge	-	95	95	94	93	91	89	Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas	Skrydžių, krypčių praradimai; Cargo apimčių sumažėjimas
		Uždavinys. Didinti krypčių skaičių oro uostuose	Krypčių skaičius, vnt.	94	98	≥95	≥100	≥106	≥112	≥117	Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas	Skrydžių, krypčių praradimai; Cargo apimčių sumažėjimas
		Uždavinys. Didinti keleivių patenkinimą oro uostų teikiamomis paslaugomis	Lojalių keleivių rodiklis (NPS), %	64	72	≥58	≥62	≥63	≥65	≥66	Komercijos departamento direktorius	Klientų nepasitenkinimas
		Uždavinys. Infrastruktūros pralaidumo didinimas Vilniaus ir Kauno oro uostuose	Sukurtas infrastruktūros pralaidumas aptarnaujama m keleivių skaičiui per valandą	VNO - 1050; KUN - 540	VNO - 1050; KUN - 540	VNO - 1050; KUN - 720	VNO - 1050; KUN - 720	VNO - 2400; KUN - 1080	VNO - 2400; KUN - 1080	VNO - 2400; KUN - 1080	Plėtros departamento direktorius	Strateginių projektų vėlavimas

Tvari grąža išvystant būtiną oro uostų Vilniuje, Kaune ir Palangoje infrastruktūrą su aiškiu finansavimo modeliu	Akcininkas	Tikslas. Vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą	EBITDA, mln.	7,3	15,4	21	≥19	≥25	≥28	≥30	Finansų departamento direktorius	Netinkamas finansinių planų vykdymas (biudžeto netinkamas vykdymas, poreikių neatitikimas); Infliacijos poveikis
		Uždavinys. Užtikrinti veiklos pelningumą ir efektyvumą	EBITDA marža, %	25%	35%	38%	33%	37%	38%	39%	Finansų departamento direktorius	Netinkamas finansinių planų vykdymas (biudžeto netinkamas vykdymas, poreikių neatitikimas); Infliacijos poveikis
		Uždavinys. Užtikrinti pajamas generuojančios veiklos augimą	Aviacinės pajamos, mln.	18,5	26,6	37	40,5	45	47,8	50,3	Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas	Skrydžių, krypčių praradimai; Cargo apimčių sumažėjimas; Sumažėjęs keleivių skaičius; Reikšmingo partnerio pasitraukimas
			Neaviacinės pajamos, mln.	10,4	18,2	20,2	20,6	23,8	26,8	28,96	Komercijos departamento direktorius	Skrydžių, krypčių praradimai; Cargo apimčių sumažėjimas; Sumažėjęs keleivių skaičius; Reikšmingo partnerio pasitraukimas
		Uždavinys. Užtikrinti tvarų grąžos augimą	ROE, %	-0,55%	2,5%	4,2%	2,0%	4,9%	6,2%	6,5%	Finansų departamento direktorius	Skrydžių, krypčių praradimai; Cargo apimčių sumažėjimas; Sumažėjęs keleivių skaičius; Reikšmingo partnerio pasitraukimas; Netinkamas finansinių planų vykdymas (biudžeto netinkamas vykdymas, poreikių neatitikimas); Infliacijos poveikis
		Uždavinys. Užtikrinti optimalią	Skolų santykis su nuosavu kapitalu,	0,2	0,1	≤0,4	≤1	≤1,5	≤1,5	≤1,5	Finansų departamento direktorius	Likvidumo rizika; Netinkamas finansinių planų vykdymas (biudžeto netinkamas vykdymas, poreikių

		kapitalo struktūrą augimui ir plėtrai	maksimalus koef.									neatitikimas); Palūkanų normų pokytis
		Uždavinys. Užtikrinti tinkamą aviacijos saugumo lygį	ALoSec, %	80,95	83,33	≥82,95	≥83,95	≥84,95	≥85,95	≥87	Saugos ir saugumo departamento direktorius	Kritinių sistemų pažeidžiamumas, veiklos ir operacijų sutrikdymas; Kibernetinio (didelio poveikio) saugumo pažeidimai; Aviacijos saugumo pažeidimas; Privalomų papildomų reikalavimų taikymas LTOU ar veiklos partneriams; Korupcijos pobūdžio teisės pažeidimas; Reikalavimų įslaptintos informacijos administravimui nesilaikymas ir įslaptintos informacijos atkleidimas
		Uždavinys. Užtikrinti bendrą saugios veiklos lygį	ALoSP, %	91,79	88,03	≥87,17	≥88,17	≥89,17	≥90,17	≥91	Saugos ir saugumo departamento direktorius	Aviacinis incidentas / avarija; Saugos valdymo sistemos (SMS) rizikos
		Uždavinys. Didinti energetinį efektyvumą	Vidutinis elektros energijos suvartojimas, kWh 1 keleiviui	-	-	1,88	1,63	1,48	1,38	1,38	Operacijų departamento direktorius	Energetikos išteklių rinkos nestabilumas Nepasiekti NetZero tikslai
		Uždavinys. Vykdyti strateginius investicinius projektus laiku ir biudžeto apimtyje	Projektų vykdymas laiku ir biudžeto ribose, %	82,9	97	≥80	≥80	≥80	≥80	≥80	Plėtros departamento direktorius	Strateginių projektų vėlavimas

Motyvuoti darbuotojai ir tarptautiniu mastu pripažįstamos jų kompetencijos	Kolegos	Tikslas. Veikti vieningai ir ambicingai valdant skirtingas partnerystes	Darbuotojų įsitraukimo indeksas, %	60	67	65	67	69	70	70	Personalo ir administravimo skyriaus vadovas	Nepakankamas darbuotojų įsitraukimas; Kritinių pareigybės praradimas
		Uždavinys. Užtikrinti, kad savanoriška darbuotojų kaita būtų ne didesnė nei nustatyta siektina reikšmė	Savanoriška darbuotojų kaita, %	-	8,47	≤15	≤15	≤15	≤15	≤15	Personalo ir administravimo skyriaus vadovas	Nepakankamas darbuotojų įsitraukimas
		Uždavinys. Kurti įvairių ir įtraukią darbo aplinką, kurioje visi darbuotojai galėtų jaustis savimi.	Bendras įvertinimas įvairiųjų ir įtraukties apklausoje	-	-	6,5	6,7	6,9	7,1	7,3	Komunikacijos skyriaus vadovas	Darbuotojo psichosocialinės gerovės neužtikrinimas
Verslo modeliai, patrauklūs rinkos lyderiams ir įgyvendinantys abipusiai naudingus projektus	Partneriai	Tikslas. Būti atvirais ir nešališkais kuriant patrauklią aplinką verslui	Partnerių pasitenkinimo indeksas („vyksta sklandus bendradarbiavimas, 5-balėje skalėje 4 ir 5 įvertinimai)	79	81	77	79	80	80	80	Komercijos departamento direktorius	Reikšmingo partnerio pasitraukimas
		Uždavinys. Įveiklinti komercinei veiklai skirtas patalpas.	Komercinių patalpų užimtumo lygis, >90 % visuose oro uostuose	VNO - 68, KUN - 62, PLQ - 78	VNO - 84, KUN - 97, PLQ - 96	VNO - 75, KUN - 92, PLQ - 84	VNO - 80, KUN - 93, PLQ - 85	VNO - 85, KUN - 95, PLQ - 87	VNO - 75, KUN - 95, PLQ - 90	VNO - 85, KUN - 80, PLQ - 90	Komercijos departamento direktorius	Reikšmingo partnerio pasitraukimas

		Uždavinys. Diversifikuoti veiklas ir pritraukti platų partnerių ratą, auginti neaviacinių paslaugų pajamas	Aviacinių ir neaviacinių pajamų santykis bendroje pajamų struktūroje, %	64/36	59/41	66/34	66/34	65/35	64/36	63/37	Komercijos departamento direktorius	Reikšmingo partnerio pasitraukimas
Išaugęs visuomenės palaikymas oro uostų plėtrai, kaip kertiniam ekonomikos varikliui, veiklai	Visuomenė	Tikslas. Būti Lietuvos augimo ir klestėjimo sparnais	Gerosios valdysenos indeksas (VKC vertinimas)	A-	A	A+	A+	A+	A+	A+	Generalinis direktorius	ESG valdymo teisinės reguliacijos nevykdymas; Net Zero 2030 neįgyvendinimas
		Uždavinys. Mažinti oro uostų CO2 pėdsaką	CO2 emisija (Scope 1 ir Scope 2), kg 1 keleiviui	VNO 1,89 KUN 4,1 PLQ 6	VNO 0,5 KUN 1,34 PLQ 1,5	VNO 1 KUN 1,3 PLQ 0,8	VNO 0,8 KUN 1,2 PLQ 0,7	VNO 0,7 KUN 1,1 PLQ 0,6	VNO 0,6 KUN 1,0 PLQ 0,5	VNO 0,5 KUN 0,9 PLQ 0,4	Operacijų departamento direktorius	Net Zero 2030 neįgyvendinimas
		Uždavinys. Viešuosius pirkimus vykdyti tik žaliųjų pirkimų būdu*	Pirkimų % (išskyrus žodinius pirkimus)	10,4%	70,3%	100%	100%	100%	100%	100%	Finansų departamento direktorius	Strateginių projektų neįgyvendinimas
		Uždavinys. Valdyti triukšmo poveikį, augant skrydžių skaičiui	Triukšmo poveikis km2	VNO 0,8/3,46 KUN 0,51/1,21 PLQ 0,21/0,84	VNO 1,16/5,78 KUN 0,57/1,63 PLQ 0,35/2,28	VNO <=1,5/6, KUN <=1/1,5, PLQ <=0,6/1,6	VNO <=1,5/6, KUN <=1/1,5, PLQ <=0,6/1,6	VNO <=1,5/6, KUN <=1/1,5, PLQ <=0,6/1,6	VNO <=1,5/6, KUN <=1/1,5, PLQ <=0,6/1,6	VNO <=1,5/6, KUN <=1/1,5, PLQ <=0,6/1,6	Plėtros departamento direktorius	TAZ neįteisinimas ON reguliavimas skrydžių maršrutų